

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 28 / Hejmar: 325 / Çile 2009

Özgür Kürt'ün çözümü

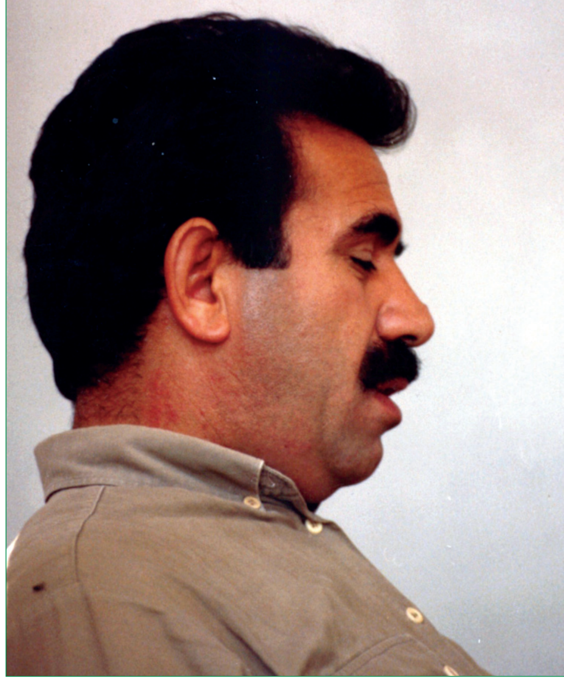
İmralı çözümüdür

Halkımız her türlü örgütlü dini yapılardan tarikatlardan uzak dursun

Ilımlı İslam'la hedeflenen aslında Ortadoğu'da Arap milliyetçiliğinin kırılmasıdır. Türkiye öncülüğünde Suriye-İsrail görüşmelerinin yapılması, Arap milliyetçiliğinin kırılması çalışmasıdır. Benim Suriye'den çıkartılmam da bununla ilintilidir. Türkiye, İsrail ile Suriye arasındaki sorunu çözmeye çalışıyor. Ama bir taraftan Amerika, bir taraftan da İsrail tarafından kuşatılmış durumdadır. İsrail-Suriye görüşmeleri üzerinden AKP'ye, "Arap milliyetçiliğini kır, biz seni bir süre daha destekleyelim" diyorlar. Bu temelde AKP iktidarını bir süre daha destekleyecekler.

El Kaide'yi biliyorsunuz. Bunlar da bir taraftan Afganistan, Pakistan, Suudi Arabistan, Mısır tarafından denetim altına alınmak isteniyor; diğer taraftan ise, Amerika, İngiltere ve İsrail'in ılımlı İslam müdahalesiyle denetim altına alma politikası var. El Kaide, Amerika'ya, "Benim önümü aç, ben bir ulus-devletçik olarak burada yaşayayım" diyor. Ama Amerika da "buna izin vermem, benim denetimim altında kalmalısın" diyor. Saddam'ı çözdüler. Sıra İran'a gelecek. Türkiye'nin kendi başına hareket etmesine izin vermezler. Amerika buna izin vermeyecek. Kırk milyon Kürt'ü İran'dan sonra Türkiye'ye karşı kullanmaya çalışacaklar. İşte ben bu tehlikeyi dile getiriyorum, anlamıyorlar. Bu tehlikeyi görmüyorlar ve talimat veriyorsun diye ceza veriyorlar.

Siyasal kavramların çoğu din kökenlidir. Laiklik, din kökenli bir kavramdır. Laiklik ve İslamiyet bu topraklara sonradan getirilmiştir. Laiklik de, İslamiyet de buraya ait kavramlar değil. Bildiğimiz birçok kavram din kökenlidir. Ben daha önce de dile getirmiştim: Protestanizmin üç mezhebi vardır veya üç mezhep doğurmuştur: Reel sosyalizm, sosyal demokrasi ve ulusal kurtuluşçuluk. Din birçok şeyin kaynağıdır. Daha sonra yazacağım kitaplarda bu konuları detaylı dile getireceğim. Judaik İslam, yani Yahudi İslamı diye bir şey ürettiler sonra. Biliyorsunuz, Hz Muhammed'in ilk kıblesi Kudüs'tür. Kudüs'e bakarak namaz kılıyorlardı. Hz Muhammed Tevrat'ı geliştirip reformlaştırmıştır. Yani Tevrat'ı ve Museviliği reforme ederek Kuranlaştırdı. Kuran, Tevrat'ın Araplara uyarlanışıdır.

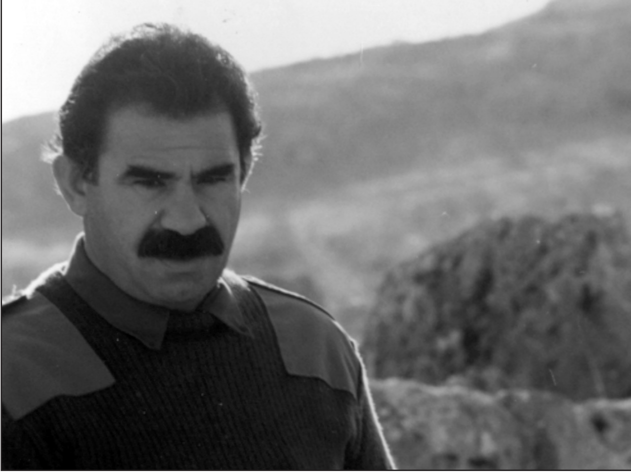
Siyasal İslam, cumhuriyetin başından beri partilerle ilişkilidir. Bu ilişki geçmişte DP, daha sonra AP ve Milli Selamet Partisi, şimdi de AKP ile devam ediyor. Bu yeni bir şey değil. Siyasal İslam'ın bir kanadı Suriye üzerinden Suudilere dayanıyor, oradan ekonomik yardım alıyor. Bir kısmı da İran ile ilişkilidir. Binlerce Kürt yurtseverini vahşice katleden Hizbullah bunlardan bağımsız değildir. Bunlar önce bu tarz örgütlenmeleri kurup sonra Kürtlere karşı kullanıyorlar. Daha önce bunu gördük. Biliyorsunuz, Hizbullah önce İlim Cemiyeti olarak örgütlendi, sonra ikiye ayrıldılar. Önce on kişiydiler, sonra yüz kişi, binlerce kişi oldular. Şimdi sayıları daha çoktur ve daha tehlikelidirler. Velioğlu'nu önce desteklediler, kullandılar; sonraki durumu da biliniyor.

Bunlar halkımıza iyi anlatılmalıdır. Yaşanan vahşeti unutmamak gerekiyor. Diyarbakır'da insanlara arkadan yaklaşıp baltayla ya da enselerine tek kurşun sıkarak binlerce gariban Kürt yurtseverini öldürmediler mi? Bıraksalar hepimizi vahşice katlederler. Önce Bahriye Üçok, Uğur Mumcu gibi sol Kemalistleri katlettiler. Daha sonra devlet -ki, devletin tümünü zan altında bırakmak istemem- bazı valiler ve garnizon komutanları eliyle özellikle 92'de Hizbulkontra olarak Kürtlere karşı kullandılar. Örneğin Batman Valisinin yaptığı buydu. Diyarbakır Mahkemesi yıllar sonra verdiği kararda bu yöntemin ne kadar hatalı olduğunu belirtiyordu. Mahkeme bile bunu kabul edilemez bulmuştu. Fetullah Gülen, bunlar önemli değil, işin görünen kısmıdır. Bu, Amerika'nın bir planıdır. Diyarbakır adına siyaset yapanlar bunu neden anlatmıyorlar? Bütün Diyarbakır güçlerini seferber ederek, benim manevi etkimi de kullanarak iyi bir çalışma yapabilirler.

Kürtler, laik-türban çatışmasından uzak durmaya çalışsın. Sahte tarikatlardan da, sahte laikçilerden de uzak dursunlar. Kürtler kesinlikle bu tür çatışmalardan kendilerini muhafaza edip demokrasi ve barış için çalışmalıdırlar. Halkımıza sesleniyorum: Her türlü örgütlü dini yapılardan, özellikle tarikatlardan uzak dursunlar, hiçbir şekilde ilişkilenmesinler, seçimlerde de bunlara oy vermesinler.

**** Bu yazı Reber Apo'nun PKK 10. Kongresine sunduğu Politik Rapordan alınmıştır***

İçindekiler

Sıkışan sömürgecilik psikolojik savaşı tırmandırmaktadır

"Önder Apo'yu sahiplenme özgürlüğe ve demokrasiye sahiplenme olarak görülmelidir. Çünkü bunu ortaya çıkaran Kürt özgürlük mücadelesinin karakterdir. Bugün Kürt özgürlük hareketine olumlu ya da olumsuz yaklaşımların bütün belirtilerinin ne olduğu, nasıl olacağını Önder Apo'ya gösterilen yaklaşımla görmek mümkündür. Bu açıdan uluslararası komplonun 11. yılına doğru giderken bu komployu daha yüksek sesle protesto etmek, bu komplocuları lanetlemek, Önder Apo'ya sahiplenmek en büyük görevdir. Bu 15 Şubat kesinlikle Önder Apo'ya özgürlük hamlesi haline getirilmelidir"

Son zamanlarda Türkiye ile Irak ve Güney Kürdistan federasyonu yetkilileri arasındaki görüşmeler hızlanmıştır. Bu görüşmelerin bir konsept dahilinde yapıldığı görülmektedir. Bunun teşvikini de ABD yapmaktadır. ABD, Türkiye, Irak ve Güney Kürdistanlı güçleri uzlaştırarak bunları bir siyasal eksen yapıp, bu temelde Ortadoğu'daki etkinliğini arttırmak istemektedir. Öte yandan ABD'nin 2010'dan sora Irak'tan geri çekileceği söyleniyor. Bu tabii ki net bir zaman değil, her zaman değişebilir. Ancak böyle bir planlama yapıldığı görülüyor. ABD geri çekilmeden önce Irak'taki boşluğu herhangi başka bir gücün doldurmaması açısından Türkiye, Irak, Güney Kürdistan eksenini güçlendirmek istiyor. Öte yandan Irak'tan çıkarken esas olarak da Afganistan'ı esas almaya çalışıyor. Afganistan'da işler daha da kötüleşmiş bulunuyor. Afganistan ABD'nin stratejisinde önemli bir yer tutuyor. Çünkü Çin, Rusya, Hindistan gibi ülkeler üzerinde baskı yapmak açısından, yine İran'ı etkisizleştirmek açısından Afganistan'ı kaybetmek istemiyor. Bu temelde de Afganistan'a ağırlığını verirken Türkiye'yi Afganistan politikasında daha fazla değerlendirmeyi hesaplamaktadır. ABD, Türkiye, Irak, Güney Kürdistan ekseni öngörürken, Türkiye de ABD'nin bölgedeki politikalarının bir parçası olmayı kabul etmiştir. Zaten on yıllardır NATO'ya bağlı olan bir ordu gerçeği vardır. ABD ve Avrupa denetiminde olan bir Türkiye vardır. Böyle bir Türkiye'nin ABD ve Avrupa'nın politikalarının dışına çıkması zordur. Bu açıdan Türkiye ABD ve Avrupa politikalarıyla ancak kendisini güç yapacağını, Ortadoğu'da ancak böyle yol alınabileceğini düşünmektedir. Bu gerçeklik dikkate alındığında Türkiye'nin ABD politikaları doğrultusunda hareket edeceği açıktır.

Aslında Türk ordusu içinde çok geniş bir Avrasyacı kesim yoktur

Yakın zamanda ordu içindeki AKP-ordu uzlaşmasına karşı çıkan ve kendilerine Avrasyacı denilen kesimlerin tasfiye edilmesi de bu plan dahilindedir. Çünkü son yıllarda bu Avrasyacı denilen kesim Türkiye'nin iç ve dış politikasında sorunlar çıkarıyordu. İç politikada ordu-AKP uzlaşmasına dayanarak bölgede etkili olmak isteyen Türk devleti içindeki asıl omurganın önünde bu Avrasyacı kesimlerin bazı sorunlar yarattığı görülüyordu. Bunlar sadece AKP-ordu uzlaşmasına karşı çıkarak değil, öte yandan ABD'nin de politikalarına uyumsuzluk yarattığından dış politikada da sorunlar ortaya çıkarıyordu. Yine Avrasyacı kesimler ABD'nin Irak politikasıyla da uyumsuzluklar gösteriyordu. Türkiye ile Güney Kürdistanlı güçler arasındaki ilişkinin yeterince gelişmemesinde bunlar da engel oluyorlardı. Bu açıdan ABD, Türkiye'den Kürt özgürlük hareketini ezme konusunda vereceği desteği karşılığında hem bu Avrasyacı kesimin tasfiye edilmesini hem de Güney Kürdistanlı güçlerle ilişkilerin kurulmasını istemiştir. Son zamanlardaki siyasal gelişmeleri bu çerçevede değerlendirmek mümkündür.

Burada bir husus belirtmek aydınlatıcı olabilir. Aslında Türk ordusu içinde öyle çok geniş bir Avrasyacı kesim yoktur. Öyle ABD ve Batı karşıtı olan bir ordu ve bürokrasi söz konusu değildir, tam aksine Avrupa kültürünün ve zihniyetinin esas taşıyıcısı hep bunlar olmuştur. Ancak en büyük hassasiyetleri de Türkiye'deki Kürt sorunudur. ABD'nin bölgeye müdahalesinden sonra bu kaygıları bir paranoya haline gelmiştir. Özellikle Kürt özgürlük hareketinin direnişi karşısında telaşa düşmüşlerdir. Avrasyacı denen kesimler aslında Kürt ve PKK karşıtlığı üzerine geliştirdikleri anti Amerikancılıkla ABD üzerinde baskı yapmak istiyorlar. Biz bu baskıyı yaparsak bize muhtaç olan ABD kaygıya kapılarak PKK'nin ezilmesinde bize yardımcı olur, biçiminde bir düşünceyle hareket etmişlerdir. Anti Amerikancılığı bir şantaj olarak kullanmışlardır. Eğer ABD'nin Kürt özgürlük hareketine ve Güney Kürdistan federasyonuna yaklaşımını tamamen kendi istedikleri çizgiye çekebilselerdi bir numaralı Amerikancı olurlardı. Bunların yaklaşımı ideolojik değil, politiktir. Avrasyacı gözükerek ABD'yi ürkütmek istemişlerdir. Bu politikaları tutmamış, büyük bir devlete şantaj yapmanın bedelini ödemişlerdir.

ABD müdahalenin merkezini Irak'tan Afganistan'a kaydırmak istemektedir

ABD'nin hem Türkiye politikası hem de bölge politikası bölge halkları ve Türkiye'yi değil, esas olarak kendi çıkarlarını esas almaktadır. ABD tamamen kendi politikalarını etkin kılmak istemektedir. Türkiye üzerindeki politikaları da öyledir. İşbirlikçi sahte İslam dediğimiz ılımlı İslam'la on yıllardır kendisine bağlı yetiştirdiği orduyu ve Batı yanlısı kesimleri bir araya getirerek oluşturdukları yeni siyasi kimyayla Ortadoğu'yu ABD adına teslim almak istiyor. Türkiye'ye verilen rol budur. Türkiye, Irak, Güney Kürdistan ekseni de bu temelde oluşturuluyor. Güney Kürdistanlı güçler zaten kontrolündedir. Türkiye'yi de tam istediği doğrultu içine çekerse önümüzdeki yıllarda Ortadoğu politikasında önemli bir siyasal eksen ortaya çıkaracaktır. İsrail zaten bölgede ABD'nin en temel gücüdür. Eğer Afganistan'da da müttefikleri ve işbirlikçileriyle birlikte hakimiyet sağlarsa, en azından düşük yoğunluklu bir savaş düzeyine çekebilirse bunu başarı olarak değerlendirecektir. Aslında düşük yoğunluklu bir savaşın sürekli kılacağı bir gerilimi de ABD kendi çıkarları doğrultusunda kullanacaktır. Kendisini zorlamayan düşük yoğunluklu bir çatışma stratejisi ABD'nin bölgeye müdahalesini meşrulaştıracağından, ABD açısından da çok sakıncalı görülmemektedir. Bu açıdan Irak'ta da Afganistan'da da Pakistan'da da kontrolün esas olarak kendisinde olduğu bir siyasal konjonktür ortaya çıkarmak istemektedir. Bunun için de bugüne kadar bölge müdahalesinin merkezi Irak iken, bunu Afganistan'a kaydırmak istemektedir.

ABD'nin Irak'ta izlediği ve oluşturmak istediği yeni siyasal eksenin Kürtler açısından kazanımları koruyan ve geliştiren bir pozisyon olmadığı açıktır. Böyle bir politik planlama eğer Kürtler mücadele etmez ve sağlam durmazlarsa giderek daha fazla Kürtlerin aleyhine oluşacak bir siyasal durum ortaya çıkaracaktır. Güney Kürdistan'ın Türkiye, İran, Irak tarafından kabul edilmesi karşılığında bütün parçalardaki Kürtlerin feda edilmesini sağlayan bir politika güdülmektedir. Türkiye ile Güneyli güçler ilişkisi, Kuzey Kürdistan özgürlük hareketini ezme temelinde geliştirilmek istenmektedir. Türkiye, Irak, Güney Kürdistan ilişkisi içinde dolaylı olarak İran da yer almaktadır. Bunun da altını çizmekte fayda vardır. İran doğrudan bu eksen içine girmemekte, ama Kürt özgürlük hareketinin bastırılması çerçevesinde bu ekseni desteklemektedir. Nasıl ki on yıllarca Türkiye'nin en temel sorunu Kürt sorunu olmuşsa, bugün de İran'ın en temel sorunu Kürt sorunudur. İran da Türkiye gibi Kürtler üzerindeki egemenliğini tam sürdürmek istemektedir. Kürtlerle demokrasi ve özgürlük temelinde birlikte yaşama anlayışı içinde değildir. Bu açıdan diğer parçalardaki Kürtlerin feda edilmesi karşılığında ortaya çıkacak bir Güney Kürdistan gerçeğini kabul etmektedirler. ABD bölge ülkelerini Kürtlerle terbiye etmek isterken; Türkiye, İran, Irak da Güney Kürdistan'ı kabul etme ve kontrol altında tutma temelinde bütün parçalardaki Kürt özgürlük hareketini tasfiye etme gibi bir politik yaklaşım içindedirler.

Türkiye, İran ve Irak'ın bu politikasını görmeden gösterilecek her tutum Kürtlerin aleyhine işlemeye mahkumdur. Kürt Halk Önderinin sık sık belirttiği gibi bir Katar, ya da geçmişte olduğu gibi küçük bir Ermenistan benzeri bir Kürt devletçiği yaratarak bütün diğer Kürt güçleri tasfiye edilmek istenmektedir. Nitekim Önderliğin söylediği bu gerçek temelinde bir politika Kürtlere dayatılmaktadır. Kürt Halk Önderliği bunu çok iyi gördüğü için, birleşmiş büyük Kürdistan yaklaşımının gerçekçi olmadığını, büyük çatışmalara yol açacağını söylediği gibi, küçük Kürdistan'ın da kabul edilemeyeceğini vurgulamaktadır. Burada kastettiği küçük Kürdistan güney Kürdistanlılara -Kerkük'ü de dışında tutarak- birkaç şehir vererek bütün Kürdistan'ı feda edecek bir politikaya bütün Kürtlerin karşı çıkması gerektiğini açıkça vurgulamaktadır.

PKK'nin tasfiyesini amaçlayan yeni bir plan devreye sokulmuştur

Türkiye-Irak ve Türkiye-Güney ilişkileri de son aylarda bu çerçevede yürümektedir. Anlaşılıyor ki PKK'nin tasfiye edilmesini amaçlayan bir plan dahilinde hareket etmektedirler. Nasıl ki 2003'te Kürt özgürlük hareketini tasfiye etme planı devreye sokulmuşsa, bugün de bazı rötuşlar yaparak benzer bir plan yürütülmektedir. ABD, Türkiye'ye siz bazı adımlar atarsanız hem bizimle Avrupa'nın elini güçlendirirsiniz hem Güney Kürdistanlı Kürtlerin ellerini güçlendirirsiniz, böylelikle biz PKK'nin tasfiye edilmesinde daha kolay adımlar atarız, demişlerdir. Son zamanlarda Türkiye'nin TRT 6'yı açması, Kürdoloji bölümlerinden bahsetmesi tümüyle bu tasfiye planının bir parçasıdır. ABD, Avrupa, Güney Kürdistanlı güçler "bizim elimizi güçlendirin, bu temelde biz de PKK'nin üzerine yürüyelim" derlerken, Türkiye devleti de PKK'yi tasfiye

etmek için eski politikaların yürümediğini, eski inkarcı politikanın meşruiyetinin kalmadığını, inkar ve imha sistemini yeni koşullarda sürdürmek için bazı adımlar atılması gerektiğini görmüştür. Özellikle son bir buçuk yılda Kürt özgürlük hareketi karşısında yaşadığı yenilgiler ve bozgunlarla, artık eski inkar ve imha sistemiyle Kürtler üzerinde egemenliğini yürütemeyeceğini, PKK'yi tasfiye etme açısından hem iç hem de dış kamuoyunu yanına alamayacağını anlamıştır. Bu nedenle inkarcılığı ve asimilasyonu ortadan kaldırmayacak, inkar ve asimilasyonu yeni koşullarda sürdürecek bazı girişimlerde bulunarak PKK'nin üzerine gitme meşruiyetini iç ve dış kamuoyu nezdinde güçlendirmeye çalışmaktadır. AKP'nin son politikasını ve yaklaşımını böyle değerlendirebiliriz

Tek devlet tek bayrak tek millet tek vatan politikası devam ediyor

Devlet ve hükümet şöyle bir yaklaşım içindedir: Bir yandan katı tek millet, tek bayrak, tek vatan yaklaşımını benimsemektedir, diğer taraftan da TRT 6 ve Kürdoloji bölümü açma gibi adımlar atmaktadır. Burada yapılmak istenen şudur: Biz TRT 6 açarak, Kürdoloji bölümleri açarak tek milletten, tek devletten, tek bayraktan, tek dilden vazgeçmiyoruz. Tek devlet, tek bayrak, tek millet, tek vatan politikası devam ediyor demektedirler. Yani Kürdoloji bölümlerinin ve TRT 6 adımının atılmasının planlandığı süreçte bunların belirtilmesi, bunların vurgulanması bilinçlidir. Bunlar Milli Güvenlik Kurulunca benimsenmiş politikalardır. Bizzat Milli Güvenlik Kurulunda tamam bu işleri yapalım, ama bu girişimleri de tek millet, tek vatan, tek bayrak üzerine kurulmuş olduğunu da gösterelim. Bu adımları atmamızın başka türlü anlaşılmasının önüne geçelim demişlerdir. Erdoğan'ın Kürdistan'da üstüne basa basa tek millet demesi, bu planlamanın sonucudur. Bu nedenle TRT 6 açılmadan önce ve Kürdoloji bölümü dillendirilmeden önce böyle bir tek millet vurgusunu yaptırmışlardır. Yani TRT 6 açılımı, tek milletten vazgeçmek için değil, bu politikayı pekiştirmek ve bu argümanlara dayandırarak sürdürmek için yapmışlardır. Bütün Kürt siyasetçilerinin, Kürt aydınlarının ve yurtseverlerinin, Kürt dostlarının bu gerçeği kesinlikle görüp kendilerini aldatmamaları gerekir.

Bu açıdan bizim bu tür girişimleri Türkiye'de inkar ve imha sisteminin yeni meşruiyet araçlarını yaratma olarak değerlendirmemiz gerçeği ifade etmektedir. Bunun dışında farklı değerlendirmede bulunmak, Kürtleri kandırmaktır ya da Kürtlerin kendilerini kandırmasıdır. Bu gerçeğin altı ne kadar çizilse mevcut sürecin böyle olduğu topluma ne kadar anlatılsa o kadar Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesi doğru yürütülebilir ya da Kürt halkının temel demokratik haklarının mücadelesi doğru verilebilir ve doğru güvenceye alınabilir. Bunun dışındaki her yaklaşım tarihte olduğu gibi alavere dalavere Kürt Mehmet nöbete yaklaşımının yeni biçimde pratiğe geçmesidir. Kürtler bir daha alavere dalavere Kürt Mehmet nöbete anlamına gelen zokaları yutmamalıdır. Bazı beyaz Kürtlerin, işbirlikçi Kürtlerin Türk devletinin attığı bu zokayı Kürtlere yutturmaya çalışması, bırakalım gafleti, bir ihanet düzeyindedir. Bir kere bu gerçeği bilmek gerekir. Bu gerçeği bilerek Türk devletinin girişimlerini doğru değerlendirmek ve bu gerçeği bilerek beyaz Kürtlerinin Kürdistan tarihinde nasıl rol oynadıklarını ortaya koymak gerekmektedir.

İhanetçi Kürtlerle tasfiye konseptinin meşruiyet zemini yaratılıyor

Şimdi bazı güçler AKP'nin politikasını destekliyorlar. Bu aslında Kürt özgürlük hareketine karşı yürütülen inkar ve imha politikasının, tasfiye politikasının meşruiyetini kazandırma çabalarıdır. Nasıl ki, 1999 yılında YNK ve KDP Kürt özgürlük hareketine karşı yürütülen uluslararası komplonun tasfiye planının meşruiyetini sağlamışlarsa, bugün ise Kuzey Kürdistan'daki kimi işbirlikçiler, kimi beyaz Kürtler, kimi hain Kürtler Kürt özgürlük hareketini tasfiye etmenin yeni tasfiye konseptinin iç ve dış kamuoyunda meşruiyetini hazırlamaya çalışıyorlar. Bunun altını çizmekte fayda var. Tabii ki yeni konseptin tasfiye planına meşruiyeti kazandırmada Güney Kürdistanlı güçlere de bir rol verilmiştir; ama Güney Kürdistanlı güçlere verilen rol açık değildir, dolaylıdır. Zaten Türkiye yetkilileri Güney Kürdistanlı güçlerle yürüttükleri ilişkilerinin gizli ve sonuç alıcı olduğunu belirtmektedirler. Anlaşılıyor ki Güney Kürdistanlı güçler ilk önceleri dolaylı biçimde bu tasfiye planına meşruiyet kazandıracaklardır. Çünkü PKK'nin tasfiye planının meşruiyeti adım adım döşeniyor. Eğer Kürt özgürlük hareketine karşı açıktan bir saldırıya geçseler, Güney Kürdistanlı güçlerin -KDP ve YNK'nin- bu tutumu Kürt toplumu ve kamuoyunda kuşkuyla karşılanacaktır. Bu nedenle şimdiden açıktan ve doğrudan böyle bir tasfiye planının meşruiyet aktörleri olmak istemiyorlar. Ancak sık sık Türk devletine "bizim elimizi güçlendirin" diyorlar. Bazı adımlar atarak bizim elimizi güçlendirirseniz biz de ABD'ye verdiğimiz söz temelinde bu tasfiye planında rolümüzü oynayabiliriz demektedirler. Güney Kürdistanlı güçler de özellikle Talabani'nin ve çeşitli Kürt yetkililerinin son zamanlarda Türkiye ile ilişkileri sıkılaştırmalarını ve Türkiye bizim elimizi güçlendirsin, bazı adımlar atsın demelerini böyle okumak gerekmektedir.

Kamuoyuna yansıyan çeşitli tasfiye planları bulunmaktadır. Türkiye bazı adımlar atacak, ondan sonra da af çıkaracak, silah kullanmamış, terör eylemlerine karışmamış olanlar hemen evlerine gidecek, diğerleri ise belirli pişmanlık yasaları var, bundan yararlanacak, kısa süre sonra çıkacaklar. Elebaşı dedikleri birkaç on kişiyi de -yüz elli kişi deniliyor- teslim olmaları karşılığında yurt dışına gönderecekler. Böylelikle Kürt özgürlük hareketi tasfiye edilecek. Bu yeni bir plan değildir. Bunun 2003'te gündeme getirildiğini, örgüt içinde de bunun uygulayıcılığının ortaya çıkarıldığını, ama Kürt Halk Önderi ve PKK tarafından bunun boşa çıkarıldığını biliyoruz. Anlaşılıyor ki, aynı plan yeni rötuşlar yaparak tekrar uygulanmak istenmektedir.

Bu uğursuz planda Güneyli güçlerin kullanılmasını önemsemektedirler

TRT 6, Kürdoloji bölümleri gibi bazı girişimlerin bir yönünün de bu olduğu anlaşılmaktadır. Bu çerçevede Celal Talabani'nin, çeşitli Kürt yetkililerinin silahlı mücadele dönemi bitmiştir, artık silahlı mücadeleye gerek yok demeleri böyle bir teslimiyet planına çağrıdır. Bu tür söylemlerle böyle bir tasfiye planının siyasi gerekçeleri yaratılmaya çalışılmaktadır. Sanki Türkiye demokratikleşmiş, Kürt halkının temel demokratik haklarını kabul etmiş, Kürt sorunu asgari temelde çözülmüş, ama buna rağmen PKK savaş sürdürüyor gibi bir imaj yaratılmak isteniyor. Böylece PKK'nin mücadelesinin Kürtlerin haklarıyla ilgili bir mücadele değil de bir terör mücadelesi olduğu konusunda iç ve dış kamuoyunu hazırlamaya çalışıyorlar. Şu anda Avrupa ve ABD'nin, Türkiye'nin, Güneyli güçlerin -buna İran da dahilbirlikte yürüttüğü çalışma esas olarak PKK'nin yürüttüğü mücadelenin meşruiyetinin kalmadığını, gerekçesinin kalmadığını, bu yönüyle de tamamen bir terör örgütü olduğunu ilan edip üzerine gidip ezmek içindir. Bunun için de Güney Kürdistanlı güçlerin kullanılmasını çok önemli görmektedirler.

Zaman zaman basına yansıyor, Türkiye belirli adımlar atarsa Güney Kürdistan'daki parlamento toplanacak, PKK'ye silah bırak çağrısı yapacak. Silah bırakmasa terörist ilan edilecek ve üzerine gidecek. Şimdi böyle uğursuz, hain bir planın uygulanmaya konulmak istendiğini görüyoruz. Güney Kürdistanlı güçler herhalde bunun karşılığında Türkiye'den Güney Kürdistan federasyonunun resmi olarak kabul edilmesini isteyecekler. Son zamanlarda Hewler'de konsolos açılacağı yönündeki tartışmalar bir nevi Türkiye'nin Güney Kürdistan federasyonunu kabul ettiği anlamında yorumlanmaktadır. Tabii ki Türkiye hala tam böyle yorumlamıyor. Herhangi bir Irak şehrinde nasıl konsolosluk açılırsa biz de Hewler'de açabiliriz diyorlar. Belki yarı resmi olarak Güney Kürdistan federasyonunu da kabul ediyorlar. Ama bunun böyle kesin Güneyi tanımak anlamına gelmediğini de bilmek gerekir. Türkiye, İran ve Irak devletinin fırsatını bulduklarında Güney Kürdistan federasyonunun bu statüsünü ortadan kaldırmaya yönelecekleri açıktır.

"On yıllardır Kerkük'ü kendi kutsallığı gören Güneyli Kürt partileri Kerkük'ten vazgeçiyorsa, hayli hayli Ortadoğu devletlerinin kendi bulunduğu alanlardaki hakimiyetlerini tanıması karşısında PKK ile karşı karşıya gelebilir. PKK'ye karşı da her türlü uğursuz politika içine girebilirler. Bu gün Kerkük'ten vazgeçen yarın PKK'ye saldırabilirde"

Kerkük'te tarih boyunca ağırlıklı olarak Kürtler yaşamaktadır

Öte yandan Türkiye, İran, Irak Güney Kürdistan federasyonunu kabul etmeleri karşılığında Güneylilerin hem PKK'nin üzerine gitmesini hem de Kerkük'ten vazgeçmesini dayatmışlardır. Bugün Güney Kürdistanlı güçlerin Kerkük'ten vazgeçtiğini görüyoruz. Bu aslında Güney Kürdistanlı güçlerin halka dayanan, kendi demokratik haklarına dayanan bir mücadele vermediklerini gösteriyor. Biz tabii ki bir yerde herhangi bir toplumun, topluluğun temel demokratik haklarının, demokratik iradelerinin tanınması gerektiğini kabul ediyoruz. Kürtler gitsin hiç kimsenin hakkını ve iradesini tanımadan bir yere hakim olsun demiyoruz. Bu tür anlayışlara da karşıyız. Ama bir yerde Kürtler de varsa oradaki Kürtlerin demokratik iradesini de herkesin tanıması gerekmektedir. Bu çerçeveden bakıldığında Kerkük'te tarih boyunca ağırlıkta olan kimdir? Kürtlerdir. Kerkük ve çevresinde Kürt nüfusu her zaman fazla olmuştur. Bu açıdan Kürtlerin herhangi bir dayatma ve zorbalıkla Kerkük'ü ele geçirme gibi bir durumu yoktur. Eğer Irak demokratikse, uluslararası güçler demokratik teamüllere dikkat edeceklerse, halkın demokratik iradesini esas alacaklarsa o zaman Kerkük'te Kürt demokratik iradesinin ve demokratik otoritesinin ağırlıklı olması gerekiyor. Eğer Kürdistan bir federasyon ve Kerkük de bu federasyonla iç içeyse o zaman Kerkük Kürdistan'a bağlı bir özel statü kazanabilir. Yani ayrı bir statüsü olabilir, bir özgünlüğü olabilir. Demokratik Konfederalizm yaklaşımıyla Kürdistan federasyonu içinde yer alabilir.

Eğer Kürdistan bir federasyon olmasaydı, Irak'ta her şehir ya da her bölge kendi temel demokratik haklarını kullanmaları temelinde demokratik özerklik statüsünde olsaydı, o zaman Kerkük'te öyle oluyordur diyebilirdik. Ama hem Kürdistan federasyonu kabul edilecek, meşruiyeti kabul edilecek hem de Kerkük bunun dışında bırakılacak! Bu, Kerkük Kürt şehri değildir anlamına gelmektedir. Kerkük'te Kürt demokratik iradesini inkar etmektir. Bu gerçeklik dikkate alındığında on yıllardır Kerkük'ü kendi kutsallığı gören Güneyli Kürt partileri Kerkük'ten vazgeçiyorsa, hayli hayli Ortadoğu devletlerinin kendi bulunduğu alanlardaki hakimiyetlerini tanıması karşısında PKK ile karşı karşıya gelebilir. PKK'ye karşı da her türlü uğursuz politika içine girebilirler. Biz şu anda KDP ve YNK saldırıyor, silahlı saldırı var demiyoruz. Ama Kerkük'ü, kutsal yeri bırakan, ondan vazgeçen Güney federasyonunun, Türkiye, İran, Irak ve ABD dayatmaları karşısında Kürt özgürlük hareketine karşı saldırması ihtimal dışı değildir. Bu açıdan Güney Kürdistanlı güçlerin zaman zaman Kürtler arası savaş çıkmaz, biz PKK'ye karşı savaşmayız yaklaşımlarını çok esas almamak gerekir. PKK'ye karşı bugünden yarına bir silahlı savaşım içine girmeyebilirler. Ama bugün ideolojik ve siyasi savaşın bir parçası haline geldikleri görülüyor. Türkiye'deki basın ve AKP hükümetinin "TRT 6'yı verdik, önceden de bazı adımlar attık, bu nedenle artık PKK'nin yürüttüğü savaşın

hiçbir meşruiyeti kalmamıştır, bir terör hareketidir" gibi söylemlerine Güney Kürdistanlı güçler de bugün destek vermektedirler. Sanki Kuzey'de Kürt sorunu çözülmüş gibi bir havayı Güney toplumuna yutturmaya çalışmaktadırlar. AKP'nin yalanlarla Kürtleri kandırma politikasını Güneyliler, Güneyli basın Güney Kürdistan halkına ve bütün Kürtlere yutturmaya çalışıyorlar. Bu açıdan Güney Kürdistan'daki yürütülen politikanın tehlikeli bir politika olduğu görülmektedir.

TRT 6'yı tek millet politikasının meşruiyeti olarak kullanmaktadırlar

Daha bir ay önce tek millet diyen, tek vatan diyen, tek bayrak diyen bir başbakan vardır. Türk Başbakanı bunları laf olsun diye söylememiştir. Ya tek milleti kabul ederler ya çeker giderler demiştir. Bunlar ortadayken TRT 6 açıldı, Kürt dili kabul edildi, Kürt dili kabul edilmişse Kürt milleti de kabul edilir, Kürt milleti kabul edilirse Kürtlerin varlığı da kabul edilir gibi kendini kandıran yaklaşım içine girmeleri aslında olmayan şeylere kendilerini inandırmalarıdır. Ya da dış baskılar ve Türkiye'nin dayatmaları karşısında duramadıklarından Türk devletinin inkarcı imhacı politikasının yeni argümanlarını, politikalarını sanki bir çözümmüş gibi görmeleri ve kendilerini buna inandırmaları aslında kendileriyle birlikte toplumu da aldatmaları anlamına gelmektedir. Daha TRT 6'ya hala çok dilli televizyon deniliyor. Kürtçe demekten bile imtina ediliyor. Zaman zaman Kürtçe kanal denilse de bu kanalın adı resmiyette çok dilli kanaldır. Resmiyette Kürtçe kanal denilmesinden özellikle kaçınılmaktadır. Kaldı ki bu kanalla inkarcılıktan vazgeçilmiyor. Hala anadilde eğitim yoktur, Kürt kimliğinin kabulü yoktur, zaten Milli Güvenlik Kurulunda tartışılmış ve böyle bir kanalın Kürdistan'daki asimilasyonu durdurmayacağı kararına varılmıştır. TRT 6'ya bunun için izin verilmiştir. Dolayısıyla bırakalım tek milletten vazgeçilmesini, aksine bu kanalı tek millet politikasının meşruiyeti olarak kullanmaktadırlar. Bu nedenle böyle kanal kabul edildi, dilden sonra millet kabul edilecek, sonra diğer haklar da verilecek gibi yaklaşımların hiçbir değeri yoktur.

Kürt sorunu çözülmüş gibi göstermek gafletten öte ihanettir

Güneyli güçlerin yapması gereken tutum bu değildir. Kürt halkına karşı sorumluluk duymanın gereği olarak Kerkük'te Türkmenlere hangi hak tanındıysa siz de Kürtlere o hakkı tanıyın demelidirler. Türkmenlerin her siyasi örgütlenmeleri var. Her türlü okul açma hakları var. Bu hakları fazlasıyla kullanılıyor ve bu konuda kendilerine her türlü destek sunuluyor. Kültürlerinin gelişimi önünde engel yok; istedikleri kadar kendi dilleriyle radyo ve televizyon açabilirler. Türkmenler ayrı bir topluluk ya da millet olarak tanınıyor, Türkmen olarak örgütleniyorlar. Demokratik siyasi iradeleri var. Bu gerçekler ortadayken hala ikide bir DTP'ye sen etnik milliyetçilik, etnik siyaset yapıyorsun diye baskı yapan, Kürtlerin siyasi irade olmasını reddeden bir politika ortadayken, Türkiye'deki gelişmeleri sanki Kürt sorunu çözülmüş gibi göstermek gafletten öte ihanettir. Bunu açıkça böyle değerlendirmekte yarar vardır. Anlaşılıyor ki Güney Kürdistanlı güçler PKK'nin tasfiyesini hedefleyen bir politikanın içindedirler. Biz tabii ki bir çözüm politikası içinde olmalarını isteriz. Ne var ki şimdi içinde oldukları politika bir çözüm öngörmemektedir. Kürt özgürlük hareketinin tasfiyesini hedefleyen bir politikanın devrede olduğu anlaşılmaktadır. Güneyliler şu anda açık bir savaşta değiller, ama hem AKP hükümetini ideolojik ve siyasi olarak desteklemektedirler hem de Kürt özgürlük hareketine karşı yürütülen tasfiye planının ideolojik ve siyasi gerekçelerini ve meşruiyetini hazırlamada rol oynamaktadırlar.

Güneyli partilerin belirli konferanslar ve toplantılar yapacaklarını, burada PKK'ye silahlı mücadelenin zamanının geçtiğini söyleyecekleri belirtiliyor. Kendileri de biliyor ki sorunların silahlı yollardan çözülmesine en fazla da PKK karşıdır. Önder Apo, silahlı çözüme karşı olduğunu ideolojik ve teorik düzede kapsamlıca ortaya koymuştur. Devlet de verilse almayız denilen bir ideolojik ve siyasi çizginin temsilcisidir. Bu ortadayken ulus devletçi zihniyetten kopmayanların PKK'ye silahlı dönemin zamanı geçmiştir demesi bir demagojidir, safsatadır. Herhalde Güneyli güçlerin elinde olsa silahlı güçlerle her tarafa saldırıp mevcut konumunu güçlendirebilir. Kürdistan'ın bütün parçalarında hakim olmak için yüz binlerce insanın ölümünü bile göze alırlar. Silahlı güçleri buna yetse bu konuda bir saniye bile tereddüt etmeyeceklerini biliyoruz. Ağalara, beylere, egemenlere dünyayı da verseniz doymazlar. PKK'nin felsefesi ise: eğer temel haklarımız kabul edilirse biz silahlı mücadeleden yana olmayız doğrultusundadır. Ama dünya da üzerimize gelse haklarımızı alana kadar direnişi bırakmayız kararlılığı içinde olunduğu da açıktır. Belki bir Latin Amerikalı, bir Avrupalı, Avustralyalı herhangi birisi Türk devletinin Kürtler üzerindeki inkarcı politikasını bilmez ve bu tür değerlendirmeler yapabilir. Neden silahlı mücadele veriyorsunuz, siyasal yollardan ya da başka yollardan mücadele vererek haklarınızı alın diyebilirler, ama Kürt parti liderlerinin, Türkiye'yi tanıyan Kürt örgütlerinin bunu demesi anlaşılır değildir. Onlar da biliyor ki dünyada Türk devleti kadar inkarcı politika izleyen başka bir güç yoktur. Ne İsrail Siyonizm'i ne Afrika beyaz ırkçı rejimi ne de başka bir rejim Türk devleti kadar inkarcıdır. Türk devleti neredeyse bu dünyada yaşamıyormuş gibi dünyadaki normlara göre hareket etmeyen bir devlettir. Türk yazarları, aydınları, çeşitli çevreler devletin denetimindedirler, her zaman devletin sesine kulak verirler, demokratlıkları da yazarlıkları da esas olarak devlet, ama birazcık demokrasidir, birazcık namusu kurtarmaktır. Ama Kürt partilerin, Kürt aydınlarının Türk devletinin bilinen politikası karşısında Kürt özgürlük hareketine karşı silah bırak, teslim ol çağrıları yapmaları hiçbir biçimde izah edilemez.

Bu tür yaklaşımlar Kürtler arasında birliğe değil, parçalanmaya hizmet eder. Güney Kürdistanlı örgütler Kürt özgür-

lük hareketiyle ortak davranma, birlikte hareket etme yerine, son zamanlarda söylenildiğine göre Abant toplantısının bile Hewler'de toplanmasına izin vereceklermiş. Amed halkının iradesi ortadayken, Amed halkının iradesine rağmen bunların Hewler'de toplanmasına izin vermek nasıl bir Kürtlüktür, nasıl bir Kürt yurtseverliğidir? Bunu hangi Kürt içine sindirebilir, kabul edebilir? Fethullahçıların yapacağı bir toplantı amacı bellidir. Türkiye'de AKP belirli adımlar atmıştır, PKK silah bırakmalıdır, artık bu şeyden vazgeçmelidir diyeceklerdir. Anlaşılıyor ki ABD, AB, Türkiye, Irak, Güney Kürdistanlı güçler PKK'ye silah bıraktırmada anlaşmışlar. Türkiye'deki AKP yanlısı basın, çeşitli yazarlar ayrı bir kanaldan, Güney Kürdistanlı güçler ayrı bir kanaldan, ABD, Avrupa farklı bir biçimde hep bir ağızdan aynı politika doğrultusunda -kimi askeri olarak kimi siyasi olarak kim ideolojik olarak- baskı yaparak PKK'ye silah bıraktırmayı hedeflemektedirler. Uygulamaya geçirilen planın esasında silah bıraktırma vardır.

Gizli diplomasi PKK aleyhine kurulmak istenen bir kumpastır

Kürt sorunu çözülmeden silah bıraktırmayı dayatmak da eşittir Kürt özgürlük hareketini tasfiye etmektir. Bu açıktır. Irak-Türkiye görüşmeleri de bununla ilgilidir, Türkiye-İran görüşmeleri de bununla bağlantılıdır. Maliki'nin İran'a gitmesi de bununla bağlantılıdır. Bunlar netleşmiştir. Gizli kapaklı görüşmeler yapılsa da bizim açımızdan herhangi bir gizliliği yoktur. Nitekim Türk dışişleri bakanı sürekli çok büyük bir sır gibi her yerde biz gizli diplomasiyle sonuç alacağız, demektedir. Biz gizli diplomasinin neyi hedeflediğini biliyoruz. Gizli diplomasi, PKK aleyhine kurulmak istenen bir kumpastır. Haşimi'nin, Maliki'nin bütün görüşmelerinin altında yatan gerçek de bu silah bıraktırma konusudur. Aslında Türkiye, Irak ve İran bir yandan bu görüşmeler yoluyla Güney Kürdistanlı güçlere baskı yaparken, diğer taraftan da Güney Kürdistanlılarla gizli ilişkilerle baskıyı sürdürmektedirler. Mevcut diplomasinin esas amacının bu olduğu görülmektedir. Onlar da biliyor ki Güney Kürdistanlı güçleri bu işin içine katmadan PKK'yi tasfiye etme politikasında yol alamazlar. Bu yönüyle tarihte olduğu gibi yine Kürtleri Kürtlere vurdurma, iti ite kırdırma politikasını yürütmektedirler.

Şunu belirtmeliyiz ki bu politikanın içinde İran da vardır. Aslında ABD ile İran aynı politikayı izlemektedirler. Bu gerçeğin de herkes tarafından bilinmesi gerekir. İran'ın ABD karşıtlığı hikayedir. İran pragmatiktir, kendi çıkarı neyi gerektiriyorsa onu yapar. İran tarihsel olarak pragmatik bir ülkedir, ABD ise burjuvazinin pragmatik politikasını en üst düzeyde uygulayan bir ülkedir. Bunların hepsi bir olmuş şimdi Kürt özgürlük hareketini tasfiye etmeyi amaçlamaktadırlar. Medya Savunma Alanları sürekli bombalanmaktadır, Kandil alanı sürekli topa tutulmaktadır. İran'la Güneyli güçler arasında, özellikle YNK arasında bir anlaşma olduğu görülüyor. İran yerleşim alanlarını topa tutarak halka ya burayı boşaltacaksınız ya da PKK'ye karşı çıkacaksınız politikası dayatıyor. Bu politika YNK'nin de işine geliyor. YNK de zaten PKK'yi oradan çıkarmak istiyor. 2000'de PKK'yi savaşla çıkarmak istedi, ama bunu başaramayınca İran'ı devreye sokmuştu. O zaman İran bunu başaramadı. Bu defa sonuç almak için yükleniyor. İran ve YNK böyle bir konsept dahilinde Türkiye ve uluslararası güçlerin de desteğiyle PKK'yi Kandil'den çıkaracaklarını hesaplıyorlar. YNK, köylüleri de PKK'ye karşı kışkırtmaya çalışıyor. İran size zarar verirse biz herhangi bir yardımda bulunamayız, çünkü PKK'nin yüzünden, PJAK'ın yüzünden oluyor diyorlar. Nitekim Güney Kürdistan basınında İran ve Türkiye'nin saldırıları haklıdır, bu nedenle PKK'yi zorlayalım, PKK'yi buralardan çıkaralım diyenler giderek artmaktadır. İran PKK ve PJAK'ı oradan çıkararak bölgeyi YNK'ye teslim etmeye çalışmaktadır. Görünürde YNK-ABD ilişkileri önplana çıksa da YNK ABD'ye bağlı olduğu kadar İran'ı da sürekli dikkate alan, İran'ın etkisinde olan bir politika izlemektedir. Son saldırılar aslında Türkiye ve YNK'lilerin desteğinde olmaktadır. KDP'nin İran'a ne kadar desteği var bilemiyoruz. Ama hükümet olarak dolaylı olarak bu politikaya izin vermektedirler. Ya da pratik olarak görüldüğü gibi bu saldırılara herhangi bir karşı çıkmaları bulunmamaktadır.

Güneyli güçler Kürtlerle ilgili politikaları en fazla AKP'lilerle tartışmaktadırlar

Güney Kürdistanlı güçlerin PKK'yi tasfiye etme planına dahil edilmek istendikleri bir süreçte DTP'lilerin Güney Kürdistan'a gitmesi olumlu görülmelidir. Ama önemli olan Güneylilerin bu ilişkiyi nasıl ele aldıklarıdır. Güney Kürdistanlı güçler DTP ile ilişki geliştirip Kuzey Kürdistan'la daha fazla birlik kurma ve Kürtler arası birliği pekiştirmekten çok, bu ilişkilere yine kendine göre çıkarcı yaklaşmaktadırlar. Ya da kendilerinin nasıl zor durumda olduklarını ve PKK konusunda nasıl sıkıştırıldıklarını söylemişlerdir. Biz baskılara karşı çıkıyoruz, Kürtler arası savaş istemeyiz, ama bizi de anlamalısınız gibi mesajlar vermişlerdir. Bir taraftan biz Kürtler arası bir savaşın içinde olmak istemiyoruz diyorlar, ama diğer taraftan da Türkiye Kürt sorununun demokratik çözümü konusunda, diyalog konusunda hiçbir çaba göstermediği halde, AKP olumlu yaklaşıyor, bunu dikkate alın gibilerinden DTP'ye de Kürt özgürlük hareketine dayattıkları gibi teslimiyeti dayatan bir yaklaşım içinde oldukları görülüyor. Bu tutumu açık ifade etmeseler de dolaylı olarak ortaya koymuşlardır.

Bu görüşmeler sonrası DTP eşbaşkanı Emine Ayna'nın tespitleri çok çarpıcıdır. Bu görüşmelerden anladık ki Güney Kürdistanlı güçler bizden çok AKP'lilerle görüşüyorlar, onlarla ilişkidedirler demiştir. Gerçekten Güney Kürdistanlı güçler Kürtlerle ilişki kurmaktan çok, Kürt politikasını, Kürtlerle ilgili politikalar konusunda en fazla AKP'lilerle tartışmaktadırlar. Daha doğrusu AKP'liler kendi Kürt politikalarına Güneylilerden destek almaktadırlar, Güneyliler de destek vermektedirler. 22 Temmuz seçiminde AKP'nin

Kürdistan'da oylarını arttırmasının esas sorumlusu KDP ve YNK'dir. 22 Temmuz öncesi gibi şimdi de benzer bir rol oynamaktadırlar. Bu rol aslında çok tehlikelidir. KDP ve YNK ne yaptıklarının farkındalar mı bilemiyoruz. Ama AKP'yi desteklemek inkarcılığı desteklemektir. AKP'ye oy vermek demek, Kürt sorununun bastırılmasına destek vermek demektir. Eğer AKP önümüzdeki seçimlerde Kürdistan'da başarılı olursa, bakın benim tek millet politikam onay almıştır diyecektir. Hakkari'deki, Van'daki konuşmasının onaylandığını söyleyecektir. Bunun da tek milleti kabul eden, kabul eder, etmeyen çeker gider anlamına geldiği açıktır. Nereye gider? Güneye gider. Kürtlükse gider orada yaparsınız denildiği açıktır. Güneyliler bu yaklaşımıyla bu politikaya destek olduklarını bilmelidirler.

AKP Kürdistan'da sömürgeciliği yeniden kurmak isteyen bir partidir

Kürt demokratik güçlerine destek vereceklerine, onlarca yıldır bedel ödeyerek özgürlük ve demokrasi mücadelesinde önemli sonuçlar ortaya çıkaranlara destek vereceklerine, DTP'nin yanında olacaklarına kalkıp dolaylı olarak AKP'yi desteklemeleri, politika izlemede ne kadar tutarsız ne kadar ilkesiz ve Kürt halkının çıkarlarından uzak bir politika içinde olduklarını göstermektedir. Emine Ayna'nın söylediğinden anlaşılmaktadır ki DTP'li yöneticiler bu görüşmelerinde bu talihsiz ve acı verici politikayı iyi görmüşlerdir.

Güney Kürdistanlı güçlerin bu seçim döneminde de izledikleri politikayı doğru görmüyoruz. Tehlikeli bir politikadır. Kuzey Kürdistanlı Kürtlerin çıkarını gözetemeyen bir politikadır. Kuzey Kürdistan'da Kürtlerin iradesini temsil eden tek parti var, o da DTP'dir. Başka partiler de var, ama esas olarak Kürtlerin yasal demokratik iradesini DTP temsil etmektedir. Herhalde AKP Kürtleri temsil eden bir parti değildir. AKP, siyasal sömürgeciliği Kürdistan'da inkarcı sömürgeci devlet adına yeni meşruiyet araçlarıyla yeniden kurmak isteyen bir partidir. AKP'nin Kürdistan'da örgütlendirilmesi, inkarcı sömürgeciliğin yeni biçimde Kürdistan'a taşırılmasıdır. Kürt halkı 1990'lı yıllardan başlayarak yürüttüğü serhıldanlarla, verdiği büyük mücadelelerle Kürdistan'da siyasal sömürgeciliği etkisizleştirip büyük oradan tasfiye etmişti. Şimdi AKP bunu yeniden inşa etmek istiyor. Hiçbir Kürt, hiçbir Kürt hareketi AKP'nin Kürdistan'da inşa etmek istediği sömürgeciliğe destek veremez, destek vermemelidir.

Kürt Konferansının esas alması gereken beş ilke

Kürtler arasındaki sorunların çözümü doğru temelde bir Kürt konferansı yapmaktan geçer. Önderlik bu Kürt konferansının beş temel ilkelerini belirledi. Bunlar;

1- Savaş ve Barış ilkesi: Savaş neyi getirir neyi götürür, ne anlam ifade eder? Barış neyi getirir neyi götürür, kime ne kazandırır? Barış nasıl sağlanır? Bunların açıklığa kavuşturulması lazım. Konferans'ta bunların belirlenmesi lazım. Denilecek ki savaş şudur, barış şudur, bu durumda barış sağlanır, şöyle sağlanır, bunlar açıklanır.

2- Birlik ilkesi: Türkiye'deki Kürtler, İran'daki Kürtler, Suriye ve Irak'taki Kürtler kendi aralarında bu durumu tartışırlar. Evet bu, Kürtlerin kendi aralarındaki birliktir. Bulundukları devletin sınırlarına karşı değildir. Türkiye'deki Kürtler Türkiye'yle sorunlarını demokratik şekilde çözme yöntemini tartışırlar. İran'daki Kürtler İran'la kendi sorunlarının demokratik çözüm yöntemini tartışırlar. Ancak Türkiye, İran, Irak ve Suriye'deki Kürtler, kendi aralarındaki ilişkilerini ve birliklerini kurarlar. Bu durum o devletlere karşı değil, Kürtlerin kendi demokratik konfederal sistemlerinin kurulmasıdır. Burada çözüm ulus-devlette değil, ulus-devlet çözümsüzlüktür. Büyük Kürdistan çözüm değil, kan gölüne dönüştürür. Küçük Kürdistan da çözüm değil. Çözüm olan Demokratik Konfederalizm ilkeleri çerçevesinde örgütlenmektir.

3- Demokratik ilke: Bu ilkenin uygulanması şudur; Kürtlerin haklarının ve örgütlenmelerinin önündeki bütün engellerin kaldırılmasıdır. Anayasal, yasal bütün engellerin kaldırılıp demokratik dönüşümün hayata geçirilmesidir.

4- Kültürel Haklar ilkesi: Kürtlerin kültürlerinin bir bütün olarak tanınması ve hayata geçirilmesidir. Bütün bu ilkelerin Konferansta açıklığa kavuşturulması lazım. Bunların ne anlama geldiği, bunların sınırlarının ne olduğu hepsi belirlenmelidir.

5- Demokratik Siyaset ilkesi eklenebilir. Sosyal şart da ileri sürülebilir. Sosyal, eğitim ve ekonomi de ilke şartı olarak bunlara eklenebilir.

Yani bir yerde, bir ülkede, örneğin İran'da ya da Türkiye'de barış nasıl yapılır, savaş nasıl yapılır bunun netleştirilmesini istedi. Yani Türkiye'de şu şu haklar verilirse barış yapılabilir, şu şu haklar verilmezde direnilebilir.

Bunların netleştirilmesi gerektiğini söylüyor. Bunlar da diyelim subjektif niyetlere göre değil, bir halkın demokratik haklarının asgari biçimde verilmesiyle sağlanacaktır. Yine temel siyasal haklar konusu, yine kültürel haklar konusu, demokratik siyaset konusunun belirlenebileceğini, yine Kürtler arası ilişkinin nasıl olacağının -Önderlik buna demokratik konfederal ilişki dedi- tespit edilmesi gerektiğini söylemektedir. Yani mevcut sınırları sorun yapmadan Kürtler arasındaki ilişkilerin yürütülmesi, sınırlar değiştirilmeden bütün parçalardaki Kürtlerin kendi sorunlarını demokratik temelde çözerek bu ülkelerin demokratikleşmesi temelinde kendi aralarındaki ilişkiler geliştirebileceğini belirtti. Doğru yaklaşım budur.

PKK'nin katılmayacağı bir toplantı ulusal bir konferans olamaz

Kürtler yapacakları konferanslarla esas olarak kendi demokratik haklarını elde etmenin politikasını izlemelidir. Tabii ki haklarının mevcut ülkelerin ancak demokratikleştirmesi çerçevesinde güvenceye alabileceklerini bilerek hareket etmelidirler. Ortadoğu'nun demokratikleşmesine hizmet eden bir politikanın içinde olmalıdırlar. Yine kendi aralarındaki ilişkileri de mevcut ülkelerin sınırlarını da değiştirmeden bir demokratik konfederal ilişki içinde sürdürmelidirler. Ne bütün parçaları birleştirerek büyük Kürdistan'ı kuralım demelidirler ne de bir parça için diğer parçaları feda eden bir küçük Kürdistan yaklaşımıyla hareket etmelidirler. Önderlik bunu açıkça ifade etti, bunlar doğru ilkelerdir. Hiçbir Kürt hareketinin reddedemeyeceği ilkelerdir. Hala böyle bir Kürt konferansı Kürtlerin temel gündemidir. Ama bazılarının dillendirdiği gibi PKK katılacak mı, katılmayacak mı, biçiminde tartışmalar yapmak abesle iştigaldir. PKK'nin katılmayacağı bir toplantı zaten ulusal bir konferans olamaz. Herhangi bir toplantı olur, bir kesimin yaptığı bir toplantı olabilir. Böyle bir toplantıda PKK'yi dışlayıp buna konferans demek, aslında Kürtler arası parçalanmayı derinleştirmektir. Çatışmanın zeminini yaratmaktır. Bu açıdan herkes bu tür yaklaşımlardan uzaklaşarak Kürt Halk Önderinin ortaya koyduğu beş ilke temelinde Kürtler arası birlik oluşturabilir. Bilindiği gibi kısa süre önce KNK de konferans yaparak Kürtler arası ilişkinin temel ilkelerinin nasıl olması gerektiğini ortaya koymuştur.

Şu açıktır ki Ortadoğu'da çatışmaların derinleştiği, büyük bir güç mücadelesinin verildiği ve Kürtlerin İran, Türkiye, Irak, Suriye gibi Arap ülkelerinin egemenliğinde olduğu bir dönemde Kürtlerin ortak siyasi tutum izlemeleri hayati önemdedir. Kürtler böyle büyük bir savaş verilen, dünya ve bölge dengelerinin yeniden oluşturulduğu bir dönemde sorumsuz yaklaşamazlar. Böyle bir güç mücadelesinin en şiddetli sürdüğü bir coğrafyada her şeyden ve herkesten önce Kürtlerin birlik olmaya ihtiyacı vardır. Güney Kürdistanlı güçlerin de böyle bir birlik temelinde güçlenmiş Kürt politikasına ihtiyaç vardır. Bu kadar güç çatışmasının, bu kadar karmaşık ilişkilerin bulunduğu bir coğrafyada Kürtlerin birbirleriyle güçlü bir biçimde ilişki kurmaması aslında kendilerine ihanettir. Herhangi bir patinin birlik dışında daha büyük bir çıkar ortaya koyması düşünülemez. Bütün partilerin, bütün Kürt siyasi güçlerin tek bir çıkarı vardır, o da ortak ulusal politikalar temelinde birlikte hareket etmektir. Bunu mevcut Ortadoğu gerçeğinde, dünya dengelerinin yeniden kurulduğu günümüzde görmemek, ancak birlik olarak, ortak davranarak güç olunacağını anlamamak aptallıktır. Sadece şu ya da bu siyasal dengelere göre Ortadoğu'da politika yapmak, kendini akıntıya bırakmak, başkalarının insafına bırakmaktır. Bundan daha kötü politika olabilir mi? Özellikle Kürtlerin son on yıllarda verdiği mücadeleyle büyük bir demokratik irade kazandığı, büyük bir örgütlü güç haline geldiği, bütün Kürt toplumunun önemli düzeyde güç olduğu bir dönemde Kürtlerin bu gücünü kullanarak, bu gücüne dayanarak politika yapmaması kadar gafil bir şey olamaz. Kürtler böyle bir süreçte bu güçlerini kullanarak bütün diğer güçlere karşı konumlarını güçlendirmelidirler.

Dönemin en temel gündemi doğru ilkeler temelinde toplanacak bir Kürt konferansıdır

Şu anda İran, Irak, Türkiye Kürtlere karşı ortak politika izliyor. Bunu bilmemek aptallıktır. Bunun karşısında ancak Kürtlerin birliğiyle durulabilir. Bunun yerine İran'ın verdiği şu güvenceyle, Türkiye'nin şu politikasına dayanarak Kürt özgürlük hareketine karşı tutum içine girmek kadar yanlış bir politika olamaz. Bunu tarih affedemez. Böyle bir duruma düşülürse tarih tarafından ihanet olarak değerlendirilir. Biz hala Güneyli Kürtlerin böyle bir politika içine girdiğini söylemiyoruz, ama bunun belirtileri var. Kendilerine yönelik bu dayatmalar var. Kendilerine yönelik dayatmalar karşısında tereddütlü yaklaşımları var. Bu dayatmalar karşısında açık, net olarak biz bu tür politikalara girmeyiz biçimindeki tutumu ortaya koyamıyorlar. Böyle bir tutumu ortaya koyamadıkları için de Kürt hareketleriyle birleşme, Kürt hareketlerinden güç alma yaklaşımını gösteremiyorlar. Bu açıdan biz Güney Kürdistanlı güçlerin bu politikalarını bütün Kürdistan açısından tehlikeli olarak gördüğümüz gibi, Güney Kürdistan'daki kazanımlar için, kendileri için de tehlikeli görüyoruz. Bu politikayla kendileri de bir şey kazanamazlar, bu politikayla kendileri de kaybederler. Bu yönüyle bir daha belirtiyoruz; bu dönemin en temel gündemi doğru temellerde, doğru ilkeler temelinde toplanacak bir Kürt konferansıdır. Kürtler böyle bir konferansta ortak ilkeler belirlerse bütün Kürtler bu konferans etrafında toplanır ve hiçbir siyasi güç de Kürtlerin bu iradesini kıramaz. Bunun özellikle bilinmesinde fayda var.

Bu süreçte İsrail'in Gazze'ye saldırısı da Ortadoğu dengeleri açısından, Ortadoğu'da kendisini var etmek isteyen güçlerin nasıl bir politika izlemeleri gerektiğini göstermektedir. Şu açıktır: Ortadoğu'da kim güç oluyorsa birçok devlet de onu dikkate alıyor. Eğer Kürt-

ler güç olursa Türkiye, İran, Irak nasıl dikkate alınıyorsa, Kürtler de dikkate alınabilir. Ama Kürtler güç olmazsa her türlü tehlikeyle karşı karşıya kalabilirler. İsrail bugün çok ağır saldırılar yapıyor, buna rağmen dünya sessiz kalıyorsa, bölge ülkeleri de fırsat bulduğunda Kürtlere benzer şeyler yapabilir.

"Gazze katliamı karşısında dünyanın sessiz kalması, Kürtlerin her türlü tehlikeye karşı güç olmaları gerektiğini bir kere daha hatırlatmıştır. Ortadoğu'da Kürtler ancak birlik olurlarsa geleceklerini güvenceye alabilirler. Bunun dışında bu coğrafyada varlıklarını ve özgürlüklerini garantiye almaları mümkün değildir"

Türkiye Gazze'ye yapılan saldırının suç ortağıdır

İsrail'in Gazze'ye saldırmasında Türkiye'nin parmağı vardır. İsrail başbakanı Olmert Türkiye'ye geldi başbakanla görüştü, dışişleri bakanı Livni gitti Hüsnü Mübarek'le görüştü. Bu görüşmelerin sonucu İsrail Gazze'ye saldırdı. Bu görüşmelerde İsrail Gazze'ye saldırının onayını aldı. "Ben Gazze'ye yönelik harekat yapacağım, bana yönelik saldırılara cevap vereceğim" dedi. Türkiye de Mısır da kontrollü yaparsanız olabilir dedi. Onay verildikten sonra herhalde saldırının ölçüsünü Türkiye ve Mısır belirleyecek değildir. Mevcut dengeler içinde Türkiye'nin de Mısır'ın da zaten İsrail'in politikalarına karşı çıkacak bir pozisyonu bulunmamaktadır. Bilindiği gibi Ortadoğu'da ABD'nin ilişkilerinin en sıkı olduğu üç ülke vardır. Bunlar İsrail'dir, Mısır'dır ve Türkiye'dir. ABD aslında Mısır ve Türkiye ile Ortadoğu'yu kontrol etmektedir. Aynı zamanda Mısır ve Türkiye ile İsrail'in varlığı da güvenceye alınmıştır.

Türkiye Gazze'ye yapılan saldırının suç ortağıdır. Zaten suç ortaklığı eskiden beri devam ediyor. İsrail ve ABD Kürt özgürlük hareketini tasfiye etmek için Türkiye'ye destek veriyorlar, Türkiye de Filistin'in bastırılmasına destek veriyor. Hiç kimsenin kuşkusu olmasın, Türkiye Filistinlilerin bölünmesiyle de rahatlamış durumdadır. Yani ben Filistin'in haklarına sahip çıkıyorum, ama Filistin'in kullandığı terör eylemlerine karşıyım diyerek aslında Gazze'ye saldırının, Hamasa saldırının yolunu açmıştır. Bu açıktır. Türkiye başbakanının çok sert açıklamalar yapmasına bakılmamalı. Bu tür hamasi tepkiler konusunda İsrail ile Türkiye anlaşmıştır. Nitekim dışişleri bakanı Livni kamuoyu için söylenen bu tür şeyleri anlıyoruz demiştir. Herkes İsrail ile ilişkilerini keser, ama Türkiye İsrail ile ilişkilerini kesmez. Çünkü bütün yüksek teknolojiyi İsrail'den almaktadır. Tank teknolojisini, uçak teknolojisinin hepsi İsrail'den gelmektedir. Bir zamanlar ASELSAN'ın sorumlusu olan emekli bir tuğgeneral açıkça "biz İsrail'le ilişkilerimizi kesemeyiz. İsrail'den sofistike teknik alıyoruz; bu teknik olmazsa çok asker ölür, çok şehit olur" diyerek İsrail'e ne kadar muhtaç olduklarını açıkça itiraf etmiştir. Sadece teknik açısından değil, ABD'nin Türkiye'ye siyasi destek vermesinin nedeni de İsrail üzeridir. Eğer Türkiye İsrail'le böyle ilişkili olmazsa ABD de Türkiye'ye Kürt sorununda bu kadar açık destek vermezdi. Tabii Türkiye İsrail'e destek vermenin karşısında Kürt özgürlük hareketini bastırma konusunda ABD ve İsrail'den çok yönlü destek alıyor. Gazze'ye saldırıyla Kürt özgürlük hareketine saldırı arasında böyle bir bağ olduğunu da hiç kimse unutmamalı.

Türkiye bu saldırıya destek verdiği gibi, her türlü ağır saldırıya da destek alabilir. Belki İsrail gibi çok fazla her konuda açık destek alması düşünülemez, ama Ortadoğu dünya dengelerinin oluştuğu bir yerse, burada her zaman pragmatik politikalar izlenebilir. Bugün olmayacak denilen şeyler yarın gerçekleşir. Dolayısıyla bu gerçek dikkate alındığında böyle bir coğrafyada dengelere ve kaygan ilişkilere dayanan güç kaynakları yerine, stratejik ve süreklileşen güç kaynaklarını esas almak çok önemli olmaktadır. Bu açıdan böyle bir coğrafyada Kürtlerin kendi arasında bir birlik kurarak bu coğrafyanın gerektirdiği siyasete cevap vermeleri gerekmektedir. Tabii ki diplomasi de yapılabilir, güç dengeleri de hesaplanabilir, taktik ilişkiler olabilir, ama bunlar ancak güçlü bir gerçek temele dayanan bir güç ilişkisi ve güç kaynağı söz konusuysa o zaman anlam kazanır. Yoksa kendi özgücüne dayanmayan, bu yönlü bütün imkanlarını en güçlü biçimde örgütlemeyip seferber etmeyen ve buna dayanmadan dış dengeleri esas alan politik yaklaşımların bu coğrafyada fazla başarı şansı yoktur. Bu yönüyle Gazze katliamı karşısında dünyanın sessiz kalması, Kürtlerin her türlü tehlikeye karşı güç olmaları gerektiğini bir kere daha hatırlatmıştır. Ortadoğu'da Kürtler ancak birlik olurlarsa geleceklerini güvenceye alabilirler. Bunun dışında bu coğrafyada varlıklarını ve özgürlüklerini garantiye almaları mümkün değildir.

İsrail bu saldırıları Filistinlilerin iradesini kırmak için gerçekleştirdi

Gazze saldırısı karşısında AKP'nin belirli tepkileri olmuştur. Bunlar asıl olarak Türkiye toplumunu ve Kürt toplumunu etkilemeye yönelik seçim gösterileridir. AKP, İsrail'i seçim politikası yapmakla suçlamıştır. Asıl seçim politikası izleyen kendisidir. İsrail'in saldırılarını seçim politikasına dayandırmak kesinlikle İsrail'in saldırılarını hafifletmektir, İsrail'in Filistin'e yönelik saldırılarını anlamamaktır. İsrail bu saldırıları Filistinlilerin iradesini kırmak için gerçekleştirmiştir. Eğer şöyle bir şey denilseydi doğru olabilirdi. Amerika seçimleri olmuştur, ama yeni başkan görev almamıştır. Topal ördek konumundadır. İsrail bu durumdan yararlanarak, yeni gelen cumhurbaşkanını zor duruma düşürmemek için giden cumhurbaşkanının desteğiyle bu saldırıları gerçekleştirmiştir. Gerçekten de İsrail bu ara dönemden yararlanmıştır. Büyük ihtimalle ABD ile İsrail bunu birlikte planlamışlardır. Böylelikle Obama'nın böyle bir saldırıyla tüm dünyadaki imajının orta-

dan kalkmasının ve yıpranmasının önüne geçilmiştir. Eğer Obama görev aldıktan sonra böyle bir saldırı olsaydı, Obama'nın gelişi için dünyada o kadar söylenen sözlerin, ABD'nin itibarını kurtarmak için yapılan bütün planların altüst olması gerçekleşirdi. Yani bir çuval incir berbat olurdu. Bu açıdan İsrail'in böyle bir süreci kullandığı söylenebilir, ama iç seçime yönelik bir saldırı yaptığını da söylemek bir gaflettir.

AKP eliyle Kürtlerin bir siyasi kimlik olarak ortadan kaldırması hedefleniyor

Türkiye bu dönemde birçok şeyi politikada kullanıyor. Örneğin TRT 6, Kürdoloji bölümleri, Kürt özgürlük hareketini bastırmanın yeni meşruiyet araçları olarak kullanıldığı gibi, aynı zamanda bir seçim propagandası olacak zamanlama seçilmiştir. Esas olarak tümüyle sadece seçim için bu girişimler yapılmamıştır. Ama seçimden önce bir taşla iki kuş vurulmak istenmiştir. Yine bu süreçte Nazım Hikmet'in vatandaşlığının iade edilmesi, Alevi açılımı gibi bazı yaklaşımlarla seçimlerde oylarını yükseltmeyi hedeflemektedir. Ergenekon davası bile bu seçimlerde kullanılmaya çalışılmaktadır. Yani AKP mevcut yerel seçimi herhangi bir yerde belediye başkanlığını kazanmak olarak görmüyor. Aksine yerel seçimde DTP'yi geriletip bunun üzerinden PKK'yi tasfiye planını daha da kapsamlı yürütmek istiyor. Zaten Erdoğan'ın 22 Temmuz seçimlerinden sonra Dersim'i de Amed'i de istiyorum demesi, Kürdistan üzerinde nasıl bir politika izlediğini göstermektedir.

Aslında devlet AKP eliyle Kürtleri bir siyasi kimlik olarak ortadan kaldırmayı hedefliyor. Kürtlerin onlarca yıldır yürüttüğü mücadeleyle kazandığı kimlik AKP eliyle tasfiye edilmek isteniyor. Kürtler açısından siyasi kimliğiyle politika yapmak suç görülüyor. Bu nedenle siyasi kimliğinden vazgeçmiş bir Kürt gerçeği ortaya çıkarmaya çalışılıyor. Siyasi kimliğinden vazgeçmiş Kürt gerçeği demek, demokratik siyasi iradesi olmayan, bir iradesi bulunmayan Kürt gerçeği demektir. Daha doğrusu Kürtlerin on yıllardır yürüttüğü siyasi irade olma savaşını kırılmasıdır. Yerel seçimlerin geldiği aşama budur. Bu nedenle sağıyla soluyla herkes Kürdistan'da AKP'yi desteklemektedir. İstanbul'da MHP'li, CHP'li olsak da Diyarbakır'da AKP'li olmalıyız diyorlar. Bu tutum, Kürtlerin irade olmasını ortadan kaldırmalıyız, inkarcı sömürgeciliği yeniden inşa etmeliyiz anlamına geliyor. Başka şekilde yorumlamak, değerlendirmek mümkün değildir. Bu yönüyle Kürdistan'da seçim ne adaylar ne de partiler arasında geçecektir. Kürt özgürlük hareketiyle inkarcı sömürgeci Türk devlet arasında geçecektir. Bu seçim, Kürtlerin on yılardır yürüttüğü mücadeleyle elde ettikleri yurtsever demokrat bilinçle bu mücadele ve bilinci tasfiye etmek isteyen Türk devleti arasında geçecektir. Bu açıdan gerçekten de adayların hiç önemi yok denilen bir seçimden söz edilecekse oda da bu seçimdir. Bu seçimde gerçekten de adayların önemi yoktur. Seçim, adayların kazanması üzerinden yapılmıyor. Genel bir siyasal yaklaşımı kabul ettirmek için seçim yapılmaktadır. Türk devleti açısından seçim böyle bir siyasi anlama sahiptir.

Şehirlerde ve kasabalarda kim iyi belediyecilik yapacak, yerel politikalar ne olacak bunun üzerinden bir seçim yapılmıyor. Kürdistan'da politika nereye doğru evrilecek bunun seçimi haline gelmiştir. AKP kendi politikasını meşrulaştırmak için bu seçime asılıyor. Kürt halkı da onlarca yıldır yürüttüğü kimlik, özgürlük mücadelesini ayakta tutmak için, bu konudaki kazanımlarını korumak için bu seçime önem veriyor. Tabii ki Kürt özgürlük hareketini bir seçime indirgemek doğru değildir. Kürdistan'da bir seçimle halkın iradesini şöyle ortaya koydu, böyle ortaya koydu demek mümkün değildir. Çünkü Kürdistan hala demokratik seçimlerin olduğu bir ülke değildir. Demokratik seçimlerin olduğunu söylemek için Kürdistan'ın ve Kürt halkının özgür olduğunu söylemek gerekir. Bugün Kürdistan özgürleşmemiştir ve Kürdistan'da gerçek demokrasi yoktur. Gerçekten tam demokratik bir ülke olsaydı belki o zaman Kürt halkı iradesini seçime yansıtabilir denilebilirdi. Ama inkarcı sömürgeciliğin baskısı ve Türk ordusunun inkarcı sömürgeci işgali altında olduğu, siyasi partilerin sömürgeci siyasi partiler gibi davrandığı, sosyal ve kültürel politikaların işgalci sömürgeci politikalar biçiminde yürütüldüğü, kapsamlı bir özel savaşın sürdürüldüğü, Kürt kimliği ve Kürt kimliğiyle siyaset yapanların üzerinde büyük bir baskıların uygulandığı bir coğrafyada yapılan bir seçimin demokratik olduğunu söylemek kendi kendimizle çelişmek olur. Bu açıdan bu seçim öyle söylendiği gibi tam bir referandum olarak görülemez. Ama önemli bir seçimdir.

Seçimlerde herkes birleşerek belirlenen adayla çalışmalıdır

Bu seçimde AKP kazançlı çıkarsa bir referandum yapılmış gibi kendi tezlerinin, Hakkari'de söylediği tezlerin kabul edildiğini söyleyecek ve buna dayanarak da Kürt özgürlük hareketine karşı saldırılarını arttıracaktır. Bu açıdan Kürdistan'daki yerel seçimlerde aday tartışmalarının çok fazla yapılması doğru değildir. Adaylar seçildikten sonra tartışmalar bitmelidir. Tabii ki doğru adaylarla seçime girilmelidir. Bu kazanmak ve Türk devletinin politikasının boşa çıkarmak açısından gereklidir. Ama önemli olan AKP adayının kazanmamasıdır. Bunun için Türk devletinin inkar ve imha politikasını bu seçimde referandum biçiminde sunması ve inkar ve imha sisteminin Kürtler tarafından onaylandığının iddia edilmesinin önüne geçmek esas amaç olmalıdır. Dolayısıyla adaylar seçildikten sonra niye bu seçildi, niye şu seçilmedi tartışmasını yapmak ve böylelikle adayları yıpratmak kesinlikle yanlıştır. Böyle bir şey olursa bu inkarcı sömürgeciliğin politikasının oyununa gelmek olur, AKP'nin oyununa gelmek olur. Nitekim Türk devleti ve AKP, DTP adaylarının belirlenmesinden sonra bu tür özel savaşı tırmandıracaklardır. Doğru aday seçilmedi, yanlış aday seçildi tartışmalarını kışkırtarak Kürtlerin kafasını karıştırmaya, Kürtler arasına nifak sokmaya, DTP'ye oy verecek halkın DTP'ye oy vermesini engelleme ve uzaklaştırmaya çalışacaklardır. Buna karşı tüm Kürt yurtseverlerinin, Kürt siyasetçile-

rin, aydınlarının ve yazarlarının duyarlı olması gerekiyor. Adaylar seçildikten sonra herkesin birleşerek tek aday üzerinde çalışması gerekiyor.

Kadın adayların kazanması özgürlük ve demokrasinin göstergesi olacaktır

Bazı adayların seçiminde eksiklik olmuş olabilir, tam isabetli seçilmemiş olabilir. Her seçimde bu tür şeyler olur. Önemli olan çoğunluğun isabetli seçilmiş olmasıdır. En iyi tercihlerin yapıldığı yerlerde bile bazı seçimler isabetsiz olabilir. Bu açıdan seçimden sonra seçilen adayların tartışılması kesinlikle özel savaşa hizmet eder. Bu yönüyle hiçbir Kürt, Kürt yurtseveri, Kürt aydını, yazarı, siyasetçisi aday olsun olmasın, gönlü şu adayda olsun olmasın kesinlikle belirlenen aday desteklenmeli ve bunun mücadelesi verilmelidir. Geçen seçimde olduğu gibi bazı çevreler kadın adayların üzerinde de tartışmalar yapacaklardır. Özellikle milliyetçi kesimler, AKP yanlıları, bu kadın aday zayıf, bu kazanamaz diyerek bu konuda da kuşku uyandıracaklardır. Buna da kesinlikle gelmemek lazım. Kadın adayların yerel seçimlere katılması, aday olması kesinlikle Kürt özgürlük hareketinin, DTP'nin artısıdır, eksisi değildir. Bu artıyı diğer partiler elde edememiştir, diğer güçler elde edememiştir. Bu açıdan DTP'nin kadınlar konusunda ortaya koyduğu olumlu tutumun, doğru politikanın Kürt toplumunda, Türkiye toplumunda, hatta dünyada etkisini kırmak için aleyhte propaganda yaptırmaktadırlar, geri adım attırmak istemektedirler. Kesinlikle buna karşı çıkmak gerekir. Başta kadın adayların buna sahip çıkıp özellikle kadın adayların olduğu her yerde kazanmak için daha yoğun çalışmalıdırlar. Böylelikle kadın aday olursa kazanamaz, gibi bütün aleyhte propagandaları boşa çıkarmak görev olmalıdır. Eğer bu seçimde aday olan Kürt kadınları belediye başkanlığı kazanırsa bu tüm dünyaya -Türkiye dahil- Kürtlerin ne kadar demokratik ve özgürlükçü olduğunu bir daha gösterecektir. Türkiye'nin sunduğu gibi Kürt özgürlük mücadelesinin bir terör sorunu olmadığı, kesinlikle bir özgürlük ve demokrasi mücadelesi olduğu daha etkili biçimde anlatılmış olacaktır.

Öte yandan bu seçimde tek bir oy bile boşa gitmemelidir. Herkesin oy kullanması sağlanmalıdır. Oy hakkı olan her Kürt bir yere ziyarete gitmişse, başka bir yerde çalışmaya gitmişse seçim günü gelip kesinlikle Kürdistan'da oyunu kullanmalıdır. Bu yönüyle bütün Kürtler bu seçimde seferber olmalıdır. Bütün metropoldeki Kürtler, Avrupa'daki Kürtler, herkesin kendi akrabalarının, kendi çevrelerinin bu seçimde DTP'ye oy vermeleri, DTP'nin kazanması için çalışmalara katılmalarını da teşvik etmeleri gerekmektedir.

Toplumunun dini hassasiyeti bir özel savaş aracı olarak kullanılmaktadır

Bu dönemin en önemli görevlerinden biri de özel savaşa karşı mücadele etmektir. İnkarcı sömürgecilik yeni meşruiyet araçları oluşturmanın yanında psikolojik savaşı da tırmandırarak Kürt özgürlük hareketini toplumdan tecrit edip tasfiye etmeyi hedeflemektedir. Özellikle de devleti ele geçirmek isteyen işbirlikçi sahte İslamcı kesimler, devlete yaranmak ve devleti ele geçirmek açısından PKK'ye karşı saldırıyı bu yolda önemli bir araç olarak görmektedirler. Bunun için de kirli psikolojik savaşı en çirkin biçimde sürdürmektedirler. Zaten birkaç yıldır Fethullahçıların Aksiyon Dergisi bu kirli psikolojik savaşın odağı haline gelmişti. İnkarcı sömürgeci Türk devleti, Kürt özgürlük hareketine karşı yürüttüğü savaşta sürekli Kürt toplumunun dini hassasiyetlerini bir özel savaş aracı olarak kullanmıştır. Şu anda Fethullahçıları örgütlü gördüğünden onlara böyle bir rol vermiştir. Gerçekten de şu anda normal bir insanın hiçbir biçimde inanmayacağı yalan propagandayla PKK hakkında kuşku uyandırma çabası içine girmişlerdir. Özellikle iletişim teknolojisi kullanarak bir medya terörü yapılmaktadır. Herhalde gerçek anlamda bir terörden söz edilecekse bugün en fazla da insanlığa karşı yürütülen medya teröründen söz etmek doğrudur. Bunun en yoğun biçimi de bugün Kürt özgürlük hareketine karşı yürütülmektedir.

Önder Apo'ya karşı gerçekleştirilen uluslararası komplo, Kürt özgürlük hareketini yönetimsiz bırakıp tasfiye etmeyi hedefliyordu. Yıllarca Önder Apo'yu etkisizleştirmek isteyenler bunu başaramayınca uluslararası komployla İmralı adasına Prometheusa benzer biçimde çivilediler. Ne var ki Önderliğimiz duruşuyla komployu boşa çıkardı. Özgürlük hareketi Önderliğin esaret koşullarında ayakta kalmasını bildi. Ağır saldırılara ve tasfiyecilik dayatılmasına rağmen bir yönetim gerçeği ortaya çıktı. Bırakalım mücadelenin gerilemesini, halkımız ve kadrolarımız, Önderliğin duruşu ve şehitlerimizin kahramanlığıyla mücadeleyi daha da yükselttiler. Özgürlük hareketimiz yeniden çok etkili biçimde Türkiye ve bölge siyasetini belirler hale geldi. Türk devleti bu durum karşısında savaşı daha da boyutlandırdı. Özellikle psikolojik savaşı daha planlı ve kapsamlı

yürütmeye başladı. Yürüttüğü savaşla bilgi kirliliği yaratmaya çalışmaktadır. Özellikle Ergenekon'la Kürt özgürlük hareketini ilişkilendirme yaklaşımı, yine PKK yönetimi hakkında yalan haberler yayınlanması Kürt özgürlük hareketine karşı yürütülen özel savaşın boyutunu göstermektedir. Bu özel savaş yeni değildir, ama bugün farklı boyuta taşırılmıştır. Dün bu özel savaşı bugün Ergenekon davasında yargılananlar yürütürken, şimdi Ergenekon davasına karşı çıktığını söyleyen AKP yanlısı basın ve Fethullahçılar tarafından yürütülmektedir. Fethullahçılar Aksiyon dergisiyle yılardır yaptıkları özel savaşı, bugün daha çirkin bir düzeyde sürdürmektedirler. Aslında Aksiyon dergisi MİT içinde belirli bir kanatla çalışan bir dergidir. Çünkü burada ortaya konulan haberler ve bilgiler kesinlikle sıradan inanların otaya koyacağı bilgiler ve değerlendirmeler değildir. Öyle Fethullahçı bazılarının edineceği bilgiler ya da üreteceği yalanlar değildir. Kesinlikle MİT içindeki belirli bir kesimle ortaklaşa çalışılarak bu dergi çıkarılmaktadır. Böylelikle bu dergi yoluyla din istismarcısı işbirlikçi sahte İslami kesimlerin üstlendiği psikolojik savaşın argümanları ve ideolojik temeli burada hazırlamakta, bu temelde toplum üzerinde propaganda yaparak Kürt özgürlük hareketine karşı yürütülen savaşın tabanını oluşturmaya çalışılmaktadır.

Fethullahçılar devleti ele geçirmek için her türlü ahlaksızlığı yapmaktadır

Son zamanlarda PKK'nin Ergenekon'la ilişkilendirilmesinin üç temel nedeni vardır. *Birincisi;* din istismarcısı sahte İslamcılar asker ve sivil bürokrasisi içinde kendilerinin önünde engel gördükleri kesimleri PKK ile ilişkilendirirlerse, onları daha kolay ezip tasfiye edeceklerini düşünmektedirler. Bilindiği gibi Türkiye'de yıllardır herkes rakibini PKK'li ve Apocu olarak suçlayıp tasfiye etmek istemiştir. Siyasi ve ekonomik rant elde etmek isteyenler Apo ve PKK düşmanlığı yaparak bu amaçlarına ulaşmaya çalışmışlardır. Türkiye'de PKK karşıtı ortaya çıkarılan şovenizm ve Kürt düşmanlığını şimdi de bu din istismarcısı sahte İslamcılar kullanmaya çalışmaktadır. Daha düne kadar şovenizmin ve Kürt düşmanlığının şampiyonluğunu yapan Ergenekoncular, şimdi Fethullahçılar tarafından kendilerinin yarattıkları bu rüzgarda boğulmaya çalışılmaktadır. Ergenekoncuları PKK ile ilişkilendirirlerse bunların üzerine gitmede toplumdan destek alacaklarını hesaplamaktadırlar. Ucuz, ama etkili bir yöntem olduğunu kabul etmek gerekir. Belki ahlaksızca bir yöntemdir, ama rakibini saf dışı etmede iyi bir yöntemdir. Bu yönüyle Fethullahçıların devleti ele geçirmek için her türlü ahlaksızlığı yapacakları ortaya çıkmıştır. Zaten ABD'nin desteğiyle yalnız Türkiye'yi değil, tüm Ortadoğu'yu ABD'ye bağlamaya çalışan Truva atı konumundadırlar. Herhalde bu dünyada Fethullahçılar kadar dünyayla uğraşan başka bir hareket yoktur. Belki bazı yandaşları Allah ve peygamber için yaptıklarını sansalar da esas gerçek, dini istismar ederek toplum üzerinden kendini yaşatmak isteyen bir elit tabaka yaratılmaya çalışıldığı açıktır. Dini istismar ederek, bu temelde işbirlikçilik yaparak ve kendilerini dış güçlere de pazarlayarak elde ettikleri bazı imkanları sadaka olarak dağıtan, ama imkanların üstünde yaşayan bir elit tabaka ortaya çıkarıldığı kesindir. Bu sahte İslamcılar, sadece Kürdistan'a değil, tüm Ortadoğu'da önlerindeki tehlikeyi Önder Apo'nun çizgisi olarak görmektedirler. Çünkü İslam'a da gerçek anlamını ve değerini veren de Önder Apo'dur. Hz Muhammet'in çıkışının özünü temsil eden ve bu temelde kültürel İslam'ın doğru temelde toplum içinde yaşamasının nasıl olacağını ortaya koyan da Önder Apo'dur. Fethullahçıların PKK düşmanlığının en önemli nedenlerinden biri de budur.

İkinci neden; PKK'yi Ergenekon'la ilişkilendirerek, PKK yönetimi hakkında kuşku uyandırarak halkın PKK'ye sempatisi azaltılmak isteniyor. PKK'nin yürüttüğü mücadele üzerinde kuşku uyandırılarak halkın desteğinin zayıflatılacağı hesaplanıyor. Öyle ki onlarca yıldır çok zorlu koşullarda sürdürülen büyük mücadeleyi önemsizleştirmek için her yol ve yöntem denenmektedir. Gerillanın yaptığı eylemler bile neredeyse ordu içinde birilerinin bilgi vererek yaptığı eylemler olarak gösterilmektedir. Büyük bedeller verilerek, fedaice savaşılarak yapılan bu eylemler, toplumun gözünde birilerinin planladığı eylemler gibi yansıtılıp bu eylemlerin büyüklüğü ve Kürt toplumu üzerindeki etkisi kırılmaya çalışılmaktadır. Aslında bu psikolojik savaş Kürt özgürlük hareketine karşı yürütülen tasfiye planının esas amaçlarından olan silah bıraktırma doğrultusunda yapılmaktadır. Dolayısıyla din istismarcısı çevrelerin medya terörüyle halkın kafasını karıştırma çabasını inkarcı sömürgeci devletin PKK'yi tasfiye etme konseptinin bir parçası olarak görmek gerekir.

Derin devletin suçları örtbas edilmeye çalışılmaktadır

Üçüncü neden ise; Ergenekon denilen derin devlet hizbinin en fazla da PKK'ye karşı savaş verdiği gerçeğini gözden kaçırmaktır. Bilindiği gibi bu derin devlet ve onun içinde Ergenekon denilen bugünkü yargılanan kesimler en fazla da PKK'ye karşı savaş yürütmüşlerdir. PKK'yi tasfiye etmek için PKK'nin başta toplumsal dayanağı olmak üzere tüm kaynaklarını ortadan kaldırmak istemişlerdir. Suyu kurutup balığı yakalama ya da öldürme stratejisi izlemişlerdir. PKK'ye karşı çok büyük ve kirli bir özel savaş yürütülmüştür. PKK, bu savaşa karşı direnerek ayakta kalmıştır. Şimdi PKK'nin en fazla savaştığı, PKK'nin yürüttüğü özgürlük mücadelesine karşı en kirli yöntemlerle en fazla zarar verenlerin PKK ile ilişkilendirilmesi, yürütülen psikolojik savaşın boyutunu ortaya koymaktadır. Böylelikle on yıllardır Türkiye'de yaşanan gerçekler tersyüz edilmeye çalışılmaktadır. Sanki yürütülen savaş danışıklı dövüş yaparak birbirlerini öldürmüşler gibi bir algılama yaratılmak hedeflenmektedir. Bu yapılırsa Ergenekon denilen kesimin esas olarak PKK'ye karşı savaş vermediği ve esas olarak siyasal İslam'ın önünü kesmek isteyen kesimler olduğu bilincini topluma yedirmeyi amaçlamaktadırlar. Gerçekten de tam bir toplumun bilincini çarpıtma mücadelesidir. Kürt halkının

özgürlük mücadelesi ve demokrasi güçlerinin yürüttüğü mücadeleyle oluşturduğu bu tür çevrelere karşı tepkiyi kendi çıkarları için kullanmaktadır. Halbuki bu Ergenekoncular on yıllardır Kürt özgürlük hareketine karşı dini kullanmışlardır. Fethullahçı denilen kesim de özel savaşın bu dini kullanma politikası ortamında palazlanmışlardır. Şimdi PKK Ergenekon ilişkisi diyerek bu gerçekler saptırılıp gerçeklikle hiçbir ilgisi olmayan iddialar ise gerçekmiş gibi topluma yutturulmaya çalışılıyor. Böylelikle derin devletin suçları örtbas edilmeye çalışılmaktadır. Çünkü Kürdistan'daki suçlar açığa çıkarılırsa bunların hepsinin kuyruklu yalanlar olduğu ortaya çıkacaktır. Masa başında üretilen özel savaş uydurmaları olduğu anlaşılacaktır. Bu nedenle gerçek yüzünün açığa çıkmasını engellemek için bu tür psikolojik savaş yöntemlerine başvurmaktadır. PKK'nin en fazla savaştığı orduyla ya da Türk devletiyle ilişkilendirilmesi kadar gülünç bir şey olamaz. Herhalde bazı aptalları kandıracaklarını düşünmektedirler.

Psikolojik savaş karşısında ideolojik mücadele çok önemli hale gelmiştir

Yürütülen psikolojik savaş ve apolitikleştirme hareketiyle de Türkiye toplumunu Kürt özgürlük hareketine yöneltmeyi hedeflemektedirler. Nitekim Fethullahçıların televizyonlarında sahneledikleri uydurma filimler esas olarak da şovenizmin en fazla yükseldiği alanlarda izlenmektedir. Bu bile bu kesimlerin nasıl kirli bir özel savaşın parçası haline geldiklerini göstermektedir.

İnkarcı sömürgeci güçlerin Kürt özgürlük hareketine karşı savaşı çok boyutlu yürüttükleri ve başarılı olabilmek için de psikolojik savaşla bu tasfiye planına meşruiyet kazandırmaya çalıştığını iyi görmek gerekir. Bu psikolojik savaşa karşı toplumu bilinçlendirmek ve donanımlı hale getirmek daha da önemli hale gelmiştir. Özellikle devletin tüm imkanlarını kullanarak medya terörü ve kirli bilgi bombardımanı yaptığı ortamda ideolojik mücadele çok önemli hale gelmiştir. Sadece basın, kültür ve bilim aydınlanma çalışmaları değil, tüm örgütlerimiz bu özel savaşa karşı mücadelede kendilerini sorumlu görmelidirler. Düşmanının psikolojik savaşını büyük çaba ve fedakarlıklarla boşa çıkarmasını bilmelidirler.

TESEV raporunu belirli yönleriyle olumlu olmakla birlikte ciddi bir çözüm otaya koymamıştır

Geçen ay yaşanan gelişmelerden biri de TESEV'in rapor sunmasıdır. TESEV'in raporunda olumlu yanlarla birlikte olumsuz yanlar da vardı. Yine Kürtlere ilişkin araştırma ve incelemeler de basına yansıdı. Bütün bu gerçekler gösteriyor ki Türkiye'de Kürt sorunu çeşitli sosyal kesimleri ilgilendirmektedir. Herkes kendine göre bir çözüm önermeye çalışmaktadır. TESEV'in raporunu da böyle ele almak gerekir. TESEV'in arkasında Avrupa Birliği ve Soros vardır. Dolayısıyla onların yaklaşımlarını belirli düzeyde yansıtmaktadır. Ancak yine de Kürt sorununun demokratik çözümünü esas alan bir yaklaşım içermemektedir. Belirttiğimiz gibi bir çelişkidir. Her şeyden önce de her yerde sorun muhataplarla çözülür. Sorunu dayatan güçlerin temsilcileri ya da o iradeyi temsil edenler dikkate alınır. Bu raporda yine DTP dışında başka güçler de var onları da öne çıkarmak lazım, onları da muhatap almak lazım yaklaşımlarıyla aslında çözüme hizmet eden değil de çözümü zorlaştıran bir yaklaşım içine girilmiştir. En olumlu yanları, Kürtleri inkar etmenin yanlışlığından ve tek taraflı ateşkesle bu sorun çözülmez denilmesidir. En olumlu yanı tek taraflı ateşkes yerine devletin de operasyonları durdurması, bu temelde bir diyalogun başlamasını istemesidir. Bu yönüyle dikkate almak gerekir, ama biraz yamalı bohça bir rapor olduğundan söz edebiliriz. Neredeyse herkesi memnun etmek istemiş. Herkesin biraz hassasiyetlerini dikkate almış. Böyle olunca da tutarlı bir rapor ortaya çıkmamıştır.

Bu rapor çözüm önerileri bölümünde dağ doğura doğura fare doğurdu misali yine seçmeli ders ve Kürdoloji bölümü gibi sorununun esasına yönelmeyen yaklaşımlarıyla cesaretsizliğini göstermiştir. Anayasa değişsin, yasalarda değişiklik yapılsın, dil eğitiminin özgürlüğü de gerçekleşsin gibi cümleler kurulmuş, ama bunlar da muğlak biçimde ifade edilmiştir. Sonuçta rapor Türk kimliğini kültürünü esas alan, Kürtlere de belirli haklar verilmesini isteyen bir yaklaşımı aşmamıştır. Bu sorun adım adım çözülür denilerek yine çözümsüzlüğü meşrulaştıran bir yaklaşım gösterilmiştir. Bu yaklaşım kesinlikle yanlıştır ve çözüme hizmet etmemektedir. Onlarca yıllık mücadeleden sonra bu kadar acı ve sıkıntıdan sonra artık çözümün adım adım olacağını söylemek, tekrar bir oyalamayı, çözümsüzlüğü sürdürmeyi ifade eder. Zaten geçmiş dönemde inkarcı sömürgeci Türk devleti içinde Kürt sorununun çözümünden yana olmayanlar, en iyi çözüm çözümsüzlüktür demişlerdir. Çözümün önünde böyle engel olmuşlardır. Bu bakımdan adım adım çözülür denilmesi yaklaşımları kabul edilemez. Bu sorunların köklü çözülmesi gerekiyor. Çünkü bir bütünlüklüdür. Esas olarak da Kürt kimliğinin anayasaya girmesidir ya da anayasanın hiçbir etnik kimliği ifade etmemesidir. Hiçbir etnik kimliği ifade etmemesi derken de bütün kimliklerin özgürce, eşit bir biçimde kendini ifade etmesinden söz ediyoruz. Yoksa anayasal vatandaşlık denilecek, Kürt kimliği anayasaya konulmayacak, ama pratikte yine Türk etnisitesi diliyle, kimliğiyle, kültürüyle, siyasetiyle ağırlık kuracak! Bunu kabul etmek mümkün değildir. Son zamanlarda böyle bir yaklaşımla alavere dalavere Kürt Mehmet nöbete demek isteyenler bulunmaktadır. Anayasal vatandaşlık bizim de karşı çıkmadığımız bir yaklaşımdır. Ama anayasal vatandaşlık bütün etnisiteyi eşitleşdiren bir vatandaşlık olmalıdır. Yoksa Kürt kimliğini özellikle anayasaya sokmamanın formülü değildir. Nitekim Erdoğan da hepimiz anayasal vatandaşız demektedir. Son zamanlarda tamamen Demirelleşerek Türkiye'de herkes birinci sınıf vatandaştır, herkes anayasa karşısında eşittir demagojisi yapmaktadır. Bu yaklaşımlarla sorunu çözmek, kelime oyunlarıyla, kurnazlıklarla Kürt sorununda çözüm aramak kadar yanlış bir şey olamaz. TESEV raporunu belirli

yönleriyle olumlu bulmakla birlikte, bu açıdan bakıldığında tereddütlü olduğunu söyleyebiliriz. Herkesi biraz dikkate alan bir yaklaşımla ele aldığı için bütünlüklü, tutarlı bir proje ortaya koyamamıştır. Ama Kürt sorununun varlığını kabul eden ve çözümünün kendisini dayatmasının sonucu ortaya çıkan bir rapor olarak olumlu görüyoruz. TESEV'in raporu bu çerçevede ele alınırsa doğru ele alınabilir.

PKK çözüm konusunda herkesten fazla makul öneriler sunmaktadır

Sorunun çözümü böyle raporlarla olacak şey değildir. Sorunun çözümü, demokratik iradenin ortaya çıkmasıdır, muhatabı kabul etmektir. Her şeyden önce de Kürtlerin yasal demokratik iradesi konumunda olan DTP vardır. DTP ile diyalog kurulup tartışılarak bir çözüm çerçevesi ortaya çıkarılabilir. Zaten DTP'nin demokratik özerklik projesi vardı, biz demokratik özerklik projesini destekliyoruz. Bu temelde sorunu çözme iradesini gösterirlerse işlerin o kadar da zor olmadığı görülür. Yoksa yüz yıllık bir sorun var, kırk yıldır da mücadele var, hala bir muhatap yokmuş gibi ve sorununun çözümünün zamanı gelmemiş gibi erteleyici yaklaşımlarla sorunun çözülmesi mümkün değildir. Başka Kürt partileri de siyasi güçler de vardır, ama esas güç Kürt özgürlük hareketidir. Kaldı ki Kürt özgürlük hareketi söz konusu siyasi güçler, partiler içinde en makul çözüm önerendir. Tek farkı, onların silahlar dursun demesidir. Bunu demelerinin nedeni de aslında PKK'nin tasfiye edilmesini isteyen bir anlayışa sahip olmalarındandır. Yine Türkiye ve bazı güçlerin takdirini almak istemelerindendir. Yoksa öyle şiddete ve silaha karşı olan insanlar değildir. Eğer ellerinden gelse herkesten daha fazla silah ve şiddet uygularlar. Milliyetçi oldukları için halklar arasında kanlı bir kavga ve savaşın içine bile girerler. O bakımdan biz o tür çevrelerin silah bırakma, şiddette karşı olma söylemlerini ciddiye almıyoruz. Ama Kürt sorununun asgari temelde çözümü konusunda onlarla bir proje üzerine anlaşabiliriz. Onların da böyle bir çözüm projesine katılmasını sorun yapmayız. Biz de biliyoruz ki bunlar, işler siyasi bir çözüm noktasına geldiğinde daha katı olacaklardır. Federasyon diyecek ya da devlet diyenler olacaktır. En fazla da bu tür yaklaşımların sorunu sıkıntıya sokacağını söylemeye gerek yoktur. Dolayısıyla Kürt sorununu çıkmaza götüren, sonuçsuz bırakan PKK değildir, PKK bu konuda siyasal yaklaşımlarında makuldür. Herkesten daha fazla siyasal çözümde makuldür. Makul olup olmamak da politikalarla ilgili bir durum değil midir? Bu bakımdan biz bu tür şeyleri, silah bırakma dayatmalarını bir iyi niyet yaklaşımı olarak görmüyoruz.

PKK niye silahlı direniş gösteriyor deniliyor. Gösterecektir tabii. Meşru savunmasını yapıyor. Kimsenin PKK'yi bundan vazgeçirmesi düşünülemez. PKK meşru savunmasını yapmasaydı Kürtlerin şu anda varlığı bile tartışma konusu olurdu. Bunu da herkesin bilmesi gerekir. Bu gerçekler ortadayken meşru savunma yapmasın, silahlar bırakılsın yaklaşımını biz iyi niyetli yaklaşım olarak görmüyoruz. Eğer sorunu çözmek isteyenler art niyetli değilse bu tür şeyleri dillendirmemeliler. Kaldı ki herkes de biliyor ki PKK sorunların silahla çözümünden yana değildir. Sorun çözüldüğü taktirde silahlı direnişi gösterme konusunda bir ısrarı da yoktur. Bu bakımdan sorun Kürt sorununun çözümünde iyi niyetin var olup olmamasıdır. İyi niyet var olursa sorun kısa sürede çözülür, yoksa dün olduğu gibi bugün de çatışmalar devam eder. Çünkü Kürt halkı yok etme politikaları karşısında direnmesini sürdürecektir. Kimse de bu direnişten vazgeçmesini beklememelidir.

Türkiye'de Kürt sorununun çözümü konusunda hala bir tıkanıklık vardır. Kim ne derse dersin Türkiye'de inkar ve imha politikası ısrarla sürdürülmektedir. Mevcut partilerin de Kürt sorununda bir çözüm projeleri yoktur. Tüm bunlar dikkate alındığında, Kürt sorununun demokratik çözümünü hedefleyen ve Türkiye'nin demokratikleşmesini isteyen bir politik yaklaşımın acilen devreye girmesi gerekmektedir. Kürt Halk Önderi bunu Çatı patisi modeli olarak değerlendirdi. Çatı partisini Türkiye siyasetine doğru müdahale edecek, Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun demokratik çözümünü gerçekleştirecek bir proje olarak ortaya koydu. Türkiye'nin tek şansı budur. Türkiye'deki şovenizmi kırmak da çözümsüzlüğü ortadan kaldırmak da ancak böyle bir çatı partisiyle mümkün olabilir. Kürt özgürlük hareketi Türkiye sınırları içindeki çözümü önermektedir. Türkiye sınırlarını sorun yapan bir yaklaşım içinde değildir. Bu açıdan Türkiye sınırları içinde sorunun çözümünü öngörecek bir çatı partisi gerçekten Türkiye'de güç kazanabilir. Türkiye toplumu da Kürt sorununu demokratik temelde çözecek herhangi bir partiyi destekler, güç verir.

Çatı Partisi demokratik ve kapsaycı birliği esas almalıdır

Bilindiği gibi AKP Türkiye halkının demokratik özlemelerini sömürerek iktidara geldi. Yine Türkiye halkının aş, iş, ekmek sorununa seslenerek hükümet oldu. Dolayısıyla Kürt sorununun çözümünü ve Türkiye'nin demokratikleşmesini öngören, emekçilerden ve halktan yana olan bir ekonomik politikaya sahip olan bir siyasi hareketin Türkiye'de kazanmaması için, Türkiye'de etkili olmaması için hiçbir neden yoktur. Şu anda aslında Türkiye böyle bir çatı patisini aramaktadır. Bugün Türkiye AKP'ye ve CHP'ye muhtaç hale gelmişse bunun nedeni demokratik güçlerin alternatif bir siyasi hareket meydana getirmemesidir. Tabii demokratik güçler derken sadece sol demokratik güçler de demiyoruz, bütün demokrasi güçlerini, sivil toplum örgütlerini, emek kuruluşlarını, demokrasiden yana olanları, hatta liberalleri, demokrasiden yana olan İslami kesimler de dahil herkesi kapsayabilir. Çünkü sadece sosyalistlerin birliği dar olur. Demokratik birlik demek daha doğru olur. Zaten Türkiye'deki demokratikleşme konusunda birlik yaratmayı isteyenler, böyle bir çatı altına gelenler de gerçek demokratlardır. Aslında bir nevi sol ve sosyalistlerin uygulayacağı programa destek vermiş olacaklardır. Çünkü Türkiye'de Kürt sorunu öyle her babayiğidin ve demokratın taraf olacağı

bir sorun değildir. Hikmet Kıvılcımlı'nın belirttiği gibi Kürt sorunu tüzük sorunu değildir. Bu yönüyle sosyalistlerin, sol demokratların sadece solcuların bir araya gelsin demesi doğru olmaz. Eğer böyle bir köklü sorunun çözümüne liberaller, kendinin demokrat olduğunu söyleyen çeşitli çevreler, sivil toplum ve çeşitli sosyal kesim örgütlenmeleri ve kültürel İslam'ı yaşayan, İslam'ın kültürel değerlerine bağlı kesimler katılmak istiyorsa ancak büyük memnuiyet duyulur. Gerçekten de geniş toplumsal kesimlerle bütünleşilmek isteniyorsa dar yaklaşımlardan kaçınılmalıdır. Türkiye gibi ülkelerde geniş kitleler de ancak böyle kucaklanabilir. Böyle bir yaklaşımın içinde olmayan dar, sol ve sosyalist bir hareket Türkiye'de mevcut durumda geniş kitleleri kapsayamaz.

Türkiye'de tıkanmış siyasetin önünü açmak için Çatı Patisi acil bir ihtiyaçtır

Türkiye'de sol ve sosyalistler geniş bir programla Türkiye siyasetine müdahale ederlerse, Türkiye'nin demokratikleşmesini gerçekleştirecek adım atarlarsa, o zaman Türkiye halkına güven verir, gerçekten de o zaman Türkiye halkı da bütün toplumsal kesimler de sol demokrat bir projeye daha yakın hale gelebilirler. Sol demokrat bir ekonomik siyasi politikanın etrafında daha fazla toplanırlar. Kaldı ki zaten bir ülke demokratikleştikten sonra sol demokratlar kendi ekonomik, sosyal, kültürel projesini örgütleyerek pratikleştirebilir. Bu projelerini yaşamsallaştırarak etkin bir siyasi güç haline gelebilir. Bunun önünde hiç kimse engel değildir. Ama bugün kapitalist sisteme karşı, sömürücü baskıcı sisteme karşı hala demokrasi güçlerinin birliğine ihtiyaç vardır. Demokratikleşme gelişmeden, bir ülke demokratikleşmeden o ülkede ne solculuk ne sosyalistlik yapılabilir. Ne de komünal demokrasi ve buna dayanan toplumsal örgütlenmeler ve siyasi etkinlik ortaya konulabilir. Bu gerçeklerden hareketle biz Çatı partisini hala önemli görüyoruz. Hem Türkiye'de tıkanmış siyasetin önün açmak için böyle bir hareket gereklidir hem de yakın zamanda gerçekleşecek seçimlerde AKP'ye, CHP'ye, demokrasinin önünde engel olan kesimlere karşı, demokrasiyi tıkayan kesimlere karşı sol güçler alternatif bir hareket olarak karşı durabilirler. Türkiye'nin temel ihtiyacı budur. Bunu görmeme, bunu görüp de gereklerini yapmamak mümkün değildir. Hem Türkiye halkına hem de Kürt halkına karşı bir sorumsuzluk olur. Bu açıdan önümüzdeki dönemde seçime doğru giderken bunun getirdiği, bu ihtiyacın dayattığı sorumluluk hissiyle de böyle bir hareketin geliştirilerek önümüzdeki dönemin Türkiye siyasetine damgasını vurmasını bekliyoruz.

Tabii böyle bir seçim yanında, Türkiye'de özgürlük ve demokrasi mücadelesinin güçleri açısından önemle ve üzerinde durulması gereken çok önemli hususlar vardır. Kürt Halk Önderi üzerinde baskılar hala devam ediyor. Gazete verilmiyor, radyo verilmiyor, dünyayla ilişkisi kesiliyor, sağlık sorunları ciddi durumdadır. Savunmaları hazırlaması sırasında kitaplardan yararlanmasına da izin verilmiyor. Belki ekim ayında halkın gösterdiği tepkilerle devlet ve hükümet bazı konularda dikkatli olma, öyle kaba bir yaklaşım göstermekten uzak durma, yine avukat görüşlerini fazla engellememe politikası izlemektedir. Ama bunu yaparken bu defa da dünyayla, dışarıyla ilişkisini keserek Önder Apo'yu dış olaylar karşısında düşünce üretmez, Türkiye'nin demokrasi ve özgürlük mücadelesine katkı sunamaz hale getirmek istemektedirler. Şu anda gerçekten de dünyada hiçbir siyasi tutukluya gösterilmeyen tecrit Kürt Halk Önderine uygulanmaktadır. Bu açıdan bütün halkımızın ve demokrasi güçlerinin Önderliğimiz üzerine uyguladığı politika karşısında duyarlı olması gerekir. Komplonun 11. yılına doğru giderken ve bu yılı Önder Apo'ya özgürlük yılı haline getirmişken tabii ki Önderlik üzerindeki uygulamalara karşı daha hassas yaklaşmak, daha çabuk refleks vermek gerekmektedir. Bu yönüyle seçimdir ya da daha başka gündemlerdir diyerek Önderliğin özgürlüğünü, sağlığını geri planda tutmak, önderlik üzerindeki baskıları görmemek, buna karşı mücadele etmemek aslında demokrasi ve özgürlük mücadelesinin gereklerini yerine getirmemektir.

Bu 15 Şubat Önder Apo'ya özgürlük hamlesi haline getirilmelidir

Türkiye ve Kürdistan'da doğru bir özgürlük mücadelesi vermek, özgürlük ve demokrasi mücadelesini sonuca götürmek açısından Önderliğe karşı uygulanan politikaları boşa çıkarmak, Önder Apo'nun özgürlüğü mücadelesini geliştirmek ve bu konuda gerçekten gelişmeler yaratmakla yükümlüdür. Önder Apo'ya karşı baskılar püskürtülemezse, Önder Apo'nun özgürlüğü ve sağlığı konusunda ilerlemeler sağlatılamazsa Türkiye'de demokrasi ve özgürlük mücadelesi konusunda gelişmeler ortaya çıkarılamaz. Önder Apo'ya yaklaşım aslında Türk devletinin özgürlük ve demokrasiye yaklaşımıdır. Bizim açımızdan da Önder Apo'ya yaklaşım, Önder Apo'yu sahiplenme de özgürlüğü ve demokrasiyi sahiplenme olarak görülmelidir. Çünkü bunu ortaya çıkaran Kürt özgürlük mücadelesinin karakterdir, Türkiye devletinin karakteridir. Bugün Kürt özgürlük hareketine olumlu ya da olumsuz yaklaşımların bütün belirtilerinin ne olduğu, nasıl olacağını Önder Apo'ya gösterilen yaklaşımla görmek mümkündür. Bu açıdan uluslararası komplonun 11. yılına doğru girerken bu kompioyu daha yüksek sesle protesto etmek, bu komplocuları lanetlemek, Önder Apo'yu sahiplenmek en büyük görevdir. Bu 15 Şubat kesinlikle Önder Apo'ya özgürlük hamlesi haline getirilmelidir. 15 Şubat günleri, Önderliği en yüksek düzeyde sahiplenme, Önderliği özgürlüğe ulaştırma mücadelesini yükseltme günü olarak görülmelidir. Bütün örgütlerimizin, kurumlarımızın, kadrolarımızın, yurtseverlerimizin, dostlarımızın 15 Şubat'a böyle hazırlanması gerekmektedir. 15 Şubat'tan başlayarak Mayıs'a kadar sürecek birkaç ay Türkiye'deki demokratikleşmenin geleceğini belirleyecektir. Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesinin geleceğini belirleyecektir. Bu bakımdan önümüzdeki ayları herkes duyarlılıkla karşılamalı, üzerine düşen görevi mutlaka en ileri düzeyde yerine getirmesini bilmelidir.

YOKSUL HALK ÇOCUKLARININ ÖZGÜRLÜĞE YOLCULUĞU - 2

"1978 yılı mücadelemiz açısından önemli bir dönüm noktasıdır. Aslında halen her yıl önemli bir dönüm noktası olmaya devam ediyor. 1978, Hilvan mücadelesinin başladığı ve başarılı bir şekilde sonuçlandığı yıldır, partimizin kuruluş yılıdır, Maraş katliamının gerçekleştiği yıldır. Tohum toprağa düşmüş, toprak akan şehit kanıyla sulanmış, halklaşmanın filizleri Kürdistan'ın her yerinde boy vermeye başlamıştır. Çöl ne denli suya hasretse, Kürdistan ve Kürt gerçekliği de o denli devrimci düşüncelere ve onların gerektirdiği eylemliliğe hasrettir. Bu kanıtlanmıştır. 1978 yılı Kürdistan'ın her tarafında örgütlenildiği yıldır. Şehirlerden köylere doğru örgütlenmenin yaygınlaştırıldığı yıldır. Hareket kentlerden çıkmış, kırsal alanlara doğru taşmaya başlamıştır"

Kürdistan Devrimcileri'nden PKK'ye

Kürdistan özgürlük mücadelesinin çekirdeğini oluşturan Abdullah Öcalan'ın başını çektiğini grup 1970'lerin başından 1976'ya kadar faaliyetlerini Ankara'da yoğunlaştırmıştı. 1976 yılı ile birlikte yaşanan kararlaşma ile grup Kürdistan'a yöneldi. Antep, Dersim, Ağrı, Kars, Urfa, Bingöl, Elazığ, Batman ve Amed'e doğru yola çıkıldı. Ocaklarından aldıkları eğitimle bir hırka bir lokma misali seferine başlayan dervişlere benzeyen kutsal ve maceralı bir yolculuk başlamıştı.

Bu dervişleri nelerin beklediği fazla bilinmiyordu. Adları Kürdistan Devrimcisiydi. Herkes ne kadar dervişleşmişse o kadar sonuç alacaktı. İki sözcükten oluşan ideolojik cephanelikleri ve inançları neredeyse tek sermayeleriydi. Bilinç de oluşmuştu. Ankara'nın imkansız koşullarında aç kalmış, açıkta kalmış, uykusuz ve elbisesiz kalınmış, insan kazanmanın en büyük erdem olduğunun bilinciyle bir sınavdan geçmişlerdi. Beyinleri ve yürekleriyle küçük bir fedai topluluğu olarak hazırlanmışlardı. Keskin kılıçlar yerine, bilenmiş sözcükler kuşanmışlardı. Adına propaganda ve ajitasyon denenen sanatın en alasını sunmaya çalışacaklardı. Kendilerini dinleyenlerin dudaklarını uçuklatacaklardı. Koltuklarının altında tuttukları kitap sayfalarını çevrildikçe yürek çırpıntıları artacaktı. Sözleriyle yüreklerin buzlarını eritecekler, beyinlerin paslı kilitlerini açacaklardı.

Ülkeye dönüş kararının alındığı Dikmen toplantısının ardından yorganını sırtlayıp ilk yola düşen Haki'ydi. Apocu hareketin soy damarlarından biri olan bu 'bozulmamış Karadeniz çocuğu' başlangıçta İskenderun ve Adana taraflarına açılacaktı. Çalışma imkanları oluşturmak için bazen inşaatlarda çalışacak, bazen hamallık yapacaktı. O dönemde kendisiyle inşaatlarda çalışmış biri anlatıyordu: "Biz bazen işi yavaşlatır, deyim yerindeyse kaytarırdık. Haki, kendi evinin inşaatındaymış gibi çalışırdı. Mola sırasında konuşur, bize Kürt sorunundan söz ederdi. Üniversite öğrencisi olduğunu öğrenmiştik. Ama o öğrenciden çok yılların tecrübeli bir emekçisine benziyordu. Bu yüzden konuşmasından daha fazla etkileniyorduk. Bir gün kendisini lokantada yemeğe davet ettik, kabul etti. Biz lokantada kebap istedik, kendisine sormadan ona da kebap ısmarladık. Bizden kebap parasını kendisine vermemizi istedi. Biz de verdik. Kebap yerine kuru fasulye yedi. Kebap parasından geriye kalanı tasarruf ediyordu. Kendisine sevgi ve hayranlığımız daha da arttı."

Haki işte böyle bir insandı.

Haki bir süre sonra Batman'a geçti. Batman bir işçi kentiydi ve bu yüzden burada çalışma yürütmek önemliydi. Ancak ilkel milliyetçiler kendisine büyük engeller çıkardılar. Türk bir devrimci olarak Kürdistan'da Kürt halkı içinde çalışmasını kabul etmediler. Bunun üzerine Haki arkadaş çalışmalarını Mazlum Doğan'a devredip Antep'e yöneldi. Mazlum, Batman'da her zaman olduğu gibi sözlerini kurşun gibi sıkacaktı. Belki de insanlık, tarihi boyunca sözünü kurşun gibi sıkan öylesi bir hatibi fazla tanımamıştı. Mazlum doğrudan, net ve her türden oportünizme karşı keskin bir söz ve davranış gücüydü. Söz keskinliği, ideolojik keskinlik denince akla Mazlum gelirdi. O'nun bu keskinliği bugünün Batman'ına da bir kişilik kazandırdı.

Haki emeği eylemi ve sözüyle müthiş bir bütünlük sağlıyordu

Haki bu kez Antep yolundaydı. Ordu'nun Ulubey ilçesinin fundalıklarının çocuğu, Adana ve Antep varoşlarında bir devrimcinin emeğini nasıl örgüte dönüştürdüğünün dersini veriyordu. Emeği eylemi ve sözüyle müthiş bir bütünlük sağlıyordu. Aynı şekilde Kemal Pir ve yanında öğrencisi Doğan Kılıçkaya, aynı coğrafyada devrimci militanlığın tamamlayıcısı oluyor. Davudi sesiyle "Kürdistan Sömürgedir" diyerek, TÖB-DER'in çay bahçesini inletiyor. Belki de insanlık, Kemal Pir'in pratiğinde görüldüğü türden, bedenlerde değil de yüreklerde derin izler bırakan sözlerden oluşmuş bir kamçı tanımamıştır. Kemal Pir'in her sözü tam da bir kamçı gibidir. Haki ve Kemal, o muhteşem ajitasyonlarıyla bir anda Antep gündemini değiştirdiler. Kürt ve Türk birçok gencin ilgisini çekip sempati ve sevgisini kazandılar. Yeni grup Antep'te iki etnik kökenden gençleri

bir araya getiriyordu. Gruplaşma işçiler içerisinde de boy atıyordu.

Her dilim ekmeğin hesabı yapılırdı

Kürdistan Devrimcileri Dersim, Elazığ, Bingöl Ağrı, Kars, Batman ve Amed'te aynı durumda ve büyük bir hızla gelişiyordu. Emekçi Kürt halkı 'bizim çocuklar' dediği bu gençlerde farklı şeyler buluyordu. Kürdistan Devrimcileri, yani Apocular, kendilerine devrimci diyen öteki insanlardan farklıydı. Sözleri, yaşamları, ilişki ve davranışları kesinlikle farklıydı. Antep aynı zamanda faşistlere karşı ilk örgütlü ve sürekli mücadelenin geliştiği bir alandı. Haki faşistlere yönelik eylemlere bizzat katılıyor, yanına aldığı gençleri eylem içinde eğitip hazırlıyordu. Bu eylemlerle bir bakıma ilk şehir gerillacılığının da temellerini atıyordu. Kiralık gecekondularda oluşturulan komünler, Kürt tarihinin yeniden ele alınıp değerlendirilmesi ve gençliğin örgütlenmesinin de kalbi işlevini görüyordu. Bir yanda okullar, kahveler ve başta TÖB-DER olmak üzere çay bahçeleri birer tartışma merkezi olurken, diğer yandan başta komün evleri olmak üzere ilişki kurulan tüm evler birer eğitim kurumuna dönüşüyordu. Kızlı-erkekli, Kürt-Türk birçok genç harekete ilgi duyuyordu.

Kalmak için evler tutuluyordu. Ama kirası nasıl ödenecekti? İçinde oturuluyordu, ama içinde ne yenilecek, nasıl giyinilecekti? Bu başlı başına bir sorundu. Onun için başta Haki olmak üzere mevcut arkadaşların önemli bir kısmı inşaatlarda çalışarak, aldıkları ücretle grubun, evin ihtiyaçlarını karşılıyorlardı. 17 yaşında olan Doğan Kılıçkaya bir hamamda çalışarak grubun ihtiyaçlarını karşılamaya katkıda bulunuyordu. Akşamları yorgun argın eve geliniyor, işbölümü yapılıyor, akşam kim ne iş yapacaksa belirleniyor ve herkes kendi görevine gidiyordu. Bu görev ya bir silahlı eylem, ya afişleme, ya yazılama ya da bir aile ziyareti oluyordu. Bunlardan herhangi biri olmazsa, o zaman komün evinde kalınarak toplu eğitim yapılıyordu. Her dilim ekmeğin, her zeytin tanesinin hesabı yapılmak zorundaydı.

Kuşkusuz eylem de yapılıyordu. Gruba diş bileyen bir sürü düşman güce karşı kendini savunmak anlamında bile eylem gerekliydi ve bunun için silahlanma kaçınılmazdı. Ama silah nasıl temin edilecekti? En basit bir tabanca bile nasıl bulunacaktı? Halbuki şimdi belki bunları sormak kimsenin aklına gelmez. Bir insanın, bir silahın, bir merminin, bir zeytinin nasıl kazanıldığı, nasıl değerlendirilmesi gerektiği konusu açılmaz bile. Oysa açmak gerekir. Önderlik de dedi ya, "kendi başlangıcını bilmeyenlerin tarih bilgisi, her türlü kötülüğün kaynağı olan cehaletin de temelidir." Ama bir insan bir ev, bir ev bir mahalle, kasaba, şehir, köy demekti. Çalışma alanlarının artması, özgürlük görevlerinin hızla yerine getirilmesi anlamına geliyordu. Bir eylemde birden fazla mermi kullanmak bir tür sorgu konusuydu. Temiz olmayan bir silah eleştiri konusu yapılıyordu. Çalışmayanlar, tembellik yapanlar ise dışlanmaya kadar giderdi. Kitap okuyup bilinçlenmeyen, tartışmayan ve kendisini eğitmeyenin geleceğine kuşkuyla bakılırdı.

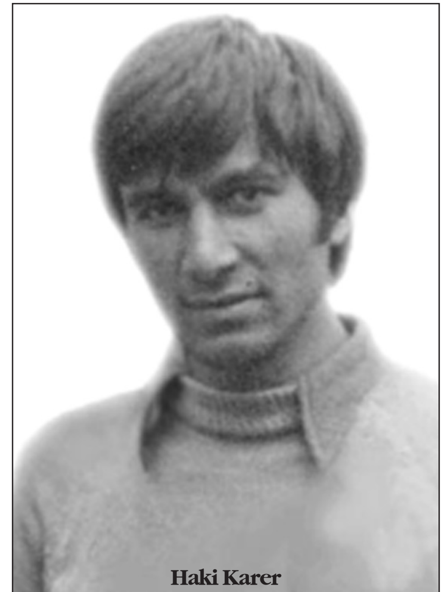
PKK yoksul halk tabanıyla gelişti

Dayanılması zor olan koşullardan bahsediyoruz. Yarı aç, neredeyse yarı çıplak dervişler gibi yollara düşmüş, davasını anlatan bir garip topluluktan bahsediyoruz. Buna rağmen kendisine güvenen, sözü ve davranışlarıyla çevresine güven veren bir topluluktan bahsediyoruz. Yoksullara giden, onlardan farklı olmayan, onlar gibi yaşayan insanlardan bahsediyoruz.

Şu acı gerçeği de iyi biliyoruz: Bugün legal zeminlerde mücadeleye yeni katılan gençlere uzun süredir ilişki halinde olunan güvenilir evlerin adresleri veriliyor. Buralarda yatıp kalkmaları belirtiliyor. Daha önce gidilmemiş yoksullar güvensiz kesimler olarak sunuluyor. Öyle ya, bunlar devrimci gençleri tanımıyorlar. Dolayısıyla tanımadıkları bu insanları polise ihbar edebilirler. Bu tarzda bir 'güvenlik' bilinci edinen genç de yoksullardan uzak durmayı tercih ediyor. Bizim gencimiz devrimci olmanın tehlike içinde yaşamakla aynı anlamı taşıdığını öğrenemiyor. Öğrenemediği için de gerçek devrimci olamıyor.

Hz İsa'yı düşünelim: Roma'nın Kudüs Valisi Pontius Pilatus İsa'yı çarmıha germekten yana değildi. Yahudiler isteselerdi, Yahudilerin kutsal bir gününde sürüp gelen geleneği tekrarlayarak, İsa'yı serbest bırakabilirdi. Ama onlar İsa'nın değil, bir eşkıya olan Barabbas'ın özgürlüğüne kavuşturulmasını istediler. Buna karşılık İsa'yı histeriye dönüşen bir öfke içinde, çarmıha gerileceği Golgota Tepesine kadar çıkardılar. Çarmıhını kendisine taşıttırdılar. Hedeflediği Kudüs Krallığı ile dalga geçercesine, bir yere oturtup başına dikenlerden bir taç taktılar; krallık asası niyetine eline bir kamış çubuk tutuşturdular.

Girilen yeni yolda Apocular da böyle bir şeyi yaşayabilirlerdi. Onlar bunu göze alıyorlardı. Ezilenler kendilerine bir yabancılaşmayı yaşıyorlar ve onlar bunu biliyorlardı. Yabancılaşma, kötü şeyler yapmaya açık olmak demekti. Ancak yapılması gereken de zaten ezilenleri bu durumdan çekip çıkarmaktı. Bunu başarmak için gerekirse canını vermekti. Tekrar geçmişe dönersek, yeni gençler yeni aileler demekti. İşin ilginci, herkes Kürdistan sorununa, bu sorunun dile getirilmesine korku ve kaygıyla yaklaşıyordu. İnkar ve imha

Haki Karer

sistemi bir korku imparatorluğu kurmuştu. Buna rağmen evinden bir genci katılan her aile, kısa zamanda çocuklarının arkadaşlarına "bizim çocuklar" diyordu. Evlerini sonuna kadar onlara açıyordu. Bu anlamda aileler devrimcilere güven konusunda neredeyse sınır tanımıyorlardı. Onları müthiş seviyor ve bağlanıyorlardı. Bu çocukların tehlikeli bir iş yaptıklarını elbette biliyorlardı. Gecenin bir yarısında evlerine gelen gençlerin bir silahlı, bombalı ve çatışmalı eylemden geldiklerini biliyorlardı. Olası bir polis baskınında kendileri de yanacaktı. Ama bir kez devrimcileri tanıdıktan sonra kendilerini bekleyen tehlikeyi fazla umursamıyorlardı.

Apocular tüm halk kesimlerine gidiyordu

Sadece bir ülkenin değil, bu ülkenin her bireyinin adeta hücrelerine kadar işgal edildiği Kürdistan'da de-

"Türkiye'de sol hareket tarihi boyunca ağırlıklı olarak ya elit bir aydın hareketi olarak kalır ya da çoğunlukla Alevi kesim içinde örgütlenirken, bununla birlikte Sünni kesimi faşistler, dinciler ve ilkel milliyetçilerin örgütlenme zeminine açık bırakırken, Kürdistan Devrimcileri daha farklı bir yol izliyorlardı. Apocular Kürt toplumunun hemen her kesiminde, farklı etnik ve dinsel kimlikler içinde taban yaratıp örgütlenebiliyorlardı"

yim yerindeyse yeni bir fetih hareketi başlamıştı. Kürdistan Devrimcileri insanların gönüllerini fethediyorlardı. Çocukları başka siyasette olan aileler bile bu çocuklara, bunların derviş tarzı yaşamlarına imrenerek bakıyorlardı. "Kürdistan sömürgedir" cümlesi adeta bir vahiy gibi karşılanıyordu. Tanrı kelamı gibi algılanan bu sözcüğün arkasından, Tanrı'nın Hz Muhammed'e söylediği "Ikra (oku)" buyruğu tekrarlanıyordu. Evet, bizde de kesinlikle öyleydi: "Öğren, bilinçlen, kendini, kendi ülkeni ve halkını tanı, örgütlen ve eyleme geç". Sözler bir tanrı buyruğu gibi gönülden gönüle akıyor, her hücresi işgal altındaki ülkede özgürlük alanları açılıyordu. Okullar, fabrikalar, mahalleler, kasabalar ve köyler artık yeni bir siyasal kimlikle anılıyordu. Ço-ğu dindar olan bu halk, yeni bir inanç dalgası karşısında neredeyse secdeye geliyordu. Apocular sosyalistti; tanıyanlar bunu açık söylüyorlardı. Ama çoğunluğu Sünni Müslüman olan Kürt halkı, sosyalist kimliğe sahip olan bir harekete kapılarını sonuna kadar açıyordu. O kadar 'dinsiz komünist' denmesine ve karalayıcı birçok tanım yapılmasına rağmen, halk Apoculara güveniyor, onlara "bizim çocuklar" diyordu. Kimliksizliğin, düşürülmüşlüğün, horlanma ve aşağılanmanın, çaresizliğin ve kendisine inançsızlığın en dip noktasındaki Kürtler, gözleri ışıl ışıl ibadete gider gibi Kürdistan Devrimcilerinin etrafında toplanıyordu.

Türkiye'de sol hareket tarihi boyunca ağırlıklı olarak ya elit bir aydın hareketi olarak kalır ya da çoğunlukla Alevi kesim içinde örgütlenirken, bununla birlikte Sünni kesimi faşistler, dinciler ve ilkel milliyetçilerin örgütlenme zeminine açık bırakırken, Kürdistan Devrimcileri daha farklı bir yol izliyorlardı. Apocular Kürt toplumunun hemen her kesiminde, farklı etnik ve dinsel kimlikler içinde taban yaratıp örgütlenebiliyorlardı. Örneğin Apocular ağırlıklı olarak Alevi olan Pazarcık'ta örgütlenirken, Sünni kimlikli Suruç'u kısa zamanda kale haline getiriyorlardı. Dersim'in Nazmiye ilçesini bir kale gibi örgütlerken, Elazığ'ın Maden ilçesini örgütsel çalışma kapsamında değerlendiriyorlardı. Karakoçan ne kadar önemli ise, geçmiş tarihinden dolayı Palu'ya da önemli bir misyon yükleniyordu. Her milliyetten, her inanç ya da mezhepten insanlar arasında özgürlük yolculuğuna çıkmak, o yolculuğun içinde sadece bir insan kazanmak ne kadar da önemliydi. Kazanılan o çocuğun ailesine "bizim çocuklar" dedirtmek, belki de başarının en değerlisiydi. Bir eve girdiğinde sadece evin çocuğunu arkadaş yapmıyorsunuz, ailesinin tümü arkadaşınız oluyor. Oradan akrabalarını, dostlarını ve yakın çevresini kazanıyor, kendileriyle anlamlı bağlar kuruyorsunuz.

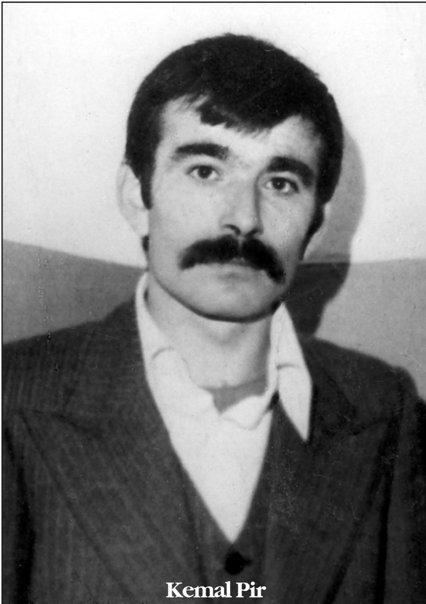
Kürdistan devrimcileri halkın koruyucusu misyonunu da yükleniyor

Arkadaş, yaşamın her anına ortak olmak, sevinci ve zorluğu paylaşmak demektir. Yoksa işin bitince arkadaşını unutmak mümkün mü hiç? Kışın odununu ve kömürünü çekmek, yazın gecekondusunun yapımını ya da onarımını üstlenmek, tarlasında çalışmak, mümkün olduğunca var olan sorunlarına çözüm olmak ve bunu Kürdistan devrimcisi olduğu için yaptığını anlatmak önemliydi. Düşünün, bir anda bir evde kızlı erkekli yüzlerce genç o evin çocukları gibi davranıyor. Komşuları o evdeki insanlara imrenerek bakıyor. Bunun oluşturduğu atmosfer bugün belki de hayal edip de ulaşamadığımız bir ruh hali oluyor. İnsanlar yeniden yaşama sevincine kavuşuyor, hayatı adeta yeniden keşfediyor, toplumda dayanışma duygusu yeniden canlanıyor. Kürdistan devrimcileri bulundukları her yerde halkın bir koruyucusu misyonunu da yükleniyor. Onlar artık insanların, mahalleler ve köylerin koruyucuları olarak biliniyor. Onların olduğu yerde kimse güçsüz, yoksul ve nasıl olsa sahipsiz diyerek, bir insana veya aileye haksızlık yapamıyor. Artık yoksulların da, güçsüzlerin de koruyucuları vardır. Bu koruyucular yoksulların bir tas çorbasına, daracık yatma alanı olan tek gözlü evlerine her an konuk olabilirler. Bu onlar için heyecan verici bir şeydir. Kürdistan devrimcileri yoksulların hareketi oluyor, öyle doğuyor ve gelişme sağlıyor.

Nasıl oldu da öteki sol grupların alaycı tavırlarla karşıladığı bu hareket, hem de katliam korkusunun izlerinin yüreklerden, korkulu bakışların gözlerden silinmediği ve daha sosyalist önderlerin daha yeni katledildiği bir or-

tamda toplumda böylesi bir inanç dalgası yaratabildi? Bu işin sırrı, Önder Apo ve onun en yakın yol arkadaşlarının kişilik özelliklerinde gizliydi. Bu, en sade insanın kişiliğiydi; bir mabede girer gibi halkın içine giren saf ve temiz duygularla yüklü insanın kişiliğiydi.

Burada Kemal Pir'in, Ankara'nın Tuzluçayır mahallesini nasıl fethettiğini anlatmak isterim. Ara seçim ya da yerel seçimler olacak. Ecevit-Erbakan Koalisyon Hükümeti dönemidir. Faşistler Mamak Mahallesini ele geçirmişler; sıra Tuzluçayır'da, diyorlar. MHP seçim konuşması içi bir kahvehaneyi kiralamış, gelip seçim konuşması yapacaklar. 1975'ler olsa gerek. Mahalledeki devrimciler gidip kahveciyle konuşuyor ve uyarıyor. Sabah gençler kahve yakınlarında toplanıyorlar. Çocuklar ellerinde sapan lastiğiyle çatılarda, yüksek yerlerde bekliyor. Polis otoları, panzerler gelmiş, güvenlik önlemleri alıyor. Bu durumda propagandaya nasıl engel olunacak, bilinemiyor ve herkes gergin bir bekleyiş içindedir. Hesapta olmayan, kalın sesli, orta boylu zayıf bir genç öne atılmış, yüksek bir sesle bekleyen gençlik topluluğuna haykırıyor. Kemal Pir'in küçültülmüş dinamit lokumlarından yapılmış el bombalarıyla donatıp hazırladığı Ali Doğan Yıldırım, Doğan Kılıçkaya ve Şahin Kılavuz'un aralarında bulunduğu grup da topluluğun içindedir. Çocuklar zaten lastikleriyle taş atmaya hazır bekliyor. "İşte faşistler bu kahvede, onların burada toplanıp konuşmalarına müsaade etmeyeceğiz" diyerek, ileri fırlayıp polis aracına ilk taşı bu bilinmeyen adam fırlatıyor. Topluluğun hep önündedir. Bir anda yüzlerce insan, ellerinde taşlar ve dinamit lokumlarıyla polislere, polis araçlarına saldırıyor. Polis dağılıyor. Kalın sesli adam, 'işte faşistler' diyerek, önde kahveye yöneliyor. Kahvehane dağılıyor. Ama bu yetmiyor. Hedef birden bütün mahalleyi faşistlerden temizlemeye dönüşüyor. Yüksek sesle grubu geri çeviriyor. Fırın faşistlerindir, dağıtılıyor. Hedef genişlemeye devam ediyor. İleride bir kahve var, MSP'liler burada propaganda yapıyorlar. Orası dağıtılıyor. Aşağıda pazar yerine kadar sınırlar genişliyor. Neredeyse bine ulaşmış bir gençler ve çocuklar ordusu var. Marşlar söylüyor ve sloganlar atıyor. Önde Kemal Pir ve bir orduya dönüşmüş grup ilk toplanma yerine dönüyor ve komutan muzaffer bir edayla gitmeden önce son konuşmasını yapıyor: "Önünüze hedef koyun, beklemeyin, hedefinize ulaşın, eylem yapın, zapt edin. Burası sizin mahalleniz. Mahallenizi faşistlere kaptırmayın!" Herkes "bu kimdir" diye soruyor. Bu olaydan sonra yıllarca ne faşistler ne de polis Tuzluçayır'a giremiyor. Bir mahalle böyle kazanılıyor. Ondan sonra Apocular o mahallenin en gözde ve en güvenilir insanları oluyorlar.

Kemal Pir

Ali Doğan Yıldırım için Kürdistan her şeydir

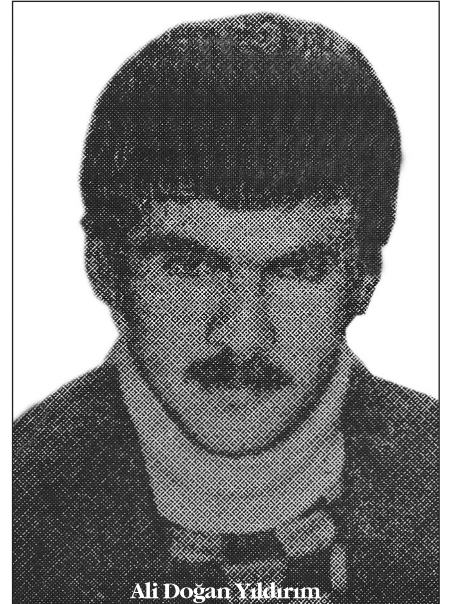
İşte Kemal Pir'den aldığı bu güçle ve O'nun eylemci yönünün etkisiyle hareket eden, silahı devrimin teminatı olarak gördüğü için önce kendisi öğrenip kullanan ve sonra da arkadaşlarına öğretmek için eğitim veren Ali Doğan Yıldırım, bu mahallede bir gruba verdiği eğitim sırasında bir kazayla şehit düşüyor.

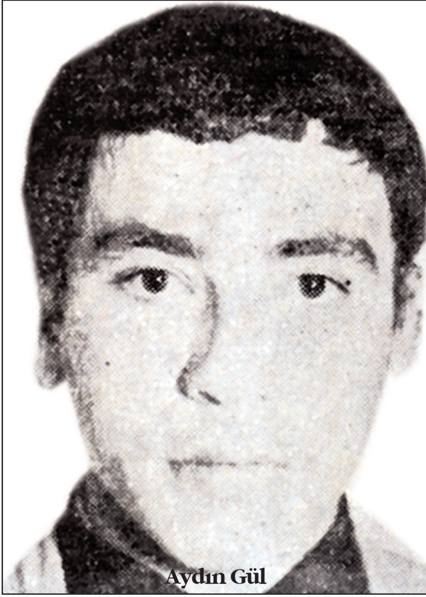
Ali Doğan, Dersim'in Pülümür ilçesinin bir köyünden, işçi bir ailenin çocuğudur. Tuzluçayır mahallesinin ilk Kürdistan devrimcisi sayılır. İyi saz çalıyor, şiir yazıyor, türkü besteliyor, sürekli okuyor. Kavgacı, hırçın bir gençtir. Onun için varsa yoksa Kürdistan'dır. Kürdistan her şeydir.

1976'larda arkadaşlar yavaş yavaş ülkeye, Kürdistan'a yönelmişler. Kendisi de bunun hazırlığındadır. "Dersim'e gideceğim" diyor. Ama cenazesi gidiyor. Arkadaşlarına tabanca eğitimi verirken, "bu şekilde patlamaz" dediği tabancayı kafasına dayıyor ve tetiği çekiyor. Silah patlıyor. Ağır yaralı olarak Hacettepe Tıp Fakültesi Hastanesine kaldırılıyor. Bir gün sonra şehit düşüyor. En büyük hayali ülkeye gitmek olan Ali Doğan Yıldırım, daha birkaç nesil öncesi yaşanan katliama inat, "ayaktayız, yaşıyoruz ve kazanacağız, ülkemizi özgürleştirip yeniden inşa edeceğiz" diyerek Dersim'e gitmenin arifesinde iken şehit düşüyor. Örgütün ilk şehide ilişkin bildirisi Ankara Hukuk Fakültesi yurdunun bir odasında Önderlik tarafından yazıldı. Ve ilk şehit cenazesi ailesi ve Ankara'dan bir grubun eşliğinde Pülümür'de kaldırıldı. Mezar taşına kendisine ait bir şiirden dörtlük yazıldı:

"Umuda kavga verdik
Ve kavgaya ölü verdik
Ki yeni doğan bebeler
Uğramasın sömürüye!"

İlk şehit afişi Ali Doğan Yıldırım arkadaş için duvarlara yapıştırıldı. Önderlik hep "silah kullanmayın, silah kullanma zamanı değildir" diyordu.

Ali Doğan Yıldırım

Aydın Gül

Silah taşıma ve kullanmanın sorumluluğuna henüz gelmediğimizi söylüyordu. Ama koşullar yavaş yavaş silahlanmayı da dayatıyordu. Faşist saldırı ve işgaller zorunlu bir meşru savunma durumunu ortaya çıkarıyordu. Günlük yaşam ihtiyaçlarının kısıtlanmasıyla ya silah alınıyor, ya da zorunlu yol giderleri ve benzeri masraflar karşılanıyordu. Faşist saldırılar Apocuların bulunduğu her yerde aktif savunma duruşuyla karşılanıyor, okullar ve mahalleler böyle korunuyordu.

İdeolojik çalışmalardaki süreklilik devam ediyor ancak grup giderek politik bir güç haline geliyordu. 1976'ların sonrası böyle değerlendirilebilir. Bir gençlik hareketi biçiminde örgütlenip politikleşen grupta amatör ilişkiler hala hakimdir. Herkes inandığı için gönüllüce bir şeyler yapıyor; resmi olmayan görevler ve yetkiler pratik içerisinde şekilleniyor. Herkes aynı zamanda iyi bir propagandacı, ajitatör, eylemci, kitle örgütçüsü ve ekonomik gelir getiren bir emekçi oluyor. Henüz resmi olmayan doğal olan liderler işte bu aşamada şekilleniyor. Herkes yeteneği, gücü, çabası ve inancı oranında, halka ve arkadaşlarına verebildiği ölçüsünde bir pozisyona sahip oluyor. Grup içinde bu özelliklere dayalı yönetici kadro şekilleniyor. Önder Apo başından itibaren önderdir; tartışmasız tüm arkadaşların etrafında toplandığı liderdir. Diğer yakın arkadaşları, O'na yakın oldukları için değil, emekleriyle ortaya çıkardıkları değerler temelinde öncüleşiyorlar. Haki, Kemal, Mazlum ve Hayri gibi arkadaşlar böyle önder kadro haline geliyorlar. Hiçbir zaman yetkiyle hareket etmeyen bu öncüler, öncülük vasfını değer yaratma sınavından geçerek kazanıyorlar. Örneğin Kemal Pir, bir öncüdür. Önderliğin yeri geldiğinde en sert eleştirilerine maruz kalan bu arkadaş, resmi olarak hangi konumda olursa olsun, görevli görevsiz hangi alana giderse gitsin daima öncüdür, hatta komutandır. Bulunduğu her alanda doğal olarak her şey onda merkezileşiyor. Mazlum, Hayri ve Haki için de aynı şey geçerlidir. Böylesi bir şekillenmenin aslında bugün de sık sık bahsedilen ruhsal birlikle ilgisi olsa gerekir. Ruhsal birlik sürekli amaç üzerinde yoğunlaşarak, halkının ve arkadaşlarının durumunu hissetmek ve gereğini yapmaktır. Kemal Pir, birliğimizi ruhsal birlik olarak tanımlıyor. "Biz hepimiz Abdullah Öcalan'ın yoldaşlarıyız, Onun ruhu bizim ruhumuzdur" diyor. Böylece gruba Önder Apo'nun ruh verdiğini anlatmak istiyor.

Örnek olması açısından belirtiyorum: Dersim'de bir örgüt bir arkadaşımıza silah çekip mermi sıkıyor. Kemal Diyarbakır'dadır. Yanında bir arkadaş daha var. Bu saldırının hesabını sormak ve hemen yanıt vermek gerekir, diyor. Birlikte Ankara'ya gidiyorlar. Deyim yerindeyse ilk intikam eylemi orada geliştiriliyor. "Kimse bizim bir arkadaşımızı vuramaz, kimse arkadaşlarımıza küfür edip aşağılayamaz" diyor. Hemen bir grup arkadaşla Siyasal Bilgiler Fakültesinin yanındaki Cumhuriyet Öğrenci Yurdu'na gidip o örgütün ileri gelenlerini arıyor. Öyle bir şey ki, Apocular fazla yurtlarda görünmezler, göründüklerinde de mutlaka bir olay olur deniliyor. Onun için başta Kemal ve yaklaşık 10 kişilik grubu gören herkes panik içinde yurdu boşaltıyor. Binlerce kişi bir anda sel gibi caddelere akarken, o örgütün ileri gelen bir kişisi yanındakilerden uzaklaştırılarak dövülüyor. Ölümden şans eseri kurtuluyor. "Apoculara kimse el kaldıramaz" deniliyor ve bu mesaj hareketin temel ilkesi haline geliyor. Evet, belki hiçbir yasal ve resmi belgede bu geçmez, ama böyle muazzam bir ruhsal birlik böyle yaratılıyor. Bu mesajla birlikte başlayan süreç, grup içinde müthiş bir bağlılık dönemini de başlatıyor ve amatör grup daha partileşmeden profesyonelleşiyor.

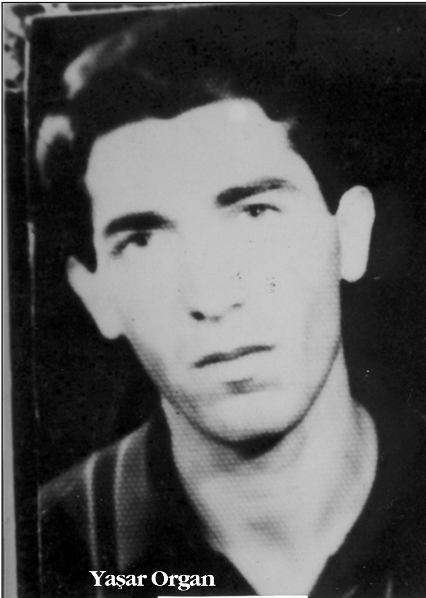
"Haki, Önder Apo'nun en yakın yardımcısıdır, sağ koludur denilebilir. Şahadeti bir insanın sağ kolunun kesilmesinden daha büyük bir acıya yol açıyor. Aslında bu katliamla bir mesaj veriliyor. Grubun önüne bir seçenek konuyor: 'Benzer bir akıbete maruz kalmak istemiyorsanız, yol yakınken geri dönün!' Bu katliamla birlikte grup içinde derinden sarsılmayan tek bir kişi bile kalmıyor. Sarsıntının büyüklüğü aynı oranda büyük bir kararlaşmaya neden oluyor"

Dersim'de Aydın Gül arkadaşımız vuruluyor

1977 yılının 8 Mart'ında Dersim'de Türk solundan bir grup Aydın Gül adlı arkadaşımızı vuruyor. Böylece bu şahadetle birlikte neredeyse 12 Eylül darbesine kadar devam eden çatışmalı bir sürece giriliyor. Örgütlülüğümüzün bulunduğu her yerde Aydın Gül arkadaşın intikamını alma eylemlilikleri geliştiriliyor. Aradan daha iki ay bile geçmeden, hiç hesapta olmayan bu sürece Haki arkadaşın şahadeti de ekleniyor. Küçük grup daha ilk anda handikaplarla karşı karşıya bırakılıyor. Bu katliamda taşeron bir örgüt kullanılıyor. Arkasında devlet vardır. Grubun içine sızdırılmış ajanlar tetikçilere yardımcı oluyor ve katliamı kolaylaştırıyor.

Haki, Önder Apo'nun en yakın yardımcısıdır, sağ koludur denilebilir.

Şahadeti bir insanın sağ kolunun kesilmesinden daha büyük bir acıya yol açıyor. Aslında bu katliamla bir mesaj veriliyor. Grubun önüne bir seçenek konuyor: "Benzer bir akıbete maruz kalmak istemiyorsanız, yol yakınken geri dönün!" Bu katliamla birlikte grup içinde derinden sarsılmayan tek bir kişi bile kalmıyor. Sarsıntının büyüklüğü aynı oranda büyük bir kararlaşmaya neden oluyor. Hayır, geri adım atılmayacaktır. Artık bir kez kan dökülmüştür. Üstelik bu halkın üyesi bile olmayan biri, onun özgürlüğü için canını vermiştir. Şehidin anısına sonuna kadar bağlı kalınacaktır.

Yaşar Organ

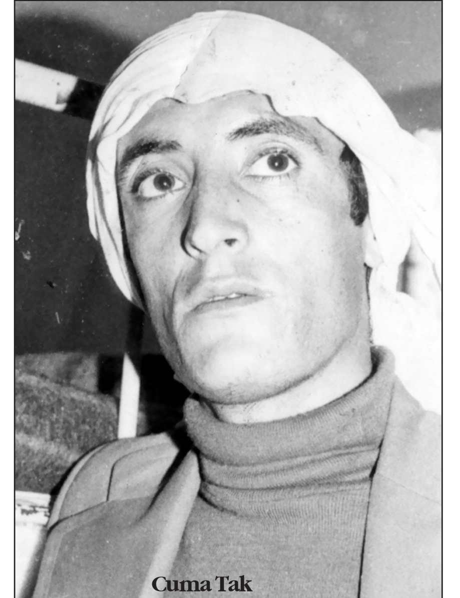
Gruplaşma dönemindeki sızmalar

Her harekete dışarıdan sızmalar olur. Siyasi polis, devrimci hareketlerin içine elemanlarını sızdırarak hareketi kontrol etmeye ve gerektiğinde zamansız eylemlere yöneltip tasfiye etmeye çalışır. Grup daha Ankara'dayken, inkar ve imha sisteminin, bu sistemin siyasi polisinin bu yönlü bazı girişimleri vardır. Grup içinde "biz de öteki sol gruplar gibi bir dergi çıkaralım, böylesi bir ideolojik organ etrafından örgütlenelim" biçiminde öneri geliştirenler oluyor. Bu öneriyi kabul etmek, daha başından grubu devletin denetimine sokmaktır. Dolayısıyla öneri reddediliyor. Önerileri reddedilenler grubu terk ediyorlar ve çekip giderken "şu kadar süre içinde tasfiye olacaksınız" diyorlar. Grup kendisine örgüt görünümü veren herhangi bir belgeyi düşmana sunmamakta kararlıdır. Olası bir polis baskını, grubu örgüt olarak değerlendirip yargılanmasının önünü açacak bir belge bulamayacaktır. Bu ciddi bir tedbirdir, düşmanın gruba erkenden yönelmesini önleyen bir tedbirdir. Ancak tasfiye edilen bu anlayış, Pilot şahsında örgüte dayatılmaya devam ediyor. Grup ciddi ekonomik problem yaşıyor olsa da, bunu kendisi için sorun yapmıyor. Pilot büyük bir soygun planlamasını dayatıyor. Böyle bir eylemi yapsa Kemal Pir yapar diyerek, Kemal'i bu eylem için ikna etmeye çalışıyor. Önder Apo'nun yüksek duyarlılığı burada da kendini gösteriyor. Görünürde böyle bir eylemin riski az ve başarısı kesin gibi olmasına rağmen kabul etmiyor. Pilot'un bir sızma olduğu henüz açığa çıkarılmamıştır. Önderlik yine de "zamanı değil" diyerek, kendisini mümkün olduğunca oyalıyor. Kovulsa bir başkası devreye girecek, yenisi tespit edilip açığa çıkarılıncaya kadar harekete epey zarar verebilir. Bu yüzden Pilot hep oyalanıyor. Kendisine ne tam "evet", ne de "hayır" deniliyor.

Bu arada Pilot'tan habersiz olarak yapılacak bazı kamulaştırma eylemleri için hazırlıklar sürdürülüyor. Bu işler için Ankara'dan İstanbul'a götürülecek silahların bir bölümünün bir başka yere aktarılmasına kendisi de katılıyor. Bu silahlardan bir bölümü bu kişinin marifetiyle yakalanıyor. Bunun üzerine Pilot deşifre oluyor. Grupla arasına bir mesafe konuluyor, ancak ilişkiler tümden kesilmiyor.

Aydın Gül'ün şahadeti yeni bir durumdu. İşin içine sol bir hareket girmişti. Normalde olaylar bir insanın ölümüne gitmeyecek kadar büyümeden de sorun çözülebilirdi. Ama gruba silahlı savunma dayatılıyordu. Eylem halinde olan hareketlerin üzerine gitmek, onları açığa çıkartıp darbelemek belki daha mantıklı geliyordu. Bu yöntem dünyanın tüm polis-istihbarat örgütlerinin de temel yaklaşımıydı: "Ya yeni şahadetleri engellemek için şehitlere sahip çıkıp her şeyi göze alacaksınız, ya da örgüt olmaktan vazgeçeceksiniz". Kemal Pir birinci yolu seçmişti ve öyle de devam etti.

İfade ettim: Haki arkadaşın şahadeti tümüyle bir yol ayrımıydı. Buna kararlaşma anı da denilebilir. Eğer yola devam edilecekse, o zaman nasıl olunmalıydı? Onun için Haki arkadaşın şahadeti bunun yol ve yöntemini bulma olarak tarihimize geçti. Tamam, arkadaşımızın kanı yerde kalmayacaktı. Ama hepsi bu kadar mı? Onların özgürlük özlemlerini gerçekleştirmek, sadece onları vuranları vurmakla mı sınırlı kalacaktı? Yoksa başka bir yol yöntem mi gerekiyordu? Bir de bu şa-

Cuma Tak

hadete yol açan düşmanı iyi tahlil etmek gerekir. Bu olayın arkasında sadece bir grup ve birkaç kişi mi vardı? İnkarcı sömürgeciliğin bundaki rolü neydi? Bunun da mutlaka çözümlenip açığa çıkarılması gerekiyordu.

Haki arkadaşın şahadetinden sonra Ankara'da da birçok ev basıldı

Haki arkadaş daha Adana'da iken, Sterka Sor (Beş Parçacılar da deniyor) ve onun elebaşı olan Alaattin Kapan'ı tanıyor ve kuşkulu bir tip olduğu konusunda tüm arkadaş yapısını uyarıyor. "Bu tehlikeli bir kişilik, ajan olabilir, ondan uzak durun" diyor. Antep'teki arkadaşları da uyarıyor. Alaattin'den ve başında bulunduğu gruptan uzak durulacak. Kesin karar budur.

Ne var ki, bu karara uyulmuyor. Kendisiyle tartışmak üzere bir randevu alınıyor. Haki arkadaş istemeden bu tartışmaya olur diyor. Yine de randevuyu alanları da eleştiriyor, kendilerine kızıyor. Silahsız gidilmesinin daha tehlikeli olacağını düşünerek tartışma yerine silah getirilmesini istiyor. Ancak silah da gelmiyor. Güya konulduğu yerde bulunamıyor. Düztepe-Cengiz Topel Mahallesi otobüs son durağındaki tartışma yeri olan kahveye gittiğinde, Alaattin ve adamlarının silahlı saldırısına uğruyor. Yaralı hastaneye kaldırılıyor; hemen yaşamını yitirmiyor, 18 Mayıs'ta şehit düşüyor.

Haki arkadaşın durumunu duyan Antep ve çevre illerden yüzlerce arkadaş akın akın hastane çevresinde toplanıyor. Kemal Pir "Polisle çatışarak cenazeyi kaçırıp görkemli bir tören yapalım" diyor ve arkadaşları ona göre konumlandırıyor. Durumu öğrenen Önderlik, Antep'e gelip hemen bu duruma müdahale ediyor. "Böyle olmaz, öyle davranırsanız hareketi ciddi bir tehlike ile karşı karşıya bırakırsınız" diyerek, Haki arkadaşın ailesine haber gönderiyor. Aile gelip cenazeyi alıyor. Cenaze Ordu'nun Ulubey ilçesine giderken, bir taksi içinde bir grup arkadaşıyla birlikte Kemal Pir, şoföre durmadan "daha hızlı daha hızlı" diyerek arabayı hızlandırıyor. Bu nedenle yaşanan trafik kazasında ölümden dönüyorlar. Cenaze büyük bir törenle kaldırılıyor. Önderlik hem cenazeyi alma, hem de araba kazasından dolayı Kemal Pir arkadaşı çok eleştiriyor. Bu işlerin artık böyle yürümeyeceğini Kemal arkadaşın şahsında tüm gruba duyuruyor.

Haki arkadaşın şahadetinden sonra Ankara'da da birçok ev basılıyor. Basılan evlerin hepsi de Pilot'un bildiği, gidip geldiği evlerdir. Doğal olarak Sterka Sor takip altına alınıyor. İntikam süreci Kemal Pir öncülüğünde gelişiyor. Grup içinde olayla ilişkili görülenler soruşturmaya alınıyor. Haki "Bu adamdan uzak durulacak" demesine rağmen, neden tartışmak için randevu alındı? Neden Haki arkadaş silah istemesine rağmen silah getirilmedi"? Olay soruşturuldukça MİT-KDP ile bağlantısı da açığa çıkıyor.

1976 yılında Antep'teki Nuri Pazarbaşı Mahallesinde yaşanan Mehmet ve İlhan adlı Halkın Kurtuluşu'na mensup iki militanın şahadetleriyle bağlantı kuruluyor. Alaattin eski bir THKO'ludur. Aynı zamanda KDP ile bağlantıları vardır. Nitekim Sıraç Bilgin de daha Ankara'dayken Kürdistan devrimcilerine yönelik tehditler savuruyor. Alaattin bu süreçte ya da tutuklanması sırasında veya cezaevi dönemlerinde ya da çok eskiden beri MİT'le çalışıyor. KDP'den Dervişê Sado, Haki Batman'da çalışırken kendisini takibe alıyor. Dervişê Sado da MİT'le ilişkilidir. Dolayısıyla MİT bu olayda her iki grubu taşeron örgüt olarak kullanıyor.

Haki'nin hedef seçilmesi çok boyutludur. Her şeyden önce grubun içinde fiili ve resmi olarak Önderliğin yardımcısıdır. Önderlik O'nun için "gizli ruhum" diyor. Kendisi Türk'tür. Antep ve Adana yöresinde çok kısa süre içinde önemli sonuçlar ortaya çıkarmıştır. İdeolog, örgüt ve eylem insanıdır.

Sterka Sor örgütü dağıtıldı

Haki'nin şahadetinden sonra örgüt Antep'te tasfiye sürecine sokuluyor. Haki'den sonra bölgeye bakma görevini üstlenen Doğan Kılıçkaya daha 18 yaşında ve tecrübesiz bir gençtir. Gözü kara bir eylem insanıdır, ama örgütsel donanımı zayıftır. Bu durumdan da yararlanan tasfiyecilik, Antep örgütünü ele geçirmek istiyor. Örgütün silahlarına el konuluyor. Duruma müdahale için gelen arkadaşların öldürülmesi kararı alınıyor. Kemal Pir de öldürülecekler listesindedir. Ama Pir herkes tarafından sevildiği için, öldürülme kararı provokatör grup içinde çatlamaya neden oluyor. Ali Erek (Küçük Cin) gibi arkadaşlar, "Kemal Pir devrimci bir insandır" diyerek cinayet eylemlerini boşa çıkartıyor. Duruma müdahale etmeye gelen grup, tasfiyecilikten etkilenen birçok kişiyle konuşuyor. Yeniden harekete dönmeleri ve Sterka Sor yerine oluşturulan Tekoşin örgütünün oyunlarına alet olmamaları için ikna edilmeye çalışılıyor. Bu ikna turlarının hepsinde Kemal Pir vardır. Büyük bir sabırla yeniden ikna işini yürütüyor. Bir kısmını geri getiriyor, bir kısmını tarafsızlaştırıyor ve geriye kalan küçük bir kısmı da hedef haline geliyor.

Bu yerinde durmayan sabırsız insanın provoke edilmiş kişileri bu denli büyük bir sabırla yeniden kazanmaya çalışması da aslında çok ilginçtir. Tek bir insan bile kaybetmek istemiyor. Bu ikna turlarında Baki (Haki'nin kardeşi) gibi bazı kişiler çok kestirmeci davranıyorlar. Ama Kemal çok sabırlıdır. Baki sürekli vurmaktan söz ediyor. Provokasyonun amacı da zaten budur. Hareketi içten bölüp çatıştırarak bitirmeye çalışıyor. Tekoşin adı verilen ajan-provokatör yapılanma Haki'nin Apocular içinde devrimci kanadı temsil ettiğini, milliyetçi kanadın bu yüzden kendisini cezalandırdığını iddia ediyor. Yalan propagandasını buna dayandırıyor. Haki'nin Türk olması bu propagandanın kısmen etkili olmasında ve bazı kişilerin kafalarının karışmasında rol oynuyor. Ancak yine Türkiyeli bir devrimci olan Kemal Pir düşmanın bu taktiğini boşa çıkarıyor; birçok kişiyi aydınlatıp yeniden harekete kazandırıyor. Bu arada Sterka Sor örgüt olarak dağıtılıyor. Alaattin adlı elebaşı İskenderun'da vuruluyor. Tekoşin'in gruba dönük hesapları boşa çıkartılıyor. Daha doğmadan ölüme mahkum hale getiriliyor. Alaattin ve Tekoşin'le ilişkisi olan ve Haki arkadaşın şahadetinde rol alan bazı kişiler cezalandırılıyor.

Önderlik Kürdistan gezisine çıkıyor

Yeniden başa dönelim. Dikmen Toplantısıyla birlikte ülkeye yürüyüşün önemli sonuçları vardı. Grubun gelişme yeteneğine sahip olduğu ve özellikle gençlik içerisinde kabul gördüğü kanıtlanmıştı. Bir yıllık bir çalışma sonunda Kürdistan'ın birçok yöresinde hatırı sayılır bir gruplaşma ortaya çıkarılmıştı.

1976 yılının son günü akşamı Ankara'nın Dikmen semtinde bir toplantı düzenlenmişti. Toplantı Pilot'un evinde yapılıyordu. Toplantıda Kürdistan'daki çalışmayla kazanılmış kadrolar da vardı. Önderlik ilk defa bu toplantıya yazılı bir belge sunuyordu. Belge sanırım "Sömürgecilik Tarihi" başlığını

Veysi Badem

taşıyordu. Önderlik konuşmuş, Hayri arkadaş da kaleme almıştı. Soba yanıyordu. Olası bir baskın halinde belgeyi sobaya atıp imha etmek mümkündü. Bu toplantıda bir yıllık çalışmalar değerlendirilmiş; özellikle bütün yerel gruplar arasında tam bir ideolojik birlik yaratmak veya mevcut birliği sağlamlaştırmak üzere, Önder Apo Kürdistan gezisine çıkmaya karar vermişti. 1977 yılı başında, Önder Apo Ankara Mimar ve Mühendisler Odası'nda bütün sol gruplara açık bir şekilde sömürgecilik ve Kürt sorununun çözümü konusunda bir seminer vermişti. Bu toplantıyla tarihe bir belge bırakma düşüncesindeydi. Kürdistan yürüyüşünün riskleri vardı. Tehdit ve tehlike büyüktü. Önderlik bu toplantıyla olabilecekleri önceden büyük bir öngörüyle gösteriyordu. Öngörülü olmak, Önderliğin temel bir özelliğiydi. PKK'nin de büyük oranda kazandığı bu özellik, daha sonraki sürece de damgasını vuracaktır. Öngörü, mevcut olandan çok, geleceğin olasılıklarını görür ve tedbir almaya götürür.

Ankara'daki bu toplantı sonrasında Önderliğin çıktığı Kürdistan gezisi PKK tarihinde önemli bir yere sahiptir. Ağrı-Doğubayazıt, Kars-Digor, Bingöl, Karakoçan, Dersim, Elazığ, Diyarbakır, Urfa ve en son Antep'te düzenlenen toplantılara çok sayıda genç katılım sağlamıştır. Grup büyümüştür. Nicelik kadar nitelikçe bir gelişme de sağlanmıştır. Bunun inkar ve imha sisteminin dikkatini çekmemesi mümkün değildir. Antep'teki toplantı 15 Mayıs'ta sonuçlanmış ve Önderlik Ankara'ya dönmüştür. Aradan üç gün geçtikten sonra Haki arkadaş katledilmiştir. Gezinin sömürgeciler için arz ettiği tehlike katliamı tetiklemiştir.

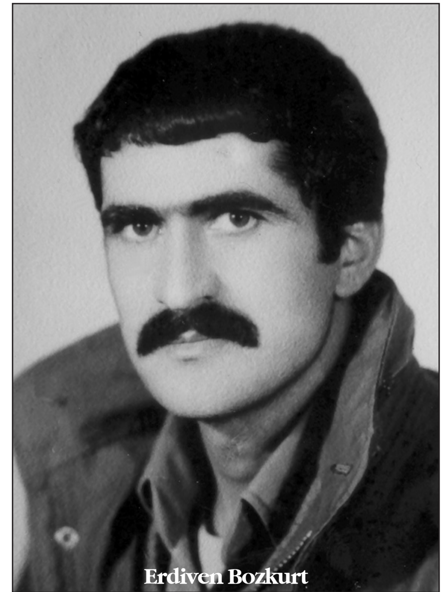
Önderlik suikasttan kıl payı kurtuluyor

Katliam sonrasıdır. Önderlik Ankara'dadır. Ankara'nın Tuzluçayır Mahallesinde Karasu arkadaşın kaldığı evde bir toplantı yapılacaktır. Toplantı öncesinde Siirt Öğrenci Yurdu'ndan Tuzluçayır'a gelmek için yola çıkan Kemal Pir, arabada silahıyla birlikte yakalanmıştır. Önder Apo da sabah erkenden Tuzluçayır'a gelir. Kemal'in yakalanışı Önderliğin duyarlılığını daha da arttırmıştır. Kemal'in yakalanışı bir bakıma tesadüfidir. Buna rağmen Önderlik tedbir olarak evi kontrol ettirir. Ev kuşatılmış, polis evin çevresinde birkaç çember kurmuştur. Pilot toplantıyı ve yerini biliyor, durumu polise bildiren odur. Bu dönemde MHP'ye yakın duran Namık Kemal Ersun'un darbe girişimi var. Sözü edilen eve yapılan baskının bu darbe girişimiyle bağlantısı bulunmaktadır. Yakalanmış olmasa, Kemal Pir de belirlenen saatte o evde olacaktır. Eve gelecek arkadaşların hepsi grubun eylemci kişilikleridir. Silahlar da eve getirilmiştir. Toplantıyı Önderlik yapacaktır. Herkes evde toplandığında polis harekete geçecek, herhangi bir mukavemet durumunda içeridekileri toptan imha edecektir. Devletin ya da devlet içinde bir kesimin planı budur. Önderlik toplantı yerini önceden kontrol ettirmiş, polis çemberi fark edilmiş ve katliam önlenmiştir. Bu andan itibaren dikkatler Pilot üzerinde yoğunlaşmış ve plandaki rolü açığa çıkarılmıştır. Bu olaydan sonra Önderlik yaklaşık on gün Tuzluçayır'da gizleniyor. Evin basıldığını duyduğunda, yanındaki arkadaşlara ilk tepkisini "bu baskın varlığımıza son vermek içindi ama başaramadılar. Bundan sonra başarma şansları hiç yoktur. Şimdi artık partileşme zamanıdır. Partileşme ve örgütlenme üzerinde kitaplar okuyun ve kendinizi partileşmeye hazır hale getirin" şeklinde dile getirmiştir.

Önderliğin bu on gün içinde kaldığı ev, o zamanlar kimsenin içinde kalmadığı şehit Ali Doğan Yıldırım'ın evidir. Önderlik söylediklerine bağlı kalmış, partileşme doğrultusunda hazırlıklara başlamıştır. Bunun en çarpıcı adımı kurulacak örgütün programını hazırlamaktır. 1977 yılının Eylül ayına gelindiğinde Parti Programı hazırdır.

Kemal Pir gardiyana yumruk attığına üzülür

Grup bundan sonra kendisini daha da resmileştirmeye, alanlarda komiteler biçiminde örgütlenmeye başlamıştır. Kemal hala hapistedir. Üzerinde yakalanan silah kirlidir, yani faşistlere karşı eylemlerde kullanılmıştır. Her an balistik inceleme sonucu gelebilir. Ruhsatsız silah taşımaktan bir yıl ceza almıştır. Ankara Merkez Kapalı Cezaevinde yatmaktadır. Bir an önce uygun bir yere sevkinin yapılması ve oradan kaçması gerekir. O uygun yer, Haki'nin doğum yeri olan Ulubey'dir. Sevk çıkar; Kemal fındık bahçelerinin

Erdiven Bozkurt

hemen kenarında ve içinde başka mahkum olmayan, güvenliği zayıf, küçük bir cezaevinde kalır. Bir gardiyan sürekli Kemal'le birliktedir. Neredeyse arkadaş olmuşlardır. Kaçacağı gün Kemal gardiyana bir yumruk vurur, gardiyan sendeleyip düşer, Kemal fındık bahçelerinin içinde kaybolur. Ne var ki, Kemal hep o yumruğu hatırlar.

"İyi bir adamdı, nasıl da vurdum" der. Kaçtığına sevineceğine, nasıl vurdum diyerek üzüntüsünü dile getirir.

Kendisini kaçırmaya gelen arkadaşlarıyla birlikte Kemal ilkin Dersim'e gelir, oradan başka yere geçer. Cezaevinden kaçtıktan sonra Kemal ile Dersim'de karşılaştım. Sürekli "Bir daha cezaevine girmemeliyim. Cezaevi bana göre değil" diyordu. Bir dakika bile yerinde duramayan Kemal gibi bir insan için bir cezaevi koğuşu ya da hücresinde uzun süre kalmanın nasıl büyük bir işkence olduğunu anlayabiliyordum. Kemal konuşmasını şöyle sürdürmüştü: "Cezaevinde sabah kalktığında hep aynı yüzlerle karşılaşıyorsun. Bu durum beni müthiş zorluyordu. Benim öyle bir yapım var ki, günde 100 değişik sima görmesem, o gün 50 ayrı insanla konuşmasam dayanamam. Onun için bir daha yakalanmayacağım. Etrafım sarılsa bile sonuna kadar direnerek şehit düşmeyi tercih edeceğim. Biliyorum, benim cesedim de iş yapar".

Sadece burada aktarmaya çalıştığım konuşması bile Kemal Pir'in nasıl bir insan olduğunu, nasıl sınırsız bir devrimci enerji taşıdığını ve insanla ne denli ilgilendiğini göstermeye yetiyor. Günde en az 50 kişiyle konuşmak, 50 kişiyi eğitmek veya etkilemek, 50 kişinin kafasını ve kalbini kazanmak, bununla da yetinmemek, kazandığı kafaları ve kalpleri değiştirmek, her birini yeni birer insan haline getirmek! Kemal Pir budur işte. Kursağında söylenecek sözü kalmamış gibi, yanı başında onlarca devrimci genç bulunduğu halde susmayı tercih eden bazı sözde kadroları veya komutanlarımızı göz önüne getirdiğimde, Kemal Pir'in eksikliğini daha derinden hissediyorum. Başarı ve zafer için kesinlikle yeni Kemal'lere ihtiyacımız var.

Saldırılar artıyor, ama grup da büyümesini sürdürüyor, halklaşıyor, efsaneleşiyor. Apocular yaşamda kendileri için hiçbir şey beklemeden, hayallerinin gerçekleşmesi için neleri varsa hepsini ortaya koyuyorlar. Tabii yükselen saldırılara bağlı olarak şahadet sayısı da artıyor. Kars'ta Mahir Can, Antep'te Bozan Tekin, Mehmet Ece, Dersim'de Ahmet Acar, Metin Turgut sosyal şoven güçlerin saldırıları sonucunda şehit düşüyorlar. Hepsinin karşılığı veriliyor. Örnek olması açısından belirtiyorum: Antep'te faşistler İsmail Pehlivan isimli bir arkadaşı şehit düşürüyorlar. Şahin Kılavuz Antep'tedir ve askeri sorumludur. Bir ay içinde Hacı Baba Mezarlığına kırktan fazla faşistin cenazesi kalktı diyor. Aynı şekilde Elazığ'da lisede okuyan Hüseyin Şahin adlı sempatizan faşistler tarafından vuruluyor. Birkaç gün içinde birçok faşist merkez bombalanıyor, taranıyor ve faşistlerin TİT adlı örgütünün bölge eylem grubu bir gecede ortadan kaldırılıyor. Faşistler eylem yapamaz hale geliyor. Bingöl'de faşistler dört KDP'li öğretmeni vuruyor. KDP oralarda çok güçlüdür, ama misilleme yapacak gücü kendisinde bulamıyor ya da öyle bir sorunu olmuyor. Kürdistan devrimcileri hemen faşist belediye başkanını ve birçok faşisti vurarak misilleme yapıyorlar. Bu eylemden sonra faşist örgütlenme gerilerken KDP de dağılıyor. Bir kısmı Kürdistan devrimcilerine geçerken, bir kısmı da KUK adında yeni bir örgüt kuruyor.

"Faşistlere karşı mücadelede alabildiğine keskinleştirilmiştir. İşbirlikçi-ajan yapı, kurum ve kişilerle mücadelede önemli bir mesafe kat edilmiştir. Yoksul köylülükte hareketlilik başlamıştır. Bu yıla kadar işbirlikçi feodal kesimlere karşı ciddi bir mücadele yürütülmemiştir. Grup ilke olarak işbirlikçi feodal yapıya karşıdır. İdeolojik olarak ona karşı olduğunu ifade etmektedir. Sömürgecilik bu yapıya dayanarak Kürdistan'da egemenliğini sürdürmektedir"

Adım adım partileşmeye gidiliyor

1978 mücadelemiz açısından önemli bir dönüm noktasıdır. Aslında halen her yıl önemli bir dönüm noktası olmaya devam ediyor. 1978, Hilvan Mücadelesinin başladığı ve başarılı bir şekilde sonuçlandığı yıldır, partimizin kuruluş yılıdır, Maraş katliamının gerçekleştiği yıldır. Tohum toprağa düşmüş, toprak akan şehit kanıyla sulanmış, halklaşmanın filizleri Kürdistan'ın her yerinde boy vermeye başlamıştır. Çöl ne denli suya hasretse, Kürdistan ve Kürt gerçekliği de o denli devrimci düşüncelere ve onların gerektirdiği eylemliliğe hasrettir. Bu kanıtlanmıştır. 1978 yılı Kürdistan'ın her tarafında TÖB-DER'lerde, halkevlerinde, sendikalarda eğitim enstitülerinde örgütlenildiği yıldır. Şehirlerden köylere doğru örgütlenmenin yaygınlaştırıldığı yıldır. Hareket kentlerden çıkmış, kırsal alanlara doğru taşmaya başlamıştır. Faşistlere karşı mücadelede alabildiğine keskinleştirilmiştir. İşbirlikçi-ajan yapı, kurum ve kişilerle mücadelede önemli bir mesafe kat edilmiştir. Yoksul köylülükte hareketlilik başlamıştır. Bu yıla kadar işbirlikçi feodal kesimlere karşı ciddi bir mücadele yürütülmemiştir. Grup ilke olarak işbirlikçi feodal yapıya karşıdır. İdeolojik olarak ona karşı olduğunu ifade etmektedir. Sömürgecilik bu yapıya dayanarak Kürdistan'da egemenliğini sürdürmektedir. Bu yapıyla mutlaka bir gün karşı karşıya gelinecektir.

İşte işbirlikçi yapının en önemli unsurlarından birisi de Hilvan'da her şeye egemen olan Süleymanlar aşiretidir. MHP'nin Hilvan'daki örgütlü bir kolu gibidir. Urfa merkezindeki faşist etkinlikte bu aşiretin önemli bir rolü vardır. 18 Mayıs 1978 akşamı Hilvan'da lisenin bahçesinde Halil Çavgun öncülüğündeki Kürdistan devrimcileri Haki arkadaşın şahadet yıldönümü nedeniyle duvarlara afiş asmak için bir araya geldiklerinde, bunu duyan Süleymanlar polisle birlikte gruba saldırıyor ve Halil arkadaş şehit düşüyor. Bunun üzerine Kemal Pir Halil'in intikamının alınması ve Süleymanların cezalandırılması için görevlendiriliyor. Öteki arkadaşların yanı sıra, Doğan Kılıçkaya da yanındadır. İntikam süreci başlatılıyor. Süleymanlardan olan Belediye başkanı hoparlörden ne kadar alçak olduklarını dile getirmek zorunda kalıyor.

Aşiretin silahlı güçleri dağıtılıyor. Yaralıları bile kaldırıldıkları Urfa dışındaki hastanelerde hedef haline geliyor. Böylesi bir saldırıyı hesaplamayan Süleymanlar teslim oluyor ve silahlarını teslim edip tüm otoritelerinden vazgeçiyorlar. Hilvan'da tüm sosyal, siyasal, hukuksal, ekonomik ve güvenlik faaliyetleri halkın eline geçiyor. Halk tüm işlerini oluşturdukları komitelerle yapar hale geliyor. Öyle ki, sadece Süleymanlar değil, devlet güçleri de neredeyse işsiz kalıyor.

Hilvan yoksul köylülüğün feodallere karşı mücadelesinde gerçek anlamda zafer kazandığı ilk alandır. Buradaki halk artık kendi kendisini yönetir hale geliyor, deyim yerindeyse kendi kaderinin efendisi oluyor. Urfa'da faşistler tarafından vurulan bir arkadaşın cenazesi, binlerce kişinin katılımı ile Hilvan çarşısında silahlar elde açık sağlanan güvenlik altında yapılan bir mitingle kaldırılıyor. Belki böyle açıktan silahlar yoktur, ama daha önce Fevzi Aslansoy'un cenazesi de Suruç'ta kaldırılırken çok görkemli bir katılım olmuştu. İlk defa bir mitingde "Kahrolsun Sömürgecilik, Yaşasın Bağımsızlık" sloganı hakim olmuş ve Suruç ilk Apocu kimlikli ilçe olarak tarihe geçmişti. Mevcut durumda Hilvan da aynı konuma gelmişti.

Eğitim Enstitüleri düzenlemeleri

Ecevit Hükümetinin aldığı kısa süreli öğretmen yetiştirme okulları biçiminde örgütlenme kararına Kürdistan devrimcileri de tüm Eğitim Enstitülerine sempatizanlarını katma kararıyla karşılık veriyor. Aslında bu bir düzenleme oluyor. Liseyi bitirmiş her taraftar okumaya giderken, aynı zamanda görevli de oluyor. Bu aynı zamanda profesyonelleşmede de bir adım olmaktadır. Bu yolla hem girilmekte zorlanan alanlara toplu girilecek, hem de yeni kadro adayları yetiştirilecektir. Bu yolla öğrenci derneklerinde etkin olunacak, öğretmenliği tercih edenler yoluyla TÖB-DER gibi öğretmen derneklerinde söz sahibi olunacak ve giderek yeni öğrencilere de ulaşılacaktır. Bu nedenle başta Antep, Urfa, Bingöl, Kars ve Diyarbakır olmak üzere birçok Eğitim Enstitüsüne toplu kayıtlar yapılıyor. Birçok kadro da bu alanlarda görevli olarak kayıt yaptırıyor. Elazığ'dan Süleyman Aslan Antep, Bilge Yumuşak Urfa, Yaşar Organ Diyarbakır, Ankara'dan Şahin Kılavuz Kars Eğitim Enstitülerine kayıt yaptırıyor.

Daha birçok kadronun kayıt yaptırdığı bu yeni mücadele alanı, ilk başta Urfa, Bingöl ve Kars'ta olumlu etkilerini gösterdi. Kısa sürede önemli gelişmelere neden oldu. Aslında bu girişim biraz da Dersim Öğretmen Okulu deneyimiyle ortaya çıkmıştı. Daha çok Dersimli olmayan gençlerin okuduğu bu okul kısa zamanda hareketin temel alanı haline gelmişti. Apocu hareketin gelişimiyle birlikte ilk defa bir sömürgeci asimilasyon kurumu bu işlevini tümden yitiriyor, adeta bir devrimci karargaha dönüşüyordu. Dersim'de diğer sol hareketler bu durumu da kötü kullanmak istemişlerdi. "Apocular Şafii'dir. Urfalıları getirmişler, Alevilere saldırtıyorlar" diyorlardı. Yalan propaganda bu güçlerin temel silahıydı. Ne var ki sömürgeci Türk Devleti bu duruma tahammül edemedi. Okulu boşaltarak binayı polise devretti ve bir sorgulama merkezine çevirdi. İşte bu okuldan Cuma Tak, Seyfettin Zoğurlu, Delil Doğan, Veysi Badem, Mehmet Sevgat, Erdiven Bozkurt gibi arkadaşlar yetişmişti. Bu okul sadece Dersim'de değil, öğrencilerin geldikleri yerlerde de gelişmelere neden olmuştu. İşte eğitim Enstitüleri de böyle bir işlev görecekti ve de gördü. Sömürgecilik için asimilasyon işlevi gören ve egemenliğine hizmet eden tüm kitlesel kurum ve kuruluşlar bir çalışma, sömürgeciliği boşa çıkartma ve yurtseverliği güçlendirme sahaları gibi ele alınmaya başlanmıştı. Kürdistan'da açılan İmam Hatip Okulları da bu kapsamda ele alınmaktaydı. Başta Elazığ olmak üzere Kürdistan'ın birçok yerindeki İmam Hatip Okulları çalışma sahasına dönüştürülüyordu. Tüm okullarda olduğu gibi, İmam Hatip Okulunda da önemli bir gelişme ortaya çıkmıştı. 1978 yılı aynı zamanda da büyük kitle katliamları için de hazırlıkların yapıldığı ve katliamın Maraş'la sonuçlandırıldığı yıl oldu. Malatya, Sivas ve Çorum katliam hazırlıkları ve girişimleri, Maraş'ın da habercisi anlamında denemelerdi. Elazığ'da yapılmak istenen ve kitle katliamına da yol açacak bir deneme Kemal Pir tarafından durduruluyordu. Özellikle Palu-Dersim çelişkisini daha da köklü hale getirecek bir eylem diğer sol hareketler tarafından hazırlanırken, orada bulunan Kemal Pir duruma hızla müdahale ederek bir katliamın önüne geçiyordu.

Bu tutum aynı zamanda dağılan T-KDP'nin birçok kadrosunu da etkilemiş ve Kürdistan devrimcilerine katılımını sağlamıştı. İşte bir anda dev gibi büyüyen kitle, artan çalışma sahaları ve ortaya çıkan görevler, yeni işbölümlerine dayalı profesyonel bir örgütü de gerekli kılıyor, yani hızla partileşmeye doğru gidiliyordu.

Seyfettin Zoğurlu
Mehmet Sevgat

YAHUDİ SOYKIRIMININ ANISINA İBRANİ KABİLESİNİN ÖYKÜSÜ

"Yahudi kabilesi Sümer ve Mısır uygarlığına özendi. Bu özenmenin karşılığı sürgün oldu. İnatçı küçük kabile kıskançlığından kendi kabilecilik ideolojisini (dinini) inşa etti. Kudüs Krallığını kurdu. Kurduğu krallık yıkıldı. Daha da inat etti; dünyaya yayıldı. Kabilesine, sonra kavmine yer aradı. Vermediler, sürdüler. Yenilmemek için atoma kadar indiler, uzaya kadar gittiler. Kabile bu sefer küçük ulus-devletiyle uygarlık önderliğine oynuyor. Belki de ebelik ettiği tüm Ortadoğu ve hatta dünya uygarlık ve devletini yıkabilir. Ama o zaman kendisi de kalmaz. Dünya uygarlığı olmadan Yahudi uygarlığı, Yahudi uygarlığı olmadan dünya uygarlığı olmaz"

Reber Apo'nun çözümlemelerinden alınmıştır

Özellikle Yahudi ideologlarının konuya ilişkin samimi bir özeleştiri yapmamaları veya yapmışlarsa benim görüp okuyamamam, savunmamın çok önemli bir parçası olarak anlatımını gerekli kılmaktadır. Konunun ayrıntılı açıklamalarını savunmamın (4) dördüncü ve (5) beşinci kitabı olarak hazırladığım ORTADOĞU KÜLTÜRÜNÜ DEMOKRATİKLEŞTİRMEK ile KÜRDİSTAN'DA DEMOKRATİK MEDENİYETİ İNŞA ETMEK adlı değerlendirme ve tartışmalarımda dile getireceğimi umuyorum.

1- Yahudiler ve uygarlık

Uygarlık tarihiyle ilgilenen her entelektüel, Yahudilerin rolünü görmeden yetkin bir değerlendirme sunamayacağını hemen görür. Daha önceki savunmalarımda konuya sınırlı bilgilerim sayesinde yer yer taslak şeklinde dokunduğum için, çok kısa bir özetle yetinmek durumundayım.

Bütün belirtiler İbrahim olarak adlandırılan kimliğin (İbrahimî dinlerin atası olarak kabul edilen Hz İbrahim'in kimliğiyle ilgili bilgiler, Hz İsa ve Hz Musa'da olduğu gibi mitolojik ağlarla örtülüdür. Gerçeğin daha net görünümü için kapsamlı sosyolojik araştırmalara ihtiyaç vardır) Babil Nemrutlarından (bir nevi eyalet valisi) olan bugünkü Urfa yöneticisiyle paradigmatik bir anlaşmazlığa girdiğini veya başka nedenleri olsa bile bu tür yansıtıldığını göstermektedir. İbrahim, panteondaki put heykellerinin tanrı olamayacağını göstermek için onları kırmakta, daha sonra ateşe atılmak için Urfa kalesindeki mancınıklarda sallandırılarak odun yığını üzerine atılırken ateşler su kesilmekte, bugünkü Balıklı Göl meydana gelmekte biçiminde mitolojik öykü sürüp gitmektedir.

Büyük ihtimalle Urfa-Kudüs hattı, dönemin görkemli iki gücü olan Mısır'ın yeni hanedan uygarlığıyla Sümerlerin Babil Hammurabi Hanedanlığı arasında tampon bölge konumundadır. Ticaret tarihte ilk defa yükselişe geçen bir ekonomik sektör haline gelmektedir. İki uygarlık arasında ticaret belki de siyasetin üzerinde bir rol oynamaktadır. Tüccarların geliş gidişi hızlanmaktadır. Asurluların görkemli ticaret dönemi de bu evreyle çakışmaktadır. Ayrıca Urfa-Kudüs-Şam-Halep ilk çağlardan beri (neolitiğin doğuşu ve ilk kent kuruluş dönemleri) çok önemli bir göç, ticaret ve istila, işgal ve en önemlisi din alışveriş hattıdır. Bu alanların Hz İbrahim'in çıkış ve ilk göç yerleri olması tesadüfî değildir. Hıristiyanlığın ve İslamiyet'in de ilk çıkış hatlarından oldukları çarpıcı olarak bilinmektedir. İbrahim (Bu adın muhtemelen Mısırlılar tarafından unvan olarak verildiği tahmin edilmektedir. Mısırlılar Sina Çölü üzerinden giriş yapanlara, üzerlerindeki kir ve tozdan dolayı 'Apiru'lar demektedir. İbrani ve İbrahim adlarının Apiru'dan dönüşerek türemiş olması kuvvetle muhtemeldir) önce bugünkü İsrail-Filistin olan Kudüs yakınlarında ikamet etmek ister. Yerel hâkimler kolay izin vermez. Çok küçük bir mülk aldığı ve orada öldüğü belirtilir. Sara, Hacer, İsmail, İshak, Yakup hikâyeleriyle başlayan, Hz Musa, İsa, Muhammed ve aralarındaki yüzlerce peygamber halkasıyla devam eden öyküyü isteyen Kutsal Kitaplardan (Ahdi Atik, Ahdi Cedit ve Kur'an'dan) takip edebilir. Binlerce yan öyküleme ve romanlarla tarih kitapları da öğretici olabilir. Çok genel birkaç dönemle görünür kılmak amacım açısından yeterlidir.

a- Birinci dönem, İbrahim'in Urfa'daki ve çıkışındaki öyküsü. Muhtemelen MÖ 1700-1600 dönemi. Kabile reisi ve tüccar.

b- Mısır'da esaret dönemi. MÖ 1600-1300

c- Hz Musa önderliğinde çıkış. MÖ 1300-1250.

d- Vaat edilmiş topraklarda iskân. MÖ 1250-1200 (Komutan ve peygamber Hz Yeşu dönemi).

e- Önderler, hâkimler dönemi. MÖ 1200-1000. İlk Kral Saul'a kadar geçen ve henüz kral ve peygamber olmamış laik ve dini (kâhin) önderler dönemi.

f- Yahudi ve İsrail Krallar dönemi. MÖ 1000-700. Saul, Davut, Süleyman'la başlayıp Hezekiel'le (Asur işgali) biten dönemi.

g- İşgal, istila, tahakküm, direniş ve

diaspora çıkışı. MÖ 700- MS 70 (Asur, Babil, İskender ve Romalıların işgal ve hâkimiyet dönemi).

Bu dönemde Yahudi veya İsrail Krallığı yıkılır. Yerine direnişçi ve işbirlikçi olmak üzere iki grup belirginlik kazanır. İşbirlikçiler özellikle Grek ve Pers yanlısı olmak üzere iki ana grup olarak belirginlik kazanır. Urfa ve Mısır'dan sonra üçüncü sürgünleri, Babil Kralı Nabokadnazar döneminde kırk yıl süren ünlü Babil sürgünüdür (MÖ 535-495). Kutsal Kitapta yer alan ve Zerdüştlük'ten etkilendiği açık olan hükümler bu dönemde aktarılmıştır. Perslere büyük hayranlık oluşmuştur. Çünkü kırk yıllık sürgünlerine son verdirilmiştir. Tevrat'ın ilk yazılı nüshaları da bu dönemde, yani MÖ 700'den sonra derlenmiştir. Yani yaklaşık altı yüz yıl (MÖ 1300-700) Kutsal Kitabın elde hiçbir yazılı nüshası yoktur. Demek ki üç Kutsal Kitaptaki ilgili kısımlar altı yüz yıl aradan sonraki sözlü anlatımlara dayanmaktadır. Homeros ve Hesiodos'un aynı dönemdeki İlyada ve Teogonia'da benzer söylentilerin yazıya geçmiş halleridir. Romalıların MÖ 70 ve MS 70 civarlarında Süleyman Mabedini iki defa yıkmaları büyük direnişlere yol açmıştır. Hıristiyanlık en yoksul kesimin direniş geleneğidir. Üst tabaka direnişleri de, örneğin Makabilerinki de ünlüdür.

Sermayedarlar haline gelmelerinin uzun tarihi bir geçmişleri var

Diasporaya, yani yurtdışına çıkışla kabilenin veya kavmin dağılışı MS 70'den sonra yoğunluk kazanır. Dağılış Asur, Ermeni ve Grek kültüründe yaşayanlarda olduğu gibi, Roma ve İran İmparatorluk sahalarında olmak üzere iki alanda yoğunlaşır. Bu uzun döneme aynı zamanda Yazarlar Dönemi de denilmektedir. Yani sürekli Tevrat derlemeleri ve yorumları yapılmaktadır. Peygamberler de çıkıyor. Ama yazarlık daha önemli hale geliyor. Demek ki, Yahudi kültüründeki entelektüel seviyenin yüksekliği çok önemli bir tarihsel geleneğe dayanmaktadır. Diğer önemli bir meslek, para ve ticaret işleri olsa gerekir. Tarım toprakları üzerinde rahat geçinme imkânı bulamadıklarından, tüm güçleriyle ticaret ve onun etkili aracı para üzerinde yoğunlaşmaları konumlarıyla yakından bağlantılıdır. Asurluların yerine geçtiklerini, Ortadoğu'da artık para ve ticaret tekelini ele geçirdiklerini bu nedenle söylemek mümkündür. Bu konumları onları ortaçağ kentlerinde ve kapitalizmin beşiği Londra ve Amsterdam'da çok etkili ve kârlı duruma getirirken, aynı zamanda büyük sermayedarlar haline gelmelerinin de uzun bir tarihi geleneğe dayandığını göstermektedir. Kudüs çevrelerinde az kaldıkları, çoğunun diasporaya dağıldığı tahmin edilmektedir. Doğu ve Batı diasporası olarak iki önemli kültürel gelenek daha ortaya çıkacaktır bu kavmin dağılış öyküsünde.

Tarihin en kadim kültürlerinin hepsiyle temasta oluyorlar

h- Diasporayla birlikte bir kabile olmaktan çıkıp çok sayıda kabile düzeyini aşmış kültürel gruplarda yoğunlaştıklarına göre, Yahudileri artık 'kavim' olarak adlandırmak daha uygun düşmektedir. Özellikle Arabistan, İran, Kürdistan, Mısır ve Helenistan bölgelerinde yoğunlaştıkları ve alan kültürüne dayalı Yahudi grupları haline geldikleri görülmektedir. İki kültürlü bir halk oluyorlar: Asıl İbrani kültürü ve içine yerleştikleri toplumların kültürü. Bu konum entelektüel yetenekleri üzerinde çok önemli ve olumlu etkide bulunacaktır. Çünkü tarihin en kadim kültürlerinin hepsiyle temasta oluyorlar.

İslamiyet'in çıkışıyla birlikte yeni bir trajik dönem daha başlıyor. İslamiyet'le Araplar bir ticaret uygarlığına geçiş yapmak durumundadırlar. Fakat ticaret ve para tekeli çoğunlukla Arabistan'ın birçok bölgelerindeki de dahil, Yahudi tüccar ve sarrafların elindedir. Dolayısıyla Hz Muhammed'e atfedilen "Yahudiler Arabistan'da kalmamalı" hadisi kuşkulu da olsa anlamlı görünmektedir. Arap-Yahudi düşmanlığı tarihin derinliklerine dayanmaktadır. Hacer ve oğlu İsmail'in Mekke'nin bulunduğu yere bir nevi istenmeyen ikili olarak gönderilmeleri, dönemin Yahudi ve Arap kabileleri arasındaki çelişkilerle ilgilidir. Yahudilerle Arap şeyh ve tüccarların çıkarları o dönemden beri sürekli çelişmekte olup, günümüzdeki Arap-İsrail ve Filistin-İsrail çatışmalarına kadar tırmanmaktadır. Yaklaşık 3500 yıllık köklerden ve tarihten kaynaklanan bu çelişkinin varlığı, günümüzde tam bir uygarlıklar çatışmasına dönüşmüş bulunmaktadır.

Bölgedeki ticaret tekelleri arasında şiddetli bir rekabetin doğması normaldir. İslamiyet'in ticarete önem vermesinin nedeni ve Hatice ile Hz Muhammed ilişkisi bu nedenle daha anlaşılır olmaktadır. Sonuçta Yahudiler ya kendilerini asimilasyona uğratıp faydalı işbirlikçiler haline getirerek (muhtedi) alanda kalacaklar ya da yeni alanlara sürgünü yiyeceklerdir. İki durum da ortaya çıkıyor. Önemli bir kısmı daha Roma İmparatorluğunda Avrupa'ya doğru başlayan göçleri daha da yoğunlaştırıp ayrılırken, kalanlar da muhtedi ve yarı-esir biçiminde haraca bağlanarak yaşıyorlar. Ortaçağda İslam uygarlığında, özellikle İran ve Endülüs (İspanya) bölgelerinde tarihsel rollerini (yani kâtiplik, ticaret ve sarraflık) daha da ilerleterek ünlü hale geliyorlar. Birçok siyasi güçle çalışma olanağını elde ediyorlar. Entelektüel ve tüccar-sarraf halk unvanını kesinleştiriyorlar. Bu yüzden bulundukları tüm bölgelerdeki diğer toplumların entelektüel ve tüccarlarının büyük hışmına hedef oluyorlar. Demek ki, tarihten sürüp gelen Yahudi düşmanlığının çok önemli maddi, kültürel ve tarihsel nedenleri vardır.

Yahudileri tüm kötülüklerin Pandora Kutusu olarak göstermektedirler

i- Yeniçağın başlangıcına geldiğimizde, bu nedenlerden ötürü Yahudiler üzerinde bir nefret dalgası, tehditler ve sürgünler hızını daha da artıracaktır. Çünkü kapitalizm ticaret ve para tekelinin ana rahminde doğan bir uygarlıktır. Bundan çıkarı ve zararı olan herkes, önlerinde engel olarak Yahudi entelektüel, tüccar ve sarrafları gösterecektir. Yahudiler tehli-

keli bir paradoksla karşı karşıyadırlar. Çıkarları kapitalist gelişmelerden yana olan diğer ulusların tüccar ve sarraf tekelleri, önlerinde Yahudi unsurlarını engel görecektir. Çıkarları kapitalist tekellerin gelişmesiyle çelişen ulusların eski tarımcıları ve zanaatkârları da Yahudi'yi rahatlıkla mistik bir tehlike haline getirebilecektir. Entelektüellerin de, sisteme bağımlılıkları gereği, tüm kötülüklerin Pandora Kutusu olarak Yahudiliği göstermeleri çıkarları gereğidir. Bu etkenler altında 15. ve 16. Yüzyıllar Yahudiler için tarihte olduğu gibi yine sürgünler ve pogromlarla (Yahudi katliamları) şiddetlenen yeni bir uygarlık sürecinin başlangıcı olacaktır.

Müslümanlar gibi Yahudiler de İspanya'dan kovuldular

İşin ilginç yanı, Yahudi entelektüel ve tüccar-sarraf gücü bu yeni uygarlığın inşasında en önemli etken olabileceği gibi, en çok gazabına uğrayanları da olacaktır. Paradoks budur. 1492'de İspanya'dan sadece Müslümanlar değil, Yahudiler de kitlesel halde atıldılar. Ne de olsa İsa'yı çarmıha gerenlerdi. Bahane hazır ve etkiliydi. Fakat asıl nedenler anlatıldığı gibidir. Polonya'da ve Rus Çarlığı'nda da benzeri süreçler yaşanmaktadır. Bu durumlar karşısında yeni toplandıkları ülkelerin başında Hollanda ve İngiltere gelecektir. Tüm etkili Yahudi tüccar, sarraf ve entelektüelleri dalga dalga bu ülkelere akacaklardır. Bir kısmı Avrupa monarşileriyle savaş halinde olan Osmanlı İmparatorluğuna, özellikle sultanın sarraflık ve tüccarlık tekelinde etkin rol almak amacıyla sadece kabul edilmeyecekler, çağrılacaklardır da. Yavaş yavaş Amerika Kıtasına da göç başlamıştır. Yeni gelişen Alman kentlerinde entelektüel tüccar ve sarraf tekelinde gün geçtikçe konumlarını güçlendireceklerdir. Bu ülkede köklü bir yerleşme ve melezleşme söz konusudur.

Bazı entelektüeller kapitalizmi Yahudiciliğe bağlarsa da, bu abartmalı bir ideadır. Etkileri vardır. Belirleyiciliğin kökenleri, elbette yerleşik toplum koşullarıdır. Fakat azınlıkların tetikleyici rolleri de küçümsenemez. Hollanda ve İngiltere'deki gerek entelektüel ortamın gelişmesinde, gerek kapitalizmin yeni sistem hegemonu olarak ortaya çıkmasında bu ülkelerdeki Yahudi banker, tüccar ve filozoflarının etkisi oldukça önemlidir. Spinoza yeniçağı zihniyet açısından başlatan en önemli simadır. İlk Yahudi laiklerindendir (Laikliği daha çok sinagogun dışına çıkmış veya çıkarılmış kişilere ilişkin belirtiyoruz). Özgürlüğün de büyük düşünürlerindendir. "Anlamak Özgürlüktür" felsefesi ona çok şey borçludur. Yahudi banker ve tüccarların İngiltere ve Hollanda devletine verdikleri borçlar, savaşların kazanılmasında ve güçlü devlet olmalarında büyük rol oynar. Amerika Kıtasında, özellikle Kuzey Amerika'da İngiltere eyaletlerinin bağımsızlık savaşında benzer rol oynayacaklardır. Günümüz ABD'nin oluşumunda temel etkileyici güçlerin başında Yahudi entelektüel, tüccar ve bankerlerinin geldiği iyi bilinmekte veya bilinmek durumundadır.

2- Yahudi ideolojisi

Baştan çok net belirtmeliyim. Dünya çapında ideolojik önderlik halen Yahudi entelektüellerinin elindedir. Bu önderliğin derin tarihsel kökleri vardır.

a- Yahudi kültürünün oluşumunda ilk başlarda tarihsel iki büyük kültürün, Sümer ve Mısır kültürünün derin izleri vardır. Ahdi Atik, Tevrat İbrani kabilesinin bu iki kültürden özümsediklerinin kabile dilinde ve vicdanındaki yansımasıdır. Yansıma çok açıktır. Bu iki kültürün ilk versiyonlarındandır. Adem-Havva hikâyelerinden tutalım, dünyanın yedi günde yaratılmasına kadar, Allah kavramından tutalım peygamber kavramına kadar böyledir. Unutmayalım, Hz Nuh Tufanı bir Sümer efsanesidir. Eyüp, İdris peygamber efsaneleri de hakeza! Tek tanrılı din kavramı ilk defa Mısır'da Firavun Eknaton döneminde büyük reform olarak denenmek istenmiştir. Ayrıca Urfa neolitik kültürün en eski ana merkezidir. Dolayısıyla neolitik ideolojisinin dönüşerek etkisi kesinlikle ihmal edilemez diğer önemli bir kaynaktır. Arkasında iki büyük dil ve kültür grubu vardır: Aryenler ve Semitikler. İbrani kabile kültüründe bu iki ana kaynağın da rolü göz ardı edilemez.

b- İlk sürgün döneminde Babil ve Zerdüşt (Pers-Med) kültürünün etkileri de çok barizdir. Birçok öykü bu kültürden derlenmiştir.

c- Greko-Romen kültürü üçüncü büyük kaynaktır. Özellikle dinsel felsefenin geliştirilmesinde Greko-Romen döneminin etkisi belirleyicidir. Yani ortaçağdaki Hıristiyanlık ve İslam'ın içeriğinde bulunan dinin felsefeleştirilmesinin, felsefenin dinselleştirilmesinin temelleri Aristo, Eflatun ve ekol olarak başta Stoacılar olmak üzere Helenistik çağdaki felsefi ekollere dayanmaktadır.

"Hıristiyanlık ve İslam, İbrani Musevi dininin daha çok Greko-Romen ve Arap toplumlarının ihtiyacına göre uyarlanmış iki mezhebi durumundadır. Aynı kaynaktan beslendikleri açıktır. Bu iki mezhebin Musevilikle çelişkisi Museviliğin derin kabilevi özelliğinden ileri gelmektedir. Musevilik ilk başlarda İbrani kabile topluluğunun, ortaçağların başlarından itibaren (diaspora ile birlikte) Yahudi kavminin milli dini olarak şekillenmiştir"

d- Açık ki, Hıristiyanlık ve İslam, İbrani Musevi dininin daha çok Greko-Romen ve Arap toplumlarının ihtiyacına göre uyarlanmış iki mezhebi durumundadır. Aynı kaynaktan beslendikleri açıktır. Bu iki mezhebin Musevilikle çelişkisi Museviliğin derin kabilevi özelliğinden ileri gelmektedir. Musevilik ilk başlarda İbrani kabile topluluğunun, ortaçağların başlarından itibaren (diaspora ile birlikte) Yahudi kavminin milli dini olarak şekillenmiştir. Daha doğrusu, karşımızda net bir özdeşlik vardır: İbrani kabilesi=İbrani dini=İbrani veya Yahudi kavmi. Baştan itibaren Yahudi ideolojisi dinsel bir içerikte, o da tamamen kabilevi ve kavmi niteliktedir. İslam ve Hıristiyanlık ise, Yahudilikle köklü ilişki ve çelişkileri bulunan yakın kavim topluluklarının maddi ve manevi kültürel ihtiyaçlarına göre inşa edilmiştir. Dolayısıyla hem çok etkilenmişler, hem de sık sık çatışma durumlarında kalmışlardır.

Yahudi ideolojisi tüm uygarlıkların sentezlendiği özü taşımaktadır

e- Yahudi ideolojisi aynı zamanda derin maddi kültürün şekillendirdiği bir ideolojidir. Bu maddi kültürde uygarlıklarını nasıl tanımladıklarını gördük. Dolayısıyla Yahudi ideolojisi, Sümerlerden beri Ortadoğu bölgesinde oluşan tüm uygarlıkların yakın ilişki sahnesinde şekillenmiş bir uygarlık ideolojisidir. Şöyle bir formül geliştirmek öğretici olabilir: Yahudi ideolojisi tüm uygarlıkların sentezlendiği özü taşımaktadır. Gücünü bu özden almaktadır. Bunda Yahudi peygamber ve yazarların tarih boyunca oynadıkları rol belirleyicidir. Yine bu nedenle ilgili toplumlar uygarlıklarıyla ne kadar ilişkili ve çelişkili iseler, Yahudilikle de o denli ilişkili ve çelişkilidirler. Çıkarılacak başka bir sonuç şudur: Yahudilik sadece din ve kavim değil, uygarlıklar sentezi (eklenmesi de denebilir) bir uygarlık olarak tanımlanabilir. Yahudi ideolojisinin entelektüel yapılarını güçlendirmedeki rolünü göz önünde bulundurursak, neden hala dünya çapında öncü rol oynadıklarını daha iyi anlayabiliriz.

Bütün dinler dünyevilikle ilgilidir ve toplumsallıkla bağlantılıdır

f- Yahudi ideolojisi yeniçağla birlikte parçalanmıştır. Dini ve laik doğrultularda iki ana kanala bölünmüştür. Spinoza (1632-1677) laik kanalın başıdır. Benzer birçok Yahudi kökenli filozof laik kanalı sürekli besleyecektir. Laikliğin ayrıca ne kadar yeni bir din ve ne kadar din dışılık olduğu tartışma götürür. Peşinen belirtmeliyim ki, dini ve din dışı fikir üretilmesini anlamlı bir toplumsal, ideolojik çalışma olarak görmüyorum. Yapılması gereken ayrım bu olmamalıdır. Bunun aydınlatıcı, öğretici değeri çok sınırlı olduğu gibi, oldukça saptırıcı, çarpıklaştırıcı özellikler barındırmaktadır. Mitolojik, dini, felsefi ve bilimsel bilgi türlerinin her birinin bir toplumsal karşılığı vardır. Ancak sosyolojik çalışmayla rolleri, ilişki ve çelişkileri toplumsal ve siyasal temelleriyle birlikte açıklığa kavuşabilir.

g- Aydınlanma ideolojisinde laik kanat Yahudiciliğinin büyük etkisi vardır. 'Bilimcilik' olarak adlandırabileceğimiz bu ideoloji, felsefi düzlemde pozitivizmle eştir. Yeniçağa damgasını vuran bu ideolojik akım, bilimcilik veya pozitivizm adıyla giderek kapitalist modernitenin dini inancı haline gelmiştir. Şu hususu önemle belirtmeliyim ki, pozitivizm bir gömlek farkla eski dindir. Veya aynı gömleğin, din gömleğinin tersine çevrilmiş halidir. Bilimcilikteki yasa anlayışıyla dinlerdeki yasa anlayışı arasında zihniyet birlikteliği vardır. Ne sanıldığı gibi din 'uhrevi' bir anlayıştır, ne de laiklik, sekülerlik 'dünyevi' bir anlayıştır. Burada yapay bir ayrım söz konusudur. Bütün dinler dünyevilikle ilgilidir ve toplumsallıkla bağlantılıdır. Dünyevi denilen anlayışlar da öncelikle dünyevi değil toplumsallıkla ilgilidir. Uhrevilik, dünyevilik kavramları toplumsallığın ciddi bir çelişkisini hem örtmekte, hem de çatışmayı örtülü sürdürmeye hizmet etmektedir. Aydınlanma ideolojisi bilimcilik ve olguculuk (pozitivizm) olarak sistemleştikçe, yeni ulus-devletin resmi ideolojisi haline geldiler. Bu da hızla milliyetçi ideolojiye dönüşüm demektir.

3 -Yahudi milliyetçiliği

Geleneksel Yahudi tüccar ve sarraf kesimi kapitalist sistemde burjuva sınıfı olarak daha görünür modern bir sıfat kazandı. Burjuvazinin yeni sosyal sınıf olarak resmi ideolojisini pozitivizmde bulması ve devlet anlayışının milliyetçiliği doğurması son derece anlaşılırdır. Hem ulusun yaratıcısı olarak, hem de yeni ideolojisiyle bu durumunu pekiştiriyor. Ulusu oluşturan tüm faktörler ulusallaştırıldıktan sonra, devlet tekeli kanalıyla egemen ekonomik tekellere transferleri zor değildir. Avrupa'nın her ulusunda hızla gelişen tekelleşme ancak milliyetçilik kanalıyla tüm ulusa yutturabilirdi. Sümerlerdeki ideolojinin başardığına benzer bir oluşumla karşı karşıyayız. Ulus en yüce birim (en eski tanrı veya yerine ikame ediliyor) olarak ilan ediliyor. Ulus içindeki devlet maddi hayatı tekeline geçiriyor. Toplumun en büyük gücü oluyor. İkisi birleşince, ulus-devlet olarak eski kral-tanrı devletinin yeni hali oluyor. Topluma mal edilmesi için mitolojilere, kapitalizm çağında felsefeye, onun tüm topluma mal edilecek vulger (kaba, basit, sıradan olanın duygularına

hitap edecek seviyeye indirgenme) biçimlerine ihtiyaç vardır. Milliyetçilik bu ihtiyacı mükemmelen gideriyor. Avrupalı toplumların ulusal toplumlar olarak yolu son dört yüz yıllık ideolojik arayışlardan sonra böylece resmi ifadesine kavuşuyor. Ulus milliyetçiliği, milliyetçilik ulusu, ikisi devleti, devlet ekonomik tekeli besleyerek yeni dünya kesinleşiyor. Kendi geçici zamanı içinde tabii. Her tarafta muazzam bir ulusal ayrışma ve ateşli milliyetçilik çağı böyle gelişince, Yahudi ideolojisi tabii ki hem yoğun etkileyecek, hem de etkilenecekti.

Milliyetçilik Yahudi ideolojisinin temel özelliğidir

Yahudi ideolojisinin objektif olarak baştan beri kavim ve kabileyle, dolayısıyla kavimcilik ve kabilecilikle bağlantısının olması rahat anlaşılacak bir husustur. Kabile ve kavim milliyetçiliği anlamında en eski milliyetçilik, Yahudi ideolojisinin doğal ve temel bir özelliğidir. Burjuvalaşma evresinde dönüşüm geçirmesi en kolay ideolojilerdendir. Yine bir paradoksla karşı karşıyayız. Hem milliyetçilik ideolojisinin babalığını yapacaksın, hem yeni türemeler seni reddedecek: Tıpkı maddi alanda olduğu gibi, manevi-ideolojik alanda da bu paradoks gelişti. Tüm milliyetçilikler babalarına (zorunlu maddi nedenler, tabii kapitalist tercih açısından zorunluluk) diş bilemeye başladılar. Her Avrupa ulusundaki milliyetçiler önlerindeki sorun ve engellerden Yahudi'yi (ideoloji, maddi kültür ve ulus-kavim olarak) sorumlu tutmaya başladılar. Musevi kökenli oldukları halde, tıpkı Hıristiyanlık ve İslamiyet'in Yahudiliği en temel engel saymaları gibi. Burada uygarlığın temelinde rol oynayan ve benim tezimi doğrulayan bir husus yatmaktadır. O da uygarlığın çekirdeği olarak devletin ekonomik tekel olduğudur. Yeni devletleşmelerin olduğu her yerde eski ve yeni tekeller arasında çatışma veya savaş kaçınılmaz olur. Biri ya yok edilinceye, teslim oluncaya veya çok önemsiz hale gelinceye kadar savaş sürmek zorundadır.

Nasıl ki Yahudi kabilesi için 3500 yıl önce 'vaadi edilmiş topraklar' meselesi varsa, Avrupa'nın ulus ve milliyetçilik çağında da bu ihtiyaç şiddetle hissedilecektir. Yeni bir Yahudi ulusu, yeni toprak demektir. Avrupa Yahudilere hep karşı olduğuna göre, eski 'vaat edilmiş topraklara dayalı bir akım kaçınılmaz oluyor. Siyonizm denilen Yahudi burjuva milliyetçiliği böyle doğuyor: 19. yüzyılın milliyetçilikler çağının etkin bir örneği olarak.

Öykü bundan sonra tarihe girer. Çok kısaca söylenmesi gereken şudur: Dönemin çok güçlü iki devletine ihtiyaç vardır: Almanya ve İngiltere. Fransa üçüncülüğe düşmüş durumdadır. Yahudi milliyetçileri iki kanatta da çok çalışıyorlar. İngiltere ve Hollanda devletini nasıl güçlü kıldıkları biliniyor. Almanya'da da benzeri bir işlev gören Yahudi sermayedarı işe koşuluyor. Yahudi entelektüeller de entelektüel sermaye (Alman ideolojisi) oluşturulmasında büyük katkı sahibidirler. Alman İmparatoru bu destekleri sayesinde iki kez Kudüs'e giderek yeni yurt hareketine ilgisini belli eder. Birinci Dünya Savaşı kazanılsa, Alman ve Osmanlı (İttihat ve Terakki'nin en güçlü kanadı Almancıydı ve Selanik Yahudileriyle, sermayedarlarıyla bağlantılıydı) korumasında Yahudilik erkenden ve çok daha güçlü temellerde Filistin'e veya eski topraklarına dönmüş olacaktı. Zaten Londra kanadında geleneksel bir ağırlıkları vardır.

Hitler Alman yenilgisinden kesin olarak Yahudileri sorumlu tutuyor

Geniş bir konu olan siyasi tarihi bir yana bırakalım. Hitler, Alman yenilgisinden kesin olarak Yahudileri sorumlu tutuyor. Şunu çok iyi görüyor: Londra'nın üstünlüğü Yahudi ideolojisi ve milliyetçiliğinden bağımsız değildir. Almanya büyük bir ihanete uğramıştır. Sorumlu Yahudi'dir. Benzer sorunları olan her ulusta (Fransa'da Dreyfus olayı) anti-Yahudicilik böyle gelişir. Böyle olmadığı kanıtlanabilir. Ama neden bu idealar hala dünya çapında sürdürülüyor? Örneğin en son İran Cumhurbaşkanı Ahmedinejad tarafından? Bu, Yahudi ideolojisi ve milliyetçiliğinin dünyadaki işleviyle ilgilidir. Halen öncü ideolojidir. Tıpkı sermaye tekellerinde olduğu gibi.

Hitlercilik asla savunulamaz. Soykırım en büyük insanlık suçudur. Bunlar tartışılmaz insani, toplumsal gerçekliklerdir. Yahudi aydınlarının insanlığın soylu özgürlük, eşitlik ve demokratik toplum mücadelesindeki konumları da küçümsenemez. Peygamberleri bir tarafa bırakalım, yeniçağda Spinoza'dan başlayan, Marks, Freud, Rosa Luxemburg, Trostky, Adorno, Hannah Arendt ve Einstein'a kadar giden çok sayıda entelektüel ve devrimcinin durumu bellidir. Yahudi entelektüelindeki demokratik sosyalist boyutların çok güçlü olduğunun far-

kındayım. Adorno'nun yargısını yinelemeyeceğim. Ama soykırımda Yahudiliğin (hem maddi hem manevi kültür alanında) objektif konumunu çözümleyici ve politik sonuç alıcı bir konuma taşımak için gerekli eleştiri-özeleştiriyi ne zaman yapacak ve eylemine geçecekler? İdeolojik güç olarak, hem de öncülük konumları itibariyle Yahudi milliyetçiliği doğru çözümlenmedikçe, ne Yahudi soykırımının anısı layıkıyla değerlendirilir, ne de yeni soykırımlar, katliamlar önlenebilir. Yahudi milliyetçiliği küçük bir ulusun milliyetçiliği değil, dünya milliyetçiliğidir. Bütün milliyetçiliklerin, ulus-devletçilerin babasıdır. Ne acıdır ki, milliyetçiliğin en büyük ve tarihte eşine az rastlanır kurbanı da Yahudiler olmuştur.

Yahudilik sorun olarak çok tartışılmıştır; bizzat Marks, Freud gibi önde gelen Yahudi aydınlar tarafından. Ama şu sorun yanıtsız kalıyor: Soykırıma nasıl gelindi? Soykırımın anısı ancak başka soykırımların olmamasına bağlı olduğuna göre, bu nasıl gerçekleştirilecek?

Savunmamda Yahudi örneği temelinde varabildiğim tüm sonuçları şöyle formüle edebilirim:

Yahudi kabilesi Sümer ve Mısır uygarlığına özendi. Bu özenmenin karşılığı sürgün oldu. İnatçı küçük kabile (sanki tüm kabilelerin yapmak istediğine öncülük edercesine) kıskançlığından kendi kabilecilik ideolojisini (dinini) inşa etti. Kudüs Krallığını kurdu. Kurduğu krallık yıkıldı. Daha da inat etti; dünyaya yayıldı. Kabilesine, sonra kavmine yer aradı. Vermediler, sürdüler. Yenilmemek için atoma kadar indiler, uzaya kadar gittiler. Kabile bu sefer küçük ulus-devletiyle uygarlık önderliğine oynuyor. Belki de ebelik ettiği tüm Ortadoğu ve hatta dünya uygarlık ve devletini yıkabilir. Ama o zaman kendisi de kalmaz. Çünkü küçük Yahudi uygarlığı, dünya uygarlığının özüdür. Dünya uygarlığı olmadan Yahudi uygarlığı, Yahudi uygarlığı olmadan dünya uygarlığı olmaz. Yahudi soykırımının en büyük dersi budur.

Çok önemsediğim için üzerinde hep düşünürüm; tıpkı benzerleri üzerinde olduğu gibi. Bilgeler çoktan ateşi ateşle söndüremezsin demişlerdir. Uygarlık ateşinden küçük uygarlık ateşleri (ulus-devletler, genelde tekeller) yakarak kurtuluş sağlanamaz. Tarih boyunca uygarlık güçlerine karşı savaşan tüm kabile, kavim yoksullarının, mazlumlar ve kölelerin önderleri ya öldürüldüler ya da kazandılar. Ölenlerin anısı unutulamaz. Ama kazananların ilk yaptıkları, kendilerini de uygarlık yapmak oldu. Çünkü başka türlüsünü bilmiyorlardı. Bilimsel sosyalizmin zafer kazanmış önderleri bile kapitalist modernitenin demir kafesli örneği olmaktan kendilerini kurtaramadılar. Soykırıma uğrayanlar hiçbir zaman böylesinin başlarına geleceğini düşünmemişlerdi. Ama oldu.

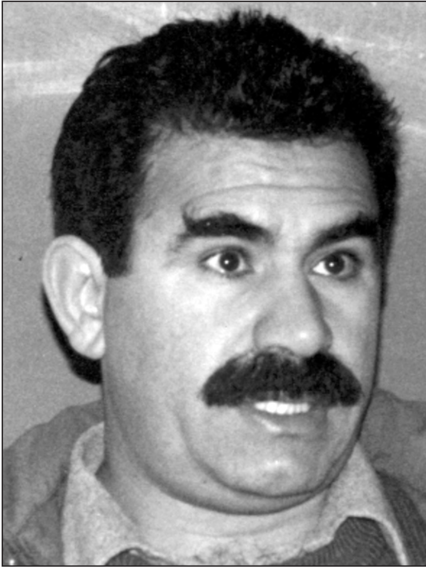
Çözüm Ortadoğu demokratik uygarlığındadır

Bu noktada kalbim kesinlikle en anti-jenositçi geçinenden daha fazla jenosid kurbanlarını anlamaktadır. Neden anlıyorum, hiçbir Yahudi'nin anlamadığı kadar? Çünkü aynı sistem beni de o çarka almıştı da ondan. Tabii yine Yahudi gücüydü sistemi çeviren. O ideolojinin iktidar savaşı, uygarlık yaratım gücü olmasaydı Hıristiyanlık, Hıristiyanlık olmasaydı Hitler olur muydu? Hitler'i doğuran Alman milliyetçiliği nasıl Alman ideolojisinde, dolayısıyla Aydınlanma ideolojisinde (pozitivizm ve biyolojizm) köklerini buluyorsa, Yahudi ideolojisinin aydınlanmadaki rolü ve Yahudi milliyetçiliğiyle bağlantılarıyla da bu vesileyle (aydınlanmacı ortak kök) diyalektik ilişki içindedir. Yani nasıl Yahudi kabile ve kavimciliği Yahudi milliyetçiliğinin köklerini oluşturuyorsa, Alman kabileciliği ve kavimciliği de Alman milliyetçiliğinin köklerini oluşturur. Almanya'daki iç içe gelişmeleri, aralarında ekonomik ve siyasal tekeller nedeniyle girift ilişkilere yol açmıştır. Tüm bu tarihsel-toplumsal gelişmeler iki milliyetçilik arasındaki bağı gayet açıkça göstermektedir. Her iki milliyetçilik aşılmadıkça, soykırım kurbanları anlamlı anılamaz ve yeni türlerinden kurtulanamaz.

Benzer bir karşılaştırma Arap ideolojisi ve milliyetçiliğiyle Yahudi ideolojisi ve milliyetçiliği arasında yapılabilir. Sonuçları diyalektik ve çarpıcı olacaktır. O olmasaydı İslam, İslam olmasaydı Hz Muhammed olur muydu? O olmasaydı Baas, Baas olmasaydı Saddam olur muydu? Totoloji yaptığım söylenecek. Fakat söylediklerim uygarlık çözümlememin süzgecinden geçmektedir. ABD dünya gücüdür, hegemondur, imparator bile olabilir. Şimdi Ortadoğu'da İsrail için savaşıyor. Belki yarın İran'la da savaşabilir. Neden yine soykırım tehlikesi var? Bu sefer atom silahları da kullanılacaktır. Nükleer savaşı nükleer savaşla önlemek! Bunun kapıdaki tehlike olduğunu kimse inkâr edemez. Kaldı ki, bir Hiroşima yeter! Çözümlemem doğrudur. Uygarlık kurulurken göksel tanrıların himayesinde olduğu söylendi. Yıkılırken atoma sığınıyor. Sahtesi gerçeğinden bin defa daha fazla tercih edilir. Yeryüzünde yürüyen çıplak krallar ve maskesiz tanrısından, onun atom şimşeğinden bahsediyorum.

Çok bilinçli insanlar olarak Yahudilerin Ortadoğu'da en çok yer bulmasını isteyenlerdenim. Ortadoğu kültürünü demokratikleştirmek, demokratik konfederatif bir İsrail-Filistin için, küresel dev haline gelmiş Leviathan çözüm gücü olamaz. Yahudilerin isim babası olduğu bu canavar soykırımın gerçek kaynağıdır.

Çözüm Ortadoğu demokratik uygarlığındadır. Ortadoğu nasıl Yahudi'siz bir harabeyse, Yahudi de Ortadoğu'suz hep soykırımlar sürgünüdür. Tarih yeterince derslerle doludur. Yahudi aydını kendi sorununu, yani bu sorunun dünya sorunu olduğunu gittikçe iyi fark ediyor. Çözüm yeri Ortadoğu'da aranmalıdır. Demokratik Ortadoğu'nun bir hayal değil, ekmek ve su kadar günlük harcımız olduğunu asla unutmayalım. Yahudiler hem soykırımı anmanın, hem de yeni bir soykırıma ebediyen düşmemenin yolunun demokratik Ortadoğu uygarlığından geçtiğini bilmeli; tüm Ortadoğu halkları da Yahudisiz demokratik Ortadoğu olamayacağını, tarihi bir demokratik uzlaşmanın tek çözüm yolu olduğunu bilerek, demokratik toplumu inşa görevine dört elle sarılmalıdır.

Abdullah Öcalan

Demokratik ve özgür düşünmeye cesaret edin

"Çatı Partisi Türkiye'nin siyasetine yön verebilir. Adaylar belirlenirken de bazı yerlerde ortak adaylar desteklenebilir. Bizim için yerel yönetimler çok önemlidir. Emek verin ve kazanın. Aday olup da kazananlara başarılar, kazanamayanlara da saygılarımı iletiyorum ve kazananlarla birlikte çalışmalarını istiyorum. Adaylara, komisyonlarda emek veren arkadaşlara selamlar, başarılar diliyorum"

Yurt dışına çıkmadan önce iki üç ay Kızıltepe'de kaldım. Kızıltepe'nin yukarısında bir köyde kaldım. Buğday tarlaları vardı. Ferhat Kurtay'la kaldım. Bu iki üç ay çok önemli bir süreçti. Çok da tehlikeliydi. Biz çok endişeliydik. Sonra oradan çıkıp Pılıng'a gittik. Oradan Viranşehir'e geçtim, Viranşehir'den Ceylanpınar'a geçmiştim, buradan da yurtdışına çıkmıştım.

Görüşmenin kayda alınması uygulaması konusunda Avrupa'yla anlaşmışlar. Ben bu uygulamayı siyaseten çözdüm. Avukatlarım ise hukuki olarak gerekeni yapabilirler. Dağ gibi yığılmış hukuki sorunlar var. Burada her gün 50 tane yeni şey ortaya çıkıyor. Bilemiyorum, belki buradaki politikalar Avrupa'da derinliğine tartışılıyor, orada kararlaştırılıyor. Burada her gün yeni politikalar ortaya çıkıyor. Rusya'nın Matruşka bebekleri gibi açtıkça içinden yeni bir tane daha çıkıyor. Avukatlarım bunları iyi bilmeli ve iyi anlatmalıdırlar.

İlacı dört aydır kullanıyorum, biraz rahatlama var. Dün Adli Tıp'tan bir profesör geldi. Tahlil yapmak için altı tüp kan aldılar. bunun takibi yapılabilir.

İtalyan gazeteci Marco Ansaldo'ya buranın şartları iyi verilmeli. Benim savunmalarımda İtalyan demokratları hakkında bir bölüm var. Okunmuş herhalde. Onları değerlendiriyorum, onlara serzenişte bulunuyorum. Bu bölüm ona verilebilir. Savunmam ona verilebilir. Savunmamı da özet olarak kendi gazetelerinde, Avrupa'da diğer gazetelerde yayınlayabilir, tartışmaya açabilir. Kendisine selamlarımı iletiyorum. Dördüncü savunmayı yazıyorum. Dördüncü savunmam yedi konu, yedi bölümdür. Beşini yazdım. İki konu kaldı. Diğerinin (5.cilt) uzun sürmesinde sakınca görmüyorum. Beşinci cilt Kürdistan'a ilişkindir, onu daha sonra yazacağım. Üçüncü savunmam ulaştı. 600 sayfa olan değil mi? Bu benim için çok önemliydi. Yazdığım savunmalarla ilgili önemli ne gibi eleştiriler var?

Ortadoğu üzerindeki hegemonyayı çözüyorum

Yeni kavramlar ürettiğim anlaşılıyor, belli oluyor, değil mi? Yani bazı kavramlar yeterince açıklanmamış, anlaşılmıyor. Dördüncü, beşinci savunmalarımda bu kavramları yeterince açıklayacağım. Bu savunmam edebi yönden bir uzman kişi tarafından, daha doğrusu bu işi bilen bir kurul tarafından daktilo edilebilir. Kavramlara hâkim olacaklar. Bu savunmalarım çok önemlidir. Ben elimden geleni yaptım. Bu bir savunmadır. Savunmamda birçok konuyu açıkladım, gerisi Kürtlere kalmış. Bu savunmalarımın ilk 3 cildi Negri ve Hart'a da gönderilebilir, onlara özel selamlarımı söylüyorum. Onların eleştirilerini bekliyorum. Yine daha önce söylediğim kişilere, Türk aydınlarına, gazetecilere bazı Alman sosyal bilimcilerine gönderilebilir, onların da görüşleri alınabilir. Yalnız onlara şunu söyleyin; benim bu savunmalarım, -bunlar gerçek savunmalardır- bu imkânlarda ancak bu kadarını yazabilirim. Bu nedenle bu savunmalarımı bir giriş olarak kabul etmelidirler. İleride fırsatım olursa bunların felsefi temellerini, bilimsel temellerini çok daha iyi açıklayabilecek gücüm var. Mevcut uygarlık krizinin önüne bir sistem, bir model önermem müthiş heyecan veriyor, beni heyecanlandırıyor. Hegel'i okuyorum. Hegel ile benzer yönlerimiz var ama ben Marks gibi Marks'ı Hegel'i kopyalamadım. Marks, Hegel'i kopyalamış, taklit etmiştir. Hegel, İktidarı merkeze alıyor, ben demokratik toplumu, demokratik uygarlığı merkeze alıyorum. Ben, savunmalarımda üzerimdeki ağı çözüyorum, deşifre ediyorum. Daha doğrusu benim şahsımda bir halkın, Kürtlerin hatta Ortadoğu'nun üzerindeki hegemonyayı çözüyorum, bir sistemi çözüyorum. Özellikle İngiltere'nin son iki yüz yıllık Ortadoğu'daki hegemonik yapısını çok iyi açıklıyorum. Bunları açığa çıkarıyorum.

Felsefe benim için çok önemlidir. Şimdi Hegel'i okuyorum. Hegel'in görüşleri Avrupa için önemlidir. Ben Hegel gibi düşünüyorum demiyorum ama düşünceleri önemlidir. Hegel iktidarı inceliyor.

İktidarı açıklıyorum. Kendimi anti Marksist ilan etmeyeceğim. Ama Marks, Marksistler kapitalizme çok hizmet etmişlerdir, kapitalizme yol göstermişlerdir. Marks'ı en çok okuyanlar, ondan en çok faydalanan kapitalistlerdir, liberallerdir. Bugün kapitalizmi

ayakta tutan Rusya ve Çin'dir. Rusya ve Çin olmasaydı, ne Amerika ne Fransa, ne Almanya ne İngiltere bugünkü durumda olmazdı, onları, kapitalist sistemi ayakta tutan Rusya ve Çin'dir.

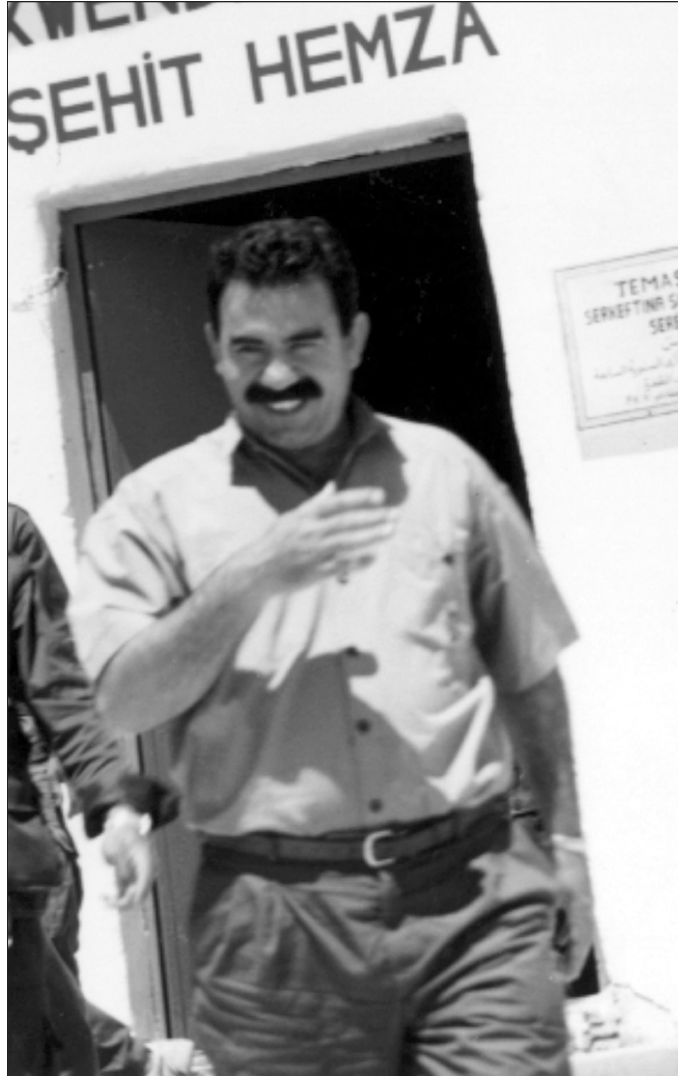
PKK'nin önüne bir plan koyacaklar. Kabul edin diyecekler, kabul etmesi için zorlayacaklar. Yani bilemiyorum, çözüm gelişebilir de. Bahara kadar çözüm gelişmeli, demiştim. Bu sözümü alıp değerlendirmiş olabilirler. Buradaki inşaat da onun başlangıcı mı bilemiyorum.

Kuşkulu aslında. Ben tamamen şey etmiyorum. İhtiyatlı yaklaşmak gerek. Bizi dışarıda bırakan dikkate almayan bir çözümün şansı sıfırdır. Ben burada bir çağrı yapamam. PKK, onlar ne böyle bir şeye cesaret ederler ne de kendileri böyle bir şey yaparlar. Ben bunun önünü kapatmak istemiyorum, belki bir şeyler de yapılır ama bilemiyorum böyle açık olmayan şeyler, şey kokusu veriyor. İhtiyatlı yaklaşmak lazım. Bu sorun öyle gizli anlaşmayla olmaz. Ben bu sorunun açık bir şekilde konuşulmasını, halka açık şekilde çözülmesini istiyorum.

Bu sorunun halka açık çözülmesi lazım. Ben, dörtlü tarafından yapılan bu gizli şeye, ikinci Sykes-Picot diyorum. Sykes-Picot da gizli yapıldı. Bir yıl sonra 1917'de Lenin tarafından açıklandı. Eğer bu gizli anlaşma Lenin tarafından ortaya çıkarılmasaydı Türkiye bu kadarını bile kurtaramazdı, çok daha fazla kaybederdi. Bu gizli anlaşmayla Ortadoğu ne hale geldi? İkinci Sykes-Picot varsa, Ortadoğu, Kürtler elli yüz yıl daha sorunla uğraşırlar. Ben böyle gizli yapılan her şeye Sykes Picot diyorum. Biz, bu sorunu kendi aramızda çözelim diyoruz. Bu sorun asıl olarak Türkiye halkını ilgilendirir, Türkiyelileri ilgilendirir. Ben Türkiye halkına saygımdan dolayı bu sorunun açık bir şekilde çözülmesini, konuşulmasını, tartışılmasını istiyorum. Hakikati Araştırma ve Uzlaşı Komisyonu'nu bu nedenle önermiştim. Bu sorunun çözümü için öyle gizli kapalı görüşmeler fayda vermez. Ben kimse birbirleriyle görüşmesin demiyorum ama her şey kamuoyunun önünde yapılmalıdır. Halka açıklanmalıdır. Kürtleri bir yüz yıl daha bağlamak isteyenler var. Yeni bir siyasal teoloji oluşturmak isteyenler var. Bunları anlamak lazım. Ben bunun için Mustafa Kemal örneğini verdim. Mustafa Kemal, siyasal teolojiyi biliyordu. İngiltere'nin Ortadoğu'daki hegemonyasını biliyordu.

Ergenekon on bin Kürt'ü katletti

Radyodan iki özet haber dinledim, Silivri Mahkemesi'nden, Ergenekon'dan bahsediyordu. Silivri Mahkemesi benim için Hakikati Araştırma Komisyonu'nun küçük bir parçasıdır. Bana Ergenekon iddianamesi gelmedi. Belgeler, evraklar verilmiyor. Gazeteler de çok geç veriliyor, bir buçuk iki ay öncesinin gazetelerini okuyorum. Verilenler de kesiliyor. Radyodaki hışırtı da devam ediyor. Ancak yine de ben burada kıt imkânlarımla çözmeye çalışıyorum. Ergenekon, on bin Kürt'ü katletti. Bunların hiçbirisi mahkemede ortaya çıkarılmıyor. Ama on bin Kürt'ün öldürüldüğü anlaşılıyor. Bu büyük bir vahşettir. Ergenekon davası biraz genişleyeceğe benziyor. Ergenekon aslında kendilerinin yarattığı bir örgüttür. Sadece bu kadar değil, büyük bir örgütlenmedir. Bir ahtapot gibidir. Her tarafı sarmış. Ergenekon'un ucu Büyükanıt'a doğru gidiyordu. Müdahale ettiler, uzlaştılar. Ucunun oraya kadar varmasının önünü kestiler. Şimdi tekrar soruşturma genişletileceğe benziyor, ilginç şeyler oluyor ancak yine uzlaşabilirler, uzlaşacaklar. Tıpkı 1927'deki gibi. Bu uzlaşmadan yeni bir siyasal teoloji ortaya çıkacaktır.

Ergenekon'da olup bitenler beni doğruluyor. Yahudi işadamları Malki ve Üzeyir Garih cinayetleri beni doğruluyor. Veli Küçük, Üzeyir Garih'ten para istiyor. Üzeyir Garih de "bu kadar yeter, artık vermeyeceğim" diyor. Böylece daha önce çok işin içinde olduğu ve defalarca para transferi yaptığı anlaşılıyor. Ancak bir yerde yeter diyor, artık vermiyor. Onlar da Üzeyir Garih'i, onları öldürüyor. Bu nedenle MOSSAD-CIA müdahale etti ve Tuncay Güney üzerinden onları deşifre etti. Aslında Ergenekon'un çözülüşü böyle tesadüfen başlıyor. 1927 yılında da Mustafa Kemal, iki Yahudi'yi öldürtmüştü. Bunun üzerine Mustafa Kemal'in üzerine gittiler ve Mustafa Kemal onlarla uzlaşmak zorunda kaldı. Mustafa Kemal hakkındaki siyasal teoloji de bu süreçte oluşturuldu. Mustafa Kemal'i peygamberleştirdiler, tanrılaştırdılar.

Can Dündar, Mustafa Kemal'le ilgili bir film yapmış. Mustafa Kemal'i farklı yönleriyle gösterdiğini söylüyor. Bizim Mustafa Kemal değerlendirmelerimizden sonra bunlar gündemleşti. Ama Mustafa Kemal'in orada gösterilenden daha derin yönleri vardır. İki Yahudi işadamının ölümünü aydınlatıyorlar. Ama Kürtlerle ilgili bir şey yapmıyorlar. Tuncay Güney'in ifadesinde de geçiyor, on bin insanın, Kürt'ün kuyulara atıldığını söylüyor. Bunları aydınlatmıyorlar. Bu insanların hiçbir suçu da yoktu, gerilla da değillerdi. Çatışmada da ölmediler. Normal sivil insanları alıp öldürmüşler, kuyulara doldurmuşlar. Bunları ortaya çıkarmıyorlar. Ergenekon davasında olan Kürtlere oluyor. Kürtleri yüz karası olarak görüyorlar. Ben burada elimden gelen her şeyi yaptım. Savunmalarımda da birçok şeyi ortaya koydum. Savunmam onurumdur. Ben onurumu korudum. Onurum, direnme gücümdür. Gerisi Kürtlere kalıyor. İsraillilerin ilginç bir geleneği var. Lanetli durumlarda hiçbir şey yapamıyorlarsa kendilerini çamurun içine atıyorlar. Çamura bulanıyorlar, her tarafı kapkara oluyor. Kürtler de onurunu, şerefini korumalı, ellerinden geleni yapmalılar.

Mazlum Doğan'ın bir sözü vardı. "Burada yaşadıklarımızı halkımız bilsin, halkımıza bildirin" diyordu. Biz de Mazlum Doğan'ı halkımıza ve dünyaya duyurmak için çok çaba sarfettik. Aslında bugüne kadar yaptıklarımız da biraz bunun gereğiydi. Çok ciddi olmalısınız. Siz de, siz avukatlarım da burada beni dışarıya iyi taşırabilmelisiniz. Aslında beni de değil, kendinizin buradaki hayat hikâyesini, şahit olduklarınızı, buradaki gözlemlerinizi dışarıya yeterince taşırabilmelisiniz. Buradaki görüşlerim doğru ve yeterli bir şekilde dışarıya, her tarafa ulaştırılabilir. Dışarıdan da bana, buraya doğru, sağlıklı bilgiler aktarılabilir.

"Bana da Kemalist diyorlar. Hayır. Benim ne Mustafa Kemal olma gibi bir niyetim ne isteğim ne de iddiam var. Böyle bir anlayışım da yok. Ben konuştuğum zaman Türkler, 'Apo milli birliğimizi bozuyor' diyor. Bazı Kürtler de 'Apo Kemalist olmuş, Kürtleri satıyor' diyor. Her ikisi de farklı şey söylüyor. Bu çok korkunç"

Türk devleti benim Kemalist olmadığımı çok iyi biliyor

Bazıları benim ikinci Atatürk olduğumu söylüyorlar. Benim Atatürk gibi olmak istediğimi söylüyorlar. Bunu söylemelerinin nedeni, koltuklarının elden gitme tehlikesidir. Türk devleti, benim Kemalist olmadığımı çok iyi biliyor. Bunu bir siyasi teoloji oluşturmak için söylüyorlar. Bunlar tüm suçları Mustafa Kemal'in üzerine yıkıyorlar. Kürtlerin başına gelen tüm olaylardan Mustafa Kemal'i suçlu buluyorlar. Tüm olumsuzlukları Mustafa Kemal'e yıkıyorlar. Bunları yapan bazı tarikatlar ve şıxlardır. Aslında birçok olayı başkası yapmıştır ama Mustafa Kemal'e mal ediliyor. Seyit Rıza olayından sonra Mustafa Kemal bölgeye seyahat yapıyor. Kürtlerden bir heyet toplanmış, Seyit Rıza'nın idam edilmemesi için Mustafa Kemal'le görüşecekti. Koçgiri'deki gibi uzlaşacaklardı. Mustafa Kemal'in Elazığ'a varmasından hemen önce alelacele Seyit Rıza'yı idam ediyorlar, Mustafa Kemal'e de yanlış bilgi veriyorlar. İdamdan Mustafa Kemal'in haberi bile yoktu. Şimdi bunun Mustafa Kemal'le ne alakası var. Seyit Rıza'yı böyle habersiz idam eden güç kim? Bunun ortaya çıkarılması lazım. Ben bunu istiyorum. O güç hangisiyse bu gün de aynı güç devrededir. Şeyh Sait olayı da bir provokasyon sonucu çıkmıştır. Kimdir bunu yapan? Ben bunları soruyorum.

Bana da Kemalist diyorlar. Hayır. Benim ne Mustafa Kemal olma gibi bir niyetim ne isteğim ne de iddiam var. Böyle bir anlayışım da yok. Ben konuştuğum zaman Türkler, "Apo milli birliğimizi bozuyor" diyor. Bazı Kürtler de "Apo Kemalist olmuş, Kürtleri satıyor" diyor. Her ikisi de farklı şey söylüyor. Bu çok korkunç. İngilizler Türklere saldırması için destek veriyorlar, Kürtlere de savaşmalısın, direnmelisin diyorlar. Bu korkunç bir durumdur. Mustafa Kemal, İngiliz oyunlarını anlamıştı fakat fazla imkânı yoktu. Benim imkânlarım var, ben bu İngiliz planlarını bozmak istiyorum.

Kapitalist sistem Ortadoğu ülkelerinin kültürünü hedef almıştır

Kerkük'te geçen hafta bir patlama olayı olmuş. Sözde Türk İntikam Birliği adlı bir örgüt üstlenmiş. Ne intikam birliği, Ergenekon'dur. El-Kaide de içinde. Bunlar hepsi birbirleriyle bağlantılı, birbirlerine yaptırıyorlar. Ergenekon'un ucu çok yukarılara gidiyor. Ahtapot gibi her tarafı sarmışlar. Bir ucu Rusya, bir ucu Hindistan, bilmem bir ucu nereye dayanıyor. Ergenekon, El Kaide, bilmem ne hepsi aynı şey. Hindistan'daki Bombay olayı da, Pakistan'daki olaylar da aynı şeyin parçası.

Ben İngiltere'nin Ortadoğu üzerindeki hegemonik yapısını, politikalarını savunmalarımda çok güçlü işledim. Özet olarak yine belirtebilirim. Şunu iyi anlamak lazım. Sovyet Rusya'nın yıkılmasından sonra kapitalist sistem, Ortadoğu ülkelerini, kültürünü hedef almıştır, savaşın hedefi haline getirmiştir. Ortadoğu devletlerini, kültürlerini çözmeyene kadar da bırakmazlar. Biz Osmanlı İmparatorluğu'nu çok eleştiriyoruz ama Osmanlı, bunları biraz birleştiriyordu. Kapitalist sistem, son iki yüzyılda Osmanlı'ya el attı, bağladı, ne hale getirdiğini gördük. Çökertti. Ortadoğu planlarında benim için AKP de sadece bir şemadır, bir uygulayıcıdır. Yapmak istediklerini bu şema üzerinden uyguluyorlar.

Bugün de gizli anlaşmaları ben açığa çıkarıyorum. Bu nedenle üzerime geliyorlar.

Olan Kürtlere oluyor. Şengal'deki Ezidilere 15 Ağustos'ta yönelik bir katliam olmuştu. Bu da aynı oyunun bir parçası. Ben bu katliamdan önce defalarca uyarmıştım. Onların güvence altına alınması için çağrıda bulunmuştum. Ben tüm Kürtlerin kendi öz

savunma sistemlerini kurmalarını, bu yöndeki tedbirlerini almalarını defalarca dile getirdim. Diyarbakırlıların da kendi öz savunma sistemlerini kurmaları gerektiğini söylüyorum. Demokratik Toplum Kongresi'ni kursunlar, her gün toplansınlar, konuşsunlar, tartışsınlar demiştim. Öz savunmalarını böyle yapabilirler.

Hürriyet Gazetesi konusuna da kısaca değinmek istiyorum. Hürriyet Gazetesi, gazetelerinde "Türkiye Türklerindir" diyor. Bunu bilinçli olarak yazıyorlar. Hürriyet gazetesi, İsrail kurulmadan bir yıl önce kuruluyor. Türkiye kamuoyunu hazırlamak için kuruluyor. 1947'de de Barzani-İsrail ilişkisi hazırlanıyor. Bu iki koldan kamuoyu hazırlanarak bugüne kadar gelindi. Bunu böyle anlamak lazım. Hürriyet Gazetesi'ni kuranlar Yahudilerdir. Hürriyet Gazetesi'nde bunu yapanlar da Türk değildir, Türk olduğuna da inanmıyorum. Hürriyet Gazetesi bizi "cani" olarak lanse etti. Bu şekilde aleyhimize propaganda yaptılar. Maalesef kamuoyuna da bizi bu şekilde tanıttılar.

Kimse benim kadar Türk Devletiyle savaşmadı. Ben Türkleri çok iyi bilirim, tanırım. Türkler ve Kürtler arasında, halklar arasında tabi ki düşmanlık olmaz. Bunun zemini de yok. Çözüm tabi ki Türklerle birlikte yapılır. Bunu Türkleri dışarıda bırakmak için söylemiyorum. Demokratik olan da insani olan da budur.

Bizimle ilgili iki strateji söz konusu. Biz 1999 yılına kadar Milli kurtuluş stratejisini, 1999'dan bu yana da Demokratik özgürlük stratejisini izliyoruz. Anlaşılması gereken bu. Şimdi Demokratik özgürlük stratejisi için çalışıyoruz. Bu bir aydınlanma hareketidir. Bütün bunları bilince çıkarmak lazım. Herkesin bu konuda duyarlı olması lazım.

On yıldır çok olgun davrandım, sabrettim. Ben, gelin bu sorunu kendi aramızda çözelim diyorum. Bunu 2001-2002'de devlet yetkililerinin kendileri belirtmişti. Sorunu kendi aramızda çözelim demişti. Ben bu sözlerini ciddiye aldım. Bunları 2001'de 2002'de hep söylüyorlardı, buraya da gelip gidiyorlardı. Gelip bunları söyleyenler neden şimdi ortalıkta yoklar? Bunun sebebini anlamak ve bilmek istiyorum. Neredeler? Bu söylemin arkasında neden durmuyorlar? Bunlar soruna çok basit yaklaşıyorlar, işte biz oyalayalım, taktiksel davranalım, bu şekilde onları oyalarız, sonra da tasfiye ederiz, tarzı yaklaşmışlar. Bu çok tehlikeli bir yaklaşımdır. Bunu anlamak gerekiyor; bu sorun, bu şekilde çözülmez. Bu sorun halen olduğu gibi ortada duruyor. Benim daha ne kadar sabrım olur, bilemiyorum, olayların önüne ne kadar geçebilirim bilemiyorum tabi. Ölebilirim, nefesim kesilebilir, burada beni öldürebilirler de. Benim için bunlar önemli değil. Ama bu sorunu çözmezlerse herkes bu sorunun altında kalır, kaybeder. Ama Türkler daha çok kaybeder.

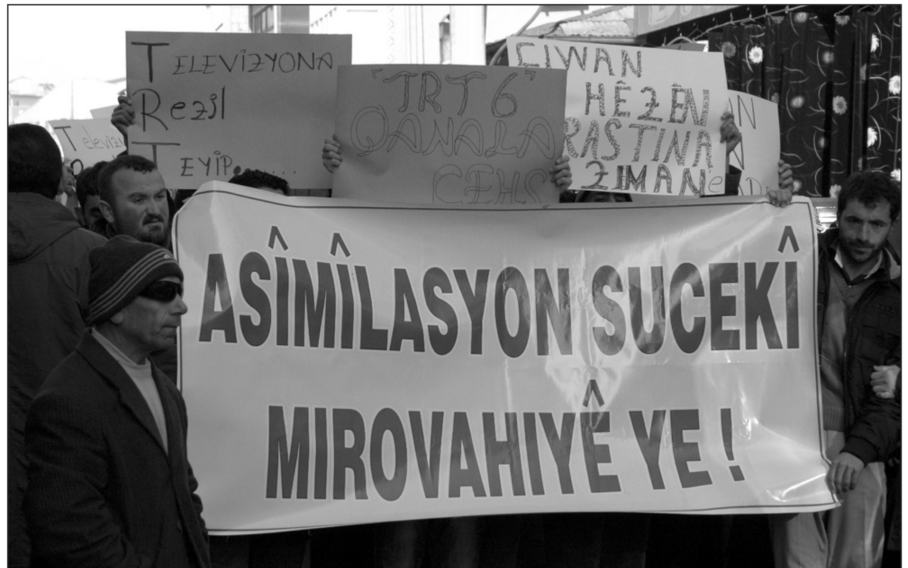
Ben burada defalarca çağrı yaptım. Gelin bu sorunu aramızda çözelim, dedim. Neden bir cevap vermiyorlar. Gelip bu sorunu çözmek için uğraşmıyorlar. Demek ki bunların gelecek yüzleri yok, bunların yüzleri kara.

Bir iki göstermelik hak vermekle bu iş çözülmez

Avrupa ikiyüzlüdür. Onlara güvenmiyorum, inanmıyorum. Sadece Avrupa'yla ilgileniyorlar. Marty Ahtisary o kadar demokratsa Kürtler için iki cümle sarfedebildi mi? Niye Kürtler için iki cümle sarfetmiyor. Marty Ahtisary o kadar dürüstse, Kürtler için bir şeyler yapmak girişiminde bulunabildi mi? Niye Kürtler için bir şeyler yapmıyor! Marty Ahtisary'e söylensin, senin o adamın Olli Rehn'in yaptıkları olumsuz şeylere karşı bir şey söyleyebildin mi? O kadar barış yanlısıysan, -barış ödülünü de aldın, kutluyorum- Kosova için kırk takla attın Kürtler için bir kez olsun bir şey yaptın mı! O kadar barış istiyorsan, demokratsan Kürt sorununun çözümü bellidir. Hakikat Komisyonu kurulur, sen de istiyorsan içinde yer alabilirsin. Bu işin çözümü için çaba sarfedersin. Bunlar benim adıma Ahtisary'e bir mektupla gönderilebilir.

Bunlar soruna basit yaklaşıyorlar. Bu halka en ufak bir saygıları bile yok. Türk-Kürt kardeştir diyorlar. Bir halkın dilini bile yok sayacaksın, kültürünü yasaklayacaksın sonra da Türkler ve Kürtler kardeştir diyeceksin. Sen kimi kandırıyorsun? Böyle kardeşlik olmaz. Kardeşliği sağlayacaksan bunun yolu, çözümü bellidir. Bu halk on beş bin yıldır ayakta duruyor, kendini yaşatmış. Sen, on beş bin yıldır ayakta duran bu halkı nasıl asimile edeceksin, dilini nasıl yasaklayacaksın! On beş bin yıllık bir kültür, bir halk yok edilemez. Öyle bir iki göstermelik hak vermekle de bu iş çözülmez.

Radyodan dinledim, Erdoğan ikide bir çağrı yapıyor, "sizin istediğiniz özgürlük bu mudur?" diyor. Ben de diyorum ki; senin söylediklerinin özgürlükle zerre kadar alakası var mıdır? Özgürlük için sen ne yaptın? İki şey bile yapabildin mi? Sen özgürlük için bir şey yaptığından, özgürlük istediğinden emin misin!

Aydınlar, Ermenilerden özür dileme kampanyası başlatmış. Başbakan da bu konuda "biz ne yaptık ki özür dileyelim" diyor. Ben daha evvel defalarca açıklamıştım. Sırayla bazı şeyleri kabul ettirecekler. Türkiye kendi sorunlarını kendisi çözmelidir.

Kadın konusu önemlidir. Ben savunmalarımda çok geniş açımladım. Daha önce de çok defa ifade etmiştim: Kürt erkeğinden pek bir şeyin beklenemeyeceğini. Kadınların kendi kurumlarını oluşturmaları gerekiyor. Ben kadınlar için Akademi kurulsun demiştim. Yani bu kadar kadın intihar etmiş. Kadınlar bu konularda kıyameti koparmalıdırlar. Akademi kurulursa kadın sorunu daha da gündemleşir.

Ben savunmalarımda tekelleri inceledim. Bunların güçlerini, iktidarlarını çözümledim. Ben üzerime düşen sorumluluğu yerine getirmeye devam edeceğim. Herkesi de Türkiye'yi de oyuna getirebilirler. Ama beni oyuna getiremezler. Ben şerefsiz, onursuz bir kişi gibi oyuna gelmeyeceğim. Kendi gücüm var, bu gücümü de demokratik bilinç için kullanmaya devam edeceğim. Hiç kimse beni bundan vazgeçiremez. Ben kendimi kullandırtmam. Bana korkuyor diyorlar, taktik yapıyor diyorlar. Hayır. Ben korkmuyorum, taktikte yapmıyorum. Ben demokratik özgürlük stratejisini hayata geçiriyorum. Böyle anlamak lazım.

Ben burada çağrıda bulunuyorum. Başbakan'a da, Adalet Bakanına da çağrıda bulunuyorum. Bu sorunu demokratik yollardan kendi aramızda çözebiliriz. Bir adım atılırsa ben burada kendime düşen her tür desteği vermeye hazırım. Aydınlara da çağrıda bulunuyorum. Haluk onlar da seçim çalışmalarında yer alabilir. Ne yapıyor, selamlarımı iletiyorum. Aydınlar kendi tarihi sorumluluklarını yerine getirmelidirler. Ben burada elimden gelen çabayı gösterdim.

Bu konu önemlidir. Daha önce söylediklerimi yineliyorum. Türkiye aydınları, demokratları birlikte sorunların çözümü için inisiyatifi ele alabilirler. Bu illaki Kürtlerin partisiyle olsun demiyorum. Çok geniş kesimler bir araya gelmelidirler. Türkiye sorunlarını demokrasi içinde çözmek isteyen her kesim, sanayicilere kadar de burada yer alabilirler.

Bana Hegel'in kitabını gönderirsiniz. Aleksandr Kojeve'nin Hegel ile ilgili kitabı Cogito'nun Wittgeinstain ile Descartes sayılarını gönderebilir. Bir de Doğu Batı'nın bazı sayıları gönderilebilir.

Oylar üzerinde oynanacak oyunlara çok dikkat etmek gerekiyor

Çatı Partisi oluştu mu? Nasıl uzlaşma sağlanamıyor? Ben öncelikli ilkeleri savunmalarımda ve konuşmalarımda yeterince açıklamıştım. Bunlar bilinmiyor mu? Ancak bir araya gelerek kurtuluş ve alternatif olur. Sol'un bunu iyi anlaması gerekir. Çatı Partisine ilişkin görüşlerim önceki savunmalarımda var. Şu anda dünyada küresel bir krizin olduğu belirtiliyor. Kapitalizmin dört yüz yıllık bir egemenliği var, buna ekonomik kriz diyorlar. Ancak ben bu duruma savaş hali diyorum. AKP'nin içinde 17 grup var. CHP'nin içerisinde de gruplar var. Sol, neden bir araya gelemiyor! Yine bu konuda İtalya ve birçok ülkede örnekler var. Fakat Türkiye'deki bir araya geliş, daha özgün ve daha farklıdır. Sadece Sol'la sınırlı kalmamalı. Umarım özünü anlar ve başarılı olurlar.

Belediye encümenleri, meclis üyeleri için ortak adaylar mı çıkartacaklar? Seçim konusunda dikkatli olmalılar. Altı milyon seçmenin artışından bahsediliyor! İlginçtir. Oylar üzerinde oynayacaklar. Buna çok dikkat etmek gerekiyor. Yine bazı illeri vermeyecekler. Buna karşı paralel seçim sandıkları kurulmalı, her oy kullanan ayrıca kendileri tarafından oluşturulan diğer sandıkta da oy kullanmak suretiyle oyların kaybolması önlenebilir veya en azından ne kadar oy aldıklarının tespitini yapmış olurlar. Bu önerim sadece bölge için değil, Batı metropolleri, İstanbul, İzmir için de geçerlidir. Burada da seçime gereken önem verilmeli ve paralel seçim sandıkları burada da kurulmalıdır.

Kürt Konferansını kim nerede yapacak? Avrupa'da mı, Güney'de mi? Kimin inisiyatifinde olacak? Olsun yine önemlidir, kendileri de içerisinde yer alacakları için takipçisi olacaklardır. KNK'nin başkanı kim? Kim seçildi? Talabani'yle yapılan röportajı dinledim, özünü anladım. TESEV'in raporunun özünü anladım.

Harold Printer için baş sağlığı diliyorum.

Kürtlerin durumu 1920'deki Kahire Konferansı'yla belirlenmiştir

Son iki yüz yıldır İngiltere ve daha sonrasında '46'dan beri ABD ile devam eden bir sistem var. Bu sistem içinde Kürtlerin durumu 1920'deki Kahire Konferansı'yla belirlenmiştir. Kürt sorununa çözüm olarak çözümsüzlük belirlenmiştir. İngiltere, Ortadoğu'da Araplar üzerinden bu egemenliğini kurabilmiştir. Ancak Anadolu'da 1918'den sonra Mustafa Kemal, bu süreci geçici de olsa tökezletti. 1925'ten sonra İngilizler tekrar inisiyatifi ele geçirdiler. 1926-27'de oluşturulan siyasal teolojiyle Mustafa Kemal'in manevi ölümü gerçekleştirilmiştir. Şimdi de bunu Kürtler üzerinde geliştirmeye çalışıyorlar. Mustafa Kemal, İngiliz oyunlarını biliyordu ama güç getiremedi onlarla uzlaşmak zorunda kaldı. Kendisine 1926'da suikast düzenlenmişti. İzmir Suikastında Kazım Karabekir'in üzerine gitti. Ancak daha fazla ileri gitmesine izin vermediler. Biliyorsunuz Fevzi Çakmak generaldi. Fevzi Çakmak'ı bir türlü Genelkurmaylıktan alamadılar. İlginçtir şimdi gazeteler yazıyor. Üzeyir Garih cinayeti. Üzeyir Garih, Fevzi Çakmak'ın mezarını ziyarete gittiğinde öldürüldü. Burada çok ince bir mesaj var. Gazeteler de Üzeyir Garih'i öldüren kişinin Fikri Karadağ'ın askeri olduğunu yazıyor. Bunu ben söylemiyorum, bütün gazeteler söylüyor. Siz de okumuşsunuzdur. Mustafa Kemal, aslında Marks'ın Marksist olmaması gibi Kemal de Kemalist değildir. Kemalizm kavramı Mustafa Kemal'e rağmen Mustafa Kemal'in dışında geliştirilmiştir. Tıpkı Marks'ın 'ben Marksist değilim' demesi gibi. Mustafa Kemal önceleri Napolyon'a özendi, daha sonra Avrupa milliyetçiliğinin babası Mazzini'den de etkileniyor, ama öyle olmadı. Mustafa Kemal olsa olsa Robespierre'ci olur. Robespierre'ci ne demek? Cumhu-

riyetçi demek. Mustafa Kemal de Cumhuriyetçiydi. Robespierre aynı zamanda burjuva radikal demokratistiydi. Bu nedenle de biliyorsunuz kafasını Giyotin'le kestiler. Mustafa Kemal'in de 1926-27'de yaratılan siyasal teolojiyle manevi ölümünü gerçekleştirdiler.

Siyasal Teolojiye dayanan Kemalist anlayışı 1980'lere kadar, Evren'e kadar gelir, Evren'le sona erdi. CHP ve MHP bu anlayışı yansıtır. 1946'den 1980'e kadar bu siyasal teolojiyi destekleyen İsrail ve ABD, 1980'den sonra yeşil kuşak anlayışını devreye koyuyor. Ergenekon içerisinde bir kesim yeşil kuşak anlayışına direndi. Bu direnen kesim şu an cezaevinde. Silivri de Ergenokon'dan yargılanıyorlar. Bu anlayış mahkemelik. Ergenekon davasını ciddiye almak gerekiyor. Perinçek halen içeride ABD'den korkmuyorum diyor ama ne halt yediği ortada. Bana eleştiriler yöneltiyor, ancak benim halk desteğim ortada, pratiğim ortada, kendisi ne durumda, partisi ne durumda belli. Bu söylediklerim iyice düzenlenip yayınlanabilir, bu düşüncelerim kendisine ulaşır. Belki okuyup ne halt yediğini anlar.

El-Kaide ile Araplar denetim altında tutulmaya çalışılıyor. Fethullah Gülen'le de Türkiye'deki İslami hareket kontrol edilmeye çalışılıyor. Fethullah Gülen'in Amerika'da tutulmasının sebebi, İslami hareketi kontrol altında tutarak ikinci bir Humeyni olayının önüne geçilmek istenmesidir. Fethullah Gülen aslında ABD'de de rehin olarak tutuluyor. Ben de burada rehin tutuluyorum ama ben denetime girmedim, girmem.

Diyalog kurulursa üzerime düşeni yaparım rolümü oynarım

İsrail, günümüzde Hamas ve Gazze'ye saldırıyor. Oysa ki Hamas'ı yaratan ve şimdi de Hamas'a saldırıp yok etmeye çalışan da yine İsrail'in kendisidir. Hatta Hamas'a karşı Filistin lideri Abbas'ı destekliyor. İsrail Gazze'yi tecrit ediyor, tecrit altında tutuyor. Gazze'nin imdadına Araplar ve başka ülkeler yetişirler. Ancak Kürtler için böyle bir durum yok. Kürdistan coğrafyasında böyle kırk Gazze var. Kaldı ki Kürtlerin böyle sıkışma ve teslim alınma durumları da yok. Kırk dağda güçleri var, politik durumları, güçleri ortada. Potansiyelleri, örgütlülükleri Türkiye, İran, Irak, Suriye, Rusya, Kafkasya, Yunanistan, Avrupa ve dünyanın birçok yerinde örgütlüdürler, tecrit altına alıp yok edemezsin. Buradan Erdoğan'a sesleniyorum; İsrail ve Hamas'ın ateşkes ilanı için Ortadoğu turu yapıyorsun, diyalog arıyorsun, bunun için saatlerce görüşmeler yapıyorsun. Bunun için harcadığın enerjinin kırkta birini kendi coğrafyan için niye harcamıyorsun? Cumhurbaşkanı Gül'ün de yeni yıl mesajını dinledim. Eskinin tekrarı oluyor, terörist gibi ifadeler kullanmaya devam ediyorlar. Kullandıkları bu dilden vazgeçsinler. Tamam, kendi toplumlarına karşı bazen olabilir ancak süreklilik arz etmemeli. Başbakan ve Cumhurbaşkanının İsrail ve Filistin için çabalarının amacı diyalog yaratmadır. Ben de şunu söylüyorum, kendi ülken için de diyalog kanallarını açık bırakman gerekir. Yeni yıl ve bu kış vesilesiyle diyalog kapısını açalım. Yoksa üç ay sonra gelişeceklerden beni sorumlu tutamazlar, bunların sorumlusu bizzat kendileri olacaktır. Direk olmazsa bile dolaylı bir diyalogun önü açılmalıdır. Bu iş, Kandil'i tecrit altına almak, Kandil'i bombalamakla çözülmez. Kaldı ki PKK güçlüdür. İran'da, Irak'ta, Suriye'de, Türkiye'nin dağlarında, Kafkasya'da ve Avrupa'da örgütlüdür. Silahlı güçleri vardır. Sadece silahlı değil, silahsız sivil güçleri de dâhil devreye girer. Yaşanacaklar Gazze'den kırk kat daha büyük olur. Bu nedenle çözüm için diyalog diyorum. Devlet muhakkak bir diyalog yolu açmalıdır. Diyalog yolu Talabani üzerinden olabilir, DTP'yle olabilir, benimle de olabilir. Diyalog kurulursa üzerime düşeni yaparım, rolümü oynarım.

Kürtler üzerinde oynanan oyunları görmek gerekir. İngilizlerin Ortadoğu'yu denetim altına almak için yaptığı planların sonucunu iyi görmek gerekir. Bu plana daha sonradan ABD dâhil olmuştur. Ancak esas planlayıcı İngilizlerdir. İngilizler, Asurîler üzerinde oynadı, sonları biliniyor, Asurîleri bitirdiler. Ermenilere el attılar, sonu soykırım oldu. En son Rumlara el attılar Anadolu'da Rum kalmadı. Şimdi de Kürtler üzerinden bunu yapıyorlar. Benim adıma yazılacak mektupta şu belirtilebilir. Ben Talabani ve Barzani'yi uyarıyorum. ABD ve İngiltere'nin kendi Kürt planı var. Bu güçler Kürtleri denetim altında tutmak için ve Kürt özgürlük hareketine karşı kendilerine destek veriliyor. Bu oyuna gelmesinler. 1925'te Şeyh Sait'in düştüğü duruma düşmesinler. Şeyh Sait'i kullanıp attılar. Şimdi de kullanıp kullanıp çöpe atacaklar. Onlar Şeyh Sait'ten daha geri bir duruma düşebilirler. Ben diyalog olmasın demiyorum, görüşebilirler onlarla. Ancak onların denetimine girmesinler. Bunlara karşılık benim çözüm önerim olan Demokratik özgürlük stratejisi uygulanırsa İngilizlerin

oyununu bozar. Demokratik özgürlük stratejisi çözümünden başka çözüm de yok. Yapılması düşünülen konferansta bunlar ve ulusal birlik derinliğine tartışılabilir. Olabilir ama onlar bu Konferans'a katılacağı için onların da inisiyatifi olacak. Türkiye'deki çözüm onları da ilgilendiriyor.

Kürtçe televizyon ile devlet kendi Kürt'ünü yaratmak istiyor

Kürtçe televizyon meselesine değineceğim. Benim bu konuda söyleyeceğim tek bir şey var: *"Bayram değil, seyran değil, eniştem beni niye öptü?"* meselesidir. Bunun sonucunda olanlar da malumdur. Herkes biliyor. Bu öyle Erdoğan'ın kendi isteğiyle yaptığı bir şey değildir, Erdoğan'a dayatılıyor. Ben Erdoğan'a sesleniyorum, öyle üstten birileri dayattığı için bir şeyler yapma. Bunların hepsi ABD'nin dayatmalarıdır. Kanunsuz iş yapıyorlar! Ben burada bacımla iki kelime Kürtçe konuştuğum için uyarı alıyorum, Kürtçe konuşamıyorum, bu kanuna uyuyorum.

Bunun için TV kurulması için anayasal ve yasal düzenleme gerekiyor. Hukukçular bilir kanunları. Bacımla iki kelime konuşmamı engelliyorsun ama bir Kürtçe televizyon kuruyorsun! Yasası, kanunu olmadan sen nasıl kanal kurabiliyorsun! Türkiye'de kanunsuz işler yapılıyor. Ben burada kanunlara uygun davranıyorum. Benim demokrasi anlayışım tabandan tavana doğrudur. Oysa burada üstten bir dayatma söz konusudur. Sen kendi kendine kanal kuruyorsun. Kendi kendine kanal kurmakla olmaz. Kürtçe televizyon ile devlet, kendi Kürt'ünü yaratmak istiyor. Daha önce söylemiştim, bölgede birçok yerde holdingler kurulmuştu, AKP içindeki Zapsu gibilerin holdingleriyle ekonomik yoldan Kürtleri denetim altına almaktı. Kürtçe televizyonla da bu denetimin kültürel boyutunu tamamlamak amaçlanıyor.

İmralı'ya getirildiğim dönemde beni karşılayan askeri yetkililerden biri bana; "Apo, senin adamların sana yalan söylüyorlar, seni kandırıyorlar" demişti. Hatta "Selim Çürükkaya'nın Bingöl'de hangi cadde hangi sokakta hangi kadınla, hangi noktada neler yaptıklarını biliyoruz" diyordu. Ben daha sonra düşündüm, daha sonra anladım bunu, askeri yetkilinin söylediği doğruydu. Benim de bildiklerim var, açıklamak istemiyorum, ancak zamanı geldiğinde açıklarım. Ergenekon'un direk veya dolaylı olarak içimize sızdırdığı kişilerle uğraşıp durdum. Bu askeri yetkili kısmen haklı çıktı. Biliyorsunuz Osman-Botan onlar daha sonra 2004'te ayrıldılar. Bu adamlar beni çok uğraştırdılar, ben dışarıdayken bir savaş geliştirmeye çalışıyordum ama bunlarla uğraşmaktan istediğim savaşı geliştiremedim. Bu adamlar benim yirmi yılımı yediler.

Gazetede okudum, Ahmet Altan onlar PKK'nin silahsızlandırılması, sınır dışına çekilmesini çok yoğun işliyor. Benim adıma bu söyleyeceklerim iletilebilir. Ateşkes olabilir ancak ateşkes için talep gereklidir. Erdoğan bugün İsrail ve Filistin ateşkesi için gidip saatlerce görüşüp talepte bulunuyor. Arabulucu olmaya çalışıyor. Ateşkesin PKK'den istenmesi lazım. Birilerinin talep etmesi gerekiyor. Diyorlar ki PKK güçlerini sınır dışına çeksin. Bir talep olursa bu da olabilir, ya da kaldıkları yerde de durabilirler. Her ikisi de mümkün. Ancak tekrarlıyorum bunun için bir talep olması şarttır. Daha önce sınır dışına çekilme esnasında iki yüzden fazla insanımız yaşamını yitirdi.

Bunların hesabını kim verecek? Birileri talepte bulunup sorumluluk almalıdır. Yine kırk bin insan yaşamını yitirdi. Bunlar ne olacak? Ben bu nedenle daha önce de önermiştim. Bir Hakikati Araştırma ve Adalet Komisyonu oluşturulsun, demiştim.

Ateşkes için devletin adım atması gerekir. Ben daha önce de söylemiştim. Ben kanuna uygun davranıyorum! Buradan PKK'nin yapması gerekenleri söylemiyorum. PKK'ye ne savaş derim ne de savaşma derim. Kendileri bilirler, kendi kararlarını kendileri verirler, zaten benim buradaki durumum da biliniyor. Ben burada onur mücadelesi veriyorum ve vermeye devam edeceğim. Ben görüşlerimi ortaya koyarım, benden yararlanmak isteyen, benim düşüncelerimi değerlendirmek isteyen değerlendirebilir. Buna kendileri karar verirler. Burada birçok yetkiliyle görüştüm. Beni ilk karşılayan yetkili, "biz seni tanımak istiyoruz" diyordu, bunun için bir çaba sarf ediyordu. Beni tanıyorlar da. Bu nedenle benim söylediklerimden, görüşlerimden yararlanıyorlardı. Hatta Hurşit Tolon onlar -ben daha önceki savunmalarımda da sivil toplum anlayışını açmıştım- benim sivil toplum anlayışımdan faydalanarak hemen üç yüz tane sivil toplum kuruluşu kurdular. Bununla benim sivil toplum anlayışımı boşa çıkarmaya, içini boşaltmaya çalıştılar. Ben bütün bunları 125 sayfalık savunmamda detaylı açtım. Benim buradaki tüm konuşmalarım savunmadır. Ben burada savunmalarımı derinleştiriyorum. Bu söylediklerimi savunmamım son kısmında da değerlendiriyorum.

"PKK'ye ne savaş derim ne de savaşma derim. Kendileri bilirler, kendi kararlarını kendileri verirler, zaten benim buradaki durumum da biliniyor. Ben burada onur mücadelesi veriyorum ve vermeye devam edeceğim. Ben görüşlerimi ortaya koyarım, benden yararlanmak isteyen, benim düşüncelerimi değerlendirmek isteyen değerlendirebilir"

Kadınlar ideolojik ve teorik düzeylerini güçlendirmeliler

Aslında kadına ilişkin kapsamlı ve uzun değerlendirme yapmak istiyordum. Ama zamanımız kalmadı. Daha sonra değerlendiririm. Daha önce Kadın Akademisi'nin kurulması gerektiğini söylemiştim. Burada kendi öz savunma güçlerini geliştirsinler. Bu öz savunma gücüyle kendilerini

fiziksel, zihinsel ve ruhsal bütünlüklerini koruyup, geliştirsinler.

Kampanya, bunlar pratik şeyler, kadının üzerinde örülen ağların yanında çok hafif kalır. Kadınlar bu ağları aşmak için ideolojik ve teorik düzeylerini güçlendirmeliler. Bunun için bir araya gelerek gruplar ve birlikler kurmalılar. Geçmişte bunlara tarikat deniyordu, ben de buna birlik diyorum. Diyarbakır'da ve başka yerlerde bitki isimleri kadar sayısız dernek kurabilirler, doğa ve çevreyle ilgili de dernekler kurabilirler, örgütlülüklerini bunlar üzerinden geliştirip derinleştirebilirler. Her insanın bir grubu, bir örgütü olmalı. Bence örgütsüz insan bir hiçtir. Benim bu yıl ki sloganım; düşünmeye cesaret edin, daha doğrusu demokratik ve özgür düşünmeye cesaret edin! Bunları gençler için de söylüyorum. Gençler de örgütlülüklerini geliştirip, birlikler kurabilirler.

Bunun dışında buraya, cezaevi genel müdürlüğünden biri geldi. Çok ilginçtir, benimle tokalaştı. Buraya bir cezaevi inşa edeceklerini söyledi. Ben de yapılsın, ondan sonra konuşalım, dedim.

Sağlık sorunlarım devam ediyor

Sağlık durumum, gördüğünüz gibi. İlaç kullanmaya devam ediyorum. İki ay geçti, bir ay kaldı. Ürolog bu ilacın sonucunu bir ay sonra değerlendirecekmiş. Geçenler de idrar ve kan örneklerini aldılar altı tüp. Adli tıpa götürüyorlar. Ama henüz sonuçları gelmedi. Bunun dışında boğazımdaki akıntı devam ediyor. Vücudumda yaygın kaşıntılar var; dizkapaklarımda, kollarımda, sırtımda. Yara yok ama kızarıklıklar oluşuyor. Lekeler yok. Kaşıdığım yerlerde sonrasında kızarıklıklar ve kabarmalar oluşuyor. Bunun nedeni araştırılabilir bir cilt uzmanına sorulabilir.

Ben dört aydır radyo dinleyemiyorum. Küçük bir radyo verdiler, onda da aynı problem devam etti. Hışırtılı çalışıyor. İlginçtir, arada konuşma sesleri geliyor. Ne dedikleri tam anlaşılmıyor ama birileri konuşuyor, dışarıdan sinyalle engelliyorlar. Müdürle de konuştum, bu radyoyu dinlemek benim yasal hakkım, Müdür de bunu söyledi. Radyo dinlemek sizin yasal hakkınızdır, dedi. Ama dinleyemiyorum, sinyalle engelleniyor. Bu nedenle radyoyu geri verdim. Müdürle konuşulabilir, gerekli girişimlerde bulunulabilir. Yeni radyoyu henüz almadım. Radyo savcılık üzerinden gönderilebilir.

Bir ekip değişikliği oldu, anlayamadım! Özel giysiler giyiniyorlar, eskiden de böyle giyiniyorlardı. Bu ekip daha resmi. Bana yansıyan olumsuz bir şey yok. Eskisi gibi mazgal kapısıyla oynamıyorlar. Tabi şimdilik.

Kimler alınmış? Yalçın'ı tahmin ediyordum. Yalçın teorisyen biri. Tuncer Kılınç da mı alındı, gözaltında mı şu an? Bir numara o muymuş? Kaç muvazzaf gözaltına alındı? Genelkurmay'ın buna itirazları mı var? Peki, o zaman niye toplandılar? Bunların hepsi Amerika güdümlü şeyler.

Ergenekon ve bu operasyon'a ilişkin görüşlerimi daha sonra söyleyeceğim. Filistin gündemi ikinci sıraya mı düştü? Yani İsrail vurmaya devam ediyor. Yani savaş devam ediyor, Gazze'yi bombalamaya devam ediyor.

Bu önemli bir konu, yani ortada bir danışıklı dövüş var. Acaba Erdoğan'a rağmen mi saldırı yapılıyor yoksa Erdoğan'ın onayı dâhilinde mi? Durum karışık. Bunu niye soruyorum? Çünkü bu önemlidir. Bu harekât Erdoğan'a rağmen mi yapıldı yoksa Erdoğan'ın onayıyla mı yapıldı? Çünkü bu durum tarihi etkileyecektir. Tarih buna göre şekillenecektir. Ben bu nedenle bunu anlamaya çalışıyorum. Buna göre yorumlarımı yapacağım.

Hava saldırısı devam ediyor mu, var mı hava saldırıları? Hava saldırılarındaki kayıpları ne? Hava saldırıları ne kadar sıklıkta, her gün oluyor mu? Suriye'de durumlar nasıl? Suriye'deki halkımızın durumunu merak ediyorum, dostlarımız nasıllar? İran'da durumlar ne? İdam cezası verilenler PJAK üyesi mi, sivil Kürt mü? Demek ki yurtsever halkımıza karşı baskılar devam ediyor. Ben İran, Irak ve Suriye'deki halkımızın durumunu merak ediyorum. Talabani ve Barzani ile ilgili basında bir şey var mı?

Amerika'da bir vakfın yaptığı araştırmadaki Kürt rakamı doğru değil. Bence Türkiye'de en az 25 milyon civarında Kürt vardır.

Çatı Partisi için demokratik birlik esas alınmalı

Çatı Partisiyle ilgili durum nedir? Çatı Partisi önemli bir ihtiyaç. Ben bu konuda avukatlarıma da daha önce de görüşlerimi söylemiştim. Tabi ne kadar yansıtıldı bilmiyorum. Sosyalist birlik olmaz, bu daraltır. Demokratik birlik esas alınmalı, bu temelde geniş tutulmalı. Böyle ele alınmalı. Sizin partiniz de sosyalist demokrasi partisi. Bu nedenle demokrasiyi iyi çözümlemelisiniz. Hangi örgütler vardı? ESP kim, bunlar bir kuruluş mu, hangi çevreden? Filiz hala SDP Başkanı mı? Mahir Sayın ayrıldı, yeni parti kurdu. Mihri Belli nasıl? Sağlık sorunları varmış galiba. Beni birkaç defa dışarıda olduğu dönemde görmeye çalışmıştı. Benim adıma görülüp selamlarımı söyleyin. Çatı Partisi konusundaki düşüncelerim de ona aktarılabilir. Daha önce de söylemiştim. Çatı Partisi demokratik birlik olmalı, sosyalist birlik olmaz.

Sosyalist birlik, Çatı Partisi'nin ruhuna terstir. Çatı partisi geniş olmalı, içerisinde tüm kesimler kendini temsil edebilmeli. Demokratik ilkeler etrafında bir araya gelinmeli. Bu demokratik birlikte, Türkiye solu, Liberaller, demokrasiye inanan dindarlar, İslami kesim bu Çatı partisi altında yer alabilmeli. Bunun ismi Demokratik Kongre Partisi olabilir. Ama Çatı Partisi bileşenleri farklı bir isim de kullanabilirler, saygı duyarım. Önemli olan içeriğidir, demokratik birliğin hayata geçirilmesidir. Bu birlik kendini halka anlatacak bir dergiyi İstanbul'da çıkarabilir. Derginin ismi Demokratik Uygarlık veya buna benzer farklı bir isim de olabilir. Benim yazılarım da bu dergide yayınlanabilir. Ben Çatı Partisine ilişkin görüşlerimi savunmalarımda daha detaylı açtım. Demokratik birliğin önemini derinlemesine işledim. Savunmalarım okununca görülebilir.

Benim bu görüşlerim Çatı Partisi bileşenlerine anlatılabilir. Bunun dışında uygun görülen aydın ve yazarlarla paylaşılabilir. Hatta benim savunmalarım

uygun görülen birkaç aydın akademisyene verilebilir ve tartışılabilir. Sol'u uyarıyorum. Türkiye'nin ihtiyacı demokratik birliktir. Sol bu demokratik birlik etrafında toplanmalıdır. Aksi halde direk olmasa bile dolaylı olarak Ergenekon'un solu durumuna düşerler, Ergenekon'un solu olmaktan kendilerini kurtaramazlar. Ergenekon'un solu olmamaya dikkat etsinler.

Mustafa Kemal'in kendi bağımsızlıkçı çizgisi vardı

Ergenekon'la ilgili görüşlerimi ifade edeyim. Bugün yaşananlar 1920'de temelleri atılan İngiliz planının sonuçlarıdır. Bu plan 1921 ve 22'den itibaren hayata geçirilmeye başlandı. Benim Mustafa Kemal'den bahsetmemin nedeni bu İngiliz planlarını bilmesi ve buna karşı izlediği bağımsızlıkçı yoldur. Mustafa Kemal'in bu dönemde savunulacak tek tarafı budur. Ben daha önce Tarihin Sıradışı Çizgisi diye bir kitap okumuştum. İlginç bir kitaptı. Bulunup okunabilir. Kısmen bazı şeyleri açıklıyordu. Mustafa Kemal'in, kendi bağımsızlıkçı çizgisi vardı, cumhuriyet ve demokrasiyi esas alıyordu. Mustafa Kemal ilk başlarda Napolyon gibi davrandı, o yolda ilerliyordu ama daha sonra bundan vazgeçerek, Robespierreci çizgiyi benimsedi. Robespierre kimdir? Bir Jakobendir. Fransa'da Cumhuriyeti hayata geçirmeye çalışan biriydi.

Evet, Mustafa Kemal, Robespierreciydi. Ve Robespierre de demokratik cumhuriyetçiydi. Cumhuriyeti hayata geçirmeye çalışıyordu. Biliyorsunuz Robespierre Jakobendi ve Fransız burjuva demokratıydı. Cumhuriyetini korumak için giyotini çok sık kullanan biriydi ama daha sonra kendisi de çok yakın arkadaşları tarafından giyotine götürüldü. Mustafa Kemal de cumhuriyeti kurmaya ve korumaya çalışıyordu ama kendi etrafındaki İngilizlerle ilişkili kadrolar tarafından kuşatılarak etkisizleştirildikten sonra, bunlar yarattıkları siyasal teolojiyle 1924'lerde Mustafa Kemal'in manevi ölümünü gerçekleştirdiler. Bu siyasal teoloji, tanrılaştırma ve peygamberleştirme gibi kavramları gündeme getirdi ve bunu hayata geçirdiler. Oysa Mustafa Kemal de, Robespierre de demokratik cumhuriyeti hayata geçirmeye çalışıyorlardı. Kendi dönemlerinde demokratik cumhuriyetçiydiler. Zaten Mustafa Kemal'in cumhuriyet anlayışının hayata geçirilmesine izin verilmedi, kendisine suikast düzenlendi. Biliyorsunuz İzmir Suikastı Olayını. Bu Suikastı düzenleyenlerin arasında Kazım Karabekir vardı. Mustafa Kemal bunu biliyordu, Kazım Karabekir'in üzerine gitti. Onu yargılayıp cezalandırmaya çalıştı. Ancak bunu önlemek için o dönemin tüm generalleri aşağıya indi. 'Sen Kazım Karabekir'i alırsan biz de seni alırız', dediler. Mustafa Kemal anladı ki Kazım Karabekir'in arkasında çok ciddi güçler var. Bu güçle uzlaşmak zorunda kaldı. Demokratik Cumhuriyet düşüncesini bu güçlerin kuşatması nedeniyle hayata geçiremedi. Buna engel olundu eğer engel olunmasaydı, şu an demokratik bir cumhuriyet var olacaktı. Biliyorsunuz daha sonra Londra merkezli bir iktisat kongresi yapıldı. 1923 İzmir İktisat Kongresi bunun ürünüdür. Böylece ekonomide bu gücün denetimine girdi. Bu süreçte Mustafa Kemal'in demokratik cumhuriyet projesi tasfiye edildi yerine Almanya, İngiltere ve Fransa'nın desteklediği ulus-devlet anlayışı hayata geçirildi.

Daha sonra ABD devreye girdi. Ergenekon'un tasfiye edilmesinde ABD etkili oldu. Çünkü ABD'nin kendi yeni bir Kürt planı vardı, bunu hayata geçirmek istiyordu. Bunlar ABD'nin kendi Kürt politikasının hayata geçirilmesine izin vermiyorlardı, buna karşı direniyorlardı. ABD, PKK'yi bu haliyle tutmak istemiyor ve buna yönelik planları var. Ergenekon'dan gözaltına alınanların çoğu 1960'lardan itibaren ABD tarafından eğitilen özel harpçilerdir. Amerika bunlara 'siz beni mahvettiniz, beni batırdınız' dedi ve çöpe attı. Amerika şimdi de kendi projesini ılımlı İslam üzerinden hayata geçirmek istiyor. Bunlar kendilerine Kemalist diyorlar, Atatürkçü diyorlar ama hiçbirinin Mustafa Kemal'le bir alakası yok. Mustafa Kemal'in karikatürünün karikatürü bile olamazlar. Veli Küçük ne bilir Mustafa Kemal'i ne anlar Mustafa Kemal'den? Aralarında dağlar kadar fark var. Bunlar Mustafa Kemal'i anlamadılar.

ABD Kızıl Elmaya karşı ılımlı İslam düşüncesini devreye soktu

Ben bu oyunları gördüm. Bozmaya çalıştım ve çalışıyorum. Ben oyunlarına gelmediğim için onlar için engeldim, o nedenle buraya getirildim. Benim buraya getirilişim, Ortadoğu'da birçok şeyi değiştirdi. Saddam'ın gitmesi benden sonradır. Böylece Irak'ı denetim altına aldılar. Daha sonra El Fetih'i tasfiye ettiler. Şimdi sıra Hamas'ta. Daha sonra aynı yöntemle Esad'ı götürecekler, yani sıra Suriye'ye gelecek. Türkiye içinde aynı şeyleri planlıyorlar. Bu nedenle Hükümet'i uyarıyorum; bu oyunlara gelmesinler. Biz sorunumuzu kendi içimizde çözelim, diyorum. Daha önce buraya gelen şimdi cezaevinde olan Atilla Uğur karşımda oturduğunda "sorunu kendi içimizde çözelim" diyordu. Ben de "evet" dedim. Ama onu da uyardım, "beni kullanmaya, kandırmaya çalışmayın, yapamazsınız bunu" dedim, zaten yapamadılar da. Ben onların oyununa gelmedim. Onların Kürt sorunu konusunda gerçekçi ve kalıcı çözüm önerileri yoktu. Kürt sorunun ne anlayabilecek durumdaydılar ne de çözebilecek durumdaydılar. Nitekim durumları ortadadır. ABD'nin bunları tasfiye etmesinin bir diğer nedeni de, bunların bana ve PKK'ye yaklaşımları ve Kürt sorunu konusundaki politikaları oldu. Bunlardan dolayı beni Ergenekon'la ilişkilendirmeye çalışıyorlar. Oysa ki ben o zaman da kendilerinin Kürt sorunu konusunda tutarlı, gerçekçi ve inandırıcı çözümleri olmadığından dolayı hiçbir şekilde onlarla hareket etmedim. Yine Ergenekon'u PKK ile ilişkilendiriyorlar, bu güçler, PKK'yi denetim altına almak için bunu, PKK içinde temasa geçtikleri Çürükkaya, Şemdin Sakık gibi isimler üzerinden yapıyorlardı. İngilizler ise Avrupa'da Kani üzerinden bazı şeyleri yapmaya çalıştılar. Ben o dönemde Kani'yi bu konuda uyardım, oyuna gelme dedim, ama beni dinle-

medi. Bunun gibi yöntemlerle PKK'yi denetim altına almak istediler ama başaramadılar. Beni ve PKK'yi bu yöntemlerle denetime almalarına izin vermedim. Ama bu oyunlarla CHP'nin başına Baykal getirilerek Sol tasfiye edildi ve etkisiz hale getirildi. MHP'nin de başına da Bahçeli'yi getirerek kontrol altına aldı. ABD, Kızıl Elmaya karşı ılımlı İslam düşüncesini devreye soktu ve tüm sağı ılımlı İslam düşüncesi altında AKP ve Erdoğan etrafında toplayarak denetimi altına aldı.

Çatı Partisi bir an önce hayata geçirilmeli

Ben birçok şeyi savunmalarımda çok derinlikli açtım. Şu an savunmalarımın son iki kısmına geldim. Türkiye ve Kürdistan'ı değerlendireceğim. Bu gelişmeleri daha derinlikli açacağım. Savunmamın ismi Demokratik Uygarlık Manifestosu olabilir. Biliyorsunuz, ben de uzun süre ulus-devlet düşüncesindeydim. Ama bunu aşmaya çalışıyordum. Bu düşünceyi aşmak için çabalarım '90'larda başladı, ciddi yoğunlaşmalarım vardı. Ancak ulus-devlet teorisini aşmayı 2000'lerde başardım. Hatta Yalçın Küçük 'Apo, bunalımda' diyordu. Olabilir, bu bunalım ulus-devleti aşma bunalımıdır. Ben bu savunmalarımda ulus-devleti derinliğine çözümleyip aştım. Hegel üzerinde ciddi anlamda yoğunlaştım. Marks'ı güncelleyerek aştım. Ben Marks'ı reddetmiyorum. Marks'ı eleştiriyorum. Marks, kapitalizmi çözümlediğini söylüyordu ancak kapitalizmi, ulus-devleti tam olarak çözümleyemedi. Ama Bakunin, Kroptkin onlar devlet ve iktidar konusunda daha gerçekçi düşünüyorlardı. Marks iktidarı çözemedi. Halkı iktidar karşısında savunmasız ve silahsız bıraktı. Ben ise iktidarı çözdüm ve halka iktidar karşısında kendini savunma yöntemi olarak demokrasiyi geliştirdim. Ben her türlü ayrılıkçılığa karşıyım. Milliyetçilik temelli ayrılıkçılığa da, cinsiyetçi ayrılıkçılığa da dinci ayrılıkçılığa da karşıyım. Sahte bilimcilik, sahte dincilik, milliyetçilik, cinsiyetçilik ideolojilerine karşıyım. Bunları savunmalarımda derinliğine çözümledim.

"Marks'ı güncelleyerek aştım. Ben Marks'ı reddetmiyorum. Marks'ı eleştiriyorum. Marks, kapitalizmi çözümlediğini söylüyordu ancak kapitalizmi, ulus-devleti tam olarak çözümleyemedi. Ama Bakunin, Kroptkin onlar devlet ve iktidar konusunda daha gerçekçi düşünüyorlardı. Marks iktidarı çözemedi. Halkı iktidar karşısında savunmasız ve silahsız bıraktı"

Savunmalarımda ayrıca kapitalist sistemi çözümledim. Savunmalarımda kapitalist sistemi çözümlerken Fernand Braudel'in bazı düşüncelerinden etkilendim. Kendisine bu konuda teşekkür ediyorum. Braudel, 'kapitalizm, Pazar karşıtıdır' diyor. Ben de bu düşüncesine katılıyorum. Bu kavramı daha önce kullanmıştım. Kapitalizm tekelciliğe dayanıyor. Fiyat farkı yaratarak sömürüyü esas alıyor. Ben küçük esnafa, küçük tüccara karşı değilim. Küçük dükkânlar, küçük işletmeler olabilir ama ben tekel karşıtıyım. Benim anti-kapitalistliğim de budur. Otomobile karşı değilim, otomobilciliğe karşıyım. Uçağa karşı değilim, uçakçılığa karşıyım. Endüstriye karşı değilim, endüstriyalizme karşıyım. Dine karşı değilim, dinciliğe karşıyım. Bunlar anlaşılmış olmalı. Ben ulus-devlete karşı daha önceki savunmalarımda çözüm önerilerimi sunmuştum. Daha önce Aysel onlar gelip gidiyorlardı. Benim o dönem söylediklerimi anlayamadılar, anlatamadılar. Ancak başkaları bu düşüncelerimi onlardan önce kullandılar. Hurşit Tolon onlar üç yüz adet sivil toplum örgütü kurdu, hepsini kendisine bağladı. Aslında o zaman bu, Sol'a karşı kurulmuş bir kumpastı, bir komploydu. Sol bunu göremedi, bu oyuna geldi. Bunlar DTP'yi de çekmeye çalışıyorlardı. Ben durumu fark ettim, biliyorsunuz o dönem müdahalelerim oldu, böylece engelledim. Aslında bugün de benzer bir tehlike var. Bu nedenle demokratik birlik, yani Çatı Partisi bir an önce hayata geçirilmeli. 2000'lerdeki komploya düşülmemelidir.

Kürt Konferansı'na ilişkin; önemli olan Kürtlerin birliğidir, bir araya gelmesidir. Bu dönemde bölgede Kürtlerin birliğine ilişkin ilgili kişi veya çevrelerle görüşmeler yapılabilir. Yine seçimlere de birlik halinde girilmelidir.

Tek taraflı bir ateşkes söz konusu olamaz

Ateşkesin koşulları ortadadır. Bir taraf duracak bir taraf saldıracak bu şekilde ateşkes olmaz. Biz daha önce defalarca tek taraflı ateşkesler ilan ettik, ateşkes ilan etme sorunumuz yok ama koşullar uygun olmalıdır. Bu nedenle ateşkes için bir çağrı yapılacaksa bu taraf biz değiliz. Tek taraflı bir ateşkes söz konusu olamaz. Bugün İsrail'in Hamas'tan talep ettiği kadar bile olsa bir talep olmalıdır. Bizim ateşkese ilişkin yaklaşımımız bellidir, bunu defalarca söyledik. Ateşkes için koşullar uygun hale getirilmelidir. Bu dönemde geri çekilme olmaz. Geri çekilmenin olabilmesi için çok daha önemli ve ağırlığı olan ciddi girişimler olmalıdır. Bu konuyu daha sonra değerlendiririz. Şu an tartışılması bile doğru değildir, tartışma şartları mevcut değildir. Bu dönemde ancak silahlar susabilir. Ama geri çekilme olmaz. Silahların susması için de daha önce belirttiğimiz şartlar gerçekleşmeli. Bu konudaki görüşlerimi daha sonra daha detaylı açıklayacağım.

Ben daha önce de söylemiştim, PKK'ye yap veya yapma demem. Bu konuda kararı onlar kendileri verirler. Bu konuda Hükümet'e sesleniyorum; bu sorun İsrail'in Gazze'yi işgal etmesi, sarması gibi yöntemlerle çözülemez. Gazze küçük bir yerdir, sarılabilir ama Kürtlerin kırk dağı var, kırk dağda varlar, örgütlüler. Hangi dağı saracaksın? Gazze'den kırk kat daha büyük sonuçları olur. Bahara kadar

bu üç aylık zaman zarfında barışın gelişmesi için girişimler yapılmalıdır. Bu önemlidir. Gelişmelere göre düşüncelerimi daha sonra paylaşırım.

Çözümü dışarıda aramamak gerekir çözüm demokratik birliktedir

Amerika'ya sırt bağlayarak bu sorun çözülmez ancak ve ancak daha fazla kan dökülmesine neden olur. Bu sorunu kendimiz çözmeliyiz. Çözümü Amerika'da aramak yanlıştır, yıllardan beridir yapılan budur, sonuç getirmemiştir. Ben onları biliyorum. Çözümü dışarıda aramamak gerekir. Çözüm demokratik birliktedir, bu Kürtler için de böyledir, Türkler için de böyledir.

Bu tür girişimler olacaktır, televizyon da kuracaklar, okulda açacaklar. Bunların hepsi Amerika'nın dayatmalarıdır. Onların Kürt çözümünde bunlar var. Bir taraftan Kürt dili üzerindeki yasaklar devam ederken diğer taraftan böyle girişimler yapıyorlar. Hangi amaçla yaptıkları önemlidir.

Kadınların bahsedilen çalışmasını önemsiyorum ve destekliyorum. Kadınlar tarih boyunca erkekten daha fazladır. Bunu daha önce okumuştum, genetik olarak da erkeklerden fazladırlar. Kadın tarih boyunca sömürülmüştür ve ilk köleler kadınlardır. Yani ilk kölelik kadında var edilmiştir, ondan sonra köylüler ve en son da işçiler geliyor. Benim bu konuda yoğunlaşmalarım var, bunu daha sonra ifade edeceğim. Kapitalist sistemin kadına dayattığı ortadadır. Bu tecavüzdür. Kadın her gün erkek, erkek-sistem tarafından tecavüze uğramaktadır. Erkeksistem demek kadının her gün tecavüze uğraması demektir. Türkiye'deki feministler bu durumu yeterince göremiyor ve yeterince çözümleyemiyorlar. Benim feminist anlayışım farklıdır, yüzeysel değildir, savunmalarımda derinlikli olarak çözümlüyorum. Bu konudaki düşüncelerimi daha sonra da tekrardan ifade edeceğim. Feministler de kendisini Çatı Partisi içerisinde ifade edebilmelidir. Gençler için de böyledir.

Gazetelerimi sansürleyerek veriyorlar, bazı kısımlarını kesiyorlar. Yine de gönderilmeli. Kitaplardan da Fatmagül Berktay'ın Tarihin Cinsiyeti kitabını istiyorum. Daha önce söylemiştim Cogito'nun istediğim sayılarını getirirsiniz. Dergileri getirmeye devam edersiniz. Hobbes'in Sermaye Çağı ve İmparatorluk Çağı kitaplarını istemiştim

Burada yaptığım tüm konuşmalar savunma hakkı kapsamındadır

Bana yeni bir hücre cezası istemi var, idare tarafından. Muhtemelen onaylarlar. Yılbaşı mesajımla ilgili soruşturma açılmış, savunmam isteniyor. Benim burada örgüt liderliğimi devam ettirmek istediğim, örgüte talimat verdiğim ve devleti tehdit ettiğim belirtiliyor. Önceki görüşmemde geçen; Hamas İsrail'e karşı direniyor, İsrail Hamas'ı yok edemez, Hamas'tan kırk kat daha güçlü olan PKK'yi asla yok edemezler sözleri nedeniyle yeni bir hücre cezası talebi var. Cezaevi idaresi tarafından talep ediliyor. Tabii savcının talimatıyla bu olmuştur. Ben buna karşı iki sayfalık savunma hazırladım. Bu savunmamı özet olarak burada size de belirteyim. Benim burada sizinle yaptığım tüm konuşmalar, görüşmeler savunma hakkı ve savunma kapsamı çerçevesindedir. Bunun böyle bilinmesi lazım. Benim savunma hakkım var. AİHM'in benim yeniden yargılanmam gerektiğine ilişkin kararı var. Dolayısıyla yeniden yargılama süreci devam ediyor. Bu çerçevede benim de savunma hakkım var. Yargılama süreci devam ediyor değil mi?

Siz de Avrupa Konseyi'ne benim durumumu bildirin. Burada yaptığım konuşmalardan dolayı 10'un üzerinde hücre cezası verildi. Bu durumu avukatlarım Avrupa Konseyi ile görüşebilir. Benim savunma hakkımın engellendiği, savunmalarıma ceza verildiği, onlara bildirilebilir ve savunma hakkımın olup olmadığı onlarla tartışılabilir. Yine CPT ve AİHM'le de bu durum tartışılabilir. Onlara şu denilebilir, Öcalan'ın savunma hakkı var mı yok mu, yargısal süreç devam ediyor mu etmiyor mu? Bunu onlarla tartışmak lazım. Eğer savunma hakkım varsa, yargısal süreç devam ediyorsa bir formül bulunsun. Burada iç dış kanun farkı da yoktur. Anayasanın 90. maddesi gereğince iç dış kanun farkı ortadan kalkıyor. Bu nedenle AİHM'in kararı uygulanmalıdır. Siz de bunun üzerinde durursunuz. Benim yeniden yargılama dosyam AİHM'de devam ediyor. Benim burada tüm söylediklerim savunma çerçevesinde anlaşılmalıdır. Ben burada bir hükümlüyüm. Bir tutuklu veya hükümlünün Cumhurbaşkanı veya Başbakanı tehdit ve uyarması mümkün müdür? Pozisyonum nedeniyle mümkün değildir. Ben buradayım. Buradan koskoca bir cumhurbaşkanını, başbakanı, dolayısıyla devleti tehdit ettiğim iddiası gülünçtür. Burada bu koşullarda bana PKK'yi yönet deseler de ben yine de yönetmem, bu koşullarda yönetmeyi, talimat vermeyi doğru bulmuyorum. Ben, demokratik yapım gereği de bu şartlarda örgütü yönetmem, talimat vermem. Yönetmenin koşullarının olması lazım, bu koşullar burada yok. Ben buradayım, oysa tehdidin farklı koşulları, kanalları ve araçları var. Uyarının da farklı bir konumu var. Ben burada bunlara sahip değilim. Benim burada yaptığım ne tehdit ne uyarıdır, olsa olsa eleştiridir. Benim eleştiri hakkım vardır savunma bazında. Evet, ben eleştiriyorum, devleti, Cumhurbaşkanı'nı, Başbakan'ı eleştiriyorum. Buna da hakkım var. Benim eleştiri hakkım vardır. Dolayısıyla benim burada söylediklerim savunma ve eleştiri hakkı çerçevesindedir. Savunma hakkına kanuna aykırıdır diye ceza verilemez. Savunmanın illa kanuna uygun olması gerekmez. Zaten savunma kanuna aykırı olduğu için savunmadır. Savunmanın kanuna aykırı olması bu nedenle suç sayılamaz. Adalet Bakanı Şahin de benim için "bombaları bıraktırma" şartını koşuyor. Benim burada örgütü yönetebilmem için koşullarımın olması lazım, iletişimimin olması lazım. PKK üzerinde etkinlik sağlayabilmem için bunların sağlanması lazım. Bunlar sağlansa bile eğer demokratikleşmeye, demokrasiye hizmet edecekse ben PKK'ye şunlar, şunlar isteniyor, diye ancak öneride bulunabilirim. PKK de bunları kendi aralarında değerlendirir, bana bildirir, onun üzerinden değerlendirme yapılabilir. Ancak bu iletişim koşullarının sağlanması ile mümkün olabilir.

Burada yaptığım savunmalardan dolayı benim devleti tehdit ettiğim iddia ediliyor, belirtiliyor. Bazıları da benim yaptığım savunmalardan dolayı teslim olduğumu söylüyor. Evet, böyle söyleyenler de var. Yani bazıları tehdit ettiğimi bazıları da teslim olduğumu belirtiyorlar. Bunların hiç birisi doğru değil. Ben ne devleti tehdit ediyorum ne de devlete teslim oluyorum. Ben demokratik çözüm için on beş yıllık çözüm arayışlarımı, projelerimi, çizgimi büyük bir olgunlukla devam ettiriyorum. Anlamlı barış çerçevesine hizmet ediyorum. Ben dışarıdayken de buraya getirildikten sonra da demokratik çözüm için arayışımı devam ettirdim. Ama benim buradaki koşullarım da bellidir. Buradaki ekip de değişti, daha önce de size söylemiştim. Daha önceki ekip üç ay boyunca bize kan kusturdu. Şu an mazgal deliğinden bakma, kapıdan rahatsız etme durumu yok. Demek ki istedikleri zaman şartlar düzelebiliyormuş. Ama hücre cezası veriyorlar. Hücre cezasının arkasında ABD ve İngiltere olabilir, benim konuşmamı istemiyorlar. Bana bu şekilde mesaj veriyorlar.

Pozitivizmi ve kaba materyalizmi aşamadılar

Savunmanın dördüncü cildini daha bitiremedim, yakında bitiririm. Diğerine de hiç başlamadım. Evet, bu benim düşünce metodolojim ve tarzımdan kaynaklanıyor. Çok zor koşullarda, kaynak olmadan yazdım. Fenomonolojiyle benzerlikler taşıyor değil mi? Ben Hegel'i okumadan önce bunları yazdım. Fenomenoloji (Zihnin Fenomenolojisi) kitabını okuduktan sonra büyük benzerlikler olduğunu fark ettim. Ama ben Hegelci değilim, ondan yararlanıyorum. Ben Nietzche'den de yararlanıyorum ama Nietzcheci de değilim.

Hegel burjuva sınıfını ve ilişkilerini inceliyor. Bu ilişkiyi tarihin eski evrelerine kadar götürerek Sümerlerin neolitik köy toplumunu baskıladığını belirtiyor. Marks ise bunu yanlış anlıyor, bunu burjuva-proleterya çelişkisi şeklinde anlıyor. Bu temel bir yanlışlıktır. Sümerlerin neolitik köy toplumunu baskıladığı doğrudur ama bu burjuva-proletarya çelişkisi değil, farklı bir durumdur. Ben bunu savunmalarımda çok detaylı açıkladım. Marks bu açıklamayla temel bir yanlışlık yapmıştır. Hegel'in olumlama ilkesi, olumlamanın olumsuzlaması ilkesini de Marks yanlış anlıyor. Ve korkunç sonuçlar ortaya çıkıyor. Marks İngiltere'ye gitti İngiliz ekonomi-politiğinin etkisine girdi. Lenin ise Rusya'da iktidar tuzağına, proletaryanın diktatörlüğü tuzağına düştü. Ben her iki hataya da düşmedim. Ne Marks gibi salt ekonomizme ne de Lenin gibi iktidar tuzağına düştüm. Ben savunmalarımda bunların nasıl aşıldığını detaylı açıkladım. Marksı da bu şekilde düzeltmiş-aşmış oluyorum. Marks, hatayı ta baştan itibaren yaptı. Bu nedenle yüz elli yıldır korkunç şeyler oldu, on milyonlarca insan öldü, öldürüldü. Sovyet Rusya çöktü, Çin'in durumu da ortada. Pozitivizmi ve kaba materyalizmi aşamadılar. Bunları niye açıklıyorum. Çünkü beni de etkiledi ondan.

Savunmalarım bir aydınlanmaya yol açacaktır

Ben felsefe alanında kendimi çok geliştirdim. Bu savunmalarımı şimdi çok daha kapsamlı yazabilecek durumdayım. Ama bence yeterlidir. Bu savunmayı on günde nasıl yazabildiğim merak edilebilir herhalde. Çünkü bu savunmanın yazılabilmesi için normalde üç ay veya daha fazla zaman gerekiyor. Ben on günde yazdım. Kendime güveniyorum. Çok daha iyisini yazabilecek durumdayım. Savunmalarımda sosyoloji ve toplumla ilgili söylediklerim çok önemli. Toplumun özünü politik ve ahlaki toplum olarak tanımlıyorum. Benim politik ve ahlaki toplum tanımım ve değerlendirmem çok önemli değil mi? Bu anlaşılıyor değil mi? Ayrıca bu savunmalarım mevcut krize tam bir cevaptır.

Aynı şekilde Ortadoğu'yu da çok özgün bir biçimde açıklıyorum savunmalarımda. Ortadoğu'nun özgünlüklerini biliyorum. Savunmalarımda dini de çok önemli biçimde çözümlüyorum. Özellikle tek tanrılı dinler üzerinde durdum. Tek tanrılı dinlerin özünü çok iyi açıklıyorum. Yol açtığı sorunlara da değiniyorum. Oluşturduğu hegemonik iktidarın nasıl aşılacağını da açımlıyorum.

Savunmalarımda belirttiğim Demokratik Uygarlık kapsamında bir dergi çıkarılabilir. Bu dergi üç ayda bir yayınlanabilir. Yetkin kişilerin yazıları yayınlanabilir. Benim de görüşlerim burada yer alabilir. Savunmalarım uzman bir ekip tarafından incelensin, güzel bir dille, imla kurallarına uygun redakte edilsin. Demokratik Uygarlık Manifestosu adıyla dünya ülkelerinde yayınlanabilir. Demokratik Uygarlık Manifestosu adıyla dünya tarafından okunacağı için yayınlanması halinde bazı bölümler çıkarılabilir. Benim ken-

dime, kendi koşullarıma ilişkin dile getirdiğim özel bazı bölümler çıkarılabilir. Önsözün bazı kısımları çıkarılabilir. Kendine güvenen bir ekip bunun üzerine çalışabilir, özünü değiştirmeden gerekli gördüğü yerleri çıkarabilir, özet haline getirebilir, bazı eklemeler de yapabilir. Avrupa dilleri ve dünyanın diğer dillerine çevrileri yapılır. Ortadoğu'nun başta Arapça ve Farsça olmak üzere diğer dillerine çevrilir. Ayrıca savunmamın hepsi I. II. III. .... Cilt şeklinde hiç dokunulmadan Türkiye'de yayınlanabilir.

Başarılı olan görevine devam eder başarılı olmayan devam etmez

Benim bu savunmalarım önemlidir. Benim savunmalarımdan devletin de etkilendiği görülüyor, bazı sonuçlara ulaşmış, kendine göre tedbir aldığı görülüyor. Bu savunmalarım aydınlanmaya da yol açacaktır. Aydınların da aydınlanmasına katkısı olur. Herkesin bu savunmalardan yararlanması önemlidir. Ben bunun için "düşünceye cesaret" dedim. Herkesin kendisini geliştirmesi ve düşüncesini olgunlaştırması, bazı sonuçlara ulaşması, bu şekilde cesarete ulaşması gerekiyor. Yani düşünceye cesaret etmeleri gerekiyor. Bunların kurumlara dönüşmesi gerekiyor. Daha önce akademi demiştim. Akademi için illa büyük yer olması gerekmiyor. Eğer büyük yer yapamıyorlarsa küçük bir yer bile bir akademi olabilir. Biliyorsunuz Antik Yunan'da her yerde Eflatun, Aristo'nun Akademileri gibi akademi kurulabiliyordu. Zaten orada akademi, bahçe demektir. Her yer akademiye dönüştürülebilir, bir kahve, bir bahçe akademiye dönüştürülebilir.

Operasyonlarda önemli miktarda silah ve cephane bulunmuştur herhalde. Kimler tutuklandı? Yalçın Küçük benimle olan ilişkisinden dolayı mı? Ya Kemal Yavuz? Eğer serbest bırakılmışsa, ha demek anlaşmışlar. Suriye'deki suikast, anlaşıldı. Bu operasyona ilişkin yorumlar ne? Kim bu Genelkurmay Başkanı? Yani darbeyi mi engelliyor? Hilmi Özkök'ün çabası biliniyor. Ergenekon kimin operasyonu, yorumlar ne, bu konuda ne söyleniyor? Yani Türkiye'deki Gladio'nun tasfiye edildiğini belirtiyorlar. Burada dikkat edilmesi gereken bunların yerine ne getirildiği, getirileceğidir.

Kendileri bilirler ve kimi seçeceklerine karar verirler. Benim burada birisini belirleme gibi bir durumum yok. Benim demokratik ilke gereğince de karışmam doğru olmaz. Ben demokrat biriyim. Demokratik ilkelerle ilgili savunmalarımda çok geniş açılımları dile getirdim. Buna göre hareket edilebilir. Ben DTP ile ilgili görüşlerimi belirttim, çünkü DTP legal bir parti. Bu benim siyasal görüşlerimdir, bunları açıklamada bir mahsur olduğunu sanmıyorum. Ama onlarla ilgili burada birisini belirleyebilecek durumum yok. Birisi bir yerde bir kurumda başarılıysa görevini devam eder. Başarılı değilse halk onu bir daha seçmez. Başarılıysa birkaç defa seçilebilir. Bu, herkes için geçerlidir. Sadece örnek veriyorum; misal Diyarbakır Belediye Başkanı başarılı değilse, demokratik ilkelere aykırı hareket ederse halk hemen onu görevden alır, yerine başka birini getirir. Başarılıysa da devam eder. Nasıl başarılıysa devam edecekse başarısızsa da görevden alınması demokratik yönetim gereğidir. Mesela sen, başarılı bir avukatsan görevine devam edersin. Başarılı değilsen görevi bırakırsın. Başarılı olan herkes de görevine devam edebilir. Antik Yunan toplumunda da bu böyledir. Başarılı olan görevine devam eder, başarılı olmayan görevine devam etmez. Demokratik toplumlarda da bu böyledir.

"Bölgede son yaşananlardan sonra DTP'nin oylarının artması lazım. Alacakları belediye sayısını yükseltebilirler. Bence illeri de alabilmeliler, iller önemli. İyi çalışılırsa başarı sağlanabilir. Benim seçim konusundaki ilkelerim, düşüncelerim bellidir. Burada dikkat edilmesi gereken husus şudur; adaylar belirlendikten sonra eskiler küsmesin. Öncekilerin hepsi gelip hep beraber çalışmalılar. Önce nasıl çalıştıysalar yine aynı şekilde çalışmalarına devam etsinler"

Seçimlerde durum ne? Genel olarak seçimlerle ilgili DTP'nin durumu nedir? Bir yükseliş var değil mi? Anketler ne gösteriyor? Bölgede son yaşananlardan sonra DTP'nin oylarının artması lazım. Bölgede çatışmalar da var. Alacakları belediye sayısını yükseltebilirler mi? Bence illeri de alabilmeliler, iller önemli. Bence siyasette iki üç ay da önemlidir, uzun bir süredir. İyi çalışılırsa başarı sağlanabilir. Riskli yerler neresi? Van'da alınabilir mi?

Tabi ki bu durum DTP'nin çalışma tarzından kaynaklanıyor olabilir. İyi çalışılırsa alınabilir. Benim seçim konusundaki ilkelerim, düşüncelerim bellidir. Burada dikkat edilmesi gereken husus şudur; adaylar belirlendikten sonra eskiler küsmesin. Öncekilerin hepsi gelip hep beraber çalışmalılar. Önce nasıl çalıştıysalar yine aynı şekilde çalışmalarına devam etsinler.

Ortadoğu'da halklar arasında demokratik konfederal bir sistem inşa edilmeli

Bana göre Misak-ı Milli güncelleştirilebilir. Lozan da güncelleştirilebilir, daha önce de söylemiştim. Misak-ı Milli güncelleştirilebilir derken Irak'taki ya da başka yerdeki toprakların Türkiye'ye katılmasını kastetmiyorum. Ben Misak-ı Milli ile onu kastetmiyorum. Misak-ı Milli o zaman şu an Irak'taki toprakların bir kısmını Süleymaniye'ye kadar kapsıyordu. Musul-Kerkük 1926'da İngilizlerin müdahalesiyle Irak'a bağlanıyor. Parmak kadar bir ada ülkesi olan İngiltere, tüm dünyayı parmağında oynatıyor. Bugün de İngiltere, dünya siyasetine egemendir. Sykes-Picot anlaşmasının da gündemleştirilmesi lazım. Kasr-i Şirin anlaşmasının da güncelleştirilmesi lazım. Kasr-ı Şirin anlaşması da o zamanki feodaller tarafından yapılmıştır. Lozan anlaşmasının altında Kürt milletvekillerinin de imzası bulunmaktadır. Lo-

zan Kürtler açısından eksik kalmıştır. Misak-ı Milli Kürtler bakımından eksik kalmıştır. Bugün bunların demokratik çözüm ve yöntemlerle tamamlanması, Kürtlerin haklarının tanınması lazım.

Ortadoğu'da halklar arasında demokratik konfederal sistemin inşa edilmesi lazım. Ben bunu savunmalarımda çok detaylı açıkladım. Halkları bir araya getiren kurumlar oluşturulabilir. Bunlar dernek tarzında da olabilir. Mesela Kerkük'te halkların demokratik ilişkisini sağlayan bir dernek kurulabilir. Erbil'de kurulabilir. Beyrut'ta kurulabilir. Bunların içinde Türkmenler, Süryaniler de olabilir. Bir başlangıç da olsa bunlar yapılabilir. Halklar arasındaki bu demokratik ilişkiler geliştirilirse Ortadoğu'daki ulus-devletler aşılabilir. Ben cumhuriyete karşı değilim, mevcut cumhuriyetler demokratikleştirilmelidir. Mustafa Kemal için de daha önce Napolyon benzetmesi yapmıştım. Artık bu benzetmeyi yapmıyorum. Mustafa Kemal ile Robespierre'yi karşılaştırıyorum. Mustafa Kemal, Robespierre'cidir, Jakoben'dir.

Fakat daha sonra zaten çok şey oldu. Mustafa Kemal için de daha sonraları İzmir Suikasti ve diğer olaylar oldu. Mustafa Kemal'in etkili olduğu yıllar 1919-20-21 ve '22 yıllarıdır. Sahnede olduğu yıllar bu yıllardır. Daha sonra Mustafa Kemal'i teslim aldılar. Mustafa Kemal'in kendisini görüngü haline getirdiği yıl 1921'dir. Mustafa Kemal'in dışındaki bazıları Bonapartisttir. Bazıları İsmet İnönü onlar için de Jirondendirler diyorlar. Türkiye katı ulus-devlete dönüştürüldü. Ortadoğu'da ulus-devletlerin aşılması lazım. Cumhuriyetin demokrasiyle taçlandırılmasıdır bizim isteğimiz.

Kürt Konferansları da üç şehirde yapılabilir. Birisi Diyarbakır'da, birisi Erbil'de, birisi de Avrupa'da. Avrupa'daki Konferans Brüksel veya Lozan'da yapılabilir, böyle daha anlamlı olur. Burada Lozan ismini kullanıyorum, bunun sembolik bir anlamı var. Her bir konferansın özel görevi var, bu nedenle bu konferanslara katılacak olanlar Kürt sorunu konusunda duyarlı, etkin ve bu yönde çalışmaları olan kişilerden olması gerekir. Biliyorsunuz bu tür konferanslara öyle herkes katılmaz.

Kürtlerin Beş İlke Şartı

Bu Konferanslar yapılırken beş ilke şartının mutlaka tartışılması lazım. Bunlar Kürtlerin Beş İlke Şartı olarak ileriye sürülmesi lazım. Ben bunları savunmamda da açıkladım. Bunlar;

1- Savaş ve Barış ilkesi: Savaş neyi getirir neyi götürür, ne anlam ifade ediyor? Barış neyi getirir neyi götürür, kime ne kazandırır? Barış nasıl sağlanır? Bunların açıklığa kavuşturulması lazım. Konferans'ta bunların belirlenmesi lazım. Denilecek ki savaş şudur, barış şudur, bu durumda barış sağlanır, şöyle sağlanır, bunlar açıklanır.

2- Birlik ilkesi: Türkiye'deki Kürtler, İran'daki Kürtler, Suriye ve Irak'taki Kürtler kendi aralarında bu durumu tartışırlar. Evet bu, Kürtlerin kendi aralarındaki birliktir. Bulundukları devletin sınırlarına karşı değildir. Türkiye'deki Kürtler Türkiye'yle sorunlarını demokratik şekilde çözme yöntemini tartışırlar. İran'daki Kürtler İran'la kendi sorunlarının demokratik çözüm yöntemini tartışırlar. Ancak Türkiye, İran, Irak ve Suriye'deki Kürtler, kendi aralarındaki ilişkilerini ve birliklerini kurarlar. Bu durum o devletlere karşı değil, Kürtlerin kendi demokratik konfederal sistemlerinin kurulmasıdır. Burada çözüm ulus-devlette değil, ulus-devlet çözümsüzlüktür. Büyük Kürdistan çözüm değil, kan gölüne dönüştürür. Küçük Kürdistan da çözüm değil. Çözüm olan Demokratik konfederalizm ilkeleri çerçevesinde örgütlenmektir.

3- Demokratik ilke: Bu ilkenin uygulanması şudur; Kürtlerin haklarının ve örgütlenmelerinin önündeki bütün engellerin kaldırılmasıdır. Anayasal, yasal bütün engellerin kaldırılıp demokratik dönüşümün hayata geçirilmesidir.

4- Kültürel Haklar ilkesi: Kürtlerin kültürlerinin bir bütün olarak tanınması ve hayata geçirilmesidir. Bütün bu ilkelerin Konferansta açıklığa kavuşturulması lazım. Bunların ne anlama geldiği, bunların sınırlarının ne olduğu hepsi belirlenmelidir.

5- Beşinci olarak, Demokratik Siyaset ilkesi eklenebilir. Sosyal Şart da ileri sürülebilir. Sosyal, eğitim ve ekonomi de ilke şartı olarak bunlara eklenebilir.

Çatı Partisi Türkiye'nin siyasetine yön verebilir

Çatı Partisi'nin de ortaya çıkması önemlidir. Kürdistan'da ikinci Gazzelerin önüne geçmek için halklar arası demokratik kurumların oluşturulması önemlidir. Çatı Partisi Türkiye'nin siyasetine yön verebilir. Adaylar belirlenirken de bazı yerlerde ortak adaylar desteklenebilir. Son olarak anlamlı barış çerçevesinde hizmet nasıl yapılır, bunun anlaşılması, tartışılması lazım. Ben bunun için çaba sarf ediyorum.

Genel gündemin Ergenekon olduğunu biliyorum. Daha önce de bunu yorumladım. Bu operasyonu, AKP'nin payı olmakla birlikte, sadece AKP'nin yaptığını sanmıyorum. Ordu içi bir çatışmadır bu. Eski ekibi tasfiye edip, hükümete yakın yeni bir Ergenekon yaratacaklar. Gidenin yerine yenisi hazırlanacak. Herkes bunu böyle bilmelidir.

Ben defalarca söyledim, gene söylüyorum. Bana yine soruşturma açmışlar, disiplin cezası verme ihtimalleri var. Ama ben doğruları gene söyleyeceğim. Beni susturmaya çalışıyorlar ama ben susmayacağım. Benim Başbakana karşı tehditkâr konuştuğumu söylüyorlar. Bunlar tehdit değildir, gerçekleri söylüyorum. Böyle bir imha politikası izlerlerse en büyük zararı kendileri, devlet görecek. Sorunun demokratik çözüm yolları vardır. İmha politikaları hiçbir şeyi çözmez. Ben bunun doğruluğuna inanıyorum ve söylemekten de vazgeçmem.

Bizim için yerel yönetimler çok önemlidir. Halkla iç içesin orada. Ben dışarıda olsam yerel yönetimlerde çok hizmet ederdim. Hepiniz emek verirsek kazanırız diyorsunuz. Bütün kadroya, aday olanlara, aday olup da kazanamayanlara söylüyorum: Neden emek vermiyorsunuz? İmkânlarınız mı yok! Emek verin ve kazanın. Aday olup da kazananlara başarılar, kazanamayanlara da saygılarımı iletiyorum ve kazananlarla birlikte çalışmalarını istiyorum.

GÜNEŞİMİZİ KARARTAMAZSINIZ GÜNEŞİMİZ İNSANLIĞI AYDINLATIYOR

"Kürt halkı 'Güneşimizi Karartamazsınız' kampanyası ile bir yandan bütün gücünü ortaya koyarak onuruna ve iradesine, yani Önderliğine sahip çıkarken, diğer yandan tüm dünyaya Kürt halkını tüm yönleriyle tanıtmıştır. Özgürlüğünü ve onurunu sahiplenme konusunda çağdaş hiçbir halktan geri kalmayacağını gözler önüne sermiştir. Fedakârlığın en üst düzeyde görüldüğü bu sahiplenmeyi, yalnız duygusallıkla açıklamak mümkün değildir. Bu sahiplenmenin niteliği birkaç kişinin veya yalnızca militanların ortaya koyduğu ölçüler olarak görülemez. Yediden yetmişe tüm Kürt halkı bu mücadelenin içinde oldu. O güne kadar PKK'ye ve mücadelesine uzak duran bireyler ve çevreler bile benzer düzeyde bir duyguyu yaşadı"

15 Şubat 1999'da Önder Apo'nun esir edilişinin üzerinden tam on yıl, komplonun başlangıcı olarak ele alınan Ortadoğu'dan çıkışından bugüne ise on bir yıl geçti. Bu on bir yılı aynı zamanda her bakımdan bir netleşme ve komployu boşa çıkarma süreci olarak da değerlendirmek gerekiyor. Önder Apo'ya yönelik gerçekleştiren komployu boşa çıkarmak ve Önderliğin özgürlüğü ile yaşam koşulları ve sağlığının düzeltilmesi için dünyanın hemen hemen her köşesinde, bulunduğu her alanda Kürtler sayısız eylemlilikler gerçekleştirdi. Ki özellikle **"Güneşimizi Karartamazsınız"** eylemlilikleri tarihe, benzeri daha önce hiç görülmemiş eylemlilikler olarak geçti. "Güneşimizi Karartamazsınız" kampanyasını başlatarak 9 Ekim komplosuna cevap veren Kürt halk gerçekliğinin ne olduğunun yeniden incelenmesi ve bu süreçte en fazla üzerinde durulması gereken bir olgu olduğu düşüncesindeyiz.

Güneşimizi Karartamazsınız kampanyası ve komplo sürecindeki fedai eylemliliklerini yalnızca ortaya konan eylemliliğin yoğunluğu ve kahramanlıklarıyla ifade etmek yetersiz kalır. Güneşimizi Karartamazsınız eylemliliği birçok bakımdan değerlendirilebilir. Bu eylemler ilk önce cezaevlerinde başlamış daha sonra tüm Kürt halkı tarafından sürdürülmüştür. Bu eylemlerin yediden yetmişe Kürt'ün olduğu her yerde çok zengin yöntemlerle süreklileşen biçimde gerçekleşmesi, yalnız Kürdistan tarihinde değil, dünya tarihinde de ender görülen bir durumdur. Bu eylemler daha çok kitlelerin Önder Apo'ya bağlılığı temelinde kendiliğinden gelişen eylemlilikler olmuştur. Yani örgütün inisiyatifi olmadan halkın kendi inisiyatifini kullanarak gerçekleştirdiği bağımsız eylemliliklerdir.

Önder Apo'nun yaşamını kendi yaşamı olarak görmek

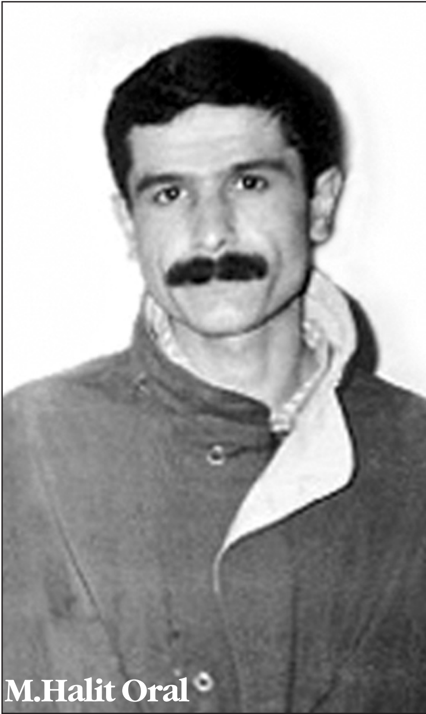
Önder Apo'nun Ortadoğu'dan çıkışını halk başından itibaren kaygı ve dikkatle takip etmiştir. Önder Apo'nun yaşamını kendi yaşamı, Önder Apo'nun varlığını kendi varlığı, O'nu kendisinde ve kendisini O'nda görmesi tüm netliğiyle dünyanın gözleri önüne serilmiştir. Hiçbir siyasetçinin veya din adamının böyle bir sevgiye ve sahiplenmeye -daha yaşarken- sahip olduğu söylenemez. Burada sahiplenmenin niteliği önemlidir. Yani sıradan bir bağlılık söz konusu değildir. Daha içten, daha derin, daha fedakar ve duygulu sahiplenme vardır. Daha doğrusu kendisi dışında sevdiği birini değil, Önder Apo'yu sahiplenme, bizzat kendisini sahiplenme olduğu için başka örneklerle kıyaslanamaz. Önder Apo yalnız kendisine ve ülkesine sahip çıkmıyor, onun özgürlük mücadelesini vermiyor, bunlardan daha fazla yüz yıllardır moral dünyası yıkılan, duygusu ve düşüncesi hiçleştirilen Kürt insanının moral ve duygu dünyasını bir çağlayan haline getiriyor. Bu nedenle Önder Apo'yu kendisini yeniden yaratan olarak görüyor.

Bu açıdan Güneşimizi Karartamazsınız kampanyası ve fedai eylemliliklerini Önderlik ve halk gerçeği boyutunda değerlendirmek zorunludur. Yeni halk gerçekliğini de ancak böyle anlayabiliriz.

Kürt tarihinde siyasal bir önder ilk defa bu düzeyde ulusal çapta bir etkiye sahip olmaktadır. Dört parçada ve her alanda etkili olan bir önderliğe daha önce rastlanmamıştır. Aşiret ve parça önderliğini aşan ve tüm ulusu kucaklayan önder olmak, Kürdistan gibi bir ülkede büyük bir çaba ve mücadele ister. En önemlisi de o önderi halkın kendisinden biri olarak görmesi gerekir. Kendisinden biri olarak gördüğü bu önder eğer ulusal zaafını gidermişse o zaman ulusal önder sıfatına layık görür. Hiç kimseye hiçbir kurum ve makam tarafından ulusal önder sıfatı verilemez.

Her ulusun güçlü ve zaaflı yanları vardır. Ulusların zaafları farklı farklıdır. Bu zaaflar, söz konusu ulusun geri, köle kalmasına yol açar. Ancak bu ulusal zaaf giderilirse halk ayağa kaldırılır, özgürleştirilir ve gelişme yaratılır. Kürt gerçeğinde ise parçalanmışlık, bölünmüşlük bir araya gelememe, aşiretçi feodal egemen güçler ve sömürgecilik tarafından birliğin parçalanması ulusal zaaftır. Önder Apo, bu gerçeği sosyalleşmenin öldürülmesi ve iki kişinin bile bir araya gelmemesi biçiminde ifade etmektedir. Neredeyse iki kardeşin birbirini sevemediği bir halk gerçekliği söz konusudur. Ortak paylaşılacak değerler o kadar azaltılmıştır ki, bir araya gelme bile anlamsız hale getirilmiştir.

Önder Apo, başından itibaren ulusal zaafı Kürt toplumsal yapısı ve kişiliğinde çözerek Kürt'ün zayıf yanını güçlendirmeyi en önemli çalışma olarak önüne koydu. Daha küçük bir grupken tüm ulusal ve toplumsal zaafların bu grup içinde yenilgiye uğratılması, Önderlik çalışmasının

M.Halit Oral

önemli bir yanını oluşturmaktadır. Yoldaşlık ilişkilerindeki büyük sevgi ve bağlılığın geliştirilmesi, Kürt'ün temel zaafı olan birlik olamama ve ortak iş yapamamanın değiştirilmesi hareketidir. Önder Apo, Kürt'ün yeni ve çağdaş özelliklerini ilk önce kendisinde, daha sonra PKK'de somutlaştırarak halka yayma çalışmasını her zaman önemli görmüştür. Kürt halkının özgürlüğünün yalnızca siyasal program, taktik, eylem ve örgüt biçimleriyle gerçekleşmeyeceğini çok iyi bilmektedir. Çünkü bu tür çalışmalara hakkını verecek bir halk gerçekliği bulunmamaktadır. İlkel Kürtlük bilinciyle çağdaş ve başarıyı sağlayacak bir çalışma yapılamayacağını çok iyi bilmektedir. Bunun için ilk önce ilkelliği içinde ölüm döşeğine yatırılmış halkı diriltme sorunu ile karşı karşıya bulunmaktadır. Önder Apo'nun yeni Kürdü yaratma hikayesi bu gerçeklikle bağlantılıdır.

Önderlik çalışması insanı yeniden yaratma sanatıdır

Önder Apo, yaratılan değerleri iğne ucuyla kuyu kazar misali ortaya çıkardığını söylemektedir. Bu çalışma aynı zamanda özgürlüğüne sevdalı, özgürlüğü için her türlü fedakarlığı yapacak bir halkı kuyumcu titizliğiyle işleyerek tarih sahnesine çıkarmaktır. Nitekim Önder Apo *"benim bütün çabam kendi özgürlüğüne sahip çıkacak bir halk yaratmak içindir"* demektedir.

Önderlik, Kürt halkına aydınlatıcı güneş olmuş, Kürt halkı da bu güneşin aydınlatmasıyla kendini tanımıştır. Tarih boyunca insanla, ne bir siyasi önder ne de bir peygamber bu kadar ilgilenmiştir. En azından çeyrek asırdır yeni insanı yaratma sanatını yeniden yeniden ele alarak ve icra ederek kendini Kürt insanına katmıştır. Kürt halkının "hepimiz birer Apoyuz" demesi bu çalışmanın kendisiyle ilgilidir.

Kürt halkı kolektif bilinci ve hafızasıyla Önder Apo'nun kendisine verdiklerinin farkındadır. Önder Apo çalışmasıyla Kürt halkını her yerde ayağa kaldırmış ve irade sahibi bir güç haline getirmiştir.

Kürt halkı Güneş'in kendisini aydınlatmasına ve ısıtmasına sürekli ihtiyaç duymaktadır. Kürdistan devriminin zorluğu ve işbirlikçi önderlerin kendilerine yaşattıklarının bilincinde oldukları için, Önder Apo'yu her türlü tehlikenin sigortası olarak görmektedir. O'nun ışınlarından faydalanmanın kişinin tüm dünyasında nasıl bir zenginlik yarattığını en iyi Kürt halkı bilmektedir. Yaşamadığı en güzel duyguları hazları ve sevgileri bu Önderlikle yaşamıştır. Ulusal Önderin bu verdikleriyle yaşamak neredeyse yaşamanın tek gerekçesi olmuştur. Eskinin yaşam olmadığını en iyi Önder Apo öğretmiştir.

Önder Apo, Kürt halkının tanrılardan ateşi çalarak insanlığa veren Preometheus'udur. Özgürlük ateşini, özgürlük bilincini, Kürt aydınlanmasını her şeyini Kürt'ün eline veren O'dur. Bunlar anlaşılmadan Kürt halkının Önderliğine neden ölümüne bağlı olduğu da kavranılamaz.

Bir insana bu düzeyde bağlılığın en temel nedeni, o bireyin kendini bir birey olmaktan çıkarması olarak görülebilir. Bir bireyin, halkı yüreğine ve beynine sığdırması ya da kendini tüm halkın yüreği ve beyni yapması bu tür bir sevgiyi ortaya çıkarabilir. Önder Apo da Kürt'ün tüm yeni değerleri ve ölçülerini kendinde kurumlaştıran önder olmuştur. Tüm tarihi değerleri, özellikleri ve bilincini de kendinde somutlaştırdığından, bizzat tarihten beslenme kaynağı haline getirmesi de bu düzeyde bir bağlılığa yol açmıştır. Kürt halkı Önder Apo'ya bağlılığı, tarihte yarattığı kendini var eden tüm değerlere bağlılık olarak görmektedir. Tarihsel değerleri ile yeniden buluşmaktır bu bağlılık. Kürt'ün tarihinden, kültüründen ve bunların bilincinden yoksunluğun her türlü kötülüğün nedeni olduğu düşünülürse, bu bağlılığın ulusal, siyasal değeri iyi anlaşılır.

Halk sorumluluklarını yerine getiriyor

Güneşimizi Karartamazsınız kampanyası biçiminde başlayan ve süren Önderliği sahiplenme dönemini, yeni Kürt'ün özelliklerinin ve ölçülerinin dışa vurulduğu dönem olarak görmek de doğrudur. Halk, şimdiye kadar kendine birçok şeyi verene karşı sorumluluğunu yerine getirmekte ve kendine verilenleri Önderliği sahiplenme temelinde ortaya koymaktadır. Bu yönüyle "bize verdikleriniz boşa gitmedi, şimdi borcumuzu ödeyerek sizlerin iyi öğrencisi olduğumuzu göstermek istiyoruz" demişlerdir.

"Öfkem, kinim ve intikamım büyüktür. Ancak bunu zindanda düşmana karşı kusamıyorum. Bu eylemimle, size olan bağlılığımı bir kez daha göstermek istiyorum. Ve bu eylemimle düşmana olan kinimi, öfkemi ve nefretimi kusmak istiyorum. Ve yine ondan intikamımı almak istiyorum. Sizi görme şerefine erişemedim. Ama her zaman kalbimde, yüreğimde hissediyordum sizi. Benim için çözümlemeleriniz esastı. Aslında sizi gören ve kutsal eğitiminizi alan arkadaşları bir yandan kıskanıyorum ve bir yandan da onlara kızıyorum. Çünkü bir defa sizi görmek, bir defa kutsal eğitiminizi dinlemek demek, dünyayı fethetmek demektir. Ama bugüne kadar yanınızdan gelen arkadaşlara baktığımda, ne size ve ne de o kutsal eğitiminize tam layık bir pratik sergilediklerine tanık oldum. Bunun da ne kadar kahredici bir durum olduğu ortadadır. Ama şunu düşman çok iyi görecek ki size gelecek en ufak bir zararda tüm halkımız dünyayı başlarına zindan edecektir."

M.Halit Oral

Bir ulusun, toplumun, halkın özellikleri, zor günlerde kazandığı ölçülerle belirlenir. Çünkü iyilikler de, kötülükler de en çarpıcı biçimde bu günlerde kendini gösterir ve şekillenir. Bir halkın ateşte sınandığı bu dönemlerde, halkın gerçek anlamda yeniden yaratılışı yaşanır. Kürtler, neolitik dönemden başlayarak bazı özellikler elde etmiştir. Dış güçlere karşı dağları direnme alanları yapması, bu temelde bir etnik bilinç ve özgürlük tutkusu kazanması vardır. Ancak her koşulda yaşayabilen bir halk olması ve gerçek halklaşmanın en ileri tekabülü, modern çağların ölçülerinde yeniden yaratılmakla mümkündür. Zaten Kürt halkı, güçlü özelliklerle ayakta kalınabilecek dünyanın bu en zor coğrafyasında, yeni Kürt'ü ve onun özelliklerini yaratamadığı için varlığı bile tartışılır hale gelmiştir. Önder Apo, özgürlük mücadelesiyle Kürt'ü ateşin ve zorlukların sınavına tabi tutarak, onu yeni ölçüleri kazandırma hareketine sokmuştur. Her gün bu ölçüleri daha da yükselterek insanlık ailesinin öncü halkı haline getirmiştir.

Kürt halkı Güneşimizi Karartamazsınız kampanyası ile bir yandan bütün gücünü ortaya koyarak onuruna ve iradesine, yani Önderliğine sahip çıkarken, diğer yandan tüm dünyaya yeni Kürt halkını tüm yönleriyle tanıtmıştır. Özgürlüğünü ve onurunu sahiplenme konusunda çağdaş hiçbir halktan geri kalmayacağını gözler önüne sermiştir. Fedakarlığın en üst düzeyde görüldüğü bu sahiplenmeyi, yalnız duygusallıkla açıklamak mümkün değildir. Bu sahiplenmenin niteliği birkaç kişinin veya yalnızca militanların ortaya koyduğu ölçüler olarak görülemez. Yediden yetmişe tüm Kürt halkı bu mücadelenin içinde oldu. O güne kadar PKK'ye ve mücadelesine uzak duran bireyler ve çevreler bile benzer düzeyde bir duyguyu yaşadı. Önder Apo ve O'nun kişiliği herkesin ortak paydası oldu. Her Kürt bu Önderliğe bir şey borçlu olduğunu, Önderliğin yaşamı ve mücadelesi tehlikeyle karşılaşınca fark etti. Ateşten koruma çemberinin ortaya çıkması böyle gerçekleşti. Bu dönemdeki eylemlerin arkasındaki moral değer bu düzeyde kapsamlıydı. Her eylem ve her kendini yakma tüm Kürt halkının eylemiydi. Yananlar birey değildi. Bir halkın kendisini ateşten çember yapmasıydı. Bu nedenle kendini yakan her eylemci, bireysel acı duymadan kendini ateş topu haline getiriyordu. Kendini yakanların düğüne gider gibi gitmesi ve coşkunun doruklarında yaşaması bu gerçeğin kanıtıdır.

"Beş yıldır cezaevi ortamındayım. Ruhsal duygusal ve düşünsel olarak zindan alanında birçok şeyi yaşadığımı belirtebilirim. Erzurum vahşetinin ardından Mazlumların diyarı Amed'i gördüm. Mazlum, Dörtler, Kemal Hayri, Akif ve Ali yoldaşların ulusal sınıfsal onur adına, yaşamı ve kendi iradelerini koruma adına katık ettikleri hücrelerini gördüm. Hele Mazlum yoldaşın sararmış gömleğini görünce O'nu karşımda görüyor gibi oluyordum. Ve her gün bir kere gidip o gömleğe bakıp duruyordum. Zindanda ideolojik, politik alanda yeterli düzeyde olmasa da Mazlum, Kemal, Hayri yoldaşların yaşam ve mücadale çizgisine kendimi ulaştırmak istiyordum. İrademi asla satmadım ve teslim olmadım. Buna rağmen kendimi insanlığın değerleri önünde suçlu görüyorum. Ülkemde yok olan bir tarihin karşısında sessiz kalmak tüyler ürperticidir. Bu saldırıların önüne geçme ve 'dur' demenin zamanı gelmiştir."

Mehmet Gül

Ateşten kurulan çember Önderlik sevgisinin çemberiydi

Güneşimizi Karartamazsınız şiarı bu duyguları en iyi ifade eden sözler olmuştur. Güneşin dünya için rolü ne kadarsa, Önder Apo'nun da Kürtler içindeki yeri o kadardır. Önderliğe karşı komplonun Kürdistan halkını karanlıklara gömmek için yapıldığı en iyi bu sloganda ifadesini bulmuştur. Nitekim komplo gerçeğine karşı mücadelede en isabetli slogan bu olduğu için hemen tutmuştur. Artık Güneşimizi Karartamazsınız sloganı ile Önderliği sahiplenme özdeşleşmiştir. Önder Apo Kürdistan tarihinde bundan sonra Güneş simgesiyle anılacaktır.

En ücradaki Kürt bile bu ışıkta kendine geldiğinin farkındadır. Nitekim nerede bir Kürt varsa bu sloganı atmış ve "ben de bir Apo'yum" demiştir.

Bu kampanyada ulusal zaafı olan birlik olmama olgusunu ortadan kaldıran Önderliğine karşı Kürt'ün nasıl birlik ve ulus olduğunu göstermesini görüyoruz. Bir ailede bile birleşemeyen Kürt, sosyalleşmesi öldürülen Kürt, nerede iki kişiyse orada bir araya gelerek Kürt halkının tutumu ve duygusunu ulusal sorumluluk gereği olarak yerine getirmeye çalışmıştır. Böylece Önderlik şahsında kendi birliğine sahip çıkmaktadır. Ortak iş yapma alışkanlığı olmayan, örgütleşememe zaafını yaşayan halk, neredeyse tüm dünyanın içinde olduğu komploya karşı Kürt'ün gücünü birleştirerek yanıt vermiştir.

"Ben Ortadoğu'lu bir Arap kadını olarak bu savaşta yerimi alırken, tüm bunların bilincindeyim. Bu savaştaki ve bu Önderlikteki kararlılığım tarihimize, halklarımıza topraklarımıza olan bağlılığımdan dolayıdır. Çünkü nihai kurtuluşumuzu burada görmekteyim. Benim gücüm bunun için canımı ortaya koymaya yetiyor, ben de bunu yapıyorum. Bu hareketi bu önderliği kendi hareket ve önderliğiniz olarak kabul etmenizin de zamanıdır. Bütün baskıların, savaşların kalktığı özgür bir dünya için yürütülen bu savaşın önderliğine sahip çıkmaya çağırıyorum. Ortadoğu halklarının temizliğine ve gerçeğe bağlılığına inanıyorum. Başkan Apo'nun dediği gibi, bu savaş Ortadoğu halkları için bir bayram savaşıdır ve sizlerin bu bayrama çaba ile katılacağınıza inanıyorum. Ben de kendimi en kararlı bir şekilde bu bayrama adıyorum."

Fatma Özen (Rojbin)

PKK'nin kuruluşuyla birlikte Kürt'ün ölçüleri de değişmiştir

Kürt'ün ölçüleri, PKK'nin kuruluşundan itibaren yükselmeye başlamıştır. PKK'nin ideolojik dönemdeki yaşam ve mücadele ölçüleri bu konuda yeni bir dönem açmıştır. Zaten Kürt tarihindeki bu yeni süreci anlamadan komplo sürecindeki fedakarlığı anlamak da zordur.

Önder Apo'ya bu düzeyde bağlılığın bilinci de yeni değildir. PKK'nin ve Kürt halk tarihinin en büyük kahramanları zindan direnişçilerinin bağlılıkları ve direnişi, Önder Apo ve O'nun yarattığı değerlere karşı sorumluluğun gereği ortaya çıkmıştır. Önder Apo'ya layık olmak ve O'na karşı yoldaşlık görevlerini yerine getirmek, bu eylemlerin en büyük gerekçelerindendir.

Diyarbakır Cezaevi direnişleri, her şeyden önce Apocu tarzın uygulanmasıdır.

Fatma Özen

Yani en zor koşullarda ve imkânsızlıklar içinde bir şeyler yaratmak olan Önderlik tarzıdır. Kemal Pir'in direnişin gecikmesinden dolayı kendilerine sitem ederken, "kendi yaşamımız bu kadar mı önemli, biz olsak da olmasak da bu mücadele sürer, 'arkadaş' sürdürür, sürdürecek arkadaşlar var" demesi, partinin en zor döneminde Önder Apo'ya yapılan yoldaşlık göreviyle ilgilidir. Yine Hayri'nin "arkadaşın temposuna ayak uyduramadık" diyerek yaratılan değerler konusunda Önder Apo'nun rolünü ortaya koyması önemlidir. Bu yoldaşlar, Önder Apo'nun tarzına, temposuna, çabasına ve kendilerine verdiklerine karşı, Önder Apo'yu ve partiyi sahiplenmenin en yüce örneklerini sergilemişlerdir.

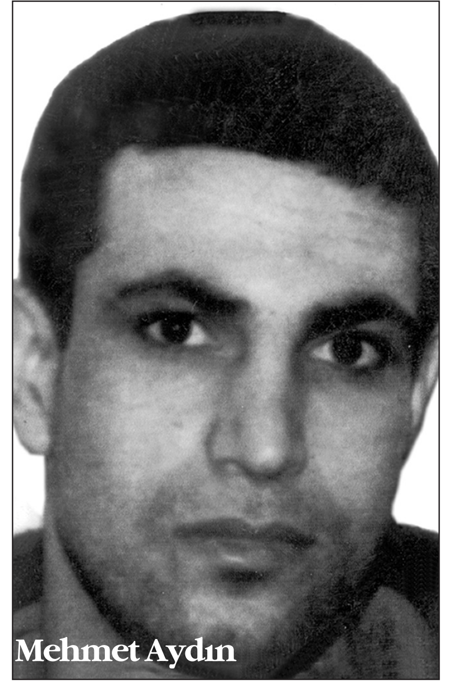
Güneşimizi Karartamazsınız eylemliliğinin cezaevlerinde başlaması bu gelenekle yakından bağlantılıdır. Kimi tasfiyeci ve inkârcı bireyler çıkmış ve bu geleneği saptırmaya çalışmış olsalar da Hayri, Kemal ve Mazlum'un eylemleri Apocu düşüncenin pratikleşmesi olduğundan, cezaevi direnişçiliği Önder Apo'ya bağlılığı derinleşerek arttırmıştır. Bağlılığın bu gün bu düzeyde gelişmesinde cezaevi direnişçilerinin ve şehitlerinin Önder Apo'ya karşı duruşlarının rolü büyüktür. Nitekim Önder Apo birçok çözümlemesinde yoldaşlık ve bağlılığın örnekleri olarak cezaevi şehitlerini vermiştir.

Kürt halk tarihi en başta da ideolojik önderlikten yoksunluk tarihidir. Bu eksiklik, ortaya çıkan siyasi önderliklerin şu veya bu gücün uzantısı olmasını beraberinde getirmiştir. Kürt halkı ilk önce düşüncede bağımsızlığı kazanmalıydı. Bu olduktan sonra her türlü siyasal mücadele ve çözüm Kürt halkına hizmet ederdi. Bu eksikliği gideren, ister istemez bu halkın bağlanacağı kişi olacaktı. Hele bu düşünce başarılı biçimde pratikleşirse, Kürt halkının onu yaşarken bile ölümsüzleştireceği açıktır. Önder Apo, Kürtlerde var olan bu büyük eksikliği de doldurduğundan herkes kendini bu gerçeğe borçlu hissetmiştir. Dağda, şehirde, zindanda şehit düşen yoldaşların ilk önce attığı sloganın "Yaşasın Başkan Apo" olması bu nedenle açıklanabilir. Her türlü slogandan önce bu sloganın atılması, bu sloganın bir kişiyi aşan nitelik taşıması nedeniyledir.

Komplo direnişe geçen halk hareketiyle geriletildi

Güneşimizi Karartamazsınız kampanyasıyla birlikte '80'lerin Diyarbakır Zindanı ve daha sonra dağda gelişen fedailiğin tüm halk tarafından benimsenmesinin en somut kanıtı görülmüş oldu.

Bir partide gelişen ölçülerin giderek halka yayıldığı bu kampanyada kendini çok açık biçimde dışa vurdu. Kürt halkındaki yurtseverlik ve fedakarlık ölçülerinin çok yükseldiğini dost-düşman herkes gördü. Fedai halk gerçekliği diyebileceğimiz bir gelişmenin ortaya çıkması,

Mehmet Aydın

"Süreci takip etmeye çalıştım. Ancak yönelimin derinliğinin ilk etapta bu kadar olacağını kestirememiştim. Uluslararası büyük komployu açıkladıktan sonra içinden geçtiğimiz sürecin önemini kavradım. Bu denli azgın saldırıların olduğu bir süreçte zindanda eli kolu bağlı olmak bir şeyler yapamamak kahrediyor insanı. Aposuz bir dakikanın bizler için ne anlama geldiğini 9 Ekim'den bu yana düşündüm. Ulaştığım sonuçlar korkunçtur. Başkanım, eylem talimatınız gayet açık. Giderken talimatınızı dinlemediğim için özeleştirimi vermek istiyorum. Ancak buna rağmen momentumu da kaçırmak istemiyorum. İnsanlığa şu mesajı vermek istiyorum: Bizler Güneşimizi ne pahasına olursa olsun, bedenlerin erimesi pahasına ve bedenimizin damla damla ateşte eriyip, etten kemikten kopması pahasına sonsuza dek sahipleneceğiz."

Mehmet Aydın

Kürt halkının kendine güvenini artırdı. Daha önce mücadeleyi sürekli gerilla ve militan kadrolardan bekleyen halk, komplo sürecinde mücadelenin öncülüğünü eline aldı. Mücadeleyi dağ ve gerilladan bekleyen anlayışın bu düzeyde kırılması, gelecek açısından çok umut verici bir gelişmedir. Komplo süreciyle birlikte '90'ların başında yükselişe geçen halk hareketinin yeni bir dalga olarak tekrar gündeme girmesi söz konusu oldu. Halk yalnız eylemlerle harekete geçmiyor, siyasal gelişmelere ilgi düzeyinin yükselmesiyle, siyasal eğitimini ve bilincini de bu süreçte yükseltiyordu.

Dünyada görülmemiş uluslararası bir komplonun Kürt halkına dayatılması, bir yönüyle Kürt'ü inkâr eden sistemin Kürt'ü imtihanı gibi oldu. Dünyanın en büyük haksızlığına uğrayan bu halk, bu defa Önderliğine yapılan bu haksızlıkla karşı karşıya bırakılıyordu. Bu komploya sessiz kalmak Kürt'e layık görülen zulüm düzenini kabul etmek; direnmek ise Kürt'ü reddeden sistemin kabul edilmediğini, edilmeyeceğini göstermek olurdu. Kürt halkı bu direnişiyle, her şeyden önce Kürt'e yer vermeyen dünya düzenini en iyi biçimde teşhir ediyordu.

Komploya karşı nasıl mücadele verildi denirse, halk için gerekeni yaptı denilebilir. Kürt halkının mücadele birikimi ve tecrübesinin önemli oranda harekete geçtiğini söylemek abartılı olmaz.

Aynur Artan

Halkın hareketliliği komplocuları şaşırttı

Önderliğin Rusya'ya çıkışıyla birlikte halk derhal harekete geçti. Cezaevlerinde başlayan fedai eylemlilikleri ve halkın dört parçada yüksek duyarlılığa ulaşması, aynı zamanda Kürt halkının daha yüksek ölçülerde kendini yeniden yaratması olmaktaydı. Sahiplenilecek değerler ve ulusal görevler daha da netleşiyordu. Roma süreci ile birlikte halkın hareketliliği tüm komplocuları şaşırtacak niteliğe bürünüyordu. Komplo sürecinin kendileri için daha tehlikeli sonuç verme ihtimali ortaya çıkıyordu. Bu durum, komplocuların korkularını arttırarak komployu daha pervasızca sürdürmeye yönelmelerine yol açtı. ABD, hiçbir zaman olmadığı kadar uluslararası hukuku ve teamülleri açıkça çiğneyerek devreye girdi. İtalya ve Avrupa'yı Önder Apo'yu çıkarmaları için baskı altına aldı. Avrupa ise hukuk ve demokrasi içinde karar verdiğinde, kendi Kürt politikasını kendi eliyle boşa çıkarmış olacaktı. Halk hareketi, hem ABD, hem Avrupa'yı çok sıkıştırdı. Komplo, Kürt halkının büyük bir direnciyle karşılaşmıştı. Fedai eylemlilikleri, halkı sarsıcı ve ateşleyici rol oynuyordu. Burada, 17 Kasım 1998'de Rusya'da kendilerini yakan **Ahmet Yıldırım** ve **Remzi Akkuş** yoldaşları özellikle anmak gerekir. Yine 29 Ekim 1998'de, cumhuriyetin kuruluş yıl dönümünde uçak kaçırarak yaşamını feda eden değerli yurtsever **Erdal Aksu**'yu da saygıyla anmak gerekiyor. Aslında tüm Kürt halkı fırsat bulsa benzer eylemler yapardı. Halkın tek düşündüğü bu komployu nasıl boşa çıkaracağıydı. Eğer Önder Apo defalarca çağrı yaparak bu fedai eylemliliklerinin önünü almasaydı tarihte görülmemiş düzeyde fedai eylemleriyle karşılaşılacaktı. Bütün durdurma çabalarına rağmen onlarca insanın kendini yakarak şahadete ulaşma-

"Önderliği korumak; kendini aşmak ve anlaşmakla mümkündür. Önderliği korumak; tek bir ses, tek bir vücut olmakla mümkündür. Önderliği korumak; özgürleşen alevlere ulaşmakla mümkündür. Önderliği korumak; kurumuş yürekleri, emperyalizme karşı kalkan yapmakla mümkündür. Önderliği korumak; partileşmek ve özgür olmakla mümkündür. Önderliği korumak; Önderlik gerçeğinden yola çıkıp insanlığın özüne doğru akmaktır. Önderlik ancak örgütlenmiş parti kadrosu, örgütlenmiş parti gerçeği ve yaratılacak yeni insanlık öğretisinin uygulayıcıları olmakla korunur. Önderlik halktır, toplumdur, insanlıktır. Önderliği korumak, insanlığı korumaktır. Çağrımız tüm insanlığa. İnsana! Bizler, Önderliğe kendimizi her zamankinden daha yakın hissediyoruz. Eylem anımız yaklaştıkça Önderliğin çekim gücü ve kuvveti bizi daha fazla çekiyor. Kendimizi şehitler kervanına katmaya hazırlandığımız bu sıralarda, yüreğimizdeki özgürlük kuşu bir an önce kanatlanıp uçmak için sabırsızlanıyor."

Aynur Artan (Rotinda)
Selamet Menteş (Kurde)

Selamet Menteş

sı, Kürt halkındaki fedakarlık çıtasının ne kadar yükseldiğini gösterir. Güneşimizi Karartamazsınız ve fedai eylemlilikleri Kürt halkındaki ölçüleri ileriye çeken bir rol oynadı. Hemen hemen en ilerideki de, en gerideki bir adım daha öne doğru yürüdü. Herkesin duruşunda bir ilerleme sağladı. 70 yaşındaki kadınlar ve çocuk yaştakilerin öne atılan bu adımdan geri durmamaları, o dönemde Kürt halkının nasıl bir dinamizm içerisine girdiğinin kanıtıdır.

"Tayhan yoldaşın şehadeti ve eylemi, onurlu bir yaşamın yolunu açan bir eylemdir. Bu kahramanlıklarıyla partiye, şehitlere, önderliğe ve halka verdikleri sözü, en görkemli biçimiyle tutmuşlardır. Her ne kadar kendilerini yakma eylemlerini tasvip etmesek de, devrimin zorluklarını hafifletmek amacıyla arkadaşlarımızın attıkları bu adımı anlayışla karşılıyor, onların vasiyetlerini yerine getirmek zorunluluğunu an be an temel görevimiz olarak gördüğümüzü belirtiyoruz. Tayhan ve Jêhat yoldaşlarımız, Önderlik etrafında alevden bir savunma çemberi oluşturmakla kalmamış, bununla birlikte halkın ve devrimin yolunu da aydınlatmışlardır. Her iki arkadaşımızın gerçekleştirdiği bu eylem, devrimin zorluklarını hafifletmiş olsa bile, özgürlük için mücadele veren bizlerin görev ve sorumluluklarını daha da ağırlaştırmıştır."

Önder Apo

Önder Apo ile dayanışma en üst düzeye çıkıyor

Bu eylemlilik sürecinin gösterdiği diğer bir gerçek ise, Önder Apo'nun işbirlikçi ve hain dar bir çevre dışında tüm Kürtlerin ortak paydası haline gelmiş olmasıdır. PKK ve gerilla hareketinin

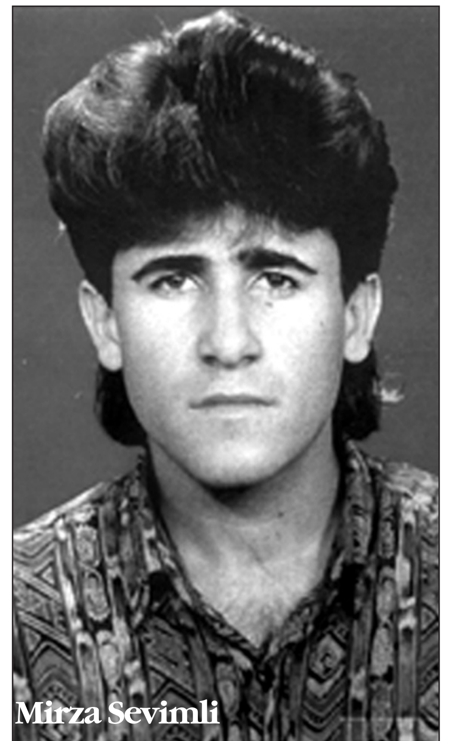

Ahmet Yıldırım

ulaşamadığı kesimlerin de Önder Apo'nun etkisinde olduğunu ortaya koymuştur. Önder Apo'nun *"bize karşıt olanlar da bizim varlığımızla yaşıyor"* demesi böylece somut ifadesini buluyordu. Kürt olduğunu kabul eden herkes, Önder Apo'nun bir ulusal önder olduğunu bu tutumuyla dışa vuruyordu.

Kürt halkının ulusal önderine sahip çıkması, geldiği bilinç düzeyiyle bağlantılı açıklanabilir. Tarihte hep öndersizlikten çektiğini, özellikle de halkın düşüncesini, duygusunu ve moralini yükselten önderlik olmadan bir halkın mücadelesini süreklileştirmenin mümkün olmadığını deneyleriyle bilince çıkardığının dışa vurulması yaşanmıştır. Ulusal önderlikle ulusal özgürlük arasındaki bağın kavranması, bir halk için mutlaka olması gereken bilinçtir. Güneşimizi Karartamazsınız sloganı, halkın bunun bilincine derinden vardığını göstermektedir.

Roma süreci, PKK'nin Kürtlerin siyasi hareketi olduğunu ve tüm halkı temsil ettiğini, hiçbir tartışmaya yer vermeyecek biçimde ortaya koydu. Tüm Avrupa ve dünya kamuoyunun Önder Apo'nun durumu ve halkın bu tutumuyla ilgilenmesi, bu gelişmelerle bağlantılıdır. İtalya basınının ve televizyonlarının en önemli gündemi olması, Önder Apo'yla dayanışmanın en üst düzeye çıkması, PKK aleyhindeki kampanyaları da önemli oranda boşa çıkarıyordu. AB ülkelerinin yapmak zorunda kaldığı toplantılar da böyle bir ortam da gelişti. Eğer ABD'nin yoğun baskıları olmasaydı, Önder Apo'nun Avrupa'da kalması ve siyasi çalışmaları orada sürdürmesi mümkün olacaktı. Çünkü böyle bir halk hareketi ve direnci görülmemiş bir şeydi. Önder Apo orada kalamadıysa bu halkın sahiplenmesinin azlığından değil; ABD baskısının özellikle İtalya üzerinde fazla olmasındandı. İtalya üzerinde yoğun baskı yapıldığı gibi, diğer ülkelerin kapıları da bu baskılarla kapatılmıştı. Rusya'da DUMA'nın yüzde doksan sekiz oyla Önderliğin Rusya'da kalmasını kabul etmesine rağmen, orada kalamaması bu baskıyla ilgilidir. Rusya'ya sağlanan ekonomik imkânlar ise, bu baskının tamamlayıcısı oluyordu. Herhalde Rusya'da hiçbir karar bu kadar oy çokluğuyla alınmamıştır.

Avrupa'daki halk, kış koşullarında Roma'ya akın ediyordu. Halk her sabah Önder Apo'yu "Rojbaş Serokê min" nidalarıyla selamlıyordu. Dondurucu soğuğa rağmen insanlar meydanı terk etmiyordu. İtalya bu sürekli eylem karşısında zorlanıyordu. Bu nedenle bu eylemin sonuçlandırılmasını istiyordu. Eğer Önder Apo isteseydi meydanda süren eylemler bitmezdi. Bu süreç, Kürtlerin mücadele azmi yüksek bir halk haline geldiğini

Mirza Sevimli

Hükmiye Seyhan

tüm dünyaya gösterdi. Halkın Önder Apo'ya bağlılığının nedenlerini dünya kamuoyu da öğreniyordu. Kürt halkına çok şey kazandırdığı için bu bağlılığın olduğu kanaatine ulaşıyorlardı. Bu sürecin Kürt halkı açısından çok önemli kazanımlar getirdiğini söyleyebiliriz.

Kürt halkının birliği ve gücü de bu eylemlilikler içinde pekişmişti. Bütün halkların mücadelelerinde tüm halkı etkileyen olayların ve eylemlerin o halkın örgüt bilinç ve duygularında yeni aşamalar yarattığı bir gerçektir.

Kadınlar Önder Apo'ya en fazla sahiplenen kesim olmuştur

Güneşimizi Karartamazsınız kampanyasına tüm toplumsal kesimler aktif katılmıştır. Kadınlar ise yine Önder Apo'ya en fazla sahiplenen kesim olmuştur. En fazlada kadınlar, kendilerine çok şey kazandıran bir önderlik olduğunu bilmektedirler. Özgür kadın hareketini geliştiren, bu hareketin gelişmesi önündeki tüm engelleri kaldıran Önder Apo'dur. Kadınlar, geliştirilen komplonun aynı zamanda Özgür kadın hareketine karşı geliştirilen bir komplo olduğunu görerek her alanda en yüksek direnci ve katılımı gerçekleştirmişlerdir. Kadına değer veren İsa ve Mani'ye ilk önce kadınların sahiplenmesi gibi bir durum, komplo sürecinde Önder Apo'ya karşı da kendisini ortaya koymuştur. Kadınlar bu Güneş'in ilk önce kendilerini aydınlatan güneş olduğunu bilmektedir. Kadının kendi öz örgütlenmesine kavuşması da bu eylemliliklerdeki etkinliklerini arttırmıştır. Yaşlı kadınlar bile ömürlerinin son demlerinde kendilerine verilen değeri görüp toplumda itibar sahibi haline geldiklerini anlayınca, kendilerine bu günleri gösteren Önder Apo'ya vefa borçlarını ödemek için fedai eylemlerine katılmışlardır. Kürt kadını şahsında Kürt'e verilen yeni yaşamdır. Kürt, kendisine yeni bir yaşam veren Önderine sahip çıkmaktadır. Kürt'ün canlanması bu yeni yaşamın canlanmasıdır. Kadının bu yaşam içindeki yeri ise yaşamın demokratikleşmesinin ifadesidir. Demokratikleşen toplumların ise potansiyel güçlerinin harekete geçtiği toplumlar olduğu biliniyor. Demokratik olmayan toplumlar tüm güçlerini ortaya koyamazlar. Uluslaşmanın da demokratik devrimin derinliği ile birlikte güçlendiği bilimsel bir olgudur. Güneşimizi Karartamazsınız kampanyası, Kürt uluslaşmasının derinliğinin Ortadoğu toplumlarındaki en ileri düzeyi yakalamaya doğru geliştiğini göstermiştir. Birçok yerde gelişen eylemlerin PKK'nin örgütlenmesi ve talimatıyla olmadığını biliyoruz. Halkın doğal önderlerinin ve doğal sorumluluğun bu eylemlerde önemli yer tutması bu demokratik uluslaşma gerçeği ile ilgilidir. Bu süreçte halk, yaptığı her eylemi yetersiz görmektedir. Daha etkili ve nitelikli eylem yapması için kendine önderlik edilmesini ve yol gösterilmesini beklemektedir. Halk, ne yapsa da kendini Önder Apo'ya borçlu hissetmektedir.

Kürt halkı bu dönemi aynı zamanda dünyaya, onuruna nasıl önem verdiğini gösterme vesilesi yaptı. Şimdiye kadar hep başka güçlerin uzantısı olan ve isyanları böyle değerlendirilen Kürt halkı, ortaya koyduğu tutumuyla bağımsız iradeye sahip olduğunu, gücünü şu veya bu yerden değil, bizzat kendi örgütlülüğü ve bilincinden aldığını kanıtladı. Bu yönüyle dikkate alınması gereken güç olduğunu ve dünyada yerini almayı hak ettiğini ispatladı. Böylece Ortadoğu siyaseti içinde sınırlandırılan ve siyasi dengelerin unsuru görülen durumu aştığını göstererek, Kürt'ü inkâr eden mevcut dünya sisteminin meşruiyetini ortadan kaldıran siyasi niteliğe kavuştuğunu tüm siyasi güçlere dayatmış oluyordu. Başka güçlerin Kürtlerin siyasi kaderini çizdiği dönem kapanmış oluyordu. Komplo süreci Kürt halkı açısından çok ağır bir durum olan Önder Apo'nun esaretiyle sonuçlanmış olmakla birlikte, eğer sonuç çıkarılırsa birçok bakımdan olumlu gelişmelere yol açacak yeni bir dönem de başlamış bulunmaktadır.

> ***"Başkanım, yakma eylemine onay vermediğinizi biliyorum. Bu konudaki talimatınız açıktır. Ama ihanete karşı büyüyen büyük öfkemin gücüyle, ihanete böyle bir eylemle karşı durmak istiyorum. Tüm güzelliklerin ve insana ait ne varsa tüm yüce değerlerin bileşkesi olan size karşı sevgim büyük. Sizi her zaman anlamak, layık olmak istedim. Size karşı inancımı hiçbir zaman yitirmedim. En zor anlarımda siz ve şehitler hep yanımdaydınız. Bugün sizin tutsak alınışınız ve güzelliklerin, yaşamın, kadının şahsında yok edilmek istenmesi tarihin işleyebileceği en büyük suçtur. Bu suça herkesin karşı çıkması gerekiyor. Belki anlamsız bulacaksınız veya kızacaksınız ama ben çok doğal, içimden geldiği gibi hareket etmek istiyorum. Kutsal ateşi kucaklayarak size layık olmak, size karşı geliştirilen iç ve dış dayatmalara karşı koymak istiyorum."***
>
> ***Hükmiye Seyhan***

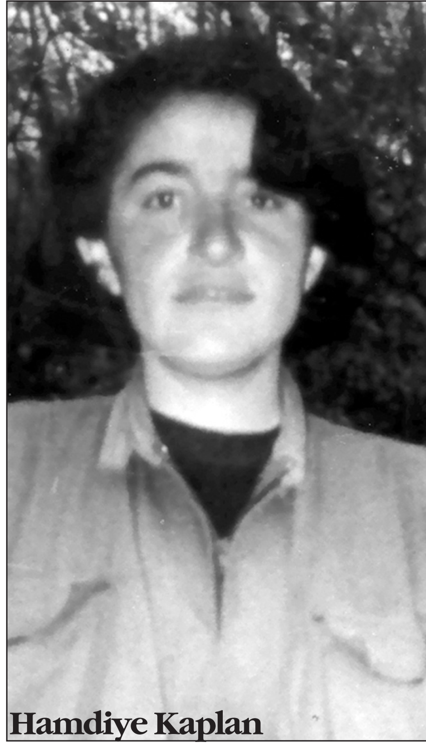
Kürt halkının iradesini güçlü biçimde ortaya koyarak, Kürt sorunuyla ilgili tüm güçlerin yüzünü saklayamayacak kadar net açığa çıkarması diğer önemli bir gelişmedir. Komplo süreci ile netleşen 21. yüzyıl, Kürt stratejisinin ortaya çıkmasında Kürt halk hareketinin netleştirici niteliğinin belirleyici rolü olmuş-

tur. Mücadelenin şiddeti, her zaman gerçeklerin daha çıplak görünümleriyle ortaya çıkmasını sağlar. Kürt halkının Güneşimizi Karartamazsınız kampanyası ve fedai eylemlilikleri tüm güçlerin bütün kozlarını ortaya koymasını zorladığından, olguları daha gerçekçi değerlendirmek de kolaylaşıyordu. Önder Apo'nun esaretiyle birlikte İmralı'daki çözümlemelerde en rafine düşünceye sahibim demesi, bu sürecin söz konusu özellikleriyle anlam kazanmaktadır.

Önder Apo'nun Kenya'da Türkiye teslim edilmesi sonrası halkın gösterdiği tepki **"Önderliksiz yaşam olmaz"** duygusunun somut ifadesidir. Halk Önderliğin esaretini kendi esareti olarak görüyordu. Komplo, Kürt halkının iradesine karşı yapılmıştı. Bu nedenle esaret altında bile kendi iradesi olduğunu ilan ederek Önderliğin dört duvar arasında bile esir edilemeyeceğini tüm dünyaya haykırıyordu. Önder Apo'nun fiziki varlığının dört duvar arasında olduğu, ancak düşüncelerinin Kürt halkının yüreğinde ve beyninde özgürce bundan sonra da hükmünü icra edebileceğini daha ilk günden halk kendi duruşuyla gösteriyordu. Halk, kendisine kölelik ve esaret kabul ettirilmediği müddetçe, Önder Apo'nun mevcut konumunu da kabul etmeyeceğini ilan ediyordu. Çünkü halk dün de bugün de yarın da Önder Apo'ya karşı tutumun kendi özgürlüğüne karşı tutum olacağının bilincine varmıştı. İmralı'da dört duvar arasında tutulan Kürdün özgür iradesi, yeni Kürt'ün kendisiydi. Zaten komplo, uluslararası güçlerin ve sömürgecilerin denetiminden çıkan yeni Kürt'e ve onun özgür iradesine karşı gündeme getirilmişti.

"...Bu yoldaşımız önderliğine, partisine ve halkına bağlılığı kişiliğiyle bütünleştirmiş, büyük çaba sahibi, mütevazi, halka, yoldaşlarına ve şehitler başta olmak üzere tüm değerlere karşı duyarlı özellikleri olan, bu yönüyle unutulmayacak bir yoldaşımızdır. Murat yoldaş başta olmak üzere bu dönem şehitlerimiz, tarihi sürecin unutulmaz abidesel ifadesidirler. Biz her zaman bu abidesel ifadeyi esas alacağız. O'nun direnişi ve bıraktığı mesaj, hiçbir şekilde görmezlikten gelemeyeceğimiz doğru mücadele, doğru yaşam ve zafer emri olmaktadır. Berzan yoldaşımızı da ölümsüzlüğe uğurlarken, onların vasiyetlerinin temsilini esas alacağımızı. Ve en büyük değerlerimiz olan bu şehitlerimizin anısıyla oynanmasına hiçbir şekilde izin vermeyeceğimizi tekrar ederken; bugüne kadar olduğu gibi tüm şehitlerimizin özgürlük özlemlerinin sesi, sözü ve eylemi olmayı sürdüreceğiz."

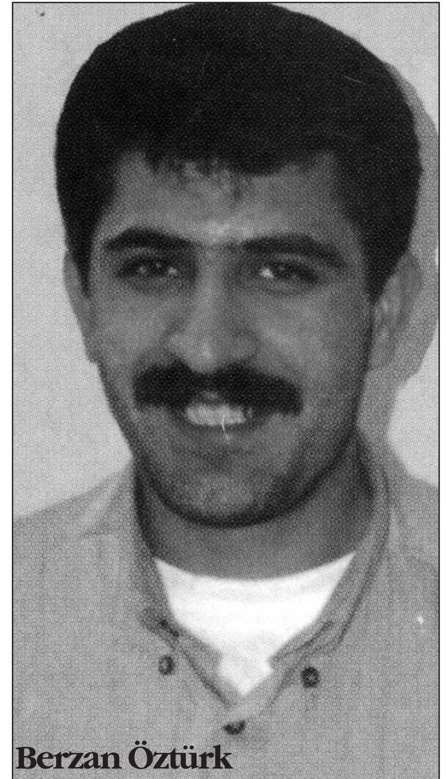
Önder Apo

Hamdiye Kaplan

Komploculuk Savunmalarla deşifre edilmiştir

Komplonun başlamasıyla birlikte bu gerçeği gören halk, Güneşimizi Karartamazsınız sloganı ile başlayan kampanyaya tüm gücüyle katıldı. Komploya karşı güçlü bir direniş hareketi gelişti. Halkın bu bilinci ve katılımı aslında daha başından komployu başarısızlığa uğratan bir niteliğe dönüştü. Belki Önder Apo'nun esareti önlenemedi ancak, komplonun başarısızlığa uğratılmasında bu süreçteki eylemlerin ve bunun yeniden yarattığı halk gerçekliğinin rolü belirleyicidir. Bugün PKK ve halk, komplocu zihniyet devam etse de bu komplonun başarısızlığa uğratıldığını söylüyorsa, bunun temelinin bu süreçteki halk hareketi olduğunu görmek gerekir. Önder Apo ve PKK'nin yeni siyasal stratejisi, komplonun başarıya gitmesini engellediyse, bunun dayandığı zeminin böyle güçlü bir halk gerçekliği olmasındandır.

Her düşünce militanları ve fedaileri olduğunda maddileşir ve pratikleşir. Demokratik uygarlığın militanları ise, Önder Apo'nun etrafında ateşten top olarak bu Güneş'in sürekli parlamasını sağlayan Kürt halkıdır. Kürt halkı, Ortadoğu aydınlanmasının öncü gücü olmayı hak etmiştir. Çünkü Önder Apo'nun ve demokratik uygarlık çözümlemelerinin Güneş ve güneş ışınları olduğuna en fazla anlam veren Kürt halkıdır. Kürt halkı, demokratik uygarlık çözümlemelerinden sonra Güneşimizi Karartamazsınız kampanyasını yeni bir aşamaya götürmenin imkânına kavuşmuştur. Çağdaş Premetheus olan Önder Apo'nun elindeki ışığı yayma rolünü yerine getirme iddiasındadır. Bu nedenle yeni slogan ***"Kürt güneşi Ortadoğu'yu aydınlatıyor. Ortadoğu da bir daha dünyayı aydınlatacak"*** olacaktır.

Berzan Öztürk

KÜRT CİLASI TRT 6 ve ARDINDAKİ STRATEJİ

"AKP halkımız nezdinde iyice teşhir olmuştur. İkiyüzlülüğü açığa çıkarak toplumda kabul edilemez duruma gelmiştir. AKP hükümeti imaj yenileyerek ortamı tekrar kendi lehine çevirmek ve yaklaşan yerel seçimler nedeniyle kitleleri kandırıp oy avcılığı yapmak için TRT 6'yı devreye soktu. Aynı zamanda İmralı'da da güya bazı olumlu adımlar attığı izlenimini vermek için inşaat çalışmalarına başladı. Erdoğan ekibi bununla da ortamı kendi lehinde yumuşatarak ve halkımızı en hassas noktasından yakalayarak Kürt oylarını toplamaya çalışmaktadır. Ve bu, yalnız AKP hükümetinin değil, ordunun da yaklaşımıdır. Bu bir devlet politikasıdır"

TRT 6'nın devreye sokulmasıyla, bu hamle ve Kürt sorunu etrafında yoğun tartışmalar gündeme geldi. Tartışmalar çerçevesinde herkes kendi cephesinden birşeyler söyledi ve bu tartışmalar daha bir süre daha devam edecek gibi görünüyor.

Konuya en gerçekçi yaklaşımı gösterebilmek için olayı birkaç yönden ele almak gereklidir.

Bu olay Türkiye'de Kürt sorunu açısından artık önemli dönüm noktalarından birine gelindiğine işaret etmektedir. Özellikle altını çizerek belirtmek gerekir ki, TRT 6'nın açılışı, Reber Apo önderliğinde başlatılıp geliştirilen Kürt özgürlük mücadelesinin ulaştığı önemli bir sonuçtur. PKK'nin ve onun önderliğindeki Kürt halkının kendi kimliğiyle onurlu bir yaşam uğruna yürüttüğü yaklaşık 35 yıllık mücadelesinin ciddi bir kazanımıdır. Bazı tanınmış Türk siyasetçileri televizyon kanallarında bu gerçeği açık açık şu anlama gelen sözlerle itiraf etmişlerdir: "PKK amacına ulaşmıştır. Türk milliyetçiliği o kadar asimilasyon çabasına rağmen Kürt ulusal gerçeğini inkar edip ortadan kaldıramamış, onu kendine dönüştürme temelinde bitirememiş ve yenilmiştir. Ve sonunda gelinen noktada Kürt kimliği kabul edilmiştir. Bu aslında Türkiye'nin de bir kazanımıdır. Şimdi artık sorunu farklı mecralarda ele almak gerekir."

TRT 6'nın yayına başlamasının Türkiye Cumhuriyeti tarihinde gerçekleşen bir ilk olması itibariyle yaklaşık 90 yıllık inkar ve imhaya dayanan resmi ideolojinin iflasının ilanı olduğu tespiti doğrudur. Bunun içindir ki Devlet Bahçeli, "bize göre milli devlet yapısı hükümet eliyle ihanete uğrayarak hançerlenmiştir" diyerek klasik politika adına hükümete veryansın etmektedir. Bu gelişmeyi sağlayan Reber Apo önderliğindeki Kürt özgürlük hareketidir; PKK'nin yaklaşık 36 yıldır büyük bir kararlılıkla yürüttüğü mücadelesidir. TRT 6'nın açılışı, devletin, resmi ideolojinin iflasını itiraf etmesidir.

Aslında bu olay aynı zamanda tabuların, putların yıkılmasıdır. Ama bazılarının iddia ettiği gibi bunu devletin demokrasi anlayışı yapmamıştır. Aksine bu tabular, putlar Kürt özgürlük savaşçılarının ellerindeki baltalarla yıkılmıştır. Türkiye Başbakanı Erdoğan "TRT 6, demokrasinin özgür sesi olarak, insani değerleri yüceltecek, barış ve huzuru besleyecek; ayrımcı, dışlayıcı değil, birleştirici olacaktır. Demokrasimizin gelişmesine, derinleşmesine katkıda bulunacaktır" diyerek kitleleri kandırmaya çalışmaktadır.

TRT 6'nın arkasındaki niyet bellidir

Devlet eğer Kürtlere karşı demokrasi temelinde anlayışlı yaklaşacak idiyse yaklaşık 90 yıldır yaşanan bu inkar ve imha politikası, gerçekleşen bunca katliam, baskı ve yasaklar, akan onca kan nedendi? Ve yine eğer bu, Erdoğan hükümeti ile ulaşılan bir demokrasi anlayışının sonucu ve güya "barış ve huzur", "birlik" için ise, Kürt sorunundaki sözde açılımlara rağmen halen devam eden bu baskılar, işlenen cinayetler ve devam ettirilen yasaklar neden? Neden halen Güney Kürdistan'ı da kapsayacak tarzda her gün halkımıza ve gerillaya yönelik bunca imha seferleri, operasyonlar? Neden Kürt sorununda sözde demokratikleşmeye rağmen halen Ergenekon'un Kürdistan'da işlediği cinayetler aydınlatılmıyor ve bunların üstü örtülmeye çalışılıyor? Demek ki gerçekler öyle değildir. Tersine bu durum Reber Apo önderliğinde başlatılan yaklaşık 36 yıllık mücadele çerçevesinde, özellikle 1 Haziran 2004'de kararlaştırılıp geliştirilen Kürt halkının meşru savunma direnişi, Gabar-Bezele eylemlilik süreci ve PKK 10. Kongresi ile KONGRA GEL 6. Genel Kurulu ruhunun yarattığı gelişmeler karşısında sıkışan devletin Kürt realitesini itiraf etmek zorunda kalmasıdır. Ve bunu da samimiyetten uzak bir şekilde bir özel savaş aracı olarak devreye koyma çabasıdır. Zaten devletin en tepesindeki iki isim olan Abdullah Gül ve Tayyip Erdoğan asıl niyetlerini yaptıkları açıklamalarla açıkça ortaya koymuşlardır. Abdullah Gül "TRT'nin böyle bir yayın faaliyetine girmesi aslında bu konuları istismar edenlerin elinden istismar edeceği

konuyu almaktır" derken Erdoğan ise "TRT web sitesi de 33 ayrı dilde yayına başladı. Şimdi Kürtçeyi bunun dışında mı tutalım? Siz o boşluğu dolduramazsanız, o ihtiyacı karşılamazsanız… İşte gördük, başkaları dolduruyor. Oradan bölücü ve ayırımcı yayınlar yapılıyor" ifadelerini kullanmıştır.

Her şey çok açıktır burada. Arkadaki niyetler doğrudan orta yere dökülmektedir. TRT 6'nın Kürtlerin bazı haklarının devletin "anlayış" göstermesi karşısında kendilerine verilmesi olayı değildir. TRT 6'nın gelişen mücadelemize karşı bir özel savaş ve asimilasyon aygıtı olarak devreye konulmak istendiği gün gibi ortadadır. Bazı devlet Kürtlerinin ve Güney Kürdistan'da bazı Kürt çevreleri ve basın-yayın organlarının dediği gibi, bu kanal, Kürtlerin kendilerini ifade etmeleri, kendi renklerini yansıtmaları için verilmiş bir hak değildir. Bir defa bu kanalın Kürtlere ait bir yayın organı olma özelliği yoktur. Devletin Kürt realitesini itiraf ettiği bir organdır. Bazı Türk siyasetçi ve gazetecileri "TRT 6 Kürtlerin kendilerine ait bir kanal değildir. Devletin Kürt kimliğini itiraf ettiği kendi kanalıdır" diyerek bunu güzel bir şekilde ifade etti. İşte bunu söylerken gerçeğin bir yönüne değinen Türk aydınları bu noktada devlet Kürtlerinden çok daha namuslu davranmaktadırlar. Çünkü bu kanal bizim devlet Kürtlerimizin iddia ettiği gibi "devletin büyüklüğü"nün bir sonucu ya da hükümetin yarattığı devrim niteliğindeki bir olay değildir. Gül ve Erdoğan'ın yukarıda açıkça ifade ettiği gibi, TRT 6 başta Roj TV olmak üzere Kürt basın-yayıncılığının başarılı gelişmesi karşısında devletin çaresizliği sonucunda, Kürt basınının önünün alınması ve mücadelemize karşı bir özel savaş silahı olarak kullanılması için devreye konulan bir aygıttır. Devletin bir sıkışması sonucu ortaya çıkan TRT 6'nın aksine, Kürt halkının gerçek çıkarlarını dile getiren ve rengini bütün zenginliği ile her gün sürekli ortaya koyan Kürtlerin asıl televizyon, radyo ve yazılı basın organları başta Reber Apo'nun çabaları ile kurulup geliştirilen ve PKK tarafından sürekli büyütülüp zenginleştirilen organlar olarak yıllardan beri halkımıza büyük hizmetler yapmaktadırlar. Ki şimdi TRT 6 oyununa büyük payeler biçen Güney'deki yayın kuruluşları da dahil Kürdistan genelindeki basın-yayın organları, özellikle televizyonları, halkımızın bu gerçek basın-yayın kurumlarını örnek alarak, onu takip ederek kendilerini var etmişlerdir.

Kürtlerin hiçbir hukuki güvencesi bulunmamaktadır

Demek ki, TRT 6'nın böyle alelacele, gerekli yasal alt yapıdan yoksun bir şekilde adeta bir sihirle ortaya çıkmasının gerçek nedeni, özel savaşın güncel ve uzun vadeli ihtiyaçlarına cevap verme amacıdır. Bu nedenledir ki, insanlar adeta bir gece yatıp sabah uyandıklarında bu kanalı karşılarında gördüler. Yani bu kanal, devletin hükümet eliyle yapmak istediği bir aldatma, kandırmaca olayıdır. Devlet adına AKP'nin, Kürt gerçeği ve Kürt diline olan samimiyetten uzak ve gayri ciddi yaklaşımını ifade etmektedir. Henüz anayasal-yasal düzeyde hiçbir değişiklik, yenilik yapmadan, anayasada ırkçı bir anlayışla sadece Türklüğü yüceltten, ondan başka halk gerçekliğini tanımayan ve izin vermeyen maddeler mevcutken, yine güncel yaşamda geçerlilikte olan halen Kürt kimliği yasaklı iken, her gün Kürtçe konuşup yazanlara cezalar verilip davalar mahkemelerde devam ederken, Kürtçenin "W", "X" harfleri gibi basit nedenlerle insanlar mahkemelerde süründürülürken (tuhaftır ki, bu tür mahkemelerin devam etmesine rağmen TRT 6'da bu harfler "serbest"çe kullanılıyor) TRT 6 olayı sadece bir sahtekarlığı ve hükümetin iki yüzlülüğünü ifade etmekten başka bir işe yaramıyor. Halen devlet tarafından savaş bütün hızıyla sürdürülürken, her gün çatışmalar devam edip bunca kanın akmasına neden olunurken, Kürtlere yönelik linç kampanyaları örgütlenirken, Kürt halkının önderi Reber Apo'ya yönelik işkence ve tecrit uygulamaları gittikçe daha da arttırılırken, Kürtlerin Newroz gibi en önemli günlerini bile yaşamalarına izin verilmezken, bu tür etkinliklere silahla saldırılırken, kadın, çocuk demeden insanlar hedef alınıp öldürülürken, bizzat başbakan tarafından bu tür katliam ve cinayetlerin önü açılırken ve barış ve çözüm konusunda devlet adına hiçbir sağduyulu yaklaşım gösterilmezken bir gecede bu kanalın ortaya çıkması sadece karşı tarafın art niyetlerini göstermektedir.

Türkiye hukuk sistemi içerisinde hâlâ hiçbir yasada, yönetmelikte, hiçbir hukuki belgede Kürtçe dilini kabul eden bir tek cümle, hatta 'Kürtçe' kelimesinin kendisi yer almıyor. Ve bu ülkede hâlâ Kürtçe, Meclis tutanaklarına 'bilinmeyen bir dil' olarak yazılıyor. AKP hükümetinin İçişleri Bakanlığı müfettişleri bayram tebrik kartına 'cejna we piroz be'yani 'bayramınız kutlu olsun' yazdı diye DTP'li belediye başkanları hakkında soruşturmalar açıyor."

Evet işte gerçekler yorumsuz bir şekilde. Bir tarafta devletin Kürtçe TRT 6 kanalı, aynı zamanda diğer tarafta devletin meclis tutanaklarına hiçbir Kürtçe sözün geçmemesi. Meclis tutanaklarına önceleri Kürtçe sözler "bilinmeyen bir dil" diye geçerken, şimdi (…) şeklinde veriliyor. Yani devlete göre Kürt dili halen "bilinmeyen dil" veya tanınmayan bir dil! Ve güya Kürt kanalı açılıyor. Ama kanalın adı yine "TRT çok dilli kanal" biçiminde oluyor. İşte AKP'nin ve hükümetin Kürt sorunundaki açılımı! İşte Türk devletinin ciddiyeti bu kadardır!

TRT 6'nın uzun ve kısa vadede amaçları

Bir özel savaş aracı olarak TRT 6'nın kısa ve uzun vadeli olmak üzere iki yönlü amacı vardır. Kısa vadeli amacı yaklaşan yerel seçimlere dönüktür. Erdoğan hükümeti ve AKP daha önceleri başbakan düzeyinde Amed'e bile giderek halkımıza Kürt sorununun çözümü konusunda sahte mesajlar verdi. Ancak Kürt halkını kazanmak için yaratılan bu sahte hava çok kısa ömürlü oldu. AKP ve Erdoğan gittikçe gelişen mücadelemiz karşısında zorlanarak gerçek faşizan yüzünü gösterdi. "Tek ulus, tek bayrak, tek devlet" gibi 'tek'li sloganlara dört

elle sarıldı. "Kadın da olsa çocuk da olsa gereği yapılır" diyerek halkımızı kadın çocuk demeden hedef haline getirdi. Ve "ya sev ya terk et!" diyerek faşizmin dişlerini gösterdi. Açık ki bütün bunların sonucunda AKP halkımız nezdinde iyice teşhir oldu. İkiyüzlülüğü açığa çıkarak toplumda kabul edilemez duruma geldi. Diğer bazı etkenler de devreye girince AKP hükümeti iflası yaşamaya başladı. İşte bu durumda AKP hükümeti imaj yenileyerek ortamı tekrar kendi lehine çevirmek ve yaklaşan yerel seçimler nedeniyle kitleleri kandırıp oy avcılığı yapmak için, kendisini sözde Kürt sorunun çözümüne dönük adımların sahibi gibi göstermek adına TRT 6'yı devreye soktu. Aynı zamanda İmralı'da da güya bazı olumlu adımlar attığı izlenimini vermek için inşaat çalışmalarına başlandı ve oraya bazı yeni tutukluların nakledileceğine dönük propagandalar devreye girdi. Erdoğan ekibi bununla da ortamı kendi lehinde yumuşatarak ve halkımızı en hassas noktasından yakalayarak Kürt oylarını toplamaya çalışmaktadır. Bu, yalnız AKP hükümetinin değil, aynı zamanda ordunun, Genelkurmay'ın da yaklaşımıdır. Bu bir devlet politikasıdır. Çünkü devlet, bu yerel seçimleri kendisi açısından stratejik düzeyde ele almaktadır. Ve Kürt hareketini, en güvendiği parti olarak AKP yoluyla mutlaka siyasi yenilgiye uğratmak ve bu temelde kendince PKK'yi bitirme noktasına sürükleyerek Kürt sorununda inisiyatifi tamamen ele geçirmek istemektedir. Güya Erdoğan'ın komutasında Amed kalesini fethederek artık bu işe bir nokta koymaya çalışmaktadır.

Bu dönemde TRT 6 ile aynı zamanda özellikle Kürt gençliği vurularak gerillaya katılımların önüne geçilmek istenmektedir. Bu kanalda yayınlanacak programlar, diziler, film vb yayınlar ile daha çok da Kürt gençleri yozlaştırılarak düşürülmeye, özünden boşaltılmaya çalışılacaktır. Ve bu temelde Genelkurmay'ın katılımların önüne geçme hedefi gerçekleşmiş olacaktır.

TRT 6 esas olarak da Türkiye Cumhuriyeti tarafından geliştirilen uzun vadeli bir planın parçasıdır. 2008 yılında hareketimize yönelik her türlü saldırı ve tasfiye konseptine rağmen sonuç alamayan Türk devleti, 2009'da PKK karşısında mutlak sonuç alabilmek için yeni strateji ve taktiklerle uluslararası dayanaklara sahip yeni bir tasfiye konseptini devreye koymuştur. İşte yeni dönemde hareketimize karşı devreye koyduğu bu yeni argümanlardan en önemlisi de 'Kürt' cilası ve TRT 6 televizyonudur.

Asimilasyon politikaları TC'ye pahalıya mal oldu

Kürt isyanlarının bastırılmasından sonra Kürdistan'da tam bir inkâr ve yasak politikası hayata geçirilerek yoğun bir asimilasyon uygulaması geliştirilmiştir. Bunun sonucunda Kürtlük büyük ölçüde yok edilerek her tarafta bir Türklük furyası estirilmiştir. Kürt bireylerinde kendini inkâr ve Türklüğe soyunma adeta bir moda halini almıştır. Ve Kürt hâkim sınıfları açısından da ancak Kürtlüğünü inkâr temelinde kabul görme ve kendi çıkarlarını hayata geçirme söz konusu olabildiğinden bu temelde bir işbirlikçilik başını alıp gitmiştir.

Ancak Reber Apo önderliğinde PKK ile bu gidişata "dur" denerek Kürt özgürlük mücadelesi geliştirilmiştir. PKK önderlikli özgürlük mücadelesinin gelişimiyle inkâr ve baskıya karşı çıkılarak asimilasyon durdurulmuştur. Ve giderek Kürt kimliği tekrar kazanılarak Kürt halk bilinci geliştirilmiştir.

İşte bu dönemde de bu özgürlüksel gelişmenin önüne geçip inkâr ve imhayı tamamlamak için, bu sefer tekrar yoğun bir askeri saldırı ve özel savaş devreye konmuştur. Bu da yeterli olmayınca Türk devleti kendi kuruluş ilkelerine de ihanet ederek PKK ve Kürt özgürlük mücadelesini tasfiye amacıyla 'yeşil strateji'ye sarılmış, din ve tarikat olgusunu silah olarak kullanmıştır. Bu temelde Türk-İslam sentezi geliştirilerek, din kullanılarak amaca ulaşılmak istenmiştir. Bu durum Hizbullah ve benzeri örgütlemelerin ortaya çıkması ile Kürdistan'da birçok cinayetin ve katliamın işlenmesi sonucunu yaratmıştır. Ancak devlet bununla da sonuç alamadığı gibi, bu politika Cumhuriyet açısından da pahalıya mal olmuş ve Türkiye'de sahte dinciliğin ve tarikatçılığın önü açılıp bunların palazlanmasına imkân verilmiştir. Sonuçta AKP ile demokrasi kaybetme noktasına gelmiştir.

Bu dönemde diğer önemli bir strateji de, Kuzey Kürdistan'da Kürtlere yönelik inkâr ve imha politikasına sarılınmasına rağmen, sırf PKK'ye karşı kullanabilmek için Türk devletinin Güney'de KDP ve YNK gibi oluşumlarla işbirliği yapmasıdır. Bu da, PKK'yi tasfiye amacında sonuç vermediği gibi, Kürtler açısından -Güneyli güçlerin PKK'ye saldırtılması suretiyle- Kürt kanının dökülmesine neden olurken, Türkler açısından ise burunlarının dibinde bir Kürt devletinin ortaya çıkmasına etkide bulunmuştur.

İşte geçen dönemde her türlü askeri saldırılarına rağmen kaba inkâr, imha ve asimilasyon politikasında sonuç alamayan Türk devleti, mücadelemiz özellikle PKK 10. Kongresi temelinde artık yenilmezliğini ispatlayarak çözümü kaçınılmaz bir noktaya getirince, bu sefer 2009 yılı itibarıyla inkar, imha ve asimilasyon politikasında yeni strateji ve taktikleri devreye koyarak yeni bir aşamayı başlatmıştır. Açık ki bu, başta devlet Kürtleri olmak üzere bazılarının iddia ettiği gibi Kürt soru-

"Hareketimize yönelik her türlü saldırı ve tasfiye konseptinden sonuç alamayan Türk devleti, 2009'da mutlak sonuç alabilmek için yeni strateji ve taktiklerle uluslararası dayanaklara sahip yeni bir tasfiye konseptini devreye koymuştur. İşte yeni dönemde hareketimize karşı devreye koyduğu bu yeni argümanlardan biri de 'Kürt' cilası ve TRT 6 televizyonudur"

nunda devletin açılımlar yapması ve artık bu soruna çözüm getirme tutumu değildir. Aksine kendisini dayatan çözüm olgusunu geriletmek ve saptırmak, bunun yerine inkâr ve imhayı sonuç alıcı kılmak için yeni araç ve argümanların devreye konulmasıdır.

Türk devleti Kürt cilasını kullanacak

Bu stratejiye göre, hükümet Kürt açılımı yapıyor ve Kürt sorununa çözüm getiriyor havası yaratılarak kitlelerin kafası bulandırılacaktır. Bunun gereği olarak 'Kürtlük' yoğunca kullanılacak, nerdeyse her şeye bir 'Kürt' cilası vurulacaktır. Daha önceki dönemde dinin kullanılması sonuç almadığı, yetersiz kaldığı için bu sefer '-Kürt' cilası etkince kullanılacaktır. Ama din de aynı zamanda daha etkin bir şekilde devreye sokulacaktır. Kürt sorununa İslami çözüm, hatta belki de Kürt-İslam sentezi vb sözde "çözüm" yaklaşımlarıyla bilinç karartılması ve zihinleri uyutma yoluna başvurulacaktır. Bu temelde TRT 6 gibi kanallar devreye sokulacaktır. Ve giderek bu tür 'Kürt' kanalları devlete yakın, devlet işbirlikçisi bazı kişilikler eliyle özelleşmiş olarak ortaya çıkacaktır. Erdoğan'ın "zaman içerisinde bu çok daha farklı adımların atılmasına da vesile olacaktır. Bu işlerde devlet adım atmadıktan sonra özel sektör bu işlerin içerisine girmez. Ama her şey yavaş yavaş zaman içerisinde olacaktır. Biraz sabırlı olacağız" sözleri bunun ispatıdır.

Bu kanallar harıl harıl asimilasyonu ve inkarı geliştireceklerdir. Daha önceki dönemde "Kürtçe yoktur, kartkurt'tan Kürtçe türemiştir" eksenli asimilasyonun yerine bu sefer Kürtçe kullanılarak asimilasyon yapılacaktır. Şimdiden görüldüğü gibi, daha önceden var olan ve çoğu da Kürtlere yönelik asimilasyon, yozlaştırma vb amaçlarla gerçekleştirilen tarih anlatımı, belgesel, dizi, filmlerin tümüne Kürtçe dublaj çekilerek her şey eskisi gibi devam ettirilecektir. Ve bunlara yenileri eklenecektir. Amaç Kürtçeyi kullanarak Kürt bireylerini kendi gerçeğinden uzaklaştırmak ve asimile etmek, yozlaştırmak, iğdiş etmek olacaktır. Böylece yıllardır PKK mücadelesi ile gelişen ulusal demokratik bilincin saptırılması da hedeflenecektir. Kürtçe konuşan, Kürtçe sanat yapan ama Kürt olmayan bir kişilik, bir kesim yaratılarak Kürt'ün duyguları ve yaşamı teslim alınıp devletin hizmetine koşulmaya çalışılacaktır.

Eskiden Kürtlük kabaca inkâr edilirken bu sefer ince bir tarzda Kürt gerçeğini bitirme ve rant elde etme aracına dönüştürülecektir. Eskiden devlete hizmet için Kürtlüğü inkâr söz konusu iken, bu sefer Kürtlük devlete hizmet temelinde adeta bir modaya dönüştürülecektir. Bir bütünen Kürt olgusu bir ticaret-pazar konusu edilecektir. İşte bununla bilincin ve gerçeğin saptırılması olayı yaratılmak istenecektir. Televizyon kanalları ile de yetinilmeyecek, giderek üniversitelerde Kürt Dili ve Edebiyatı bölümleri, Kürt enstitüleri, seçmeli Kürtçe dersler devreye girecektir. Bununla da yetinilmeyecek ve Kürt sorunu salt ekonomik bir sorun, aş ve iş sorunu gibi gösterilerek Kürdistan'a ekonomik seferler yapılacaktır.

Siyasal açıdan ise Kürt İslam partisi, Kürt sorununa İslami çözüm, barışçıl çözüm adına yeni yeni parti veya yaklaşımlar ortaya çıkacaktır. AKP içinden ve özel savaşın en etkin aygıtı Fethullahçılık doğrultusunda bunlar yapılacaktır. İşte Abdurrahman Kurt, Dengir Mir Mehmet Fırat, Cüneyt Zapsu, Altan Tan, Mehmet Metiner gibileri bu işin öncülüğünü yapmaktadırlar zaten. Ve Fethullahçı etkide gerçekleşen Abant toplantıları gibi etkinliklerle bunu adım adım hayata geçirmeye çalışmaktadırlar. Hem de "işte PKK çizgisi o kadar kan döktü ama bu işi başaramadı. Artık çekilip meydanı bize bırakmalıdır. Biz öyle kan da dökmeden bu işin adım adım üstesinden geleceğiz" türünden tuhaf ve gülünç iddialarla bunu yapmaktadırlar.

Her alanda işbirlikçiliği geliştirme amaçlanmaktadır

Bütün bunların doğrultusunda da, yukarıda belirttiğimiz yeni espriye uygun bir şekilde her alana yayılmış yeni bir Kürt işbirlikçiliği geliştirilecektir. Daha önceki dönemlerde var olan kendi Kürtlüğünü inkâr temelinde yapılan işbirlikçiliğin yerini, bu sefer Kürtlüğü işbirlikçilik için kullanma temelinde ele alan bir kesim ortaya çıkacaktır. Bu neo-işbirlikçilik Türk devletinin Kürtlere yönelik yeni inkâr, imha ve asimilasyon politikasının yeni dayanakları olacaklardır. Ve bunlar siyasetten ekonomiye, eğitimden sanata kadar her alanda boy göstereceklerdir. Mehmet Metinerler, Ümit Fıratlar, İbrahim Güçlüler, Rojinler, Nilüferler ve üniversitelerde, akademilerde, ekonomik kuruluşlarda daha birçok neo-işbirlikçiler, devlet Kürtleri olarak ortalıkta arz-ı endam edeceklerdir. Gerçek özgürlük savaşçıları, bu halkın gerçek evlatları ya vurularak ya zindanlarda çürütülerek ya da değişik biçimlerde dıştalanacak ve bu işin gerçek sahipleri onlarmış gibi sağcısı-solcusu ile modernist-ilkel milliyetçisi ile bu türediler, kendini ucuza pazarlayan bu devlet Kürtleri ön plana çıkarılacaktır. Ki onlar bu işbirlikçilik konumlarını da aslında PKK mücadelesinin sağladığını bildikleri halde, AKP, TRT 6 gibi yerlerde Kürt özgürlük hareketine karşı devlete hizmet etmektedirler.

"Amaç Kürtçeyi kullanarak Kürt bireylerini kendi gerçeğinden uzaklaştırmak ve asimile etmek, yozlaştırmak, iğdiş etmektir. Böylece yıllardır PKK mücadelesi ile gelişen ulusal demokratik bilincin saptırılması da hedeflenecektir. Kürtçe konuşan, Kürtçe sanat yapan ama Kürt olmayan bir kişilik, bir kesim yaratılarak Kürt'ün duyguları ve yaşamı teslim alınıp devletin hizmetine koşulmaya çalışılacaktır"

Görüldüğü gibi yeni dönemde, Kürtlük, sanat ürünlerinden politikacılığına, tarihinden geleceğine kadar adeta her şeyiyle ucuz bir siyaset ve pahalı bir ticaret olayı olacak; her şeyiyle pazara dökülmeye çalışılacaktır. Özel savaş, 'Kürt' cilasını, Kürtçülük politikasını, PKK'yi tasfiye etmek veya en azından marjinalleştirmek için en etkili bir özel silah olarak ele alacaktır.

Bu bağlamda Türk devleti Kürt halkının özgürlük iradesini kırmaya çalışacaktır. Belirtilen politik yaklaşımlar ve TRT 6 gibi kurumlarla halkımızı içten bölmek, parçalamak isteyecektir. Kürtler arasına nifak tohumları ekerek onları kamplara ayırmaya çalışacaktır. Bir kısım Kürt'ü yanına, bir kısmını ise karşısına alacaktır. PKK'ye karşı neo-işbirlikçilik ve ihaneti yaygınlaştırarak Özgürlük hareketini yenilgiye uğratıp devre dışı bırakmaya ve bu temelde, devletin, teslim olmuş ve asimile edilmiş Kürt kitlesini yaratmaya çalışacaktır.

İşte bütün bu amaçlar gereği, yeni dönemle birlikte Kürdistan adeta yeniden işgal edilecektir. Bir taraftan kültürel çıkartmalar yapılırken, aynı zamanda ekonomik açılımlar adına bu yönlü seferler yapılacaktır. İçte ve dışta yeni siyasi-diplomatik argümanlar devreye konulacaktır. Ve bir taraftan TRT 6 gibi kanallarda kendini ucuza satan sanatçılar kullanılarak Kürtçe stran vb ile kitleler uyutulmaya, film ve dizilerle Kürt gençliği içinde burjuva modern yaşam en kaba taklidiyle geliştirilmeye, barış ve kardeşlik, gözyaşı edebiyatıyla halkımız aldatılmaya çalışılırken, aynı zamanda Kürdistan'da bir baştan bir başa askeri seferler, operasyonlar yapılacaktır. Teslim olmayan, devletin oyununa gelmeyen halk kesimlerine yönelik olarak baskı, tutuklama ve işkence yoğun bir şekilde geliştirilecektir. Kuzey'de ve Güney'de, halkımıza yönelik olarak her tarafta, en gelişmiş imha tekniği-araçları ve cinayet birlikleri harekete geçirilecektir. Bu halkın en değerli insanları, evlatları, özgürlük adına bir daha seslerini çıkarmamak üzere -düşman güçlerin kendi deyimiyle- kan uykusuna yatırılmaya çalışılacaktır.

Yeni stratejik yaklaşımın Güney Kürdistan ayağı

Doğal olarak bu strateji ve yaklaşımların Güney ayağı da olacaktır. Güneyli Kürtleri PKK'ye yönelik bu tasfiye planına katmak için bu dönemde daha çok çaba gösterilecek ve bu konuda daha çok taviz verilecektir. Çünkü onlar olmadan bu işin zor olacağını iyi bilmektedirler. Bu nedenle de şimdiden hem siyasi ve hem askeri açıdan sonuç alabilmek için Irak'a ve Güneyli güçlere yönelik diplomasi trafiği iyice yoğunlaştırıldı. Amaç; siyasi, askeri ve kültürel birçok açıdan bu güçleri PKK'ye karşı en etkin bir şekilde kullanmaktır. Bunun bir sonucu olsa gerek, Abant toplantılarının ikincisinin bu yıl Hewler'de yapılması gündeme gelmiştir. Açık ki Fethullah Gülen ve CIA bağlantılı bu çabaların amacı, Kuzey Kürdistan'da başka güçleri, İslami söylemli kesimleri Kürt sorununda muhatap olarak öne çıkarıp PKK'yi mümkün olduğunca devre dışı bırakmaktır. Yine Türk devleti ile Güneyli güçler arasında hem siyasi ve hem de askeri boyutu olan bazı gizli anlaşmaların yapıldığı basına yansıdı. Buna göre Türkiye Güney'deki oluşumu tanıyacaktır ve yine Kuzey'de TRT 6 gibi adımlar atacaktır; buna karşılık Güneyli güçler de bu özel savaş adımlarını olumlayıp etkince destekleyecek ve yine PKK üzerinde baskı uygulayacak, nihayette onu teslimiyete zorlayıp tasfiye olması için gerekli yönelimleri yapacaktır. Nitekim bu haberlerle birlikte bu alanda TRT 6'nın yaygın propagandasının yapılması ve PKK üzerinde Güney kaynaklı baskı ve engelleme çabalarının artması herkesin dikkatini çeken bir gelişme olmuştur.

Elbette ki bu planın arkasında esas olarak ABD vardır. ABD, 2003'te Irak'a müdahale süreciyle birlikte genel Kürt politikası çerçevesinde PKK'nin de etkisizleştirilmesini gündemine almıştı. Çünkü Kürt sorununda PKK çizgisi alternatif bir çizgiydi ve ABD'nin stratejisi açısından tasfiye edilmesi veya daraltılması, dönüştürülmesi gereken bir olguydu. Ki aynı zamanda, PKK'nin Kürtlerin özgürlük talepleri uğruna geliştirdiği mevcut mücadele ortamı, genelde Amerika'nın Ortadoğu'ya yönelik projeleri ve özelde de daha çok Türkiye-Güney Kürdistan-Irak düzlemindeki çıkarları açısından ortadan kaldırılması gereken bir şeydi. ABD, bölgedeki genel stratejisi açısından bu üçlünün uyumlu hareketini esas almaktaydı. Dolayısıyla bu bağlamda PKK olgusu ya teslim alınmalı, dönüştürülmeli ya da tasfiye edilmeli, etkisizleştirilmeli idi. Amerika böylece Türkiye-Kuzey Kürdistan sahasında Kürt sorununun yarattığı problemleri hafifletmiş olacaktı. Bu nedenle örgüt içinden ve dışından PKK'ye sürekli teslimiyet ve tasfiye dayatıldı. Türk devletinin, AKP hükümetinin sorunu çözüm planları ve gerillayı dağdan indirme projeleri varmış gibi Özgürlük hareketi silahsızlandırılmak ve askeri yapısı dağıtılmak istendi. Ve ısrarla PKK'ye karşı ABD denetiminde Türkiye-Irak-Güney Kürdis-

tan ittifakı, birlikteliği geliştirilmeye çalışıldı. Bu politikalar istenen sonucu vermeyince, gelinen noktada, Kürt sorununda açılım adına 'Kürt' cilası, TRT 6 gibi geliştirilen özel savaş yöntemleriyle yeni strateji ve taktikler devreye konuldu. Tabii ki, bu gelişmelerin arkasındaki esas güç ise ABD'dir.

Bu belirlemelerden sonra sanırız TRT 6 gerçeği daha iyi anlaşılacaktır.

TRT 6, PKK'ye karşı geliştirilen bu yeni stratejinin yaşama geçirilmesinde en önemli taktik araçlardan biridir. Bu kanal ile adeta bir gecede bu stratejinin startı verilmiştir. Bu anlamda TRT 6 Kürtler arasında geliştirilen neo-işbirlikçiliğin sesidir. İhanetin örgütlendiği yuvalardan biridir. Kürdistan'da geliştirilmek istenen, "genel anlamda Kürtlüğe, Kürtçeye evet, PKK'ye hayır!", "devlet Kürt'üne evet, özgür ve onurlu Kürt'e hayır!" politikasının etkince hayata geçip sonuç alması için oluşturulan bir çalışma merkezidir.

Açıktır ki bu kanalda yer alanlar, kendini Kürt diye adlandıran, gerçekte ise Türk devletine pazarlayanlar olacaktır. Ancak bu tür kişilikler, maddi çıkar karşılığında, devletin bu kirli oyununu kabul ederek başarıya ulaşması için çaba göstereceklerdir. Onurlu hiçbir Kürt insanı bu kanalda devletin Kürtlere yönelik kirli amaçlarına hizmet etmez. Değil bu kanalda bir çalışan olmak, bu kanalda programlara katılımcı, konuk olarak, yani şu veya bu nedenle yer almak bile Kürt yurtseverliği ile bağdaşmaz; Kürt ulusal çıkarlarına ters düşer ve bilinçlice ısrar edilmesi halinde özgürlük mücadelesi açısından bir suç teşkil eder. Bu nedenle kendisine Kürt yurtseveriyim diyen hiç kimse bu kanala şu veya bu şekilde hizmet etmemelidir.

Ve aynı zamanda, bu kanalda yer alanları ikna ederek bundan vazgeçirmek, eğer buna gelmez, tutumlarında bilinçli bir şekilde ısrar ederlerse onlara yönelik kınama, teşhir, tecrit vb gereken her türlü tavrı göstererek onları boşa çıkarmak Kürt yurtseverliğinin görevlerinden olmaktadır.

Diğer yandan, bu kanalın özel savaş uygulamalarını boşa çıkarmak, maskesini düşürmek için ona yönelik kararlı bir tutum alınmalıdır. Gerektiğinde bu kanalı protesto etmekten, kitlesel tavır alıp etkinlik geliştirmekten, e-mail yoluyla tepkimizi belirtmekten yakın çevremizde izlenmesine ortam yaratmamaya kadar çeşitli yol ve yöntemler hayata geçirilmelidir. Hatta bu kanalın adını bile 'TRT Şeş' biçiminde anmamak, kendi gerçek adıyla -'TRT Altı'- ifade etmek bile bu kanalın ne kadar Kürt kanalı olduğunu göstermek açısından anlamlı olabilir. Yine bu kanala hizmet edenler de kendilerine yakıştırdıkları Kürt isimlerini iade ederek, kişiliklerine layık isimleri kullanmalıdırlar.

Kürtler TRT 6'ya her alanda cevap vermeli

Biz bu yurtseverlik tutumlarımızı geliştirirken bazı devlet Kürtlerinin "işte görün PKK Kürtçe yayına ve Kürt sorununun barışçıl çözümüne karşıdır" türünden çarpıtmalarına da gereken cevabı verebilmeliyiz. Elbette ki Kürtçe yayına ve Kürt sorununun barışçıl çözümüne karşı değiliz. Aksine bizim esas amacımız budur. Ama biz bu adlar altındaki aldatmalara, Kürtçe dili kullanılarak asimilasyonun yeni tarzda hayata geçirilmesine ve Kürt sorununu çözüm adı altında gerçekte Özgürlük hareketini tasfiye planlarına karşıyız. Biz Kürtlüğün ve Kürtçe'nin halen her türlü yasakla karşı karşıya olmasına rağmen, TRT 6 adıyla yapılan bu sahtekarlığa ve oynanan komediye karşıyız.

Bundan da öte, bu oyunun ardındaki stratejiye karşı uyanık olmak ve tavır almak daha da önemli olmaktadır. Biz de yeni dönemde, karşı tarafın bu kapsamlı tasfiye planlarına ve oyunlarına karşı mücadeleyi daha da geliştirip mutlaka sonuç almak ve demokratik çözümü güncel kılmak için döneme uygun, dönemi karşılayan yeni strateji ve taktikleri, yeni argümanları devreye koyabilmeliyiz. Bunun için de başta, yukarda izah etmeye çalıştığımız tasfiye stratejisini kitleler içinde yaygınca teşhir etmek önemli olmaktadır. Bu bağlamda özellikle iktidar partisi AKP, özel savaş politikaları ve en etkin özel savaş uygulama çizgisi olarak da Fethullahçılık yoğun bir şekilde teşhir edilip, iç yüzleri açığa çıkarılarak; deşifre edilerek sonuç almalarının önüne geçilebilmelidir.

Yaklaşan yerel seçimler devlet tarafından bilinçlice bir referanduma dönüştürülmek istendiğinden, bu seçimleri kazanmak için halk, hareket ve kadrolar olarak her türlü çabayı en etkin bir şekilde gösterebilmeli, en sonuç alıcı çalışma tarzı ve argümanları hayata geçirebilmeliyiz. Bu konuda başta Roj TV olmak üzere tüm yurtsever demokratik basın-yayın organlarının rollerini etkince oynamaları, bu özel savaş uygulamalarına, imha ve tasfiye planlarına karşı içerik ve biçim açısından yetkin programları, yayınları hayata geçirmeleri ve başta TRT 6 olmak üzere benzeri diğer araçların da hakkettikleri sonla karşılaşmaları için üzerine düşeni yapmaları belirleyici bir değer ve zaruriyet taşımaktadır. Bu yayın organları ne kadar etkin bir yayın çizgisi izler ve kendilerini kurum olarak geliştirirlerse, TRT 6 ve TC'nin devreye koymayı planladığı özel savaş aygıtları da o kadar boşa çıkar.

En önemlisi de, devletin bu büyük oyununu boşa çıkarmak için Kürt halkının kendi Önderliğine, Partisine, gerillasına ve basın-yayın kurumlarına eskisinden daha güçlü bir şekilde sahip çıkması gerektiğidir. Ancak bu gerçekleştiğinde her türlü oyun ve tasfiye, imha planları tuz-buz olur. TRT 6 gibi kanallarla, başta Roj TV olmak üzere gerçek Kürt basın-yayın organları geriletilerek etkisizleştirilmek istendiği için, özellikle bu dönemde bizim kendi yayın organlarımızı daha bir sahiplenmemiz, destek sunup geliştirmemiz ve her tarafta izlenme ve okunma oranlarını arttırmak için geniş bir örgütlülük içine girmemiz oldukça anlamlı olacaktır.

Madem ki neo-işbirlikçiler bu sürecin en temel aktörleri yapılmak isteniyor, o halde biz de bunlara karşı kararlıca tavır alıp geniş bir şekilde teşhirlerini yapabilmeliyiz. Öyle ki bırakalım devletin oyunlarını hayata geçirmesini, bu neo-işbirlikçiler ve ihanetçiler toplum içine bile çıkamaz duruma gelmelidirler.

Özellikle de gençlik ve kadınlar bu konuda en aktif rolü oynayabilmelidirler. Mademki başta TRT 6 olmak üzere

özel savaş aygıtları en başta bu kesimleri hedeflemektedir, en çok onlar üzerine hesap yapılmaktadır, Kürt gençlik ve kadın kitleleri de buna karşı örgütlülüğünü daha da geliştirmeli ve mücadeleyi sürekli kılmalıdırlar. Bu konuda uyanıklığı elden bırakan ve özgürlük saflarında örgütlülük içinde yer almayan Kürt gençleri ve kadınlarının, toplumu ahtapot gibi saran bu özel savaş canavarına yem olmaktan kurtulmaları zor olacaktır. Dolayısıyla yeni dönemde gençlik ve kadın kesimlerinin saflarını daha da sıklaştırarak, mücadeleyi serhıldanlar temelinde daha da geliştirmeleri belirleyici olmaktadır. Örneğin, madem ki Genelkurmay esas olarak bu yeni politikalarla gerillaya katılımı engellemeye çalışıyor, Kürt gençliğinin de buna karşı özellikle bu dönemde katılımı arttırması karşı tarafa verilen en anlamlı bir cevap olacaktır.

TC'nin yaklaşımları deşifre edilmeli

Yeni dönemde karşı tarafın, özel savaş argümanların elindeki alınarak onu silahsız bırakmak, özellikle de siyasi-diplomatik mücadele açısından değer taşıyacaktır. Özel savaş sahte bir biçimde Kürtçe, Kürt kültür değerleri üzerine politika yaparak, 'Kürt' cilası ile sonuç almak istediğinden, bizim de buna karşı doğru politika ve söylemleri hayata geçirmemiz kaçınılmaz olmaktadır.

Bu dönemde Türk devletinin içte ve dışta izleyeceği taktik bellidir. "Bakın işte ben Kürt açılımları yapıyorum ve barışçıl çözüm için ortamı hazırlıyorum; Kürtçe kanal açıyorum, üniversitelerde Kürt Dili ve Edebiyatı Bölümleri, Enstitüler açma projem var, PKK'ye silah bırakma çağrısı yapıyorum, ama PKK savaşta ve kan dökmekte ısrar ediyor" vb söylemlerle ortalığı toz-dumana boğacak ve bu bulanıklıkta içte ve dışta kamuoyunu yanıltarak Kuzey'de ve Güney'de hareketimize yönelik imha ve teslim alma amaçlı operasyonlar geliştirerek, bunları meşrulaştırmaya çalışacaktır. Açık ki, buna karşılık bizim de sonuç alıcı yaklaşımlar içinde olmamız gerekmektedir. Yani barış ve barışçıl çözüm çabalarına her zaman hazır olduğumuzu özellikle bu dönemde daha etkin dillendirmeliyiz. Yine siyasi söylemde, devletin Kürt realitesini itirafı anlamında gelinen bu olumlu noktanın mücadelemiz sonucu ulaşıldığını ve bizim temelde istediğimiz bir gelişme olduğunu belirtirken, aynı zamanda bunun arkasındaki oyunları ve samimiyetsizlikleri kabul etmediğimizi ifade ederek bunları deşifre etmeliyiz. Bu temelde süreci lehimize çevirmek ve bize karşı kullanılmak istenen ortamı tersine çevirmek çabası içinde olmalıyız. Bunun için de bizim gerçek özgürlük ve Kürt ulusal hakları taleplerini öne çıkararak karşı tarafın gerçek yüzünün ve samimiyet düzeyinin ortaya çıkmasını sağlamalıyız. Kürt kimliği ve ulusal haklarının anayasal-yasal güvencelere kavuşturulması temelinde ele alınıp kabul edilmesi, ana dilde eğitim, kültürel haklar dışında siyasi taleplerin gündemleşmesi, Reber Apo'ya özgürlük ve demokratik özerklik temelinde barışçıl çözümün hayata geçmesi vb talepler ve argümanlarla ileri çıkmamız gerekir. İçte ve dışta diplomatik alanda bu yaklaşımın hayata geçmesi ile kimin gerçekten Kürt sorununun çözümünden, Kürtlere haklarının doğru bir şekilde verilmesinden ve Türkiye'de demokratikleşmeden yana olduğu daha iyi görüleceği gibi, bu tutum aynı zamanda var olan sürecin de olumlu anlamda daha da derinleşmesine katkı yapacak ve karşı tarafa -eğer samimi tutumları varsa- adımlar attırmaya da vesile olacaktır. Aksi durumda ise, bizim yeni dönemde geliştireceğimiz mücadelemiz, meşruluk zemini daha da güçlenerek sonuç alması için yeni imkânlara kavuşacak ve kitleler ile kamuoyunun yanımıza çekilmesinde lehte etkenler ortaya çıkacaktır.

Son olarak bu mücadelenin Güney ayağı da önemli olmaktadır. Türkiye daha çok da bu ayakta sonuç almak istediği için, bizim de buna karşı özellikle bu sahada hem kitleler içinde ve hem de siyasal-diplomatik açıdan mücadeleyi güçlü geliştirmemiz gerekmektedir. Türkiye'nin bu oyununun tehlikeli yönlerine dikkat çekerek, ilgili kesimlere bu konuda uyarıcı yaklaşmak ve onları mümkün olduğunca bu tür çabalardan geri tutmaya çalışmak hayata geçirilmesi gereken önemli yaklaşımlardan biridir. Bunu yaparken mücadelenin diline dikkat etmek gerekirken, var olan gizli anlaşmaları da siyasal ortam ve kitleler nezdinde deşifre etmeye çalışmak doğru bir tutum olacaktır. Daha çok da bu konularda kitleleri bilinçlendirmek, ileriye yönelik olarak Kürt kamuoyunu oluşturmak en hassas düzeyde ele alınacak bir faaliyet boyutudur.

Türkiye'nin Güney Kürdistan politikasının önüne geçilmeli

Bu doğrultuda, ulusal konferans çabalarımızı daha da ön plana çıkarmak, Güney kaynaklı olarak bu konudaki yanlış, fırsatçı ve saptırıcı yaklaşımlara eleştirisel yaklaşarak doğru yaklaşımı hâkim kılmaya çalışmak diğer önemli çalışmalardan olmaktadır. Güney'de en çok da en tehlikeli bir karşı faaliyet olarak Fethullahçılığın gittikçe artan çalışmalarının önüne geçmek gerekmektedir. Bu ekip siyasetten, ekonomiye kadar her açıdan Güney'de iyice yayılmak istemektedir. Bu çizginin Kürtlük açısından nasıl ciddi bir tehlike olduğu, Güney'deki siyasal çalışmaları, yatırımlarındaki amaçları, düşmanca faaliyetleri iyice işlenerek, çok zengin yöntemlerle Güney'deki zararlarının önüne geçilmeye çalışılmalıdır. Ve özellikle de Güney'de TRT 6'nın kasıtlı bir şekilde öne çıkarılmasına karşı, kitleler ve siyasal kesimlerin bu konuda doğru bir bilince kavuşturulması için çaba gösterilmelidir.

TRT 6 ve arkasındaki her türlü özel savaş stratejilerine karşı halk ve hareket olarak, Apocu militanlar olarak böylesine kararlı ve doğru tutumlar geliştirdiğimizde, üstte belirtilen görev ve çalışmalarımızı etkin bir şekilde yerine getirdiğimizde, Türkiye'nin Kürt halkı üzerinde geliştirmek istediği bütün tasfiye planlarını boşa çıkarabiliriz. Ve işte o zaman, Kürtlüğü yok olma noktasından Türk devletinin açıkça itiraf ettiği bir düzeye getiren bir mücadelenin sahipleri olarak, Önderliğimizin özgürlüğü temelinde halkımızı tekrar yıllardır özlemini çektiği Aden yaşamına taşıyabiliriz.

"Kimsenin Namusu Değiliz Namusumuz Özgürlüğümüzdür"

Yaşamı yaratan kadınlar ölüme sunulmaktan kurtulamıyor

"Kürtler duygusal ve hisli, incelikli ruhu olan bir halktır. Bu ruhun cinnet geçirip genç yaşamlara cinayeti dayatması asla mümkün değildir. Toplumsal olarak artık bu konuda kendimizle yüzleşmeli ve içimizdeki bu kanserleşen yanın bize ait olmayan bir toplumsal genle bağlantılı olduğunu kabul etmeliyiz. Köklerimize inip bakarsak kadına dayatılan ve Kürtlere de bir biçimde derinliğine benimsetilmiş olan namus anlayışının bizimle alakası olmadığını görürüz. Eğer bir kadının recmedilme görüntülerini izlemişseniz bu yabancılaşmayı görmüşsünüzdür, öfke duymuşsunuzdur"

İnsanlığın büyük bir kesiminin çok yönlü şiddete maruz kaldığı bir çağın çocuklarıyız. Bu şiddet çağının tanıklarıyız, sanıklarıyız, kurbanlarıyız. Bu yüzden de yaşamın her alanı her an büyük bir direniş ve mücadele içermek zorunda. Yaşamın ve insanın sahip olduğu avantajlar dünyayı güzelleştirebilecek zenginlikte olmasına rağmen dünyanın birçok alanında bu şiddet gerçekliği yaşamı çirkinleştiriyor. Ve insanlar onurlarıyla, hayalleriyle, değerleriyle karşı karşıya kalıyor. Böylesi bir dünya gerçeğinde kadınlar, bu baskıya en çok maruz kalıp savunmasız bırakılıyor. Sistemin en kolay yuttuğu lokma haline getiriliyor. Kadınlar; yaşamı yaratanlar olarak, bugün ölüme en çok sunulan kurbanlar olmaktan kurtulamıyorlar. Sadece özgürlük ve barış adına ABD'nin müdahale ettiği Irak'ta kaybedilen, öldürülen kadınların sayısı binlerle ifade ediliyor ve Uluslararası Kızıl Haç tarafından açıklanan raporlara göre, kadınların sokaktaki cesetlerinin kaldırılması çağrıları duymazlıktan geliniyor. Öldürülen binlerce kadın, binlerce isimsiz öykü demek. Binlerce öksüz kalmış çocuk demek. Binlerce yıl sürdürülen şiddet sarmalının kanla, kadın cesetleriyle sürdürülmesi demek. Ve milyonlarca kadına yılgınlık, teslimiyet, gönüllü kölelik, korku, sömürülmeye razı olma aşısı demek. Bu korkunç olsa da -milyonlarca kez maalesef- gerçek öyküler demektir. Bu öyküler nasıl bir tarih üzerinden yaşanıyor?

Kadına ait her şey zor kullanılarak elinden alındı

Toplumsal tarihi iyi incelediğimizde karşımıza çıkan gerçek, toplumların maruz kaldığı her türlü şiddetin kaynağının, çıkışının kadına uygulanan çok yönlü şiddetle bağlantılı olduğudur. Kadına uygulanan şiddet derinleşip kurumlaştıkça toplumlara da uygulanmıştır. Önder Apo bu gerçeği, *'toplumların karılaştırılması'* ifadesiyle belirtti. Önder Apo toplumsallığa karşı gerçekleştirilen bu komplonun başlangıcını *"…felaket böyle başlamıştır. Cennet, cehennem ayrımı analitik zekanın toplumsal hiyerarşi kurmak gücüyle el ele gider. Hiyerarşik toplumda bir avuç "güçlü erkek" adam toplumun üstünde kurulup cennetsel yaşam tahayyülüne yol açarken, alttaki toplum için gittikçe derinleşen, nedeni ve çıkışı anlaşılmayan cehennemin yolu açılır"* sözleriyle belirtti. Bu değerlendirmeden de anlayacağımız gibi, kadına ait olan her şey onun elinden zor kullanılarak, şiddetle alındı. Yaşam, ekonomi, sanat, kültür, sevgi, doğurma ve yaratma yeteneği, her şeyimiz elimizden şiddetle alındı. Zor, baskı kullanılarak çalındı. Bu, uzun ve kanlı bir mücadeleyle oldu. Yenilgi kadının ellerinde kaldığında erkeğin en büyük kaygısı, bu yengisini nasıl ve neyle süreklileştireceğiydi. Kadına yönelik kazanılan bu zaferin yaşatılması için elimizden zorla alınan her alanın şiddetle sürdürülmesi gerekiyordu. 'Şiddetle kazanılan şiddetle sürdürülmeliydi' eril zihniyet böyle doğmuştu.

Yaşamımızın her anına hükmeden mevcut ekonomik, sosyal, siyasal sistemin şiddetle yürütülmesinin böyle bir tarihsel kaynağı var. Kadınlar olarak bunun baştan farkında olmalıyız. Hırsızın ev sahibi karşısında, yalancının doğruyu bilen karşısında, emeksizin emekçi karşısında yaşayacağı psikoloji neyse gücü şiddetle ele geçirenlerinki de böyledir. Ve bu psikoloji saldırgandır. Saldırısının hedefi de tehlike gördüğü kadındır. Bu denli eski ve köklü bir toplumsal tarihe sahip olan şiddet kültürünün, toplumun tüm kesimleri tarafından tanınması ve bu kültürle mücadele edilmesi; aynı zamanda topluma dayatılan karılaştırılma, teslimiyet gerçeğiyle mücadele edilmesi anlamını taşıyor. Ancak bu gerçeğin farkına vardığımızda kadın katliamlarının ağır bir toplumsal yıkımın işareti olduğunu algılayabiliriz. Kadına yönelik şiddetin neden bu denli yoğun, sürekli ve örgütlü olduğu sorusunu kendimize daha güçlü sorabiliriz. Kadına yönelik şiddetin, toplumların kanayan ve kanserleşen problemlerinden biri olarak ısrarla yaşanmasından rahatsızlık duymayı öğrenebiliriz. Bu sorunu, sağlıklı ve özgür bir toplum yaratma amacını taşıyan insanlar olarak sahiplenmeye başlayabiliriz. Aksi halde bir toplumsal çürümenin dışa vurumu olarak yaşanan kadın katliamlarını durduramayız. So-

run çok boyutlu ve ağır olduğu için mücadele kapsamı da geniş olmalı. Bu yüzden toplumsal çürümenin işareti olan kadın katliamlarını toplumun gündemine daha güçlü koymalıyız. Sorunun hangi zihniyetten kaynaklandığını anlamalı ve anlatabilmeliyiz. Bu, her şeyden önce insani duyarlılığımızın, sorumluluğumuzun gereğidir.

Kadınların şiddetle ilişkisine derinlikli felsefik bir yaklaşımla bakıldığında insanı nefessiz bırakacak kadar ağlarını örmüş bir gerçeklik görürüz. Dolaylı ya da dolaysız kadına yaşatılan şiddetin her yönünü tanımalı, tanımlamalıyız. Dünyanın her yerinde kanlı şiddet daha çok hakim olduğu için insanlar üzerindeki kansız şiddet daha az gündeme giriyor. Daha engelsiz, daha alışık ve yaygın uygulanıyor. Tabii ki daha sinsi. Örneğin işsizlik, sevgisizlik, değersizlik, yoksulluk, açlık, kimlik değerlerine hakaret, eğitim ve sağlık hizmetinden mahrum bırakılma, toplumlar üzerinde yürütülen ekonomik, sosyal-kültürel sömürü ve yozlaştırma sayabileceğimiz daha birçok kansız şiddet yöntemi, uygulaması var. Bu uygulamalar karşısında yaşamın ne için ve nasıl olması gerektiği sorgulaması -bu baskının nefessiz bıraktığı anlarımız o kadar çoğalıyor ki- yitip gidiyor. Bu baskının dış boyutları kadar zihinsel-ruhsal, kültürel içselleştirilen boyutları da bir o kadar boğucu olabiliyor. Ve bütün bunlar dünyayı her şeye rağmen elinde bulundurmak isteyen emperyalist sistemin planlı ve bilinçli uygulamaları. Bir yandan kapitalizmin yarattığı bireycilikle toplumsallığın temel değerleri metalaştırılıp toplum savunmasız kılınırken diğer yandan bu savunmasızlık konumuna uygun olarak toplum yutuluyor. Birey-birey, hücre-hücre hırsızlanıp küresel sermayenin öngördüğü kültürel-sosyal gerçekliğin bir parçası haline getiriliyor. Kanlı şiddet kansız şiddeti, kansız şiddet kanlı şiddeti besleyip yenilerken acaba hangisini daha çok anlatmalıyız sorusu anlamsızlaşıyor. İstatistiklere vurulan binlerce kadın ölümü; kanlı şiddetin hafızalarımıza sinen ve bizi hafızasız kılan sinsi gücü. Yarattıkları ise kansız şiddetin bin bir türüdür. Böyle bir şiddet sarmalında nereye bakılmalı, hangisini ele alıp işlemeli, hangisiyle mücadelede öncelikler olmalı? İnsanın fiziksel yaşamının sona erdirilmesi ile sonlanan şiddet türü elbette daha çok görünür ve daha çok sarsar insanı. Ama insan yaşamı çok yönlü bir etkinlik. Anlamsal yaşam, onursal yaşam, duygusal yaşam da önemli. Bu yaşamları söndüren, solduran, imha eden şiddet türleri de önemli bu yüzden. Yoğunlaşma, tartışma, paylaşma, deşifre edip mücadeleyle aşma kapsamımıza hepsini almak zorundayız.

Kansız şiddet deşifre edilmeli

Şiddetin farklı boyutlarını tanımlayıp tanımada daha cesur ve felsefik yaklaşmalıyız. Kansız şiddetin de deşifre edilmesi ve mücadele kapsamına alınması önemlidir. Çünkü kadına karşı şiddetin görünmeyen ya da mazur gösterilen boyutları var. Örneğin kadınların susturulması, düşüncelerini geleneklerin, törelerin ya da yasal sınırlamaların baskısıyla açıklamaktan men edilmesi, korku, yıldırma, bastırma, vb yöntemlerle kadınların doğalarına uygun davranış gücü kazanamaması, eğitim hakkından, seyahat hakkından mahrum bırakılması, kadın değerleri temelinde oluşan kadınlık kimliğinin baskılanması, aşağılanması ve daha da sayamayacağımız kadar çok şiddet türü var. Kadına anlam ve kimlik ölümünü dayatan şiddet uygulamaları var. Kadınlar birçok zamanda ve yerde bunları yeterince ifade edememiş olsalar da, her zaman hissederler. Ruhlarının, duygularının, düşüncelerinin ve iç dünyalarının ezilmek istendiğini algılarlar, hissederler. Bu yüzden de kendilerine uygulanan baskının farkındadırlar. Saddam 2003'te ABD tarafından düşürüldüğünde halkın içinden bir Arap anasına sormuşlar; "Saddam düştü ne düşünüyorsun, seviniyor musun?". O da şu sade cevabı vermiş: "Her evde bir Saddam var kızım, Saddam düşmüş ne yazar." Kim bu kadının sıradan bir ev kadını olduğunu söyleyebilir. O, Ortadoğu topraklarının yaşattığı bir bilge kadındır. Görünmez kılındığında da, bir tokatla geldiğinde de, söylemek istediği bir söz, bir türkü ağzına tıkıldığında da, O şiddete maruz kaldığını hep bildi. Ve bu şiddete maruz kalışının altında yatan gerçekliği derinden fark etti. Analarımızın biz kızlarına sürekli "okuyun, okuyun. Ekonomik bağımsızlığınızı kazanın ki bir erkeğe bağımlı kalmayın" öğüdü aslında bu kaybedişin altında yatan asıl nedeni yalın bir şekilde ifade ediyor. Kadın yaşamın idaresini, ekonomiyi ellerinde tutuyordu eskiden. Ekonomik idare ellerinden alındı ve eril zihniyetin yarattığı ekonomik sistemin bağımlısı, kurbanı haline getirildi. Tamamen toplumun ihtiyaçlarına göre olan, gereksiz birikimi kabul etmeyen, kâr amacı gütmeyen kadının yarattığı bir ekonomik sistem binlerce yıl insanlığın yaşamına yön verdi. Eril zihniyetin kurumlaşması ile parçalanan bu kadın sistemi yıkıldığında ilk pazarlanan kadın oldu. Toplumsallığı yaratan kadın üretkenliği,

kadın cinselliği, kadın emeği piyasaya sürülerek toplumu kemiren, tüketen bir gerçekliğe dönüştürülerek özüne yabancılaştırıldı. Şimdi kadına ve topluma yönelik uygulanan bütün şiddet biçimlerinin kaynağı bu yabancılaşmadır. Bunun sonucu olarak dünyanın birçok ülkesinde kadınlar ucuz işgücü olarak köle gibi çalıştırılmaktadır. Yine birçok ülkede kadınların satılığa çıkarılması bir sektör olarak örgütlü bir biçimde yürütülmektedir.

"Kadın katliamı, tecavüz kültürü mücadele etmekten vazgeçeceğimiz bir alan olmadığı gibi uzun süreli, sabırlı ve donanımlı mücadele etmemiz gereken bir sorun. Bir çok sorundan daha fazla arkasındaki tarihi, siyasi, sosyal, kültürel ve hukuki şifreleri çözmemiz gerekir. Kaynağına inebilmeli ve çözümlerimizi bu kaynakları ortadan kaldıracak tarzda örgütlemeliyiz"

Kürdistan'da kadın katliamını durdurabilmiş değiliz

Halkları ve kadınları savaşla vuran kapitalist sistem fuhuşla bir kez daha vuruyor ve öldürüyor. Bu nedenle şiddetin kansız uygulanma biçimlerini de görmeliyiz, tanımlamalı ve karşısında mücadele araçlarımızı yaratmalıyız. Sözlü, psikolojik, manevi, kültürel şiddeti de sürekli teşhir etmeliyiz. Örneğin kadınların özellikle Türkiye'de gördükleri en temel şiddet yöntemlerinden biri olan anadilde konuşma yasağı, kadına, çocuğu ve dolayısıyla topluma uygulanan en vahşi şiddettir. Yine kapitalist modernitenin süslü tuzaklarıyla gerçekleştirilen kültürel asimilasyon da en temel şiddet uygulamalarından biridir. Kendi köklerinden sökülen bir bitkiye daha büyük şiddet olabilir mi? Bir halkı, kadınları kendi kültüründen köklerinden uzaklaştırmak, yabancılaştırmaktan daha büyük bir şiddet olabilir mi? Kanlı şiddetle topluma korkuyu empoze eden kapitalist sistem aynı zamanda çok farklı araçlarla toplumun kültürünü, benliğini de işgal etmektedir. Bunu da belirttiğimiz kansız şiddet yöntemleriyle toplumu uyuşturarak yapmaktadır. Özgür bir toplumu yaratmayı hedefliyorsak bu gerçeklik karşısında daha donanımlı ve bilinçli mücadele etmek zorundayız. Bunlar hemen aşabileceğimiz kadar basit sorunlar değildir. Sorunun çok yönlülüğünü ve derinliğini görememek de şiddet sarmalını güçlendirebilir. Ancak sürekli bunu söylersek bu gerçeklik bizi nefessiz bırakır, mücadele gücümüzü kemirir ve kurtarabileceğimiz kadın hayatlarını tehlikeye açık bırakır.

Kürdistan toplumunda da maalesef kadın ölümlerini, katliamını durdurabilmiş değiliz. Bir yandan halk olarak sürekli örgütlü şiddete maruz kalıyoruz diğer yandan aynı kültür ve zihniyet kadınlarımızı öldürüyor. Çünkü mevcut toplumsal şekillenmemiz aynı eril tarihten besleniyor. Toplumun her kesimi bunu aynı düzeyde yaşamıyor olabilir ama sonuçta yaygın yaşanan bir durum. Kadınların bir şekilde ölümle karşı karşıya bırakıldığı toplumların sağlıklı bir toplum olduğunu hiç kimse söyleyemez. Hangi alanda yılda kaç kadın intihar etti, kaç tanesi namus cinayetine kurban gitti vb istatistikler ancak sorunun belli boyutlarını ifade edebilir. 45 saniyede bir kadının tecavüze uğradığını, her yıl yarım milyon kadının gebelikte öldüğünü, yılda beş bin kadının namus cinayetine kurban gittiğini, binlerce genç kızın kadın sünnetinden sakat kaldığını, Uluslararası Göç Örgütü'nün verilerine göre her yıl Avrupa Birliği (AB) ülkelerine seks işçiliği amaçlı 150 bin kadın ve çocuğun girdiğini vb bilmek yetmiyor. Bu istatistikler açıklandığında, ölümler karşımıza bir tablo olarak çıktığında belli bir hareketlenme, dönemsel bir duyarlılık yaşıyoruz. Ortadoğu genelinde ve Kürt toplumunda sorunun yaşanma düzeyi dönem dönem kadın hareketlerini, sivil toplum örgütlerini ve toplumsal duyarlılığı olan bazı kesimleri harekete geçiriyor. Fakat şu ana kadar bu katliamı durdurmada köklü adımlar atabilmiş değiliz. Önder Apo'nun her fırsatta Kadın Akademileri ile namus cinayetlerini bağlantılı gündeme getirmesi önemlidir. Çünkü bu sorunun eğitimle, ekonomiyle, sosyal-kültürel şekillenmeyle ilgili boyutları var. Bunun için bütünlüklü ve uzun vadeli bir mücadele sürekliliği gerekiyor. Kadın katliamı, tecavüz kültürü mücadele etmekten vazgeçeceğimiz bir alan olmadığı gibi uzun süreli, sabırlı ve donanımlı mücadele etmemiz gereken bir sorun. Bir çok sorundan daha fazla arkasındaki tarihi, siyasi, sosyal, kültürel ve hukuki şifreleri çözmemiz gerekir. Kaynağına inebilmeli ve çözümlerimizi bu kaynakları ortadan kaldıracak tarzda örgütlemeliyiz. Çok yönlü ve sürekli mücadele yürütebilmeliyiz. Yoksa karşı karşıya olduğumuz trajedi bizi soluksuz bırakabilir.

Sorun kadar sorunun çözümü için mücadele de devam ediyor

2004 yılında gerçekleştirdiğimiz bir kadın toplantısına İran'dan bir kadın katılmıştı. Sayımızı, silahlı gücümüzü, tartışma ve planlama düzeyimizi gördü. Ama aynı zamanda Ortadoğu'da yaşayan bir kadın olduğu için sınır boyunca (Irak-Suriye-İran) kadınların intiharlarını, maruz kaldıkları şiddeti yakından tanıyordu. Doğal olarak kafasında çelişki oluştu. "Size bakıyorum, binlerce silahlı kadın var burada. Ve yanı başınızda ölen kadınlara bakıyorum. Ya siz gerçek değilsiniz ya da bu ölen kadınlar gerçek değil" demişti. Bu çok çarpıcı ve gerçekçi bir fark edişti. Acıtsa da, yüreğimizi, yaksa da gerçekti. Bir yandan ölen kadınlar bir yandan da kadınların ölmesini durdurmak isteyen kadın mücadelesi. İkisi de gerçek. Daha fazla tanışması ve birbirine dokunması gereken iki gerçek. Kadın ölümleri köklü ve binlerce yıllık tarihi olan sistematik bir uygulama. Bu uygulama kadınlara kölelik temelinde biçilen var olmama, olamama kefeni. Ama kadınlar binlerce yıldır her fırsat-

ta bu kefeni yırtmak için direndi, direniyor. Yani kefen de gerçek onu yırtmak, aşmak isteyen ruh, düşünce, eylem de gerçek. Sorun kadar sorunun çözümü için mücadele de devam ediyor. Biliyoruz ki sorunun yakıcılığına denk bir mücadele yaratamazsak, baskın olan hayata rengini verir, hükmünü sürer yaşamımız üzerinde. Yani ölüm, cinayet, tecavüz ve intihar. Otuz yılı aşkındır bunu kadınlar için bir kader olmaktan çıkarmak isteyen Kürt özgürlük hareketi toplumsal değişimdönüşümü başarmanın temel ölçüsü olarak kadının toplumdaki konumunu ele aldı. Kadına dayatılan toplumsal baskıları aşmak için kadınları mücadele saflarına çekti. Ancak savaş koşullarının da ağır etkisi altında toplumumuzun bu konuda hala kanayan bir yarası olarak yaşanan kadın cinayetleri tümden durdurulamadı. Bu konuda alınan önemli mesafeler olsa da soruna köklü yaklaşım ve mücadele sorunumuz yakıcılığını koruyor. Sorunun aciliyetine dikkat çekmek amacıyla Kürt Kadın özgürlük hareketi 25 Kasım 2008'de ***"Kimsenin Namusu Değiliz Namusumuz Özgürlüğümüzdür"*** şiarı ile bir kampanya başlattı. Kürt kadınlarının yaşadığı birçok ülkede değişik eylemlerle ve etkinliklerle başlatılan kampanya bir yıl devam edecek.

Kadın özgürlük hareketinin böyle bir kampanya başlatması, şiddetin dayandığı kaynakları ve bunların yaşama hükmeden örgütlülüğünü, zihniyetini hedeflemesi bakımından önemli. Toplumumuzu özgürlük ve demokrasi kültürü temelinde yeniden inşa etmenin mücadelesini veriyoruz. Bu kapsamda bir hedefe ulaşmak gündemimize yaşamın özgürlük düzeyini tehdit eden sorunları getiriyor. Kadın katliamları ister namus adına, ister aşk-sevgi adına işlensin sadece yaşamın özgürlük düzeyini değil varoluşumuzu, yaşamın her alanını tehdit eden bir problem. Namus cinayetleriyle yaşayacak kadar 'şanslı' olan kadınlara 'bakın, diğer kadınlar gibi öldürülmüyorsunuz daha ne istiyorsunuz?' biçiminde bir mesaj vererek başka türlü bir şiddeti meşru göstermekte de kullanılıyor. Bir kesimi öldüren sistem 'yaşayanları' da ölüm tehdidi ile esir almak istiyor. Bu yüzden mevcut toplumsal yapılanmadan memnun olmayan herkesin ilgiyle ve mücadeleyle eğilmesi gereken bir sorun.

Her Kürt erkeği kadına yaklaşım zihniyetini sorgulamalıdır

Biz de Kürt halkı olarak demokratik ve özgür bir yaşam hedefiyle yıllardır özgürlük için mücadele ediyoruz. Bunun için büyük bedeller ödedik, ödüyoruz. Uğruna mücadele ettiğimiz özgür ve demokratik yaşamın en temel ölçüsü; Önder Apo'nun belirttiği gibi, kadının toplumsal yaşamdaki rolü ve konumudur. Bu özgür, onurlu yaşam için savaşan Kürt toplumu için de böyledir. Bu nedenle yeni, özgür ve demokratik bir Kürt toplumunda kadının yeri, rolü ve anlamı nasıl olacaksa bunu yaratmak için çalışacağız. Böyle bir toplum Önder Apo'nun yaşam felsefesiyle şekilleniyor, şekillenecek. Bu felsefenin bazı konulara yaklaşımını benimseyip, bazı konulara yaklaşımını reddedemeyiz. Biz halk olarak Önder Apo'nun felsefesini yaşam felsefemiz olarak kabul ediyoruz. O da kadına yaklaşımındaki felsefesini *"hakîm kültürün kadın kapatmasına asla hoşgörü göstermedim. Namus dedikleri kanunu tanımadım. Halen kadınla sınırsız, özgür tartışmaya, oynamaya, yaşamın diğer tüm kutsallarını paylaşmaya evet ama birbiriyle; adına ne dersek diyelim, gerekçesi ne olursa olsun güç temelinde ve mülkiyet kokan köleliklere, bağlılıklara ise yanıtım sonuna kadar hayırdır"* sözlerinde açık ifade ediyor. O zaman bu felsefenin kadına yaklaşımını, onu ele alışını şimdiye kadar topluma hâkim olan felsefelerin kadını ele alışıyla kıyaslayalım. Yaşanan mevcut toplumsal yozlaşmanın ve yabancılaşmanın kaynağında hangi felsefelerin yer aldığını düşünelim. Önder Apo'nun yaratmak istediği özgür Kürt insanının, erkeğinin, kadınının namus anlayışının felsefik yaklaşımını anlamaya çalışalım. Bu felsefeye göre bir insan "ben hayvanları katlediyorum ama ekolojistim, doğayı seviyorum" diyemeyeceği gibi bir erkek "kızımı, karımı namus adına katlediyorum ama ben Apocuyum, yurtseverim" diyemez. Hiç kimse de o insanın Apoculuğunu, devrimciliğini onaylayamaz. "Eşimi dövüp onun haklarını ben belirlesem de PKK'liyim" diyemez. Kadını kapitalist moderniteye göre ele alan, metalaştıran, pazar unsuru olarak gören mantık bizim mantığımız olamaz. Önder Apo bir görüşme notunda bunu yurtseverliğin bir gereği olarak tanımladı. *"(kadınlar) namus adına öldürülüyor, dövülüyor, sövülüyor. Yine de bir kadın çıkıp "biz bu sorunları tartışalım, çözelim" demiyor. Bu, yurtseverliğin bir gereğidir..."* dedi. Namus adına işlenen cinayetleri durdurmak, kadın katliamını durdurmak bir yurtseverlik görevidir.

Bir ülke için kalbi yanan bir erkek o ülkenin kadınlarının akan kanı karşısında kalpsiz olabilir mi? Bir de kanın sahte namus anlayışı ile akmasını kabul edebilir mi? Bunun karşısında ölümüne savaşmaz mı? Kadın için de erkek için de bu artık her zamankinden daha fazla yurtseverlik görevidir, çünkü kadınlarımız her zamankinden daha çok öldürülüyor ve her zamankinden daha çok yüreğimizi yakıyor. Özgürlük mücadelesine her şeyiyle katılan, fedakar bir Kürt babası kızını dağlara gönderebiliyor. PKK'nin yarattığı yeni, özgür ahlaka güveniyor. Ama aynı baba kızı bir erkek arkadaşı ile konuştu diye namus adına kızını cezalandırmayı da törelerin, namus anlayışının bir gereği olarak düşünebiliyor. Kadını ele alışta iki ayrı yaşam felsefesi. Hangisi özgür Kürt toplumunu inşa ediyor? Tabii ki PKK'nin özgürlük felsefesi. Başkan Apo'nun özgür halk yaratma felsefesinin merkezine koyduğu 'dünya kadınla özgürleşecek felsefesi' Kürt toplumunun yeniden canlandırdı, ayağa kaldırdı ve savaştırıyor. O zaman her Kürt erkeği de bu özgürlük felsefesine göre toplumsallığımızın yeniden inşa edilmesinde kadına yaklaşım zihniyetini sorgulamalıdır. Hem kızını mücadeleye gönderen hem de namus adına katletme hakkını kendinde gören zihniyet aynı toplumsallık değerlerine sığmaz. Her ikisinin Kürtlük değerleriyle bağ-

daştırılması mümkün değildir. Kürt Halkının özgürlük ruhu binlerce yıldır direndi. Yılmadı, solmadı. Böyle bir ruhun sadece bir adım attı diye gencecik bir kızı en vahşi biçimde katletmesi mümkün değildir. O zaman bu gerçeklik; gelenek, namus, din adına halkımızın özgürlük değerlerine dayatılan bir yabancılaşmadır. Bize ait değildir. Çünkü özgürlükle, ahlak ve onurla alakalı değildir. Kürt halkının ahlak, namus, temizlik anlayışı felsefiktir, Zerdüştten beslenir. Daha sonraları kılıç zoruyla farklı dinleri benimsemiş olsa da Kürtler ahlak anlayışlarından kolay taviz vermediler. Ve bu ahlak anlayışında, yaşam acemisi bir genç kızın en ufak bir hatada öldürülmesi yoktur, olamaz. En eski ve bize ait törelerimizde bu yoktur.

Namus adına recmedilen kadının acısını hissetmek

Kürtler duygusal ve hisli, incelikli ruhu olan bir halktır. Bu ruhun cinnet geçirip genç yaşamlara cinayeti dayatması asla mümkün değildir. Toplumsal olarak artık bu konuda kendimizle yüzleşmeli ve içimizdeki bu kanserleşen yanın bize ait olmayan bir toplumsal genle bağlantılı olduğunu kabul etmeliyiz. Köklerimize inip bakarsak kadına dayatılan ve Kürtlere de bir biçimde derinliğine benimsetilmiş olan namus anlayışının bizimle alakası olmadığını görürüz. Ve eğer bir kadının recmedilme görüntülerini izlemişseniz bu yabancılaşmayı görmüşsünüzdür, öfke duymuşsunuzdur bu yabancılaşmaya. Örneğin 7 Nisan 2007'de Musul'un Başuka kasabasında Müslüman bir genci sevdiğinden dolayı akrabaları tarafından recmedilen Dua Eswed Dexil adlı 17 yaşındaki Ezidi kızının trajedisi. Olay belki özgünlükleri olan ve politize edilmiş, içerisinde provokasyon taşıyan niteliklere sahipti. Ancak Dua'nın recmediliş görüntülerini izleyip de her şeyden bağımsız kendi insanlığı ile karşı karşıya gelmemek, sorgulamamak mümkün değil. Kendisi en büyük katliamlara maruz kalmış bir halkın aynı zulmü namus adına ya da ne adına olursa olsun bir kadına, kendi kızına, eşine, akrabasın uygulaması bir yabancılaşma değildir de nedir? Özgürlük ruhundan kopuş değildir de nedir? Bu görüntüleri izlerken ya da dünyanın bir çok yerinde günlük olarak buna benzer görüntüleri izlerken insanın içini müthiş bir öfke kadar bir üzüntü de sarıyor. İnsan ancak bu kadar kendisine ve toplumsallığına karşıtlaştırılıp, düşmanlaştırılabilir. İnsan ancak bu kadar insanın kurdu haline getirilebilir. Bizim olmayan, toplumumuzun, kültürümüzün olmayan değerlerin şövalyeliğini yapmak bize hiç bir şey kazandırmaz. Bunun özellikle namus adına cinayet işlemeye zihinsel olarak açık Kürt erkekleri tarafından iyi anlaşılması lazım. Bu anlamda YJA'nın başlattığı bu kampanyanın bir önemi de Kürt halkına namus ve din adına dayatılan bu yabancılaşmayla yüzleştiren bir kampanya olmasıdır. Kampanya bunu başarabildiği ölçüde başarmış olacaktır.

Elbette namus adına işlenen kadın katliamı sadece Kürt halkının yaşadığı bir sorun değildir. Özellikle Türk devleti bunu böyle yansıtmak için uğraşıyor. Bizim kadın eksenli ideolojimizi bize karşı kullanmaya çalışıyor. Buna asla sessiz kalamayız. Ama halk olarak yaşadığımız bir sorunu çözme ve kadınlarımıza dayatılan ölümü durdurma bizim özgür toplum yaratma hedefimizle ilgilidir. Biz içsel olarak bunun rahatsızlığını taşıyıp değiştirmeye başlamalıyız. Bunu yaptığımızda halkımızın ve özgürlük mücadelesinin hak etmediği karalamaları da, psikolojik savaşı da yeneceğiz. Bu anlamda özellikle erkeğin devletçi, iktidarcı zihniyetinin değiştirilmesi çok önemli. Eril zihniyeti değiştirmeden kadın ölümlerini durduramayacağımızı iyi bilmemiz gerekiyor. Sofrasını hazırlamadığı için bir kadını dövme hakkının olduğunu düşünen bir erkek zihniyeti; farklı bir eksikliği çıktığında kadını öldürme hakkının da olacağına inanır, böyle düşünür. Bu düşünüşün, inancın, namus anlayışının değişmesi gerekiyor. Bu anlamda bu kampanya Kürdistan'ın her yerinde erkeklerin de çok aktif katılması gereken bir kampanyadır.

Önemli olan yaşanan trajediyi adım adım durdurmaktır

Günlük yaşamımıza dayatılan şiddet sarmalı ne kadar derin ve boğucu olursa olsun her insanın yapabileceği bir şeyler mutlaka vardır. Bu kampanyayı başlatan da bazı projeleri yönlendiren de her şeye rağmen içimizdeki bu umuttur. İnsanın insanın kurdu olmadığına dair inançtır. Yaşamımızın tüm alanlarına hücrelerimize kadar sinmek isteyen bu şiddet kültürü karşısında mücadele amaçlı başlatılan bu bir yıllık kampanya çok anlamlı. Ama kadın katliamları karşısında yapılabileceklerimizin sadece bir parçası. Yaşamımızda şiddet içeren sözler, davranışlar, kodlamalar, mesajlar o kadar çok ki. Kadınlara ve çocuklara yönelik şiddetle mücadelede kararlılık belirtmek önemli olduğu kadar bu kararlılığı her gün eyleme dökmek gerekiyor. Sadece kadına yönelik şiddeti göstermek yetmiyor. Kadına yönelik şiddet zaten yeterince görünür. Birçok zaman ne devletin ne ailenin ne de toplumsal geleneklerin bunu gizlemek gibi bir kaygısı oluşmuyor. Önemli olan görüneni istatistiklere dökmek de değildir. Önemli olan yaşanan trajediyi adım adım durdurmaktır. Toplumun her kesimine gidip anlatabilmeliyiz. 'Neden kadına şiddet uygulanıyor? Nasıl önleyeceğiz? Bunu sorgulatmalıyız. Sadece mağduriyet üzerinden değil bu mağduriyeti giderecek araçlarımız, bilincimiz, onurumuz namusumuz var ve ne kadar harekete geçirebiliyoruz? Nasıl katılabiliriz? Bunu anlatabilmeli ve insani sorumluluklarının gereği olduğunu kavratabilmeliyiz. Bu kampanya pasif bir kampanya olarak kalmamalı. Bu kampanya sadece tartışmamalı. Ölen kadınların hikâyelerini değiştirmeli, bunun için herkese rolünü anlatabilmeli.

Kampanyanın namus olgusuna vurgu yapması anlamlıdır. Bu sloganla kadınların tüm yaşamlarını ipotek altına alan mülkiyet ilişkisine bir başkaldırı ifade ediliyor. "Ben senin namusun değilim" demek aynı zamanda "ben senin değilim, ben kendi-

me aidim" demektir. 'Sahipsiz olmak', bu sistemde ortalıkta kalıp şiddet kurumlarının ortak kurbanı, ortak malı olmak demektir. Bunun kendisi en büyük şiddettir. Özgürlüğün yani kendinin olmanın bedeli, bu şiddet sarmalından çıkmanın bedelidir ve büyüktür. Ama her şeye rağmen bu şiddet kültüründen kurtulmanın mümkün olduğunu gösterebilmek gerekiyor. Kadınlar bugün ya babalarının ya kocalarının ya devletin ya da çalıştıkları işyerinin malı olarak kabul ediliyorlar. Bunu aşmak için verilecek mücadelede de şiddetle karşılaşma var. 'Ben senin malın değilim' dediğin anda binlerce yıldır döşenmiş bir zihniyeti dinamitliyorsun. Ve birçok olguya, birçok insana dokunuyorsun. Bunun için de tehlikedesin. Ne olursa olsun hiçbir yaşam mevcut toplumsal sistemin bize dayattığı şiddetten daha büyük bir şiddeti dayatamaz. Önder Apo'nun çok çarpıcı *"Erkek-sistem demek kadının her gün tecavüze uğraması demektir"* ifadesiyle ele alırsak bu yaşadığımızdan daha ağır bir yaşam düşünemeyiz. Her gün katledilmekten, tecavüz edilmekten daha ağır ne olabilir ki? O zaman seyirci kalamayız. Susamayız. Gelip bizi vurana kadar bizim sorunumuz değil deyip sorumsuzluk yapamayız. "Zaten benim bu konuda belli bir bilincim refleksim, duyarlılığım var. Yazıp çiziyorum" diyemeyiz.

Sorun o kadar boyutlu ve yaşamsal ki; her birimiz ömrümüzün sonuna kadar mücadele etsek, emek versek yapacaklarımız yine de bitmeyecek. Bu yüzden bu konuda ölçünün şu hissiyata oturması şarttır: "Dünyanın birçok yerinde günde binlerce kadın şiddete maruz kalıyor, öldürülüyor, tecavüze uğruyor. Ben bunlar için ne yapıyorum." Eğer bunu günlük olarak yaşamazsak, algılayamazsak yaşanan cinnetin ve cinayetin bir parçası olmaktan kurtulamayız. Şiddet sarmalı da yeni cesetler yutarak kanla devam eder. Bu öyle köklü bir trajedi ki üzerine okumak, yazmak, takip etmek insanı moralsiz kılabiliyor. Kadınların nasıl vahşice katledildiğini duymak, görmek insanı umutsuz kılabiliyor. Öldürülen kadınlar binlerle ifade ediliyor ve failler genelde bulunamıyor, bulunduğunda da hukuk, gelenek, din, namus, onur adına korunuyorlar. Bu nedenle toplumun hepsi ortak bir karşı koyuşu gerçekleştirmediği sürece bu katliam durmayacak. Bu yüzden bu kampanyayı duyan, bilen herkesin bu kapsamda düşünmesi ve kendisini sorumlu hissetmesi çok önemlidir.

Erkekler bu kampanyada kadınların yanında olmalılar

Böyle bir değerlendirmede özellikle erkeklere değinmek önemli. Eğer bu toplumsal cinnetin ve cinayetin işlenmesinde fail erkekse insani değerlere saygılı her erkek bunun nedenini anlamalı ve sorgulamalıdır. Erkeklerin bu konuda bugüne kadar yaşadığı duyarsızlığı yıkmak da bu kampanyanın temel hedeflerinden biri olmalıdır. Özellikle topluma öncülük yapma görevi olan erkeklerin kendilerini sürekli bilinçlendirmeleri gereken bir konudur. Topluma öncülük görevini üstlenmiş bireyler açısından bu konuda erkek-kadın olmak fark etmiyor. Eğer bir birey toplumsal öncüyse toplumu öldüren, yaralayan ve sakatlayan her olguya eğilmek ve onu çözmek zorundadır. Her erkek yaşamının belli anlarında bir biçimde ya anasına ya kız kardeşine ya da çocuk olarak kendisine uygulanan şiddetle tanışmıştır. Bir düzeyde tanık olmuştur. Bu nedenle erkekleri bu gerçeklikle daha fazla yüzleştirmede avantajları vardır. Toplumsal alan çalışmalarında yer alan her erkek, bu yılık kampanya sürecinde mutlaka bu konuda bir planlama ve pratik sahibi olmalıdır. Toplumsal bir kansere dönüşen bu sorunda erkeklik kültürü kaynaktır. Bunun aşılmasında erkeklik sorgulamasını erkekler daha yüksek bir duyarlılıkla yapmalı, toplumun yapmasına öncülük etmelidir. Toplumdaki erkeklere bu sorunların onları da her gün vurduğunu hissettirmelidir. Erkekler de bir yıllık süreçte bu kampanyada şiddet uygulayan erkeklerle mücadele etmede kadınların yanında olmalılar ve bunun için toplumdaki erkekleri eğitmeliler. Bugüne kadar kadınla ilgili birçok konuda duyarsız kalan erkekler, dünyanın değişik yerlerinde bir biçimde şiddete maruz kalan kadın istatistiklerini incelesinler. Ve bunlardan bir kaç tanesinin öyküsünü okusunlar. Ya da yaşamlarında tanık oldukları bir kadın cinayetini hatırlasınlar. Gözlerini kapatıp bu görüntüler üzerine bir insan olarak düşünsünler. 'Neden bu zulüm? Neden bu öldürme? Bu nedenlerden ben ne kadar sorumluyum? Ve ne yapabilirim?' sorularını düşünsünler. Eğer bu kampanyayla her erkeğe bu soruyu sordurabilirsek ve büyük bir duyarlılıkla herkes yapabileceklerini yapmaya başlarsa kesinlikle değişecek çok şey olacaktır.

Evet, YJA'nın ***"Kimsenin Namusu Değiliz Namusumuz Özgürlüğümüzdür"*** şiarıyla başlattığı bir yıllık kampanya dünyanın birçok yerinde değişik etkinliklerle start aldı. İnsanlığın yüz karası bir soruna dikkat çekmenin ötesinde hedefleri var bu kampanyanın. Belki bir yıllık bir kampanya ama ulaştığı sonuçlarla uzun vadeli toplumsal projeleri, mücadele perspektiflerini oluşturacak bir etkinlik. Bu kampanya aslında doğal özgür yaşamın ölçüsü olarak işlemesi gereken doğrularımıza dikkat çekiyor. Tüm dikkatimizi vererek mücadeleyi yürütmeliyiz. Çünkü biz dikkatsiz ve vurdumduymaz kaldığımız sürece kadınlar ölüyor, ölüyor ve ölüyor. Sonra soğuk, donuk rakamlar olarak hikâyesiz, ruhsuz önümüze konuluyor. Bunu artık kabul edemeyiz. Bunları bilerek kampanyanın bundan sonraki hedeflerini güçlü yaşamsal kılmak önemlidir. Kadınlara ulaşma ve onların yaşadıkları şiddeti dile getirme, paylaşma, anlamlandırma ve aşma gücünü yaratmalıyız. Bunun için bu kampanya kapsamında her insanın bir adımı, bir sözü, bir duruşu olmalıdır. Bir din adamının da bir sanatçının da bir ev kadınının da bir işçinin de erkek yurtseverin de kadın yurtseverin de yapabilecekleri vardır. Bu bilinçle kadına yönelik şiddeti durdurma mücadelemizin başaracağından umutluyuz.

Devrimci kültür ve ahlak-I

“Kültür olgusu değerlendirildiğinde önemli olan noktalardan biri de kültür değerlerinin ilkleri konusudur. Örneğin köy kimin kültürüdür denildiğinde, nerede köy varsa, köy onların kültürüdür denilemez. Tarım kimin kültürüdür denildiğinde, nerede tarım yapılıyorsa, tarım onların kültürüdür denilemez. Tarım ilk nerede çıkmışsa onların kültürüdür. Ancak temel insani yaratımlar -ki, bunlar varlık gerekçemizdir- toplumsallığımızın özüne şekil veren yaratımlardır. Bu yaratımlar evrenselleşirler. Evrenselleşirken de gittikleri her yerde oradan mutlak suretle bir şeyler de bünyelerine katılır”

Konu başlıkları ve genel tanımlamalar biçiminde kültür ve ahlakı tanımlamak, ne olup olmadıklarını tartışmak, günümüz toplumsal sorunlarının anlaşılması ve çözümleri için önemlidir. Konuyu daha fazla güncel sorunlar bazında değerlendirmek için iki başlık altında ele almak yararlı olabilir. Tartışıldığında da görüleceği gibi, günümüz açısından kültürü devrimcileştirmenin dışında, yine ahlaklı olmanın da devrimci olmaktan başka çaresinin olmadığı görülecektir. Bunun için günümüz kültür ve ahlakına devrimciliği dayatmak gerekir. Aslında günümüz realitesi içinde kültür ve ahlak olgularını tartışıp durumlarını çözümlemekten ziyade, bu iki olgunun daha çok varlar mı yoklar mı tartışması biçiminde ele alınmalarının daha yararlı olabileceğini belirtmek yerinde olur. Güncel planda yaşanan sorunlarla bağlantılı olarak, ’devrimci kültür ve ahlak’ boyutunun temel ölçülerinin neler olabileceğini ve pratikleşmeleri için karşı zorluklarının nasıl aşılması gerektiğini ortaya koymak insanlık için en kutsal işlerden sayılmalıdır.

Bizim iddiamız, toplumsallığın kutsal yaşama kavuşması açısından, Önderlik gerçeğinde somutlaşan yeni yaşamı yaratan Özgürlük mücadelemizin bu insanlık değerlerinin günümüzdeki temsili olduğudur. Bunun için de tüm eksikliklerine ve yetmezliklerine rağmen, devrimci kültür ve ahlak olguları çerçevesinde PKK'deki kültürü, ahlakı ve bunların kadro gerçekliğinde gerçekleşme düzeyini ortaya koymak, bu bölüm içerisinde değerlendirmek konunun somutluk kazanması için anlamlı olacaktır.

Bu iki kavram hakkında çok şey dile getirilebilir. Zaten konu kültür olunca, insan dili döndüğü müddetçe konuşabilir. Kültür konusunda şimdiye kadar yazılan tüm kitaplar kültürü öğrenmek için okunabilir. Ama tartışmalar ilerledikçe, kültür konusunda asıl meselenin insanlığın çok zengin bir kültüre sahip olup olmadığı noktasında yattığı anlaşılacaktır. Yani bizim için sorun neyin kültürü tarif ettiğinden çok, bu zenginliğin neden sorun teşkil ettiğidir. Bunca maddi ve manevi kazanıma, zenginliğe ve tecrübeye rağmen, kim "kültürsüzlüğü" insanlara neden dayatıyor? Bizce kültürleşme açısından bu daha anlamlı bir kültürel yaratımdır.

Ahlak olgusu için de durum kültür kavramından daha karmaşıktır. Ahlak neredeyse unutulan bir değer durumundadır. Manevi bir olgu olarak ahlak sahipsiz bırakılmıştır demek abartı sayılmaz. En fazla yalnız bırakılan değer ahlaktır. En az dile gelen kelime de yine ahlaktır. Ahlak insan maneviyatının en büyük güçlendirici enerjisi iken, günümüz için en zayıf ve zayıflatan bir duruma düşürülmüştür. Sanki günümüz insanının bünyesi ahlakı kaldıramazmış gibi bir durum vardır. Bunun için ahlak toplumsal yaşamdan kovulmuştur. Ahlaklı olmak mevcut güncellik için "ahmaklık, kerizlik" gibi sıfatlarla eşdeğer hale getirilmiştir. Özellikle ahlak konusunda belirtilecek ilk şey, bu olgunun tekrardan insan yaşamına özgürlük ve adaleti hâkim kılması ve paylaşımı getirmesi için devrimcilik istediğidir. Ahlaklı olmak isteyen insan birçok şeyi göze almak, maddi yaşamın çetrefilli yapısına kanmamak, nefsine karşı mücadele etmek, kısaca dervişler gibi bir yaşamı esas almak durumundadır. Çünkü günümüzde ortaya çıkan ve kökleri beş bin yıl öncesine uzanan ahlaksızlığın hâkim olması için ahlaka giden tüm yollar mayınlanmış, tuzaklarla doldurulmuştur.

Kültür insanın kendisinden doğaya kattığı her şeydir

Kuşkusuz konu 'kültür ve ahlak' olunca bunu bir kaç sayfaya sığdırmak mümkün değildir. Hem kültür, hem de Önder Apo'nun toplumun vicdanı olarak tanımladığı ahlak, bizzat toplumun ve insanın gelişimiyle bağlantılı kavramlar oldukları için, bu konuda insana ait ne varsa bu başlıklar altında tartışılabilir. Bunun için konularımızın kapsamı oldukça geniştir. Biz ana başlıklar biçiminde genel bir çerçevede dar, ama somut konular üzerinde ele almayı uygun buluyoruz.

Bu açıdan önce bir kültür ve ahlak tanımlaması yaparak, bunların toplumsal yaşam içerisindeki yerini ve insanla ilişkilerini, kültür ve ahlak de-

nilirken ifade edilmek istenen şeyin ne olduğunu açarak sade bir girişle başlayabiliriz.

Kültür ve kültür ürünlerinin toplumsal yaşam içerisinde kendisini en rafine biçimde dışa vurdukları alanlar vardır. Bunlara değinmek gerekir. İnsanın toplumsal değişim ve dönüşüm süreçlerinde kültür ürünlerini, ahlaki yapının yaşadığı değişim süreçlerini anlatmaya çalışacağız. Bunun için dile getirilebilecek insan yaratımı her şey bu anlatımın konusudur. Çünkü kültür denilirken, insanın her şeyi bunun içerisine girer. Bütün olguların tanımlamaları kültür kapsamına girer.

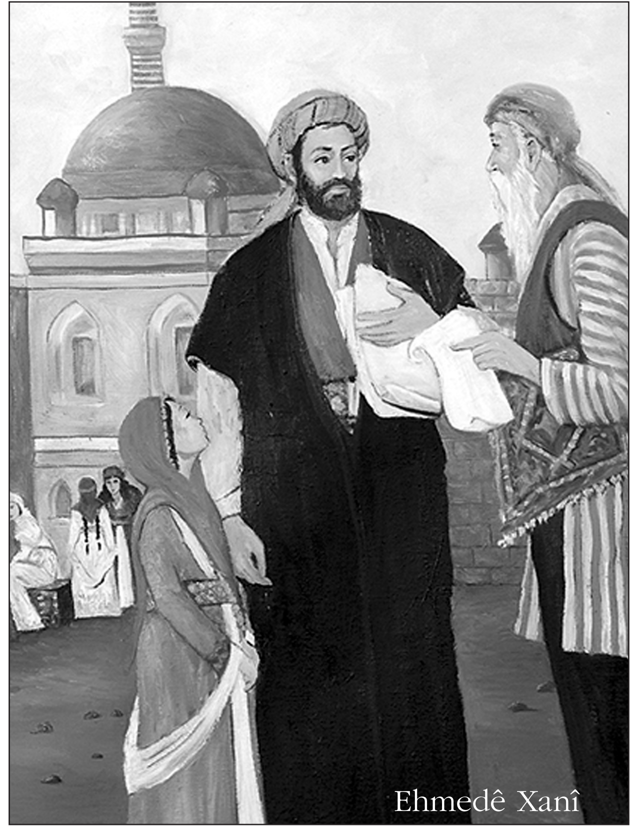
Kültür yaşam tarzıdır

Konumuza bir soruyla başlayalım. Kültür nedir, nasıl tanımlanabilir? Bu soruya ilişkin değişik gibi görünen, ama özü ifade eden birkaç görüş dile getirilebilir. Kültür denildiğinde sadece 'kültürcüler' olarak adlandırdığımız insanların yaptıkları mı anlaşılmalıdır? Yoksa bu kültür başka bir şey midir? Nedir bu kültür dediğimiz şey?

Kültür için genel anlamda, "doğaya rağmen" insanın yarattığı her şeydir denilebilir. Kültür yaşam tarzıdır, kültür kimliktir; kültür bir halkın ya da bir ulusun tarihten bu yana kendini var etme tarzıdır, onun dilidir, ilişkileri ve yaşam tarzıdır. Her halkın ve ulusun tarihten bu yana yarattığı değerler ve bir de bu değerlerle kendisini ifade etmesidir.

Bu konuya kafa yoranların her açıdan "tamam, kültür tanımı işte budur" dedikleri bir tanım yoktur. Araştırmacılar kültüre yönelik 164 tane tanım tespit etmişlerdir. Bu, elbette kültürün tanımlanamayacak bir şey olduğu anlamına gelmez. Kültürün tanımlaması yapılırken, bütün tanımlamalar içerisinde değişmeyen bir unsur vardır. Nedir bu? Burada dört ayrı tanımlama gibi duran vurgularla kültür izah edilemeye çalışıldı. Her dört ifadelendirme de insanla ilişkili bir şeyleri anlatmaya çalışıyor. 'Doğaya rağmen' insanın yaratımından, insanın yaşam tarzından, insanın kimliğinden, bir de insanın bir halk olarak tarihte yarattığı şeyler biçiminde birer kavramlaştırma yapılmaya çalışıldı.

Önder Apo son Savunmasında kültürü tanımladı. Kültürel bir bakış açısıyla tarihi ve toplumu değerlendirdi. Kültürün toplumsal yaşam içindeki varlığının ne olduğunu izah etti. Bu tanımlamalardan konumuzu daha iyi anlamlandıracak olanını kısaca hatırlatalım. *"Dar anlamda kültür bir toplumun zihniyetini, düşünme kalıplarını, dilini ifadelendirirken, geniş anlamda buna maddi birikimlerinin de (ihtiyaçları gideren tüm araç gereçler, besin üretme, saklama, dönüştürme biçimleri, ulaşım, savunma, tapınma, güzellik araçlarının toplamı) eklenmesini ifade eder."*

Ehmedê Xanî

Kültür insanın yarattığı her şeydir

Kültür direkt insanla ilişkili bir şeydir. Örneğin bir taş, insana rağmen tanımlanabilir. Toprak insana rağmen tanımlanabilir. Suyu ve ağaçları böyle tanımlamak mümkündür. Nihayetinde yeryüzündeki varlıklardır bunlar. Hayvanları da böyle tanımlayabiliriz. Ama kültür denildiğinde, insanla tanımlama zorunluluğu ortaya çıkıyor. İnsan olgusuyla ilişkilendirilemeyen herhangi bir tanımlama kültürü doğru tanımlayamaz. Bu kadar tanımlamanın geliştiriliyor olması da, kültür denilen şeyin çok kapsamlı bir gerçeklik olmasından kaynağını almasıdır. Burada da dile getirmeye çalışalım; kültür insanın yarattığı her şeydir. İnsanlaşma olgusunun ele alındığı süreçle başlayan, bunun içinde devam eden, insanlığın yarattığı maddi ve manevi her şey kültür denilen olguyu ifade eder. Zaten Önderlikten yaptığımız alıntı irdelendiğinde, kültürden kastedilenin insanın tüm tarihi boyunca yarattığı değerleri olduğu iyi anlaşılır.

İnsanlık milyonlarca yıllık bir oluşum sürecine dayanır. İnsan on binlerce yıldır toplumsal bir varlık biçiminde bilinçli bir şekilde yaşamaktadır. İnsan o kadar muazzam şeyler yaratmıştır ki, onları getirip bir tanımlama içerisine hapsetmek mümkün değildir. Ama dediğimiz gibi, genel tanımlamalar içerisinde en çok kabul gören tanımlamalar da vardır. Kültürü insanlar yapar, içerisinde insanın emeği vardır. İnsanın değişim ve dönüşüm süreçlerinde yarattığı ürünlerle bunların zaman ve mekân içinde farklılaşmış biçimlerinin hepsi kültür içinde yer alır. O yüzden biz kültür derken, Önderliğin tanımlaması yanında, dile getirmeye çalıştığımız dört ayrı ifade içinden birini de esas alabiliriz. 'Doğaya rağmen' demekten çok, doğa içinde veya üzerinde insanın yarattığı her şey kültür kapsamına girer diyebiliriz.

Şimdi burada bir şey daha ortaya çıkıyor: Biz 'doğaya rağmen' veya 'doğa içinde' dedik. Bu söz ne demektir? Bu, doğanın insanlar karşısında bir duruş, insanların yaratımları karşısında bir engel ya da zorlayıcı unsur olduğu anlamına mı geliyor? Buradan hareketle

insan şöyle bir yorumda da bulunabilir: Demek ki, kültürel yaratım denilirken, bunun ilk aşaması, insanın canlı bir varlık olarak yeryüzünde yaşam mücadelesinde ihtiyaç duyduğu bir takım ürünleri sağlayıp kendi varlığını güvenceye almasıdır. Kültür yaratmanın birinci aşamasını yaşamın sürdürülmesine vesile oluşturan bu ürünleri sağlama işinin gerektirdiği arayışlar ve bu arayışlar içinde ortaya çıkan sonuçların neden olduğu maddi ve manevi kazanımlarla başlatmak mümkündür.

Güdülere dayalı yaşam en basit yaşamdır

Bir varlık olarak insanın yeryüzünde yaşaması için karşılaması gereken temel ihtiyaçlar nelerdir? İnsanın temel güdüleri olarak açlık, korunma ve cinsellik güdüleri vardır. Bu güdülere cevap verilmesi uğraşısı en basit yaşam davranışıdır. Güdülere dayalı yaşam en basit yaşamdır. Örneğin hayvanlar böyle yaşar. Ama insan böyle olamaz. Böyle olmadığı için de kültür yaratması lazımdır. Özellikle açlık ve korunma güdüsü -ki bunlar insanın en zayıf tarafını da ifade eder- bunların neden olduğu biyolojik ihtiyaçlar giderilmeden insan yaşayamaz. İnsanın kültür yaratan bir varlık olmasının temelinde bu güdülere cevap verme uğraşısı vardır. Bir anlamda bu, kültürleşme işinin startı oluyor. Biyolojik olarak insan tespit edilebildiği kadarıyla dünya coğrafyası üzerinde yaşayan en zayıf ve en güçsüz varlıktır. Bu zayıflığın giderilmesi gerekir ki insan denilen varlık yaşayabilsin. İnsan güdülerinin gücü de bu zayıflığın giderilmesinde devreye girmiştir. Güdüler öğretmiştir, yol göstermiştir. Bunun için güdülerin gücünü küçümsemeyelim. İnsan güdülerinin hayvanlarınkinden farkı vardır. Bu fark anlaşılmadığı zaman ne olur? Kapitalizmin yarattığı "maymunlaşma" gerçeği ortaya çıkar. Bir anlamda güdülerinin özellikleriyle kazanan insan kaybedebilir de. Bu anlamda insanın bu güdülerinin kendi biyolojisinde yarattığı ihtiyacı giderebilmesi için vereceği mücadele insanlaşma mücadelesi oluyor ve bir varlık olarak ancak bu pratikle dönüşebiliyor. İnsanın bu mücadelesi ve bu mücadeleyle yarattıkları ilk kültürleşme olgusudur.

Bu özellikler kültürel bir varlık olmamız için kendi başına yetmez. Bunların kültür yaratması için çok önemli başka bir şeye daha ihtiyaç vardır: Toplumsallaşma. Toplumsallaşma olmadan kültür olmaz. İlerde bu gerçeğe daha kapsamlı değinmeye çalışacağız. Kültürleşmeye neden olan tüm diğer özelliklerimizin toplumsallığımızdan kaynaklandığını belirtmeye çalışacağız. Fakat toplumsallığımızın da zayıflıkların bir sonucu olduğunu belirtmek mümkündür. Yani insan kendini var etmeye yeltenince, diğer canlılardan değişik bir ortam ve ilişkiye muhtaç olduğunu da sanırım ilk defa güdüleriyle hissediyor. Toplumsallaşınca da, bu zayıf yanlarının giderilmesi çabasından edindiği şeyler kendisini acayip bir mecraya sürüklüyor. Gerçekten de insanlık hikâyesi doğada en ilginç, ilginç olduğu kadar anlaşılmaya muhtaç bir hikâyedir. Bu hikâyeyi kültür ve ahlak olgularının anlam ve gelişim süreçleriyle anlatmak en doğrusudur.

> **"Değişim ve dönüşüm yaşayan insan, yeryüzündeki herhangi bir canlı gibi değildir. Bu farklılıktan ötürü insanların yarattıkları şeylere kültür denilir. Kültür insanın kendisinden doğaya kattığı her şeydir. Kültür dediğimiz yaratım ya da değişim ve dönüşüm, yeryüzünde olmayan, ama insanlar tarafından yeryüzüne mal edilen şeylerdir"**

Tabii insan toplumsal bir varlıktır. Toplumsal varlık olmak, herhangi bir hayvan sürüsü gibi olmak değildir. Değişim ve dönüşüm yaşayan insan, yeryüzündeki herhangi bir varlık ve herhangi bir canlı gibi değildir. Bu farklılıktan ötürü insanların yarattıkları şeylere kültür denilir. Kültür insanın kendisinden doğaya kattığı her şeydir. Kültür dediğimiz yaratım ya da değişim ve dönüşüm, yeryüzünde olmayan, ama insanlar tarafından yeryüzüne mal edilen şeylerdir. Tabii insan bunları öyle yoktan var etmiyor. Doğa üzerindeki diğer canlılardan yararlanarak ve mevcut diğer maddelerden değiştirip dönüştürdüklerinin katkısıyla kültürü yapıyor.

Toplumsallık bilinçli bir insan eylemidir

İnsanın toplumsallaşma pratiğinde yaşanan derinleşme ilerledikçe, kendi aklının ve zihniyetinin gücüyle yeryüzünde başka benzeri olmayan, adeta sıfırdan yaratım diyebileceğimiz kadar köklü ve güzel ürünler de yapar. Bunun nedeni, varlık olarak insanın kendi toplumsal yapısının ortaya çıkardığı ihtiyaçlardır. Toplumsallık bilinçli bir insan eylemi olduğu için, insanın toplumsallaştıkça yaptıkları toplumsal yapının ihtiyaçlarına göre olur. Demek ki toplumsallığımız güçsüzlüğümüzü giderirken, diğer yandan bizlere yeni görev ve sorumluluklar da yüklüyor. Toplumsallık hem ihtiyaçları gideriyor, hem de yeni ihtiyaçlar yaratıyor. Belki şöyle demek lazım: Toplumsallık yenilmeyecek yeşillikler ve kendisinden kaçan hayvanlarla dolu kocaman bir ovadır. Yenilecek bitkilerin tohumlarıyla doludur. İnsana "al bunları yetiştir ve yaşa" demektedir. Bu iş için gerekli bilinçlenme olanaklarını da sunarak. Toplumsallığı bu olanakların kullanılma tarzına insanın kendisinin karar vermesini gerektiren bir olanak olarak da formüle etmek mümkündür. Toplumsallıkla edinilen bilinçlilik, insanın doğada kendi kurallarının çok önemli bir kısmını kendisinin yapmasına yol açıyor.

Bu, doğada olmayan ya da doğal olarak bulunmayan bir durumdur. Toplumsallık geliştikçe, ortaya çıkan ihtiyaçların giderilmesi ve sorunların çözümü insan yaratıcılığının gelişmesine etkide bulunuyor. Bu durum insanlığın ilginç şeyler yapmasına yol açmıştır. Bu anlamda kültürleşme ile insan,

doğa üzerindeki tüm varlıkları -taşı, toprağı, havayı, yeraltı ve yerüstü kaynaklarını- kendi süzgecinden geçirerek, ihtiyaçlarına cevap verebilir bir mecrada işleyerek yeniden biçimlendirir. Örneğin taştan ev yapar, ağaçtan gemi yapar, madenleri işleyerek bir sürü yeni şey ortaya çıkarır. Bu yaratımlar karşısında adeta insanın aklı durur. İnsan coğrafyayı değiştirir, bahçe eker, ağaç diker, tarla eker, hayvanları alıp evcilleştirir. Hayvanları evcilleştirerek ürünleriyle yaşamını idame ettirir. Bütün bunlar kültürleşmenin ifadesidir. Yani o hayat ovasını kendisine ait bir yaşam cennetine dönüştürür.

İnsan kendisini bir kültürel varlık biçiminde tanımlar

İnsanın yeryüzü üzerinde yarattıkları doğal olmayan şeyler olduğu için, insanın kendi aklınca tanımlanması ve anlamlandırılmasını gerektiriyor. Bu anlamlandırmada emek süreci ve karşılanan ihtiyaç önemli rol oynar. Ağaç dışımızda bir varlık olarak vardır. Ama yeryüzünde ağaçtan gemi yoktur. Yeryüzünde taş vardır, ama taştan ev yoktur; koyun vardır, ama yoğurt yoktur; yün vardır, ama elbise yoktur; ses vardır, ama müzik yoktur; güzellik vardır, ama heykel yoktur, resim yoktur. İşte bütün bunları insan yapar. Kültür bu yaratım süreçlerinin tümündeki sonuçlardır, bu sonuçlara yol açan insanın eylemleridir. Örneğin insandan başka hiçbir varlık ağaçları değişik aşamalardan geçirdikten sonra keresteden ev yapmaz. Hiçbir canlı insanlar gibi gemi yapmaz. Böyle bir şey doğada oluşmamıştır. Bunun için insanın yaptığına kültür diyoruz. Bir tanımlamada belirtildiği gibi, kültür bu anlamda insanın kimliği oluyor. Kimlik de budur zaten. Yani insan nedir diye sorulursa, insan bütün bunları yaratandır demek mümkündür. Yoksa insanı sadece biyolojik bir olgu olarak tanımlayamayız. Çünkü biyolojik yapımız hayvanlardan çok farklı değildir. İnsan da hücre, doku, organ, sistem denilen karmaşık maddeler organizasyonundan oluşur. Bu biyolojik yapılar, dizilişleri farklı olsa da, tüm canlı varlıkların ortak özelliğidir.

Genel biyolojik tanımlama itibariyle yaklaşıldığında, insan öteki canlılardan öyle çok farklı bir varlık değildir. İnsanın farkı işte bu ürünleri yaptığında ortaya çıkıyor. Zaten insan nedir sorusu sorulduğu zaman, insan kendisini bir de bir kültürel varlık biçiminde tanımlar. Yani insan kendisini yaptıkları temelinde tanımlamaktadır. O zaman biz kültür derken insandan bahsediyoruz ya da insandan bahsederken de aslında insanın emeğiyle yarattıklarından bahsediyoruz. Bu noktadan hareketle, bu nasıl bir insandır, bu nasıl bir grup veya bir toplumdur, bu nasıl bir halktır denildiğinde, öyle çok soyut tanımlamalar geliştirmek yanlış olur. Kültürü ifade ederken, yaşam tarzı dedik; diğer bir tanımlamada da tarih boyunca yarattığımız şeylerden bahsettik. O zaman bir insanı, bir grubu, bir toplumu ya da bir halkı ele alırken, bunlar kimdir sorusuna cevap, yarattıklarına bakılarak verilmek durumundadır. İnsanlar için yarattıkları, emekleri ve pratiği dışında yapılan tanımlamalar niyetsel tanımlamalardır. Tanımlama ölçümüz yaşam tarzına bakılarak yapılmalıdır. Yaşam tarzı derken de basit, dar bir çerçeveden bahsetmiyoruz. Bu çok köklü bir tanımlama gerektiriyor. Bu tanımlama tarihe uzanmalıdır. Kendimizi şu anki durumumuzla tanımlayamayız.

Eğer herhangi bir toplumu ya da insanı günceldeki durumuyla tanımlamaya kalkışırsak ne olur? Basit bir dille, bu aşırı bir bencilik olur, benmerkezcilik olur. Zaten böyle olsaydı, her birimiz her şeyi sıfırdan başlatmak zorunda kalacaktık. Hiç görmediğimiz, bilmediğimizi sandığımız birçok şeyi yaşıyor olmamızdan da anlaşıldığı gibi, bireyi ve toplumu tarihsel olarak yaşananlardan kopuk tanımlamak mümkün değildir. O zaman kültürel tanımlama da en basitten en karmaşığına kadar her düşünce kalıbının, söz ve davranışın uzun bir geçmişinin olduğunu bilerek yapılan tanımlamadır. Bazı davranışlarımızın, hatta sözlerimizin en az on beş bin yılık geçmişlerinin olduğunu bilmek durumundayız. İnsan kısa bir süreyi de kapsasa, aslında ağırlıkta geçmişini yaşıyor.

Kültürle kendini yaratan insanın bazı yanları iyi bazı yanları kötü olabilir

Biz yaratımdan bahsettik, insanı yaratmaktan söz ettik. O zaman insan açısından bir tanımlama yapılırken, bütün insani yaratımları, insanın yaşadığı değişim ve dönüşümleri göz önünde bulundurarak bir tanımlama yapmamız gerekecektir. Yine insan tanımlanmasının bütünlüklü olması için de tüm özelliklerinin değerlendirilerek bir tanımlanmanın yapılması gerekir. Nasıl ki insanı tarihinden kopuk ele almak bencilce bir yaklaşım olursa, bütünlüklü ele almamak da

sübjektif ve duygusal tanımlamaya yol açar. Bu, kültürel bir tanımlama olmaz. Kültürleşerek kendini yaratan insanın bazı yanları iyi, bazı yanları kötü olabilir. O zaman bu nasıl bir insandır? Bir insan yalan söylemiyor, ama konuşmasını da bilmiyor, öyleyse iyi bir insan değildir, eksik bir insandır; iyi konuşabiliyor, ama pratiği yoktur, öyleyse eksik bir insandır; yapıyor, ama yaratıcı değildir, öyleyse iyi değildir. Yani insan açısından böyle bir tanımlama olmaz. İşte fiziği var, ama estetiği yoktur; öyleyse eksik bir insandır. İnsandır, ama davranışları güzel ve çekici değildir, iticidir; eksik bir insandır. Çünkü ne dedik? İnsan kendini yaratır, bu biçimde kendi kimliğini var eder. Kimlik derken bütün bu şeylerden bahsediyorsak, o zaman bizim kendimizi, kendi toplumumuzu, topluluğumuzu, kültürel kimliğimizi var eden tüm değerlerimiz temelinde tanımlamak gibi bir zorunluluğumuz ortaya çıkar.

Eğer bazı yanları iyi, bazılarında kötü olarak belirteceğimiz eksiklikler varsa, o zaman neden insanda böyle bir durum ortaya çıktı sorusu akla gelir. Acaba neden insan kendisini var eden tüm insani yanlarını bir denge içinde tutmuyor, geliştirmiyor? Bu kader olabilir mi? Ya da insanın hangi zaafı var ve hangi zayıflığı halen giderilmemiş ki, bu durumlar ortaya çıkıyor? Bu soruların cevabını kısa bir iki cümlede vermek mümkün değildir. Ancak eksikliklerine rağmen insanı yaşatan toplumsallığı ise ve bu toplumsallığı içinde kendisini var eden kültür yaratma biçimiyse, bu durumda bu her iki olgunun sorgulanması gerekir. Çünkü mevcut durum, yani insanın hem iyi hem kötü hallerinin yan yana olması, hele hele aralarında derin uçurumların bulunması toplumsallığa uymaz. Toplumsallık eksikliğimizi ortadan kaldırmak için bulduğumuz çaredir. O zaman bu sorunların nedeni, toplumsallığımızın veya içinde yetiştirildiğimiz kültürleşmemizin biçimiyle ilgilidir. Bu sorulara şimdilik bu kadar cevap yeter. Yani bu ikilemin kader olmadığını bilmek gerekir.

Kürtler kültürleşmeyi yaratan ilk halktır

Kürtleri tanımlıyoruz. Şimdi neredeyse herkesin kendine göre bir Kürt tanımlaması vardır. Türk egemenine sorarsanız, Kürt için "dağlı Türk'tür, kuyrukludur, hiçbir şeyi yoktur" diyecektir. Fars'a sorarsanız, kendisinin küçük kardeşi olduğunu söyleyecektir. Arap'a sorarsanız "Kürt dağlıdır, Arap'ın Müslüman kardeşidir" cevabını alırsınız. Bu tanımlamalar nedir? Bu tanımlamalardan şunu anlıyoruz: Demek ki, Türk egemenlik sistemine göre Kürt denilirken, dağda kalmış, ilkel, hiçbir yaratımı olmayan, kendisinden bir parça olan bir halk söz konusu edilmektedir. O Kürt'ü 'kendisinden bir parça' olarak görse de, Kürt çok geridir. Kaldı ki, zaten 'kuyruklu Kürt' diyorlar, yani Kürtler hakkındaki tanımlamaları budur. Dilleri kısmen değişmiş olsa da, Türk egemenlerinin kafasındaki Kürt budur. Fars egemenine göre Kürt, yarattıkları fazla olmayan, her şeyinin kendilerince yaratıldığı, kendi kültürleriyle beslediği bir topluluktur. Egemen Arap zihniyetinde, Kürt Müslümanlaştıkça insan olabilen bir toplumdur; onun dışında insan olmayan, yaşama hakkı olmayan bir topluluk tanımlaması hâkim yaklaşım durumundadır. Egemen sistem açısından, zaten Kürtler diye bir şey yoktur. Çünkü resmiyetlerinde Kürt yoktur. O zaman bu tanımlamalara bakılırsa, biz kültürsüz ve kimliksiziz; o zaman biz yaratımsız, değişip dönüşmeyen bir topluluğuz. Dünya egemen siyasal sistemi açısından da genel hatlarıyla durum budur.

> **"Bir de PKK'nin Kürt tanımlaması vardır. Bizim Kürt tanımlamamız Önderliğin son Savunmaları'ndan sonra tabii ki biraz daha değişmiştir. Kürtleri özellikle kültürel tarihi anlamında tanımlamalarımız Önderliğin yeni yaklaşımıyla daha köklü değerlendirilmektedir"**

Yine Kürtler içerisinde işbirlikçi dediğimiz insanların bir Kürt tanımlaması söz konusudur. Bunlara göre de Kürtler her zaman çok iyi kendilerini güç yapabilen bir kültürel yaratımın sürekli kesintisiz üreticileridir ve çok mücadelecidir, ama işte düşmanları kendilerine her zaman engel olmuşlardır. Bu kesimlerin Kürt tanımlamalarının bir yanı çok abartılı, bir yanı da çok zavallı oluyor. Yani bu tanımlamalar sübjektiftir, siyaset kültürü açısından da milliyetçidirler. Bunlar Kürtler içinde egemen sınıflar olduğuna inananlardır. Bunarın Kürt kültürüne yaklaşımları, Kürtlerin mevcut durumlarını kendi siyasi, ekonomik ve diplomatik çıkarları için kullanmaktan ibarettir. Kürtlerdeki yalan kültürünün sahibidirler.

Ama bir de PKK'nin Kürt tanımlaması vardır. Bizim Kürt tanımlamamız, Önderliğin son Savunmaları'ndan sonra tabii ki biraz daha değişmiş, farklılaşmıştır; Kürtleri özellikle kültürel tarihi anlamında tanımlamalarımız Önderliğin yeni yaklaşımıyla daha köklü değerlere dayandırılarak yapılmaktadır. Bu konuyu sonraki bölümlerde tartışacağız.

Kültürel tanımlama bir toplumun en objektif tanımlama biçimidir

Buradan şu sonuca ulaşıyoruz: Bugün bizim Kürt sorununu kimlik ve kültür sorunu olarak dile getirmemizin, bir halk olarak yaşama iddiasında bulunmamızın, kendimize bir yaşam alanı yaratmak istememizin, en azından diğer halklarla iradeli, özgür ve kardeşçe yaşayabilecek bir düzeyi, bir ortamı yakalayabilmemizin amacı, aslında kendi yarattıklarımızı herkese kabul ettirmek istememizdir. Yani bir halk olarak biz de iyiyiz, biz de yaratım sahibiyiz, biz de değer yaratabiliyoruz demeye getiriyoruz. Bizim de bir özgürlük ve kardeşlik iddiamız, tarihten gelen ve günlük yaşamımızda var olan köklü kültürel değerlerimiz vardır de-

mek istiyoruz. Bazıları "hayır, sizin hiçbir şeyiniz yok" diyorlar. Ancak soruna kültür penceresinden bakınca, bu inkârcıların ne kadar yalancı oldukları daha iyi anlaşılır. Bizim büyük haklılığımız da buradan ileri geliyor. Kültürel tanımlama, bir toplumu en objektif tanımlama biçimidir.

Kürt kültürünün insanlık ailesinin ilk kültürü olması gerçeği vardır

Aslında biz bütün bunları kanıtlamaya çalışıyoruz. Biz buyuz, bir dilimiz vardır, bu dil köklü bir dildir, binlerce yıldır konuşuluyor, hatta tarımın ilk dilidir diyoruz. Kaldı ki, bazı kültür araştırmacıları kültürü tarım devrimiyle başlatırlar. Bu tanımlama genelde büyük oranda kabul ediliyor. O zaman Kürtler kültürleşme anlamında ilk yaratıcı halktır, yani kültürleşmeyi yaratan ilk halktır. Çünkü arkeolojinin tespit ettiğine göre, ilk tarımsal faaliyet, ilk yerleşik yaşam Mezopotamya'da, bugün Kürt denilen toplumun anaları ve ataları tarafından geliştirilmiştir. Bu tanımlama gereğince kültürleşme demek, Kürt anaları ve atalarınca başlatılan toplumsal süreç demektir. Demek ki, o zaman kültürel olarak inkârcıların bize dayattıkları "siz yoksunuz" yalanının tam tersi bir durum ortaya çıkıyor. Biz halk olarak varız. Kültürümüzün de insanlık ailesi içinde ilk ortaya çıkan kültür olması gerçeği vardır. Kürt kültürü için bu çok büyük bir özgünlük ve ayrıcalıktır. Güç kaynağımız bu gerçeği bilince çıkarmamızdan geçer.

Hem Kürt kültürü için, hem de genel kültürel süreçlerin daha iyi anlaşılması için değerlendirmemizi toplumsal yaşama bağlı olarak ilerletmek gerekir. Kültür için kabaca da olsa bir tanımlama ortaya çıktı. Ancak kültür kavramının daha iyi anlaşılması için özelliklerini değişik açılardan da ele almak gerekir. Bu konumuzun daha iyi anlaşılmasını sağlar.

Kültür insanlarla birlikte sürekli değişen bir olgudur. Fakat kültürde her şey her zaman değişmez. Kültürel değişim noktası, üzerinde en çok tartışma yapılan konudur. Ne, nerede, nasıl değişmiş, hatta değişmesi gerekiyor muydu gibisinden birçok soru sorulur ve cevapları aranır. Bu konuda önemli olan değişimin sebeplerini anlamaya çalışmaktır. Kültür insanın yaptıklarıysa, bu yapılanları neden bir daha değişmemek üzere yapmıyoruz acaba? Kültürel değişim yapmak bir zorunluluktur. Çünkü kültürleştirdiğimiz yaratımlarımızın hammaddeleri sürekli bir değişim içindedirler. Kendilerinden faydalandığımız ürünlerin bize rağmen bir değişim yasası vardır. İnsan yaşamını zorlayan koşullar değişiyor. Gece ve gündüzün, mevsimlerin bir değişim döngüsü vardır. İklim koşuları değişmektedir. Tüm bunlar kendisine göre karşılanması gereken ihtiyaçlar ortaya çıkarır. Doğa sürekli değişim halindedir ve buna cevap olmak gerekiyor. Her yerde aynı koşullar bulunmaz. Bu koşullara yanıt vermek gerekiyor. Bu tabii koşullar insan ihtiyaçları gibi doğadan alıp kullandığımız maddelerin de bir özelliği olarak karşımıza çıkıyor ve bunlara çare bulmak gerekiyor. Örneğin kullandığımız ağaçların beli bir ömrü vardır. Evcilleştirdiğimiz hayvanların ömürleri sınırlıdır. Kültürleştirdiğimiz ürünlerin de belli bir dayanma süresi vardır. İşte tüm bu toplumsallığımız dışında ve bize rağmen olan değişim diyalektiği, kültürel değişimin yapılmasını zorunlu hale getiriyor. Ancak değişimin nasılına, bunun hangi koşullarda olması gerektiğine ve hangi temel maddeyi kullanacağına insan karar veriyor. Bu da kültürel değişimin hızını ve biçimini belirliyor. Bu noktadan sonrada kültürel değişim olgusuna toplumsal yapı ve toplumsal yapının kuralları karar vermeye başlıyor. Kültürel değişimde asıl karmaşa da bu noktada devreye giriyor.

Dinler de temel kültürel değerlerdir

Kültürel değişimin yaşanmasında diğer önemli şey, tüm kültür değerlerinin insan olgusunda yol açtığı maddi ve manevi boyuttur. İki temel kültür vardır: Bir maddi kültür, yani üretim ve üretim araçları; bir de manevi kültür, yani zihniyet kalıpları, düşünce ve ahlak gibi unsurlar. Önder Apo bu konuyu son Savunmalarında çok çarpıcı bir biçimde değerlendirmiştir. Kültürün maddi ve manevi öğeleri arasında yaşanan dengesizlik de kültürel değişimin bir nedenidir. Bu toplumsal bir yasadır. Toplumsallığın nicel ve nitel değişimi maddi ve manevi kültür arasında bir dengesizliğe yol açtığında, insanlık bunu bir şekilde gidermek ister. Bu istem kültürel değişime neden olur. Örneğin, Önder Apo, köleci toplumdan feodal devletçi topluma evirilmenin nedenini, köleciliğin maddi olarak büyümesine rağmen maneviyatının bozulup yozlaşmasına cevap arayışı olarak değerlendirdi. Yani köleciliğin bir devlet biçimi olarak yüz binleri üretime ve savaşa koşturduğunu, her tarafın köleleşmiş insanlarla dolu oldu-

ğunu, ama zihinsel olarak çürüme içinde bulunduğunu belirtti. Din bu manevi çürümüşlüğe çare bulmak için devreye giriyor. Aslında ahlakı dayatıyor. "İmana gelin" diyor. Bunun için dinlerde iman ve itikat sahibi olmak çok önemlidir. Dinlerde temel kültürel değerlerdir bunlar ve insanlık için biraz daha nefes alma imkânı yaratıyorlar. Bu yenilenme zihinsel planda, yani zihniyet ve düşüncede yenilik getirdiğinden, yeni bir kültür şekilleniyor. Kültür değişimi yaşanıyor.

Manevi kültürün zayıflığı insanlığa yaşamı dar ediyor

Bugün de benzer bir durum vardır. Maddi olarak birçok olanak ve zenginlik mevcuttur. Ama manevi kültürün zayıflığı, bu zenginliğe rağmen insanlığa yaşamı dar ediyor. Kaos var diyoruz. Önderlik paradigmasından anladığımız kadarıyla, kaos manevi olarak yaşanıyor. Yani maddi yaşam denilen üretim sahası ve araçlarında, bunların insanlar tarafından kullanılmasında ciddi bir sorun yoktur. Bu maddi gelişmişlikle insanlıktaki düşünce ve duygu arasında yaşanan çelişkiler toplumsal kaosa neden olmuştur. Kapitalizm bölümünde de dile getirilebilir, ama ilk elden bunların belirtilmesi gerekir. Daha somut olarak, örneğin üretim çok fazladır, ama açlık vardır. Her gün kaç çocuğun, bilmem kaç insanın açlıktan veya yeterli ve dengeli beslenememe nedeniyle öldüğünden bahsediliyor. Barınma ihtiyacını karşılayacak teknik imkânlar çok gelişmiştir. Ama barınaksız milyonlarca insan vardır. Demokrasi herkesin ağzında çiğnediği sakızdır. Ortadoğu'da Kürdistan'a bakın: İnkârcılık vardır. İşte kaos budur. Önder Apo'nun iki binli yılların başında *"herkese zihniyet ve vicdan devrimi lazımdır"* demesinin anlamı kaynağını bundan alıyor. Sonrasında da bu devrimlerin nasıl ve hangi temelde olması gerektiğini göstermek için yeni paradigmasını geliştirdi. Önderlik tüm savunmalarını bunun için yazdı. Bunun için Önderlik Savunmaları Önderliğin kendisini değil, insanlığı, Kürtleri ve bizi savunmaktadır. Kime karşı? Kapitalizme karşı, onun şahsında 5 bin yılık egemenlikçi sisteme karşı. Bu noktaları değişik vesilelerle değerlendireceğiz. Çünkü kültürel değişimde anlaşılmasında yarar olan bir durumdur bu.

İnsanın kendi emeği ve eliyle yarattığı bir kültür dünyası vardır

Kültür olgusu değerlendirildiğinde önemli olan noktalardan biri de kültür değerlerinin ilkleri konusudur. Örneğin köy kimin kültürüdür denildiğinde, nerede köy varsa, köy onların kültürüdür denilemez. Tarım kimin kültürüdür denildiğinde, nerede tarım yapılıyorsa, tarım onların kültürüdür denilemez. Tarım ilk nerede çıkmışsa onların kültürüdür. Ancak temel insani yaratımlar -ki, bunlar varlık gerekçemizdir- toplumsallığımızın özüne şekil veren yaratımlardır. Bu yaratımlar evrenselleşirler. Evrenselleşirken de gittikleri her yerde oradan mutlak suretle bir şeyler de bünyelerine katılır. Bünyeye katılan değerlerden ötürü de, bir yaratım gittiği yerde özünü korumak kaydıyla kendisine yeni biçimler verilebilir. Böylece de gittiği her yerde ait olduğu insanların kültürel değeri olup çıkar. Kültürel değişim olgusunda "ilkler" olmanın özelliğini unutmadan, bu değişimin toplumsal tarih içinde nasıl geliştiğini anlamak da önemlidir. Toplumsal değişim bir anlamda kültürel değişimdir. Bunun tersi de doğrudur.

> **"İnsanın yarattıkları yeryüzünde birebir olmayan şeylerdir. Hammaddesi doğada olsa da bunların bir kısmı çok ilginç değişim süreçlerinden geçerek biçim alıyor ve maddi bir olguya dönüşüyor. Dolayısıyla bu yaratım tarzı özellikle günümüzde yakaladığı seviyeyle doğaya ikinci bir doğa eklemiştir"**

İnsanın temel ihtiyaçlarını gideren yaratımlar evrenseldir

Kültür insan ürünü bir şeydir, yani insani bir yaratımdır. Biz insanın ihtiyaçlarından bahsettik. İnsanın toplumsal yaratımları evrenselleşebilir de, böyle bir karakterleri vardır. İnsanın toplumsal merkezli temel ihtiyaçları her yerde birbirine çok benzer. Dolayısıyla bu temel ihtiyaçları gideren yaratımlar neyse evrenselleşebilir. Onların kimliği yoktur, kimliği insandır. Bir değeri bir halk, bir coğrafya yaratabilir, ona kimlik kazandırabilir, bu değer ona mal edilebilir; ancak nihayetinde ortaya çıkartılan yaratımların hepsi insani şeylerdir, yani insan yaratımlarıdır. Böyle bir değerlendirme temelinde kültür denilen olguyu değerlendirirsek -ki, kültüre insanın yarattığı her şey dedik, böyle bir tanımlamayı kabul ediyorsak-, o zaman çok somut olarak insanın tarihsel süreç içerisinde yaşadığı gelişmeyi ele alarak değerlendirmek demek, bir anlamda kültür değişimi ya da kültürel gelişim değerlendirmesi yapmak demektir. İnsan nasıl yaşamış ve hangi tarihsel süreçlerden geçmişse, kültürel değerler de o tarihsel süreçler içerisinde yeni ihtiyaçlar temelinde ortaya çıkmışlar; o ihtiyaçlar nasıl giderilmişse, onları izleyerek bir değişim ve dönüşümü yaşamışlardır. İnsanın kültürel değişimini bu biçimde izlemek anlamlı ve doğru olandır.

Kültürel yaratımlar dünyası insanın doğa içinde yarattığı ikinci bir doğa olarak kabul edilir. Kültür için böyle bir tanımlama da kabul edilmektedir. Çünkü biz şunu iyi biliyoruz: İnsanın yeryüzünde yarattığı şeyler, yeryüzünde birebir olmayan şeylerdir. Her ne kadar hammaddesi doğada varsa da, bunların bir kısmı da çok ilginç değişim süreçlerinden geçerek biçim alıyor ve maddi bir olguya dönüşüyor. Dolayısıyla bu yaratım tarzı kendisiyle birlikte özellikle günümüzde yakaladığı seviyeyle doğaya ikinci bir doğa eklemiştir. Bu anlamda insan

kültürel yaratımları sayesinde kendi varlığını doğada ikinci bir doğa haline getirmiştir. Kurduyla, kuşuyla, ağacıyla, havasıyla, karıyla, fırtınasıyla bir doğanın kendisi vardır; bir de insanın kendi emeği ve eliyle yarattığı bir kültür dünyası vardır.

Örneğin yaşadığımız kentlere, ortamlara, binalara, evlere bakalım: Bir sürü şey görürüz. İnsan emeğiyle doğaya eklenmiş şeylerdir. Eklendiği için de, bunlara ikinci doğanın ürünü denir. Çünkü bu temeldeki yaratımlar o kadar çoğalmıştır ki -hatta egemen sistemler bunu çok abartılı tarzda yapıyorlar- bu insan yaratımı olgular neredeyse ana doğayı yutacak düzeye gelmiştir. Bizim kültür dünyası derken bahsettiğimiz ikinci doğada böylesi bir durum da söz konusudur. Dolayısıyla kültür, doğa üzerindeki ikinci doğa, ama insan eliyle yaratılmış ikinci doğa olarak kabul edilir. Kültür açısından bu da bir tanımlamadır, değerlendirmedir. Kültür denilirken, bizim uygun görebileceğimiz tanımlamalar bunlardır. Şimdilik kültürün de üretken bir gerçeklikten kaynaklandığını, tıpkı doğa ana gibi ürünler verdiğini belirtmekle yetineceğiz.

İnsanla ilişkili olduğu için kültür sürekli değişmeli

Kültür olgusunda söz konusu insan olduğu için, konuyu daha somut ele almamızı sağlayacak temel bazı noktalara değinmemiz daha doğru olur. Kültürün sürekli değiştiğini ve bu değişimin çok tartışıldığını yukarıda belirttik. İnsanla ilişkili olduğu için, kültürün sürekli değişmesi gerekiyor dedik. Çünkü insan sürekli değişiyor. Kültürde sürekli bir değişim yaşanınca, bu değişimin toplum üzerindeki etkilerini, toplumla olan ilişkilerini nasıl ele almamız gerekir gibi bir soruyla karşılaşırız. Toplum kendisini değiştirince, bunu nasıl kendi kimliğiyle ifade edebilir sorusu ortaya çıkar. Ya da burada kimlik nasıl bir değişim ve dönüşüme uğruyor sorusu ortaya çıkmış olur. Bir kere insanın değişebilmesi için, toplumsal yapıda uygun koşulların vücut bulması gerekir. Yani insan durup dururken belli bir değişimi yaşamaz. Toplumsal diyalektik var. İnsan yapar bunu. Önderliğin Bir Halkı Savunmak kitabında ilk cümle *"Toplumsal gerçeklikten kaçmak zannedildiğinden daha zordur"* biçiminde formüle edilmiştir. Günümüzde kabul edilen temel tanımlama, insanın toplumsal bir varlık olduğudur.

Kimi araştırmacılar toplumu insanın bir kültürü olarak tanımlıyorlar. Kimileri de kültürü toplumsallaşmanın bir ürünü olarak ele alıyorlar. Ama biz toplumsallaşma olmadan insanın kültürleşemeyeceğini biliyoruz. Çünkü insanlarda değişimi yaratacak, ürün ortaya çıkartacak, doğaya rağmen var oluşu sağlayacak şey, insanın toplumsal bir varlık olarak kendisini var edebilmesidir. Dolayısıyla kültürleşme açısından ilk şart insanın toplumsallaşmasıdır. Çünkü toplumsallaşma sağlanmadan insanlaşmanın sağlanamayacağını Önder Apo çok net bir şekilde ortaya koyuyor. Fakat toplumsallaşmanın kendisi de bizzat insan yaratımı olduğu için, ona da bir insan kültürü denilebilir. Ancak kültür derken kastedilen bundan değişik bir şey olduğu için, bu tanım çok kaba ve genel kalıyor. Konumuzu tam olarak izah etmeye yetmiyor.

Dolayısıyla biz, *"Kültür ve kimlik ürünlerinin hepsi toplumsal gerçeklik içerisinde yaratılır"* ilkesini benimsiyoruz. Kimlik kazanma, yaşam yaratma, değişip dönüşme ve doğa karşısında kendini var etmenin ilk koşulu toplumsal olmayı başarmaktır. Bu, kültürleşmeye başlama açısından ilk adımdır. İnsan toplumsuz, toplum insansız olmaz. Bu realite ile toplumsal değişim ve kültürel değişimi yan yana izlemek gerekecektir.

İnsanlığın her aşamasında ilkler çok önemlidir

Toplumsallığın, analitik akıl dediğimiz ve içinde insanın zihnini ve duygularını kullanarak, yönlendirerek, amaç belirleyerek, plan ve proje çizerek, tasarımda bulunarak kendisini geliştiremediği bir süreci vardır. Bu dönemde toplumsal yaşamın birçok ilk'i yaratılıyor. Bilindiği gibi, insanlığın her aşamasında ilkler çok önemlidir. Bu ilklerin karakterinde en çarpıcı yan, olması gerekenlerin olmasıdır. Bir anlamda insanlığın başlangıç süreçlerinde, ilkler olması gerekenler olduğu için ortaya çıkıyorlar. Yani gelişigüzel, birilerinin canı sıkılmış da yapmış değiller veya bugün olduğu gibi kapitalist şirketlerin daha çok para kazanmak için kafa patlatarak zoraki yarattıklarına hiç benzemiyorlar. Karakterleri kesinlikle böyle değildir. Bu anlamda ilk kültürel yaratımlar toplumsal varlığın yaşamı için, onun özü-

Mem û Zin

ne uygun olarak ortaya çıkıyorlar. Bunun için hem ilk insan yaratımları, hem de bunlar etrafında bunlarla birlikte oluşan toplumsal biçim herhangi bir toplum biçimi değildir. Yani kesinlikle gelişigüzel gerçekleşmemiştir. Bir tetiklemeden, ilk emirden bahsedilecekse, bu da kesinlikle doğa yasalarına uyumdur, toplumsal özün devreye girmiş olmasıdır. Toplum-doğa, toplum-birey ilişkisinin doğruya yakın kurulmuş olmasıdır.

İnsanın kurduğu ilk sistem insanı var etmeye en müsait sistemdir

Bu dönemde insanın doğa ve kültür değerleri ile arasında müthiş bir uyum söz konusudur. Kültür tanımlaması yaparken, 'doğaya rağmen' biçiminde bir ifade kullanmıştık. Bu anlamda insanların kendi yaratımlarını geliştirmesi açısından yapmaları gereken ilk şey, 'doğaya rağmen'i aşmalarıdır. İnsanın doğanın fiziki koşulları olan soğuğunu, karını, kışını ve saldırgan hayvanlarını atlatması, kendini koruması, doğa ürünü olan besinleri bulup tanıması, bu noktada ortaya çıkacak sorunları aşması gerekir. Bunun için ilk toplumsallaşma, ilk yaşam tarzı ve bu tarz içerisinde insanların kendi yaşamlarını idame ettirmek için ortaya çıkarttıkları ürünler çok önemli olur. Onlar insanların ilkleridir. Bu noktada Önder Apo da "ilkler çok çarpıcıdır" diye vurgu yapıyor. Bir de o dönemde, ilkler olması gerekenlerdir, dedik. Belki felsefe ve günümüz bilimselliği açısından bu çok fazla kabul görmez; ama dönemin ilkleri, bir bakıma olması gerekenler, adeta birer zorunluluk gibidir. Başka bir yol üzerinden de gelişme olabilir, yaratımlar gelişebilirdi. O zaman da biz bugün böyle bir insandan bahsedemezdik. O zaman farklı bir insanlık ortaya çıkmış olacaktı. O zaman gelişmeler değişik bir rotada gelişirdi. Bu durumda farklı bir duruşun seyrini izlememiz gerekecekti. Ama üzerinde yaşadığımız bir gerçek vardır. Bunu inkâr edecek değiliz. Bize düşen, bu kanıtlanmış olanı anlamaktır, değerini bilmektir; bugün de bu yaşamın mirasına dayanarak birçok noktada kendimizi savunduğumuzu bilmektir.

İnsan başlangıçta çok zayıf bir varlık olduğu halde yaşayabilmiş ve bugüne kadar gelebilmişse, demek ki kurduğu ilk sistem insanları var etmeye en müsait sistem olmuştur. İlk insanların var oluşu değerlendirilirken, belki de gelinen düzeyin gelişmişliğinin insanda yarattığı güvenden de olacak, onları "basit, ilkel, hatta geri" gibi nitelendirmek adetten sayılır. Varsayalım ki bu nitelendirmeler doğrudur. Maddi olanaklar itibariyle de, zihinsel olarak da bugünle kıyaslandığında tabii ki bir basitlik vardır. O zaman günümüz insanları olarak şu soruyu kendimize sorup yanıtlamalıyız: Günümüz olanaklarına rağmen hayatta kalmak bu kadar zorsa, ilk insanlık o basitliğine ve bir o kadar da dış koşulların zorluklarına rağmen, yaşamı hangi temelde başardı? Bu başarının sırrı nedir acaba? Hangi kültür veya toplumsal biçim tüm bu zayıflıkları giderdi ki, kesintisiz bir insanlık yaşamı var olmayı başardı?

İnsanlaşmanın başarısı komünal yaşam kültüründe gizlidir

Önder Apo bunu komünal toplum olarak tanımladı. Bu yaşam kendi içerisinde paylaşımcıdır, özgürlükçüdür. Bu yaşam kendi içerisinde doğayla uyum içinde ve doğanın diğer canlılarıyla uyumlu gelişen bir yaşamdır. İnsanlar uzun bir süre göçebe halinde yaşıyorlar. Bu yaşamda ihtiyaçlar en doğal haliyle karşılanıyor, gideriliyor. İlk kültürleşme insanlar açısından böyle gelişiyor. İnsanlığın kültür değerleri, araştırmaların ortaya çıkarttığına göre, bu kök üzerinde oluşmaya başlar. Kültürleşme ya da insanın kendini var etme gerçekliğinden bahsederken, herhangi bir kültürleşme ve toplumsallaşmadan bahsetmiyoruz. İnsanları var etmeye sevk eden ve bir anlamda olması gereken komünal toplumdan, onun komünal kültüründen ve kimliğinden bahsetmiş oluyoruz. Kültürel var oluş ve yaşam tarzının doğanın zorluklarına rağmen ilk dönemlerdeki gerçekleşmesi tüm kültürel tarihimizin temelini döşemiştir. Temel orada atılıyor, ondan sonrasında da toplumsallık bildiğimiz tarihsel süreçler içerisinde değişim ve dönüşüm yaşayarak günümüze kadar geliyor. İşte tüm zorluklara rağmen insanlaşmanın başarısındaki sır bu yaşam kültüründe gizlidir. Bize insanlaşma bunsuz mümkün olmazdı gibi geliyor. Zaten bu kanıtlanmış bir durumdur. Bu işe niyetlerimizi karıştırarak, keşke gerçekleşen biçimiyle değil de bilmem nasıl olsaydı diyecek olanağımız ve lüksümüz olamaz. Toplumsal tarih ve kültür buna izin vermiyor.

Bunları neden bu biçimde vurguladık? Çünkü kültürdeki değişim diyalektiği toplumsal değişimin paralelinde oluyor. Neden bu böyledir? Çünkü kültür derken insanın kendi yaratımlarından bahsediyoruz. Kültür ürünlerinin değişmesi, insan değişiminin somutluk kazanmasıdır. İnsanın kendi yaratımları da insanın kendi ihtiyaçlarına verdiği cevaplar temelinde gelişiyor. İnsanlar durup dururken yaratmazlar veya toplum keyfi öyle istediği için yaratmaz. Doğada böyle bir şey olmadığı gibi, toplumsal gerçeklik içerisinde de yoktur. İhtiyaçların dayatıcılığı olmazsa hiçbir şey yaratamazsınız. Yaratsanız bile kimseye kabul ettiremezsiniz, toplumsallaşamazsınız. Toplumsallaşmadıkça da elbette kültürel bir varlığa dönüşmez, alıcısı çıkmaz, kabulleneni olmaz.

Kültür aynı zamanda kalıcılığı da ifade eder. Bazı kültürel değerler bir süreç için gerekli olan ürünler olduklarından geçicidirler. Bazıları sadece dar bir grup içindir, dar bir toplumsal örgütlülük içindir. Ama asıl kültür gerçeği derken, kalıcı ve karakterinde toplumsal yanı güçlü olgulardan bahsediyoruz. Yani doğa ile insan ilişkisinde insana yaşama olanağı sağlayan ve toplumun kendi içerisindeki zorluklarına rağmen insanı toplumunun bir üyesi yapan değerler bütününden bahsediyoruz.

Devam edecek

Yiğitlerin dergahı Ağrı

"Karanlığın çökmesiyle beraber hızla harekete geçtik. Kısa olan mesafeyi dikkatli bir şekilde iki saatte geçtik. Bir süre sora daha önceden tanıdığım bir köye vardık. Amacımız gideceğimiz yol hattına ilişkin bilgi almak ve bazı zorunlu ihtiyaçlarımızı temin edip çıkmaktı. Yükseklere doğru çıktığımızdan yerdeki karda izlerimiz çıkmıştı. Usulca tanıdığım bir eve doğru ilerledik. Tahta kapıyı çaldım. Bir süre sonra perdesi açılan demir parmaklıklı pencereden bir kadın sesi kim olduğumuzu sorunca kendimizi tanıttık. Kadının korku ve heyecandan sesi titriyordu"

On beş kişilik bir grup olarak Serhat eyaletinde faaliyetlerde bulunmak amacıyla Tendürek'ten Ağrı dağına doğru yola koyulduk. Serhat halkının, Kürtlerin tarihindeki direniş meşalesinin taşınması geleneğinde payı büyüktür. Zaman zaman baskı ve katliamlarda sinmiş gibi gözükse de özgürlüğüne sahip çıkmaktan vazgeçmeyen bir eyaletimizdir. 1994 sonrasında yoğun düşman baskılarına rağmen bu özünü korumasını bilmiştir.

Serhat coğrafik alan itibariyle diğer eyaletlerimizden daha geniş sınırlara sahiptir. Bir yanı Karadeniz, Erzurum, diğer yanı Kafkaslara dayanır. Özellikle Ağrı ve Tendürek alanları coğrafyanın en sarp kesimini oluştururlar. Hemen hemen hiç yok denilecek kadar az bir ormanlık alana sahiptir. Çeşme, Şenkaya, Artvin tarafları sık ormanlık kesimi oluştururken Tendürek dağının uzantısını teşkil eden Eledağ tarafları geniş yaylalık yerlerdir. En yakın iki bölge olan Ağrı ve Tendürek alanlarının arası geniş bir ovayla birbirinden ayrılır. Diğer bölgelerle bağlantı bu ova nedeniyle kopuk kalır. Ağrı dağı duvaklı bir gelin gibidir. Ovanın ortasından gökyüzüne doğru başı dumanlı sarp, gri kayalı gövdesiyle ihtişamla yükselir.

1997 yılında grup olarak Serhat eyaletimize Güney sahasından girerken düşmanın eyalette, halka karşı geliştirdiği baskı ve sindirmenin dozajını bildiğimizden, iki gruba ayrıldık. Afat arkadaş, bir grupla Iğdır tarafına, Eyüp arkadaş da bizim grupla birlikte Doğubeyazıt tarafına geçtik.

Ağrı dağının bir tarafı Iğdır'a, diğer tarafı Doğubeyazıt'ta bakıyordu. Iğdır tarafı kuraktı. Ağrı'nın arazisi susuzdu. Dere ve pınarları çok azdı. Dolayısıyla çok kurak olan yerlerde sarnıçlar bulunurdu. Düşman arazide su olmadığını bildiğinden gerillayı engellemek amacıyla bu sarnıçlara, ya da pınarlara sabun ya da zehirli maddeler atarak kullanılmayacak hale getiriyordu. Ya da kullanmamız için tümden taş ve toprakla dolduruyordu.

Babası Rençber arkadaşı tanımasına rağmen sahip çıkmıyor

Alandaki üslenme çalışmalarını yürütmek amacıyla halkla ilişkilenmek başlı başına bir eylem niteliği taşıyordu. Öyle ki kontralaşmış, ajanlaşmış, ya da düşmanın baskı ve işkencelerinden dolayı korkarak, işbirlikçileşmiş unsurların ihbarları nedeniyle girdiğimiz köylerden çıktıktan sonra sık sık pusuyla karşılaşıyor ve çatışmalara giriyorduk. Sayımızın az olması ve esas amacımızın üslenme çalışması olmasından dolayı olabildiğince gizli ve tedbirli olmaya çalışıyor, çatışma ve benzeri durumlarla karşılaşmamaya dikkat ediyorduk. Bir kaç ay çalışmalarımız bu çerçevede yürüdü. Bir süre sora Bölge komutanımız olan Afat arkadaşla bağlantı kurduk. Afat arkadaş Iğdır tarafındaki gelişmeleri aktardıktan sonra bizden de gelişmeler hakkında bilgi aldı. Sonra düşmanın yoğun operasyonlarından söz ederek, kısa bir süre önce bulundukları bir noktada düşmanla çatışmaya girdiklerini, iki arkadaşın hafif yaralı olduğunu Rençber arkadaşın ise şehit düştüğünü belirtti. Beklemediğimiz ve bizi sarsan bir kayıptı Rençber arkadaşın kaybı. Rençber arkadaş Iğdır Alakızıle köyündendi ve cesareti, fedakarlığı, yoldaşlığıyla arkadaşlar arasında sevilip sayılan bir arkadaşımızdı. Köyleri çete, babası da çete başıydı. Biz Rençber arkadaşın ve diğer arkadaşların durumunun kaygısını yaşarken, Afat arkadaş şifreyle Rençber arkadaşın durumunu anlatıyordu; Çatışmada Rençber arkadaşın babası da yer alıyormuş. Rençber arkadaş, direniyor ama şahadete erişmeden ağır yaralı ele geçiyor. Düşman onu çözüp teslim almak için çetelerle birlikte hastaneye götürüyor. Çetelerin içinde babası da varmış fakat çok gençken gerillaya katılan Rençber arkadaşı değiştiğinden dolayı hastaneye kadar tanıyamıyor, hastaneye yetiştiklerinde Rençber arkadaşı tanımasına rağmen sahip çıkmıyor. Şahadete erdiğinde de sahiplenmiyor. Halk Rençber arkadaşa sahip çıkıyor ve törenle gömüyor. Afat arkadaş Iğdır şehir merkezinden alınan bilgilerden bunları öğrendiklerini, ayrıca yaralı arkadaşların ilaca ihtiyaçları olduğunu ve ilaç temin etmemizi belirtiyordu.

Düşman yaralılarımızın olduğunu biliyordu. Şehir merkezlerinde sayılı olan eczaneleri denetime aldıklarını ve

yaralanmalarda kullanılabilecek türden ilaç ve malzemelerin alınması halinde düşmana bildirilmesinin zorunlu olduğunu, eczanelerin de bunu yaptığını biliyorduk ama yine de ilaçları ne pahasına olursa olsun bulup arkadaşlara yetiştirmeliydik.

Eczaneler hastaneler sıkı denetim altındaydı

Eyüp, ben ve Rodi arkadaş, Doğubeyazıt'ın kuzeyine düşen İshak Paşa Sarayının da bulunduğu Xanibaba tarafına gidecektik. Araziyi biliyordum. Geniş ovayı çok dikkatli geçmemiz gerekiyordu. Hızla harekete geçtik. Bu ova düşman tarafından çok sıkı denetim alında tutuluyordu. Çünkü bu ova dağlara geçiş yeriydi. Dolayısıyla stratejik yerlere pusu atıyor ya da yükseltilerde tank pusuları kurarak geçiş yerlerini termal kameralarla takip ediyordu. Gideceğimiz nokta, bulunduğumuz yerden bir günlük mesafedeydi. Ovayı geçip Xanibaba yakınlarında daha önceden tanıdığım bir köye gittik. Tanıdığım yurtsever bir köylüden düşmana ilişkin bilgiler aldık. O da düşmanın eczane, hastane vb yerlerdeki sıkı denetiminden bahsetti. İlaçların reçetesiz verilmediğini ve alanların gözaltına alındıklarını belirtti. Temin etmesini istediğimiz ilaçları getiremeyeceğini belirtince, gece yarısı tekrar yola koyularak sabaha doğru Xanibaba'nın yakınlarına ulaştık. Çevreyi iyice kontrol ettik. Eyüp arkadaş 94'te bu köye gelmiş, köylüleri ve çevreyi tanıyordu. Akşama kadar uygun bir yerde kaldıktan ve köyden emin olduktan sonra akşama doğru, Eyüp arkadaşın daha önce ilişki kurduğu bir köylünün evine doğru, çok dikkatli ve kimsenin göremeyeceği bir şekilde ilerledik.

35-40 yaşlarındaki, dinç ve saçları şakaklarında kırlaşmış yurtsever bizi şaşkınlıkla karşıladı. Eyüp arkadaş köyün durumunu sorduktan sonra düşmanın köye gelip gelmediğini sordu. Köylü,

"Bir kaç gündür düşmanın yoğun olarak köyde ve çevrede göründüğünü köylüleri sıkıştırdığını, akşamları köy çevresinde pusu attıklarını belirterek, köyün gerilla için fazla güvenli olmadığını" söyledi. Bize, bir-iki saat ötede başka bir köyün ismini veren yurtsever, orada beklememizi, kendisinin de oraya geleceğini bunun daha iyi olacağını belirtti.

Düşmanın alanda yoğun olarak operasyonlar geliştirdiğini bildiğimizden ve Eyüp arkadaş köylüyü iyi tanıdığından dolayı evine girmeden, belirttiği yere doğru hareket ettik.

İkinci gün akşama doğru yurtseverin belirttiği köydeki eve gittik. Kendisi de gelmiş bizi bekliyordu. Eyüp arkadaşla birlikte evdeki köylülerle genel gelişmeler üzerine konuştuk. Bir süre sonra bizi bekleyen köylüye yalnız ve uygun bir şekilde yaralı arkadaşlarımızın olduğunu ve en kısa zamanda yaralarının iyileşmesi için gerekli ilaçların temin edilmesi gerektiğini söyledik. Yurtsever, maddi imkanları ve sosyal etkinliği ile çevrede tanınan ve sevilen bir insandı. Her koşul altında bir yolunu bulup ilaçları temin edebileceğini biliyorduk. Biz ihtiyaçlarımızı belirttikten sonra köylü eczane ve hastanelerin düşmanın sıkı denetiminde olduğunu, yaralılarımızın olabileceğini hesaplayarak son süreçte sıkı denetim uyguladıklarını söyledi. Ama ne olursa olsun verilen listedeki ilaçları bulup getireceğini belirtti. Kendisine listeyi ve parasını verdik.

Yıllardır bağrımızda hasreti büyütmüş gibi birbirimize sarıldık

Bir sonraki gün listedeki ilaçların tümü olmasa da bir kısmını getirdi. Epey zaman kaybettiğimizden hemen yola çıktık. Hangi noktada olduklarını bilmediğimizden Afat arkadaşla cihaz bağlantısı kurmamız gerekiyordu. İki gün sonra bağlantı kurarak, Demirkapı taraflarında olduğunu öğrendik. Yolumuz fazla uzun değildi. Arkadaşlara kavuşmanın heyecanıyla beklemeden hareket ettik.

Bir kaç aydır, arkadaşlardan ayrılmamıza rağmen onlara ulaştığımızda sanki yıllardır birbirini görmemiş, yıllardır bağrında hasreti büyütmüş gibi coşkuyla birbirimize sarıldık. Yaralı arkadaşları daha emniyetli bir yere götürmüşlerdi. Bir grup arkadaş biz oraya ulaşır ulaşmaz ilaçları alıp, hızla onlara doğru hareket ettiler.

Gruplar birleştiğinde, Cuma, Baver ve Rubar arkadaşlar yaralıları daha sağlam ve güvenli bir yere götürmek amacıyla yol kontrolü ve keşif için ayrıldılar. Alandaki üslenme ve hazırlık çalışmalarını tamamlayamamıştık. Yönetimin yaptığı toplantıda arkadaşların düşünce ve önerileriyle, yaklaşan kış koşullarından dolayı sınır ötesine çekilme, eğitim ve üslenmeyi orada geliştirme bir zorunluluk olarak karar altına alınmıştı. Serhat, eyaletlerimiz içinde en soğuk ve karlı olan eyaletimizdi. Gücün az olması, düşmanın yoğun operasyonları ve lojistik ihtiyaçlarımızı temin edememe gibi etkenler alanda üslenmemizi imkansız kılıyordu. Çok zorlu geçeceği ve yoğun belirsizlik barındıracağı için bu karar en uygunuydu ve yaşama geçirilecekti. Baharla birlikte daha donanımlı bir şekilde, yeniden Serhat'ta olacaktık.

Bir kaç gün sonra keşifçiler geri döndü. Yaralılarımızın iyi oldukları ve yerlerine sağlam ulaştıkları bilgisi yüreğimizi ferahlattı. Gidiş hazırlıklarına başladığımızda, keşifçilerimizi önden gönderdik. Mevcut cephane ve eşyalarımızın bir kısmını sakladık.

İzli mermiler her taraftan üzerimize akmaya başladı

Geçeceğimiz yol hattı düşman tarafından sıkı kontrol altında tutuluyordu ve karakolların olduğu bir yol güzergahıydı. Bu güzergahın dışındaki yerlerin riski daha az değildi. Keşifçilerimiz geldikten sonra harekete geçtik. Sınırda kontrol oldukça yoğundu. Her yarım saatle bir iki karakol arasından panzer gelip geçiyordu. Bu karakollar sınırın üstünde yer alıyorlardı. Bunun dışında karakola uzak olan yerlerde pusular atılmıştı. İki karakol arasından çok dikkatli ve tedbirli olarak geçmemize rağmen pusudaki bir düşman birimi tarafından fark edildik. Silahlar patlamaya, izli mermiler her taraftan üzerimize akmaya başladı. Gece olduğundan bu bir anlık telaş arkadaşların bir birinden kopmasına neden olmuştu.

Eyüp arkadaş farklı bir yöne, Cuma, İsa, İbrahim arkadaşlar farklı bir yöne gitmişlerdi. Ben ise orta bir yerde kalmıştım. Arkadaşları aradım, birlikte olduğumuz Bahoz arkadaş da ayrı bir yöne gitmişti. Afat arkadaşa ulaşabildim. Sonra grupla birlikte küçük bir vadiden hızla Küçük Ağrı'ya doğru hareket ettik. Yaralı ve şehidimiz yoktu. Ama böyle bir yerde düşmana görünmek çok riskliydi. Sınırı geçememiştik. Kendimize güvenlikli bir yer bulmaya çalışıyorduk. Yarın her şey olabilirdi ve biz buna hazırlıklı olmalıydık. Vadinin bittiği yerde Cuma, İsa ve İbrahim arkadaşları gördük. Onları da yanımıza alarak ilerlerken, karakolların etrafında ve arazinin muhtelif yerlerine konumlandırılmış lazer ve termal kameralı tanklar dağa çıkışımızı görüntülemiş top atışlarına başlamışlardı. Hemen orada uygun bir yer bulduk. Termal ve lazerin işlevsiz olabileceğini düşündüğümüz sabah vaktini bekleyecektik. Sabahın ilk ışıklarıyla kaskatı kesilmiş vücutlarımızla, mesafeli bir şekilde hareket ettiğimizde tanklar yeniden yerimizi öğrenmiş, toplarla çevreyi toz dumana katıyorlardı. Bu atışlar sırasında Cuma, Navdar ve İbrahim arkadaşlar bizden koptular. Artık dokuz arkadaş kalmıştık. Atışlar o kadar yoğundu ki hareket etme bir yana, başımızı yerden kaldıramıyorduk.

Düşmanın kara birliği ardımızdan geliyordu

Uygun bir anda üzerinde olduğumuz patikadan sürüne sürüne ilerlemeye başladık. Günlerin yorgunluğu üzerimizde ağırlığını hissettiriyordu artık. Bir yandan kafamızın üstünden vınlayarak geçen şarapnel parçaları, diğer yandan toz, toprak, taş yağmuru altında genzimizi yakan barut kokusu oldukça zorlayıcı olmaya başlamıştı. Önümüzde ki tepeye bir an önce ulaşmamız gerekiyordu. Çünkü bu tank atışları düşmanın piyade gücünün üzerimize rahatça gelmesine ve hızla toparlanmasına zaman sağlıyordu. Ancak biz hızlı hareket edemiyorduk. Başımızı dahi kaldıramadan iki üç saat boyunca sürünerek yol almak zorunda kaldık. Bir çok arkadaşın dirseklerinden ve dizlerinden kan akıyordu. Biz yetişmeden düşman gideceğimiz tepeyi tutmuştu. Her tarafımız uyuşmuş ayağa kalkamayacak bir hale gelmiştik. Tank atışları hafiflemişti. Çünkü piyadeyle aramızda fazla bir mesafe kalmamıştı. Atışlar kesilince hızla Küçük Ağrı'ya doğru koşmaya başladık. Oraya düşmandan önce yetişmeliydik. Buranın kayalık volkanik bir arazi yapısı vardı, tek bir ağaç dahi yok gibiydi. Tüm gücümüzü sarf ederek Tujik karakoluna inen sırtın üst kısmına kendimizi ulaştırdık. Düşmanın kara birliği ardımızdan geliyordu. Hiç zaman kaybetmeden daha yukarılara tırmandık.

Cephanelerimizi alanda bıraktığımızdan her arkadaşta iki şarjör ve bir silahtan başka bir şey yoktu. Herhangi bir temas durumunda bu cephanemizi en iyi şekilde kullanmalıydık, onun içinde sağlam bir yere ulaşmalıydık. Ağrının zirvesine yakın sarp kayalıklı bir yerde mevzilendik. Düşman üstümüzden dolaşarak gelmeyi denedi. Ancak çok sarp ve uçurumlarla dolu olduğu için üstümüzü tutamadı. Bulunduğumuz yerden düşmanı dürbün ve çıplak gözle görebiliyor cihazla da takip edebiliyorduk.

Operasyonu yürüten koordineleri operasyon gücüne durumlarını soruyordu. Etrafımızda bulunan gücün sorumlusu ona "Üstlerine gidemiyoruz" diye cevap verince Koordine, operasyon gücüne hemen ayrılmalarını, tanklarla bulunduğumuz yeri döveceklerini söyledi. Biz bu kısa andan faydalanarak gizli ve hızlı bir şekilde arka taraftaki daha emniyetli kayalıklara geçtik. Yerimizi değiştirmiştik. Güneşin son ışıkları Ağrının heybetli doruklarına vuruyordu. Yeni yerimizde her yan karla kaplıydı.

Tankların tümünün namlusu bize doğru çevrilmişti fakat hareketimizi

göremediklerinden atışa başlamıyorlardı. Hava gittikçe soğuyor, buz gibi esen rüzgar her yanımızı kesiyordu. O gece sabaha kadar hem tankların toplarından hem de gittikçe korkunçlaşan soğuktan korunmak için uğraşırken ne açlığımız, ne bitkinliğimiz aklımıza bile gelmedi. Anı anına uyanık ve olasılıklara karşı tetikte olmak gerekiyordu.

Sabah Davut arkadaşın sesiyle kendime gelebildim. Heyecanla çevreme bakındım, her taraf beyaz tül perde gibi yoğun sisle kaplıydı. Hemen toparlandık, heyecan, sevinç, korku, iç içe yaşanıyordu. Hızla hareket ettik. Ne kimse bizi ne de biz kimseyi görebilirdik. Yönümüzü belirleyerek ilerledik.

Herhangi bir durumda aramızda ve diğer gruplarla buluşma noktalarımız belirlenmişti. Birinci nokta düşmanın denetim alanına girebileceğinden ikinci noktaya gittik. Önden keşifçilerimizi kontrol amaçlı gönderdik. Noktada kimse yoktu ama hemen altındaki küçük mangadan sesler geliyordu. İyice anlamak için mevzilendik ve bekledik. Sonra uygun bir şekilde yaklaşarak aramızdaki parolayı söyledik, arkadaşlardı. Hemen ardından iki gruba ayrıldık. Hem güvenlik acısından hem de daha hızlı hareket etme bakımından ayrı yönlerden sınırı geçmeye çalışacaktık. Bizim güzergahımız ovadan geçiyor iki sınır karakolunun arasından devam ediyordu. Ova kısmı bir-bir buçuk saatti. Oraya ulaştığımızda, tanklar mevzilenmişti. Stratejik yerlere dönük namluları, arazinin içlerine uzanıyordu.

Karanlığın çökmesiyle beraber hızla harekete geçtik. Kısa olan mesafeyi dikkatli bir şekilde iki saatte geçtik. Bir süre sora daha önceden tanıdığım bir köye vardık. Amacımız gideceğimiz yol hattına ilişkin bilgi almak ve bazı zorunlu ihtiyaçlarımızı temin edip çıkmaktı. Yükseklere doğru çıktığımızdan yerdeki karda izlerimiz çıkmıştı. Usulca tanıdığım bir eve doğru ilerledik. Tahta kapıyı çaldım. Bir süre sonra perdesi açılan demir parmaklıklı pencereden bir kadın sesi kim olduğumuzu sorunca kendimizi tanıttık. Kadının korku ve heyecandan sesi titriyordu. Kocasının düşman tarafından götürüldüğünü, hemen gitmemizi" söylüyordu. Gecenin geç saatleri olduğundan köyün ışıkları sönüktü. Kimse bizi fark edemezdi. İhtiyaçlarımızı ve bilgileri bölük pörçük de olsa aldıktan sonra hemen köyden çıktık. Sabaha doğru vardığımız yaylalık arazi, sınırla aramızda bir hat olarak duruyordu. Kardaki izlerimizden ve yaylanın tenhalığından dolayı hiç zaman kaybetmeden buralardan gitmek zorundaydık. Yoksa çıkacak herhangi bir çatışmada büyük bir tehlikeye girerdik.

Rençber arkadaşın yokluğu sevincimizi gölgeliyordu

Arkadaşları bir yerde bıraktıktan sonra yol hattımızı kontrol etmek amacıyla Afat arkadaşla birlikte sürüne sürüne yönümüzü keşfetmeye çalıştık. Karakollar ve devriyelerin dışında bir kaç köy de bu alanda bulunuyordu. Bu köylerin bir çoğu düşmanla açık-gizli ilişki halindeydiler. Biz bu kaygılar içerisinde çok gizli bir biçimde hareket ederken bu köylerin çobanları bizim görüntülerimizi almışlardı. Hemen yerimizi değiştirerek, ters yönde ufak bir vadiye girdik. Akşama kadar zaman bir işkence halini almıştı. Kimse uyumadı, dört gözle çevremizi kontrol ediyor, ha şimdi, ha biraz sonra düşman gelecek ve biz çatışmaya gireceğiz diye bekliyorduk. Ama kimse gelmedi.

Karanlık basınca sınırın öte yüzüne geçecektik. Karanlıkla birlikte hareket ettik. Kar tipi ve yaylalık araziden iki saat sürüne sürüne geçeğimiz yerin çok yakınına geldik. İyice keşfettiğimizde geçeceğimiz yerde düşmanın konumlandığını fark ettik. Ne geri dönebilirdik ne de bekleyebilirdik. Kısa bir tartışma anından sonra var olan bombalarımızı hazır halde elimize aldık, silahlarımızın ağzındaki mermileri kontrol ettik. Düşmanın altından sınırı geçecektik. Artık ondan sonrasında ne var ne yok bilemiyorduk.

Çift çift mesafeli bir şeklide ilerledik, geri dönüş her halükarda ölümdü, öyleyse herhangi bir temas durumunda gerekli cevabı verecektik. Şimdiye kadar olabildiğince çatışmalardan uzak kalmıştık. Ama ne doğa koşulları ne de geldiğimiz yer artık buna izin vermiyordu. Çok duyarlı ve dikkatli harekte ediyorduk. Ancak bir şey de olacaksa bunu biz kendi inisiyatifimizle yapacak, düşmana fırsat vermeyecektik.

Yolu geçtik. Önümüze çıkan küçük bir kulübeyi de kontrol ettik, boş çıktı. O kadar sessiz ve dikkatli hareket ediyorduk ki, düşman sezmeden sınırı geçmiştik.

Cuma arkadaşın grubunun düşmanın pususuna takıldığını sonradan öğrenecektik. Bir kaç gün sonra dağılan grubumuz bulunduğumuz randevu yerine sağ salim ulaşmıştı. Coşku ve sevincimizi Rençber arkadaşın yokluğu gölgeliyordu. Tüm yoldaşlarla kucaklaşırken, Ağrı dağının heybetli, dumanlı tepesine bakarak,"Daha güçlü bir şeklide Rençber arkadaşın ve tüm şehitlerimizin bayrağını dalgalandırmaya geleceğiz, baharda oradayız. Bekle bizi yiğitlerin dergahı Ağrı..." diye seslendim.

Şero

Adı, soyadı: **...**
Kod adı: **Xemgin Cizre**
Doğum yeri ve tarihi: **...**
Şahadet tarihi: **5 Aralık 2008 Besta/Şırnak**

Adı, soyadı: **Hafiye Bilgi**
Kod adı: **Nucan Nurhak**
Doğum yeri ve tarihi: **Şırnak 1986**
Şahadet tarihi: **12 Aralık 2008 Zagros**

Adı, soyadı: **Muzaffer Özgüven**
Kod adı: **Rojhat Varto**
Doğum yeri ve tarihi: **Varto 1974**
Şahadet tarihi: **21 Kasım 2008 Ağrı**

Çın çın öten ses yankılanıyor
dört bir yandan
Ne yana dönsem
aynı sesin çağlayanı
Onu bıraktığın gibi
bıraktığın yerde bulamayacaksın
Aynı şarkılar bile
ayrı mevsimlerde
ayrı makamla söyleniyor
Karanlıkta şimşek çakmıyor
Sağanak yağmurları içinde
yabanıl fırtınaların tozu-dumana kattığı vadilerde
esip gidecek.
Yetişmezdin, kara düşen ayak izlerine
Kusursuz zulmün takibinde
bedene,
ruha saplanan kurşunlar yara açar
Sonra çöl susuzluğu
Çöl susuzluğu kurutup tüketebilir
Kavuşma sözünü baş tacı eden
Yumuşacık dudakları
O ezeli-ebedi aşk dikeni
Seraplı tuzakların kuşatmasında
Sisleri önüne katıp-dağıtan
aynı rüzgar.
Düş defterinin sayfalarını
savurabilir geriye
Hele bir de
Yeni bir hayatın muştusu gibi
Güneş aça dursun
Yeryüzünü süslemeye koyulur
kuşların,
çiçeklerin.
Kamaşır gözler
Gönül diyarının yolları çakıllıdır
Ruh, yeni giysiler
yeni sözler gereksinir ay ışığında
Ah! O kil tabletlere
ceylan derilerine işlenen
derinliğe bayrak olmak
Ama eski sevda kahramanlarının sadakati
sahaf çarşısında.
Onu bıraktığın gibi,
Bıraktığın çağda bulamayacaksın.

